

ANALIZA ZRÓŻNICOWANIA WEWNĄTRZREGIONALNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO 2021

Opracowanie:

Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne
Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolskie

Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
i Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach WIELKOPOLSKIEGO REGIONALNEGO
PROGRAMU OPERACYJNEGO na lata 2014-2020

Poznań, styczeń 2022 r.

Opracowanie:

Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne
Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolskie

Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

ANALIZA
ZRÓŻNICOWANIA WEWNĄTRZREGIONALNEGO
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
2021

Publikacja dostępna na stronie:

wrot.umwww.pl

ISBN: 978-83-64765-32-2

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	3
I. WSTĘP	5
II. ATLAS ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI	7
1. PRZESTRZEŃ	9
1.1. Stan i ochrona środowiska przyrodniczego	9
1.2. Osadnictwo	22
1.3. Transport	29
1.4. Infrastruktura techniczna	34
2. DEMOGRAFIA	44
3. RYNEK PRACY	50
4. EDUKACJA	65
5. KAPITAŁ SPOŁECZNY	76
5.1. Ochrona i stan zdrowia	76
5.2. Opieka społeczna	88
5.3. Mieszkalnictwo	97
5.4. Bezpieczeństwo	109
5.5. Społeczeństwo obywatelskie	118
5.6. Turystyka, kultura, sport i rekreacja	121
6. GOSPODARKA	139
III. ANALIZA SYNTETYCZNA ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI W UKŁADZIE POWIATOWYM	153
1. METODY WYKORZYSTANE W ANALIZIE	153
2. ANALIZA ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI WEDŁUG PRZYJĘTYCH DZIEDZIN/OBSZARÓW ROZWOJU	155
2.1. Identyfikacja wskaźników i dziedzin rozwoju społeczno-gospodarczego	155
2.2. Wyznaczenie cząstkowych mierników syntetycznych	163
2.3. Analiza zróżnicowania przestrzennego Wielkopolski w oparciu o cząstkowe mierniki syntetyczne	170
3. KOMPLEKSOWA ANALIZA ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI	178
3.1. Wyodrębnienie grup powiatów podobnych	178
3.2. Globalny miernik syntetyczny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów Wielkopolski	183
IV. ZAKOŃCZENIE	187
SPIS TABEL	188
SPIS RYCIN	189

I. WSTĘP

Niniejszym oddajemy w Państwa ręce opracowanie własne przygotowane przez Zespół Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego (WROT) pn. *Analiza zróżnicowania wewnątrzregionalnego województwa wielkopolskiego 2021*. Przyjęte w nim koncepcja oraz metodyka badania w dużej mierze stanowią kontynuację zrealizowanych w latach 2015 i 2018 opracowań własnych WROT, tj. *Analizy zróżnicowania wewnątrzregionalnego województwa wielkopolskiego 2015* i *Analizy zróżnicowania wewnątrzregionalnego województwa wielkopolskiego 2017*. Publikacja ma jednocześnie charakter uzupełniający dla innych opracowań analitycznych, zwłaszcza dla *Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej województwa wielkopolskiego 2019*.

Wzorem poprzednich opracowań, w niniejszej publikacji przybliżono sytuację występującą w Wielkopolsce w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego z wypukleniem skali kontrastów wewnątrzregionalnych oraz ich rozkładów przestrzennych w układzie powiatowym. Podjęto w niej także próbę określenia wielokryterialnego, sumarycznego stopnia zróżnicowania całego województwa. Podstawowym źródłem danych wykorzystanych w opracowaniu był Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS), zaś uzupełniającym ogólnodostępne informacje zamieszczone na stronach internetowych innych instytucji, m.in. Okręgowej Komisji Edukacyjnej (OKE) w Poznaniu i Urzędu Regulacji Energetyki, oraz zasoby własne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (UMWW).

Analiza zróżnicowania wewnątrzregionalnego województwa wielkopolskiego 2021 składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwszą z nich stanowi atlas zróżnicowania Wielkopolski – rozdział zasobny w różnego rodzaju analizy przedstawione w formie graficznej (w postaci wykresów, map). Zaprezentowano w nim kluczowe wskaźniki rozwoju (pogrupowane według przyjętych dziedzin) według stanu na koniec 2020 roku (w pewnych sytuacjach, ze względu na problemy z dostępnością danych, zakres ten został zawężony, w niektórych przypadkach przedstawiono natomiast stan w 2021 roku), a także dynamikę obserwowanych zmian zjawisk w odniesieniu do lat wcześniejszych (dane za lata 2011-2020 bądź dotyczące węższego okresu – gdy napotkano ograniczenia w dostępie do danych). Zdecydowana większość przedstawionych w tej części wskaźników została zaczerpnięta z *Analizy zróżnicowania wewnątrzregionalnego województwa wielkopolskiego 2017*, pozwalając tym samym na kontynuację obserwacji postępujących zmian w poszczególnych zakresach tematycznych. Celowym zabiegiem była tutaj rezygnacja z wszelkich komentarzy, wniosków i rekomendacji wypływających z analiz (ze względu na ogrom informacji, których źródłem jest graficzna forma prezentacji zjawisk). Analiza i ocena sytuacji została pozostawiona czytelnikowi, którym często są przedstawiciele różnego rodzaju instytucji, wykorzystujący podobne opracowania w swojej codziennej działalności. Warto jednak zaznaczyć, że wpływ na osiągnięte przez powiaty wartości wskaźników (niższe niż w ubiegłych latach), zwłaszcza dotyczące turystyki i kultury oraz przyrostu naturalnego, miała pandemia koronawirusa oraz związane z nią obostrzenia.

Druga część opracowania, stanowiąca istotne uzupełnienie dla wspomnianego atlasu, poświęcona jest natomiast syntetycznej ocenie zróżnicowania Wielkopolski w układzie powiatowym. Służyło temu stworzenie rankingu wielkopolskich powiatów pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, a także wyznaczenie grup jednostek podobnych z punktu widzenia rozpatrywanych aspektów rozwoju. W analizach z tego zakresu uwzględniono dane odnoszące się do 2020 roku. Celem przeprowadzonych analiz była charakterystyka poziomu zróżnicowania regionu według określonych dziedzin rozwoju społeczno-gospodarczego na podstawie pogrupowanych wskaźników statystycznych. Ranking stworzony został zarówno na podstawie cząstkowych mierników syntetycznych dla poszczególnych dziedzin rozwoju (ujęcie częściowe), jak i w oparciu o globalny miernik rozwoju (ujęcie całościowe), pozwalających na uszeregowanie jednostek od tych najlepiej rozwiniętych, cechujących się największą atrakcyjnością, do najslabiej rozwiniętych – najmniej atrakcyjnych pod względem dostępnych w nich potencjałów. Punktem wyjścia dla identyfikacji grup

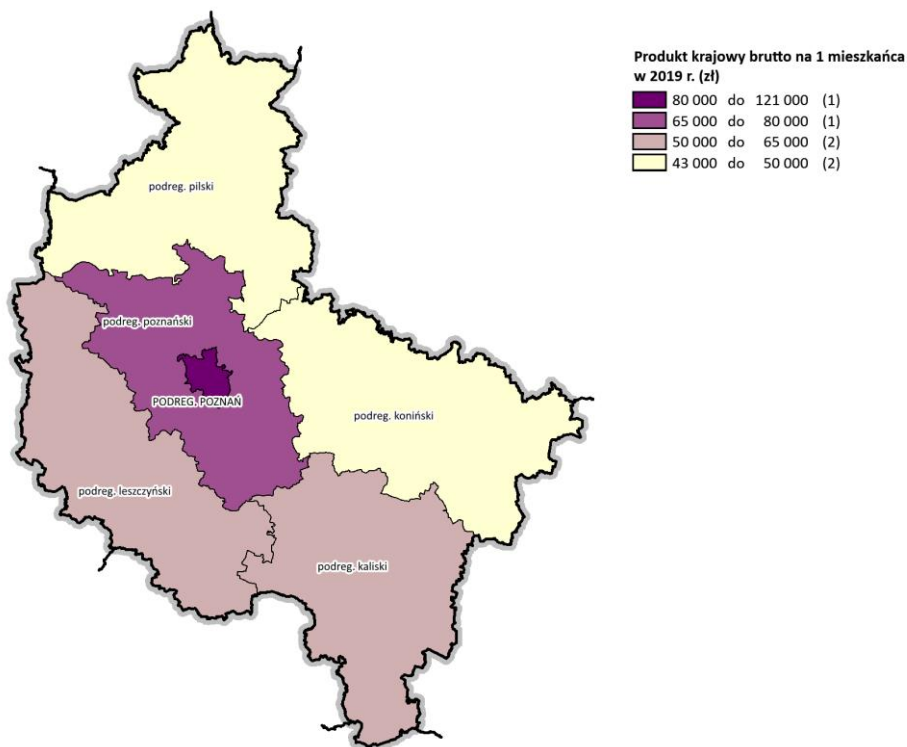
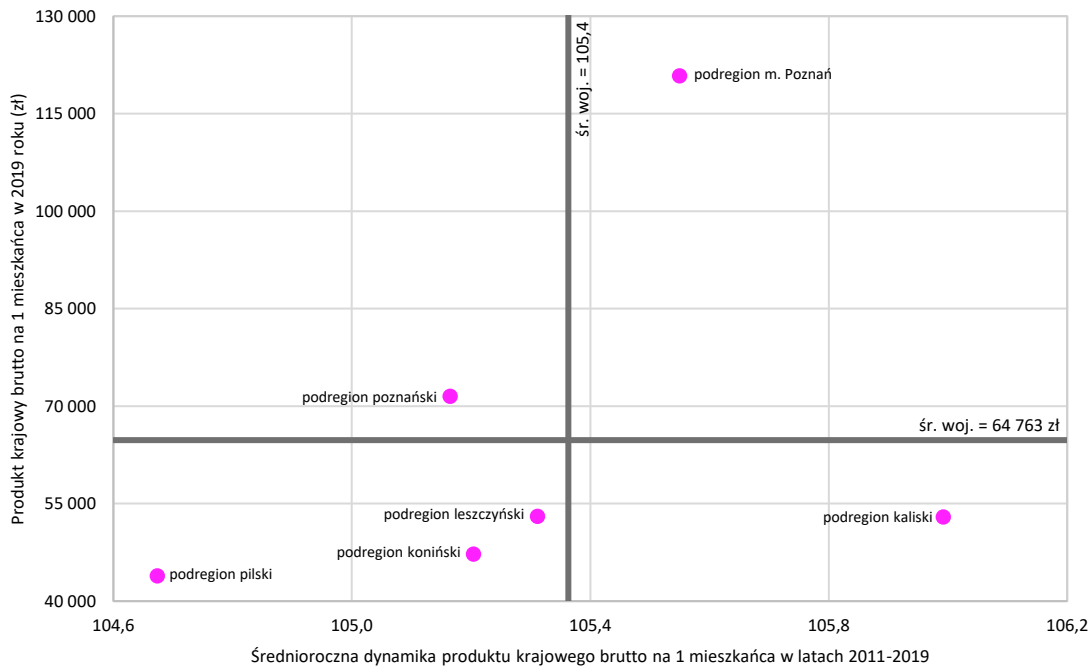
jednostek podobnych była natomiast analiza skupień przeprowadzona metodą k-średnich, która pozwoliła na określenie struktury danych w zbiorze badanych obiektów.

W analizach, podobnie jak w opracowaniach z lat 2015 i 2018, wykorzystano autorskie podejście do podziału administracyjnego województwa na powiaty. Ze względu na fakt, iż występowanie miast na prawach powiatu i otaczających je powiatów z siedzibami w danych ośrodkach (nazywanych powiatami ziemskimi) często zniekształca rzeczywisty obraz zróżnicowania Wielkopolski, uniemożliwiając prawidłową interpretację zaprezentowanych w tym układzie danych, dla potrzeb niniejszego opracowania w czterech przypadkach dokonano technicznego połączenia jednostek. Tak stało się w przypadku POZNANIA (połączenie miasta Poznania i powiatu poznańskiego), KALISZA (miasto Kalisz i powiat kaliski), KONINA (miasto Konin i powiat koniński) oraz LESZNA (miasto Leszno i powiat leszczyński), co znalazło odzwierciedlenie w prezentacji danych zarówno w przypadku atlasu zróżnicowania Wielkopolski, stworzonego rankingu wielkopolskich powiatów, jak i wyznaczonych grup powiatów podobnych. Nieprzypadkowy jest zatem zaproponowany sposób zapisu wymienionych jednostek – zapis dużymi literami.

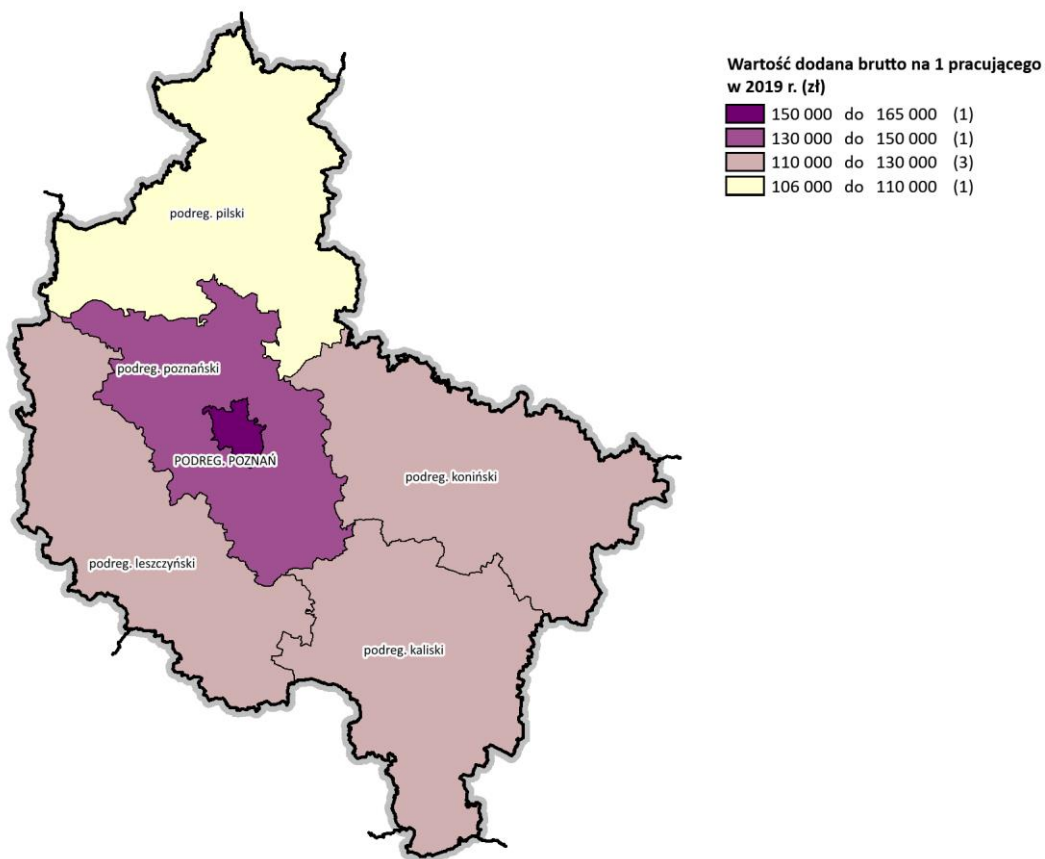
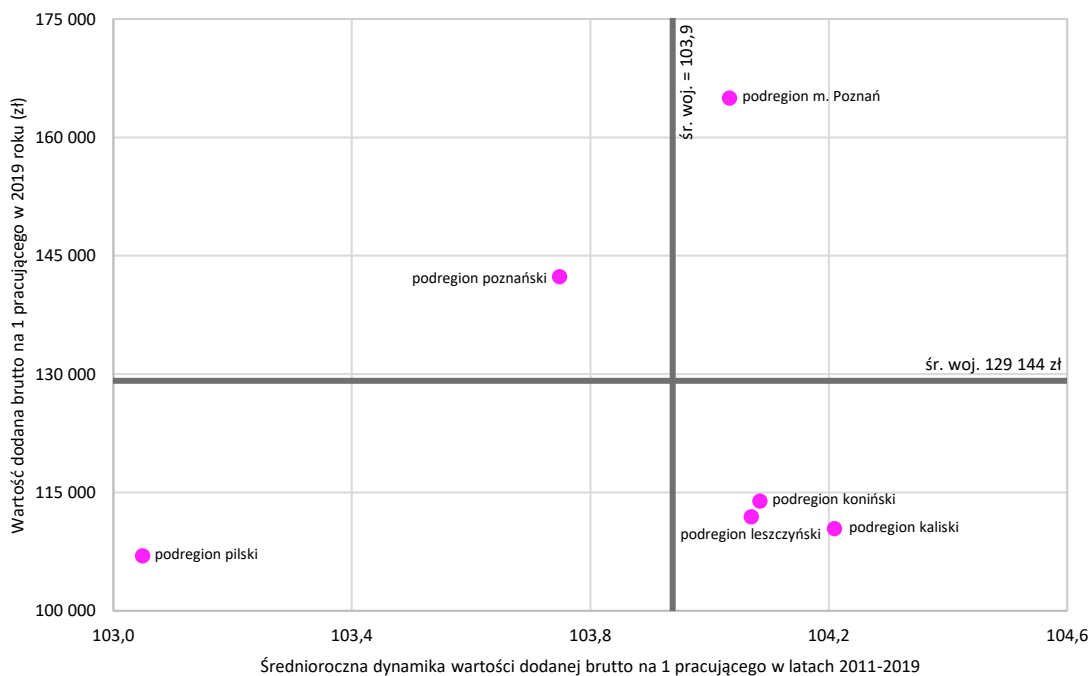
Zespół WROT

II. ATLAS ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI

Ryc. 1. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów

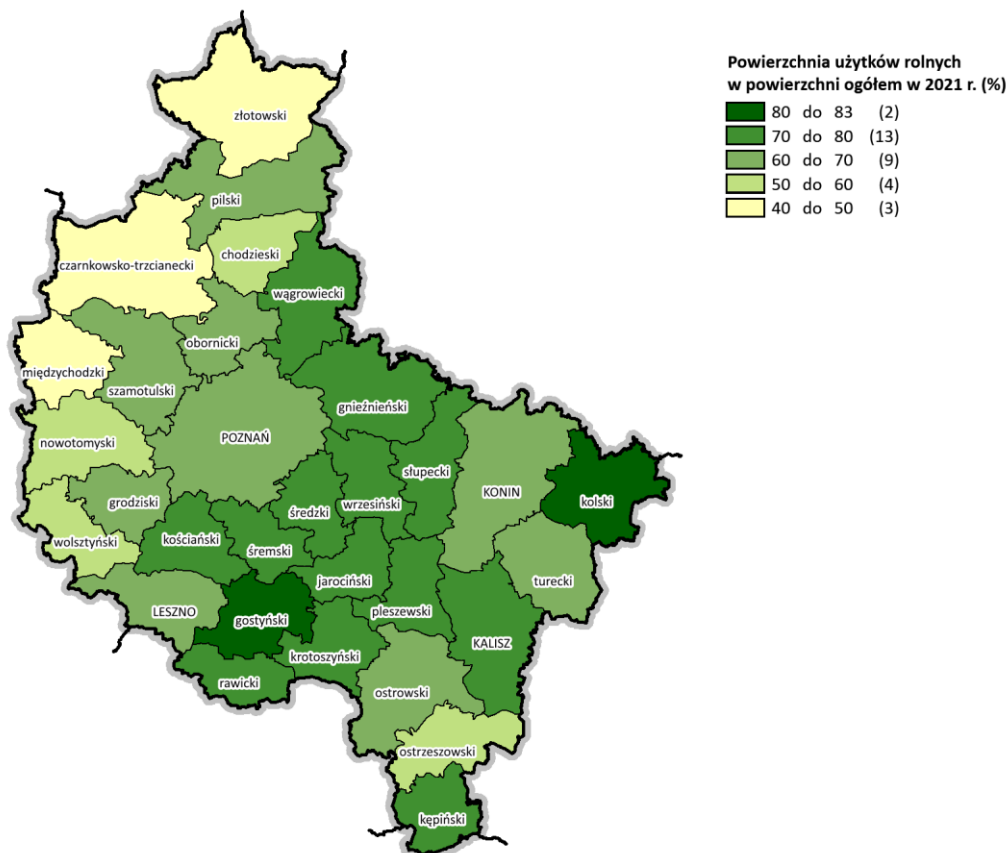
Ryc. 2. Wartość dodana brutto na 1 pracującego według podregionów

1. PRZESTRZEŃ

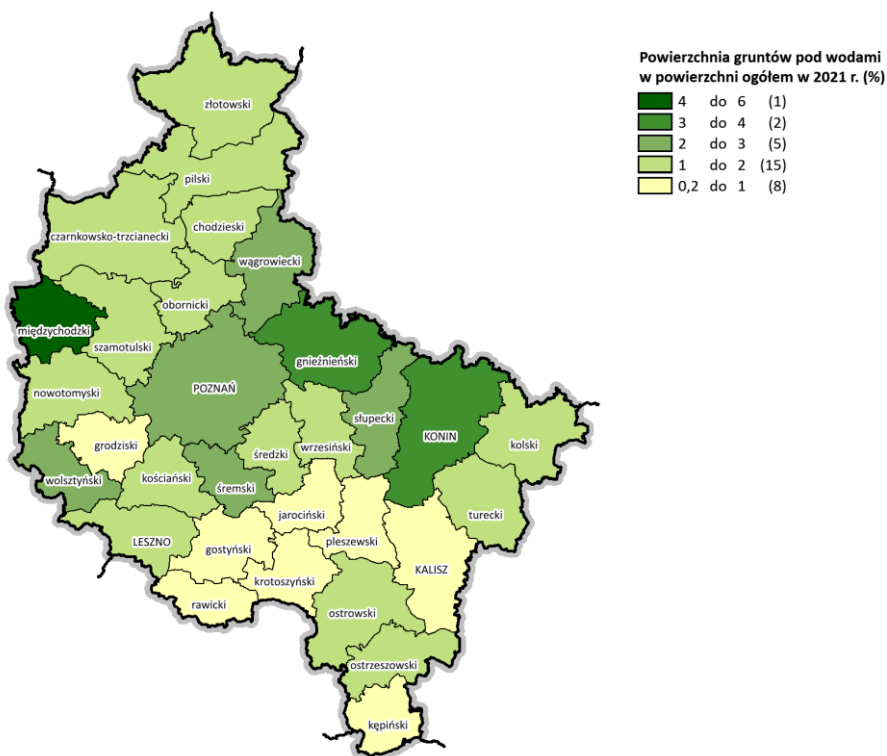
1.1. Stan i ochrona środowiska przyrodniczego

Ryc. 3. Powierzchnia użytków rolnych*

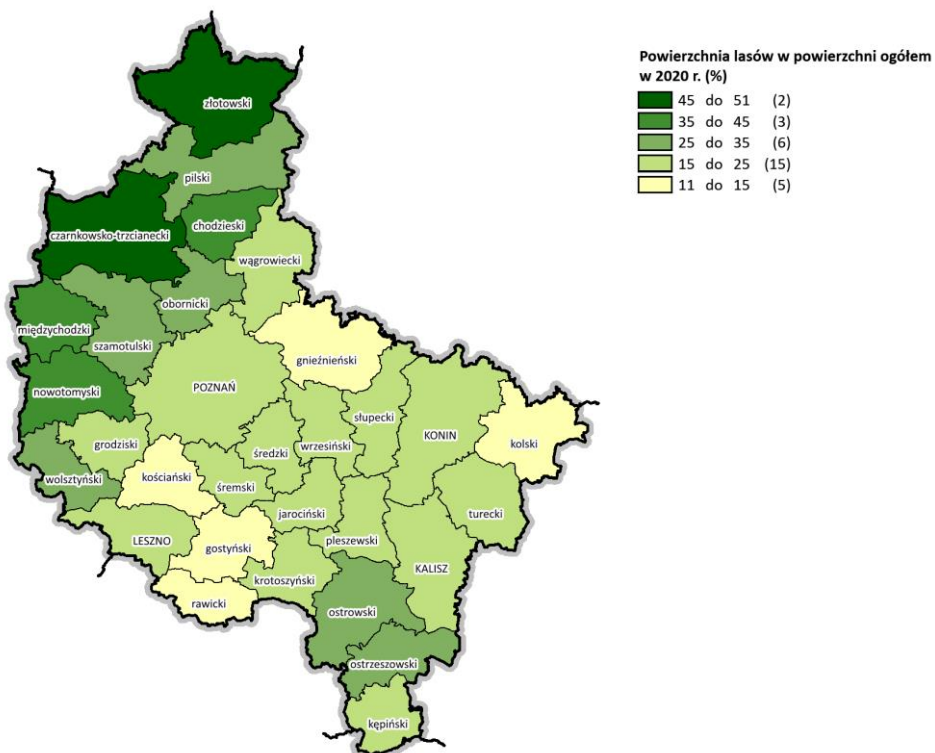
* opracowano na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Ryc. 4. Powierzchnia gruntów pod wodami*

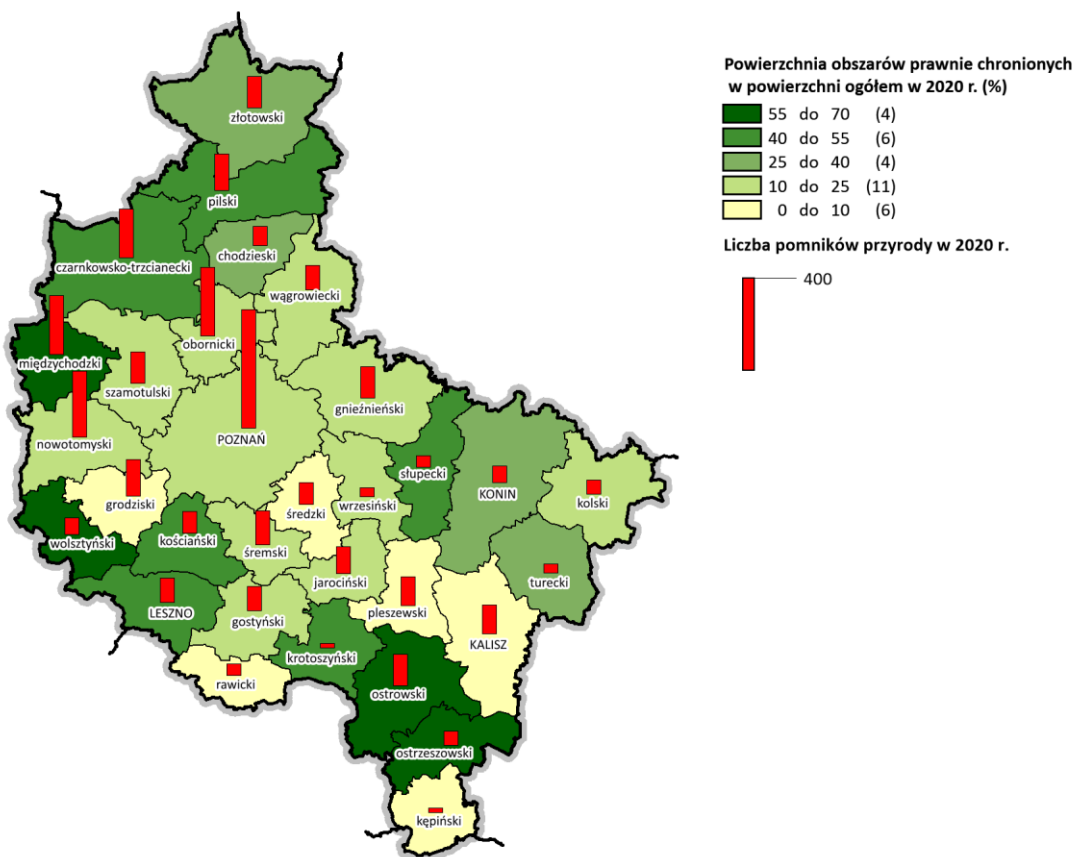
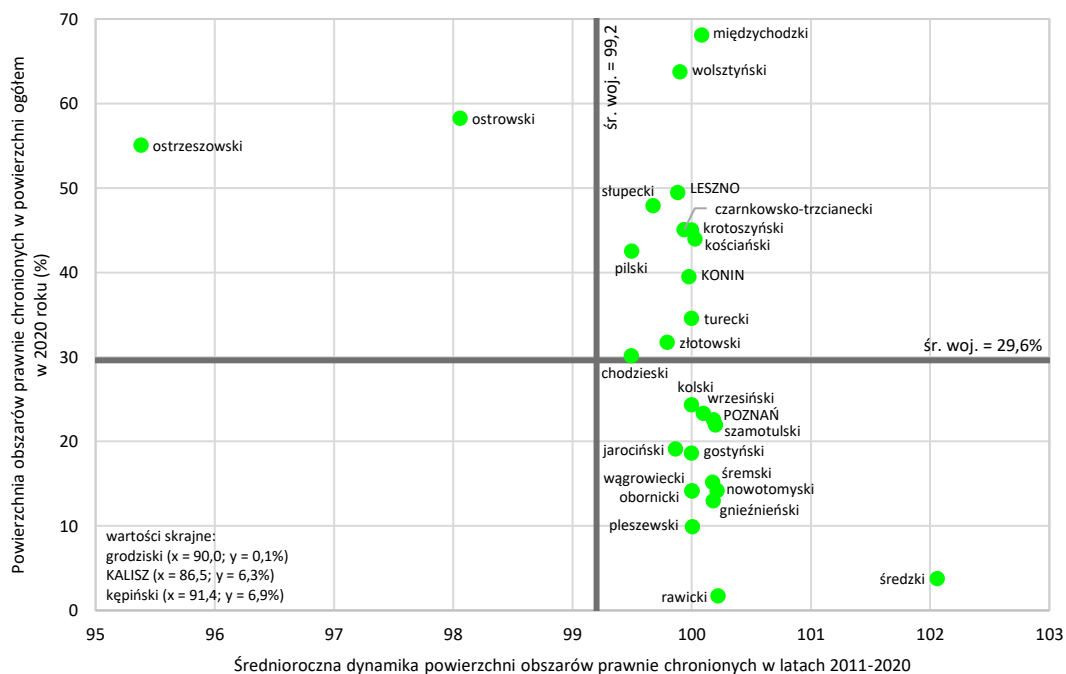

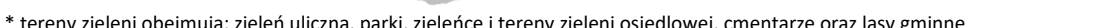
* opracowano na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Ryc. 5. Lesistość

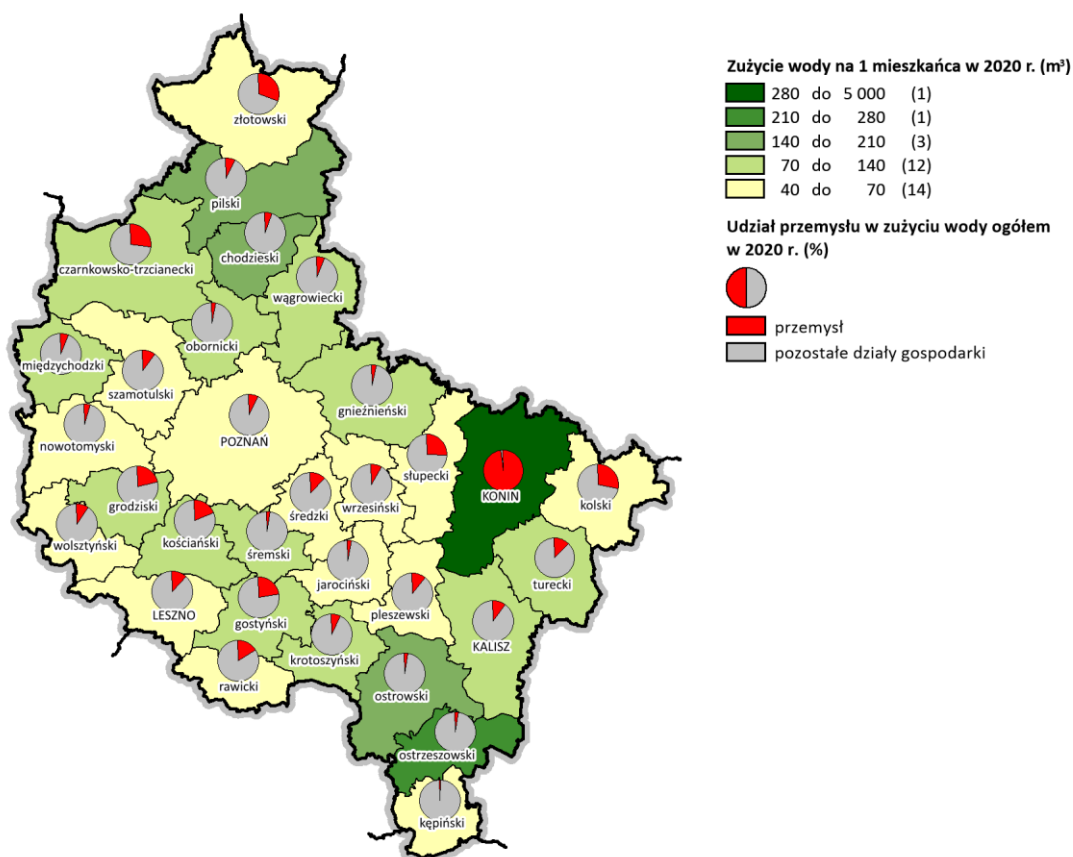
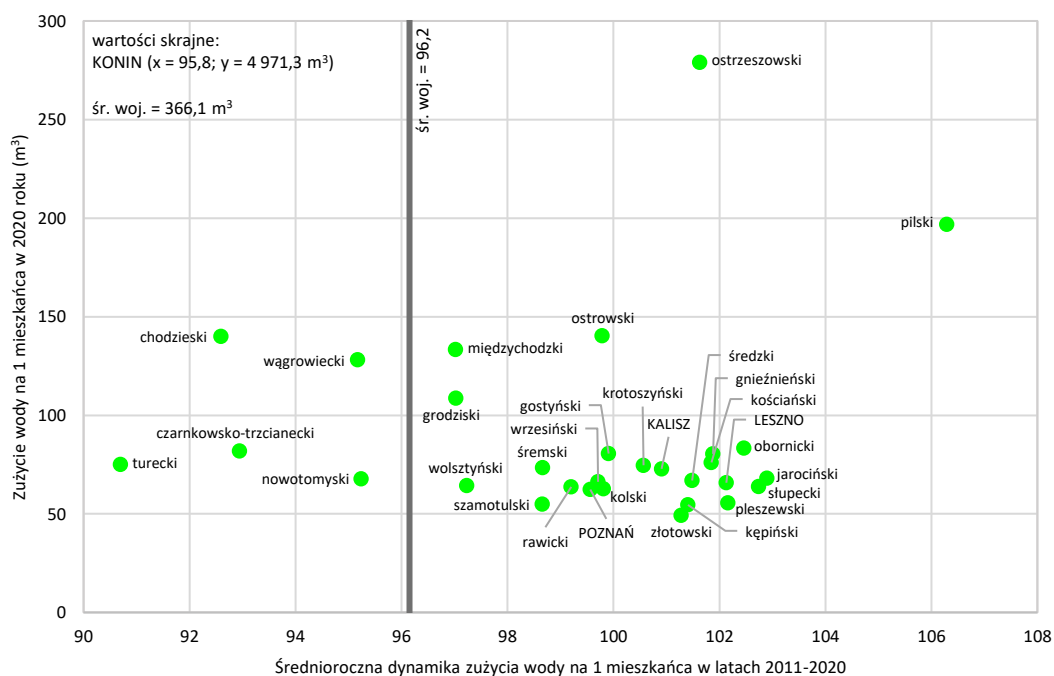

Ryc. 6. Formy ochrony przyrody

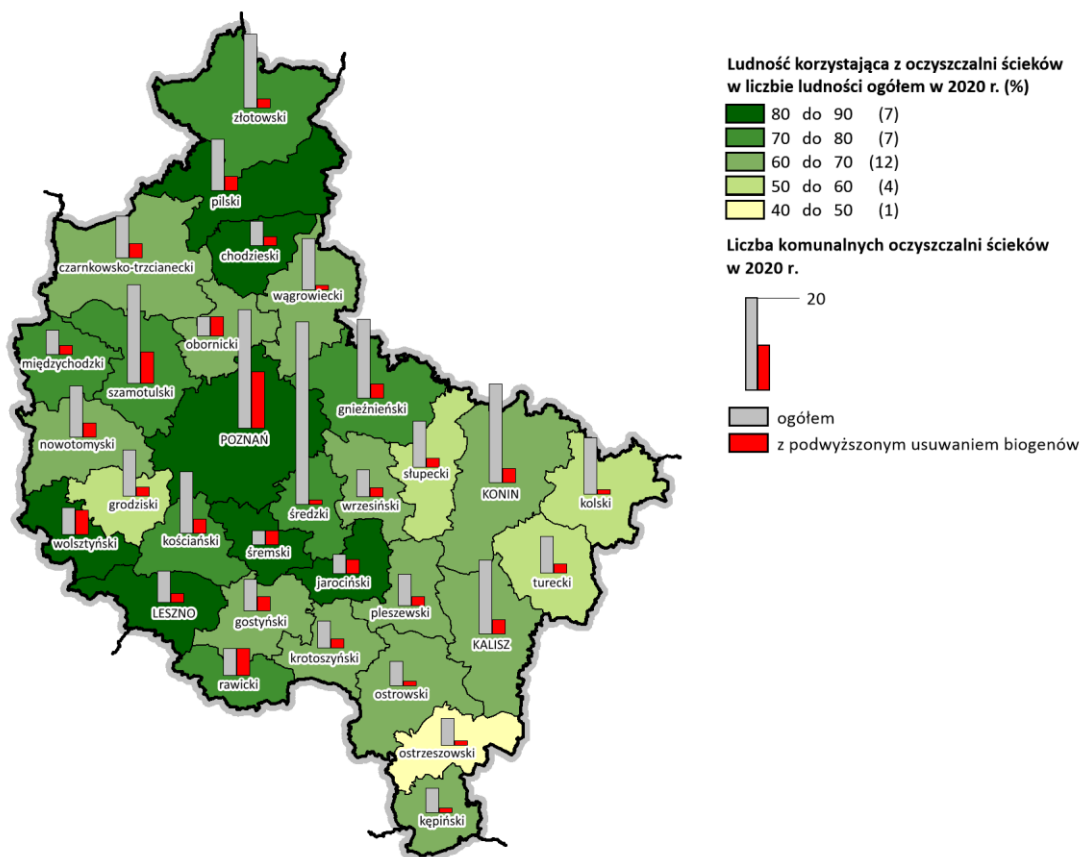
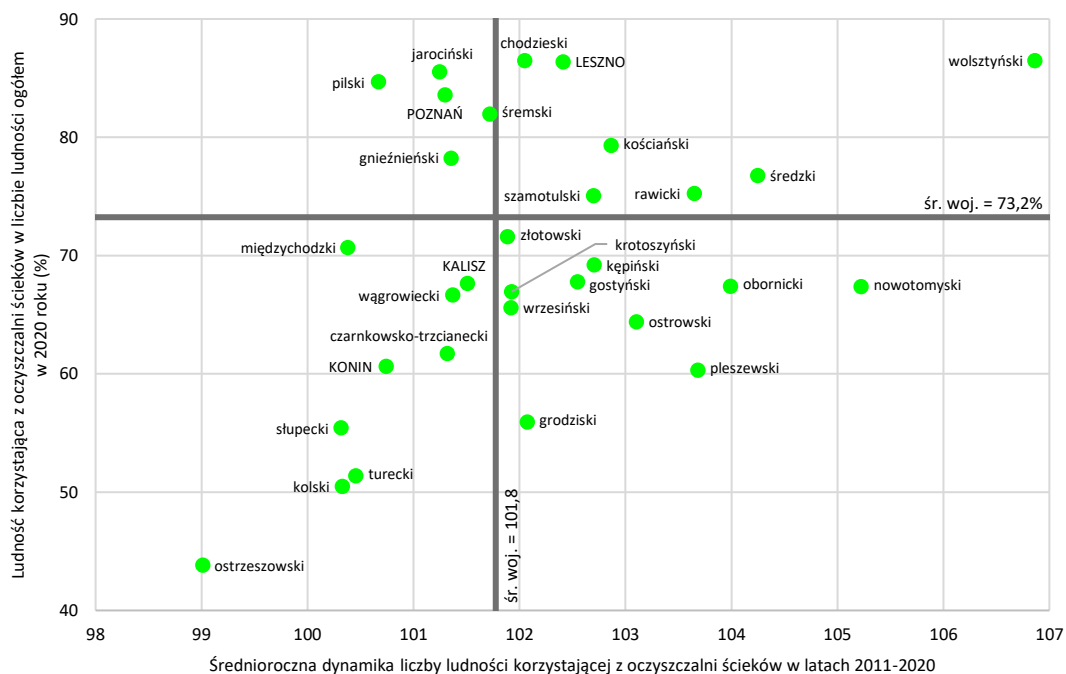

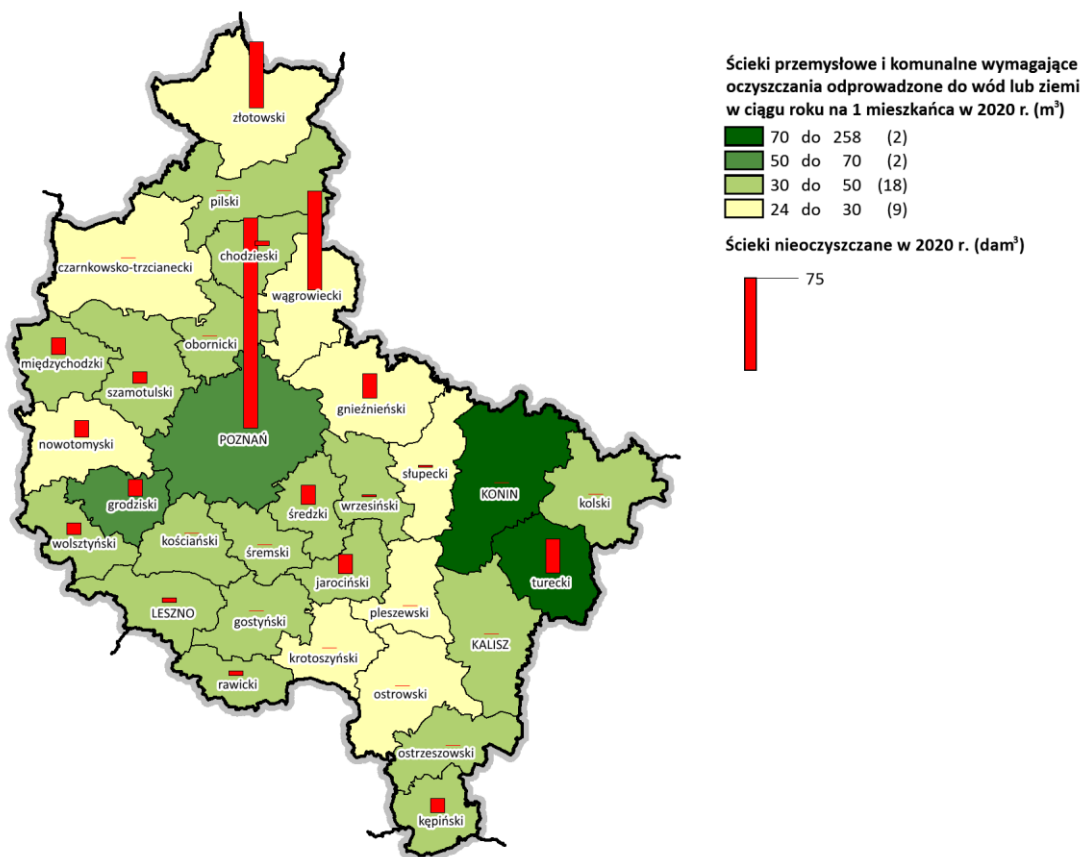
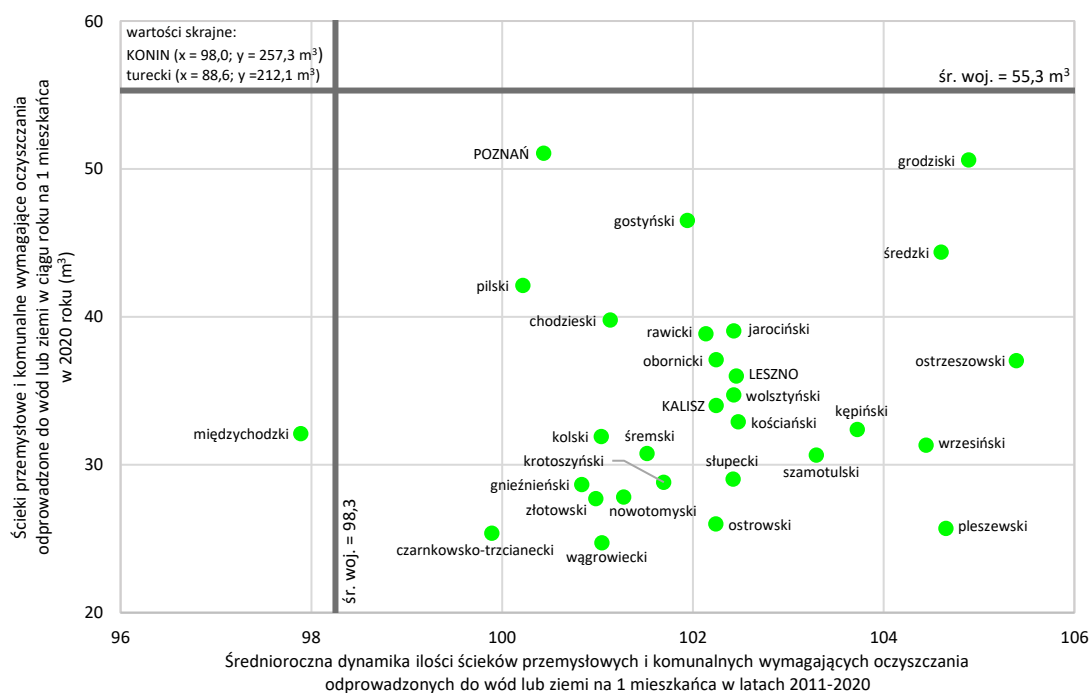
Ryc. 8. Zużycie wody

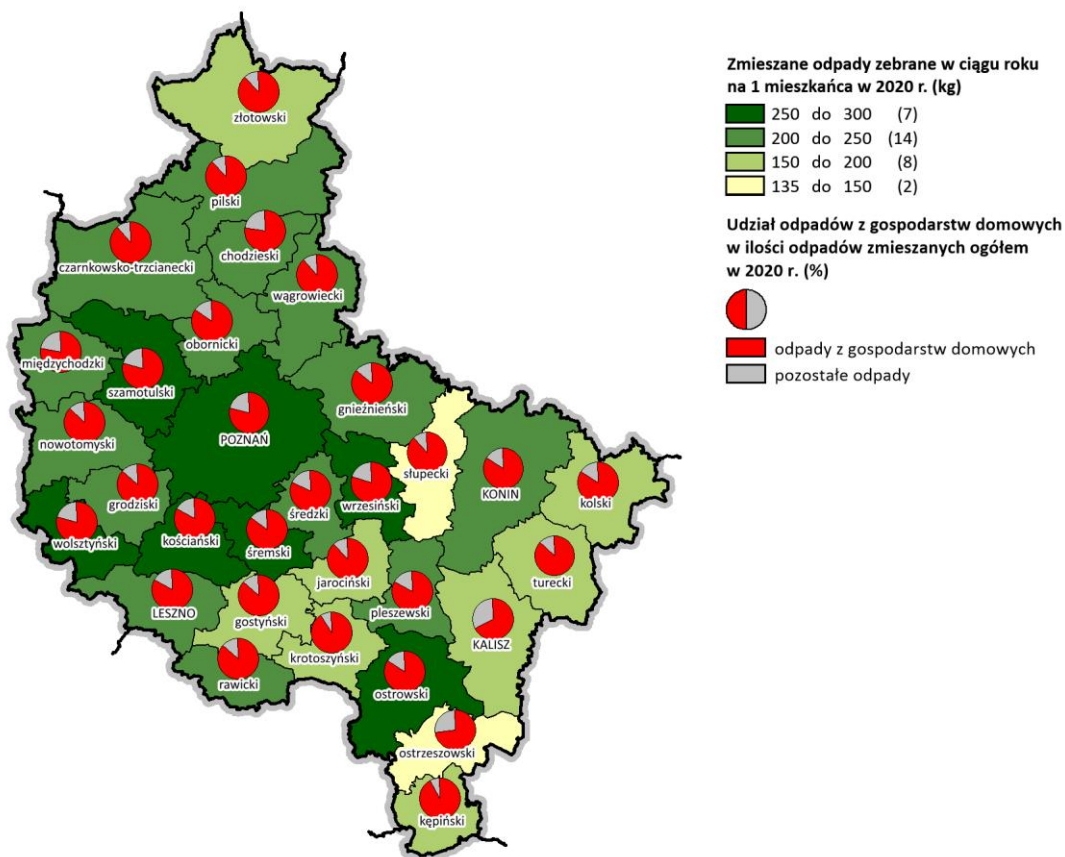
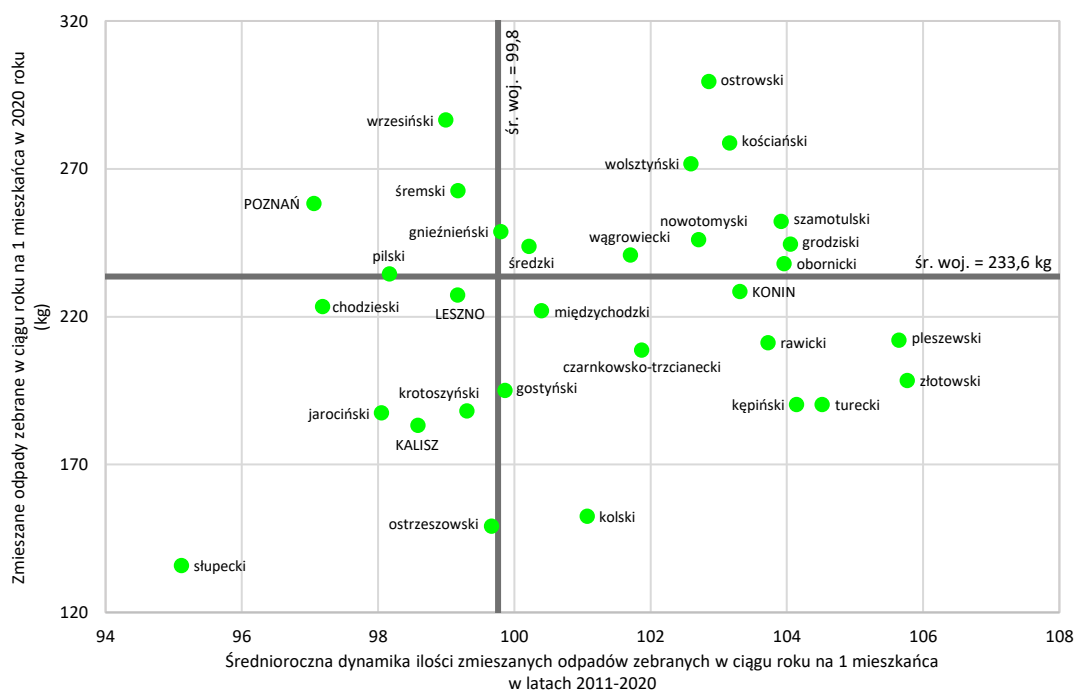
Ryc. 9. Oczyszczalnie ścieków

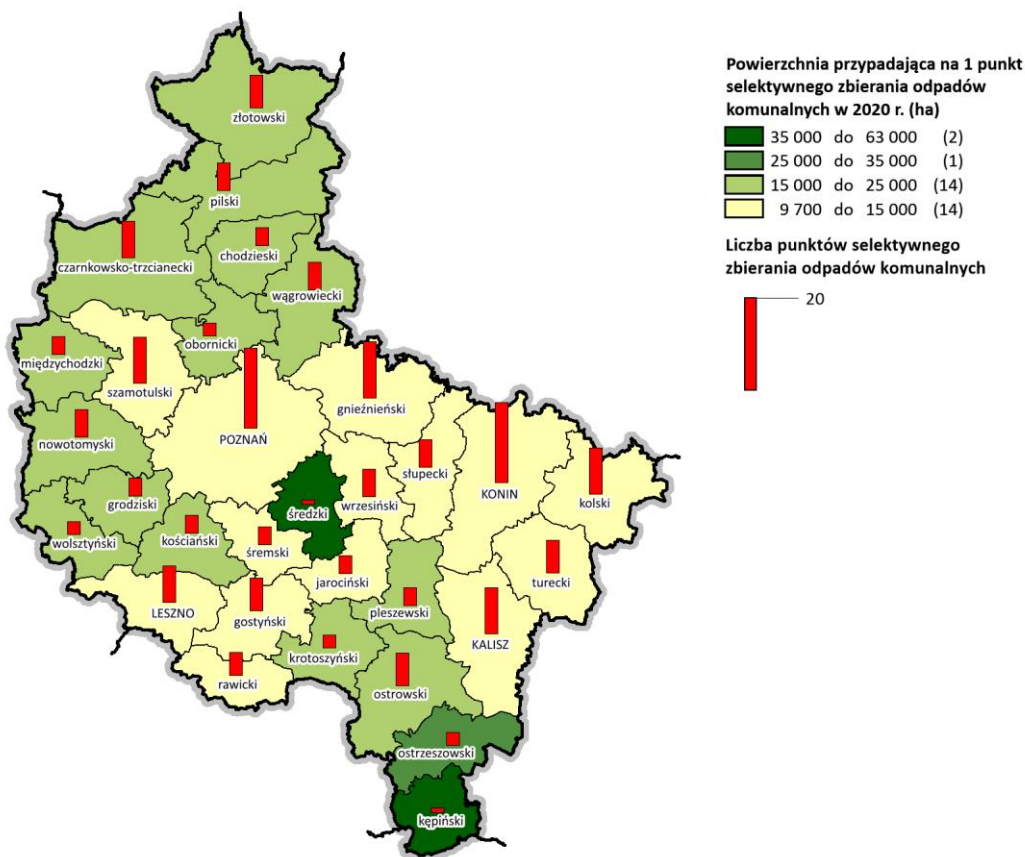
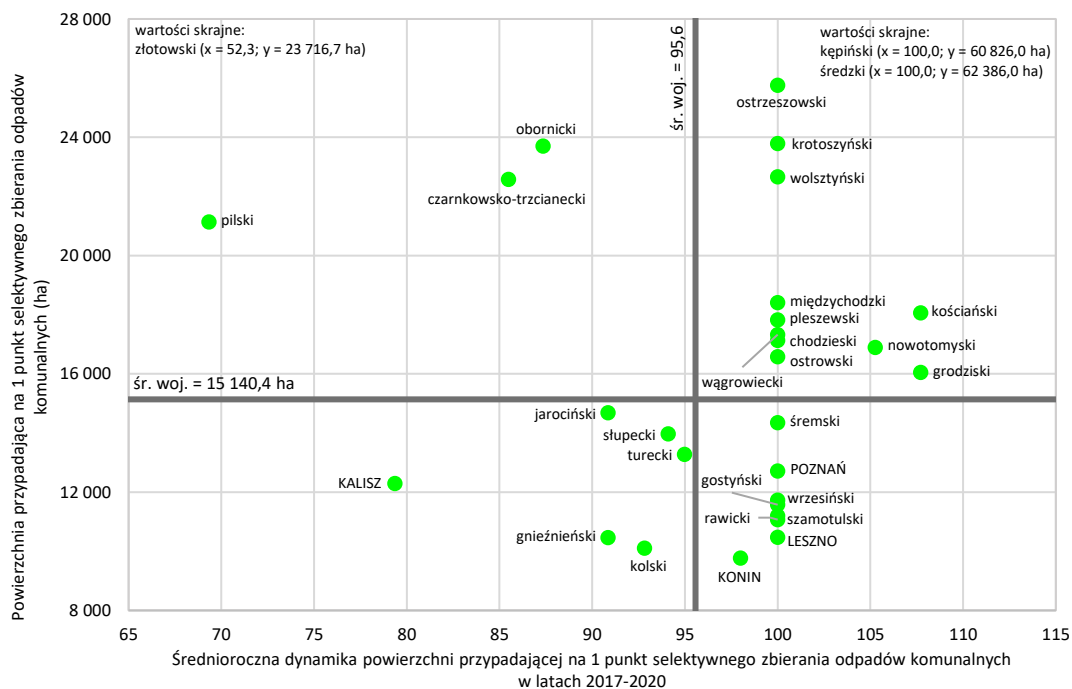
Ryc. 10. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania

Ryc. 11. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku

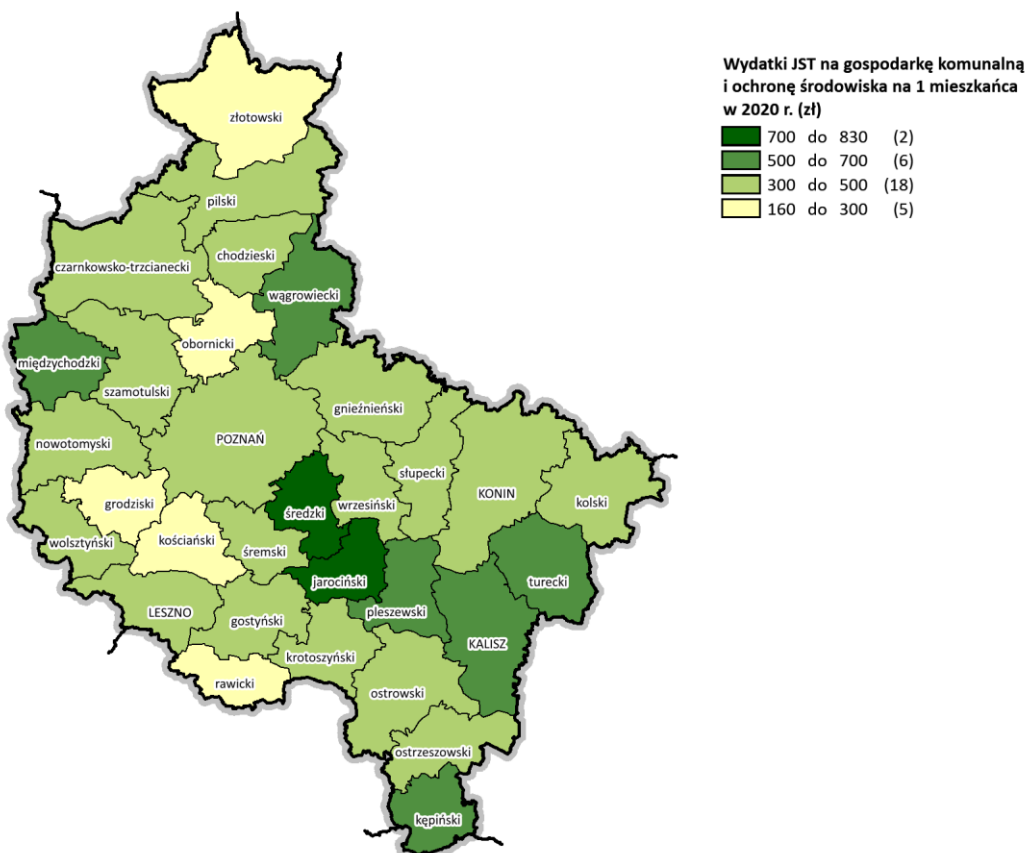
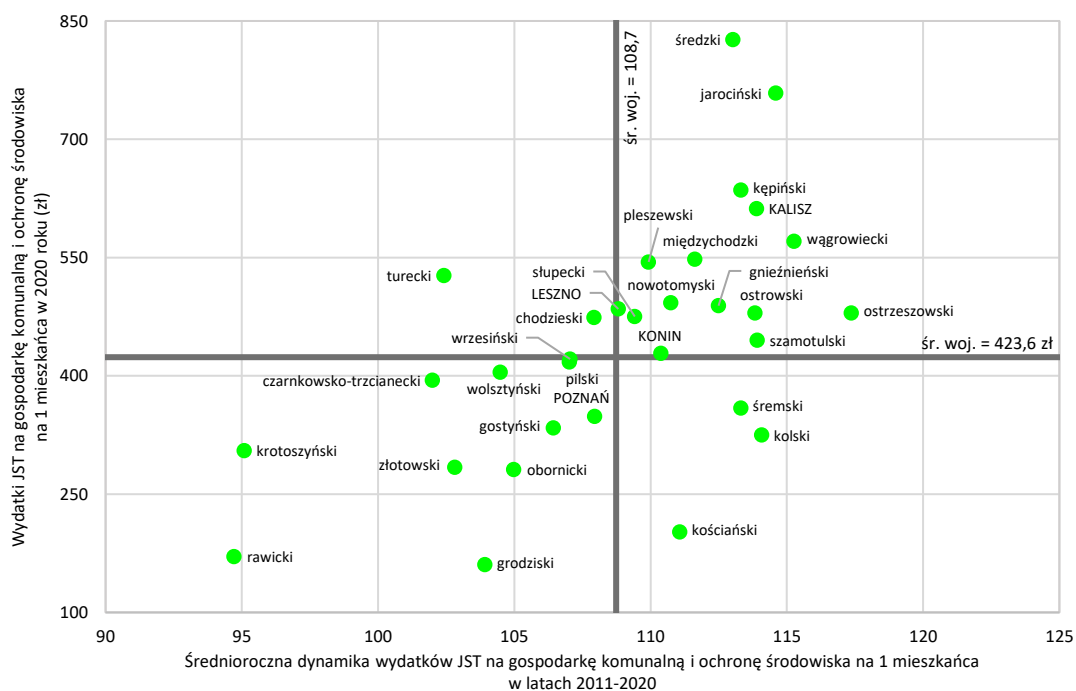

Ryc. 12. Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych

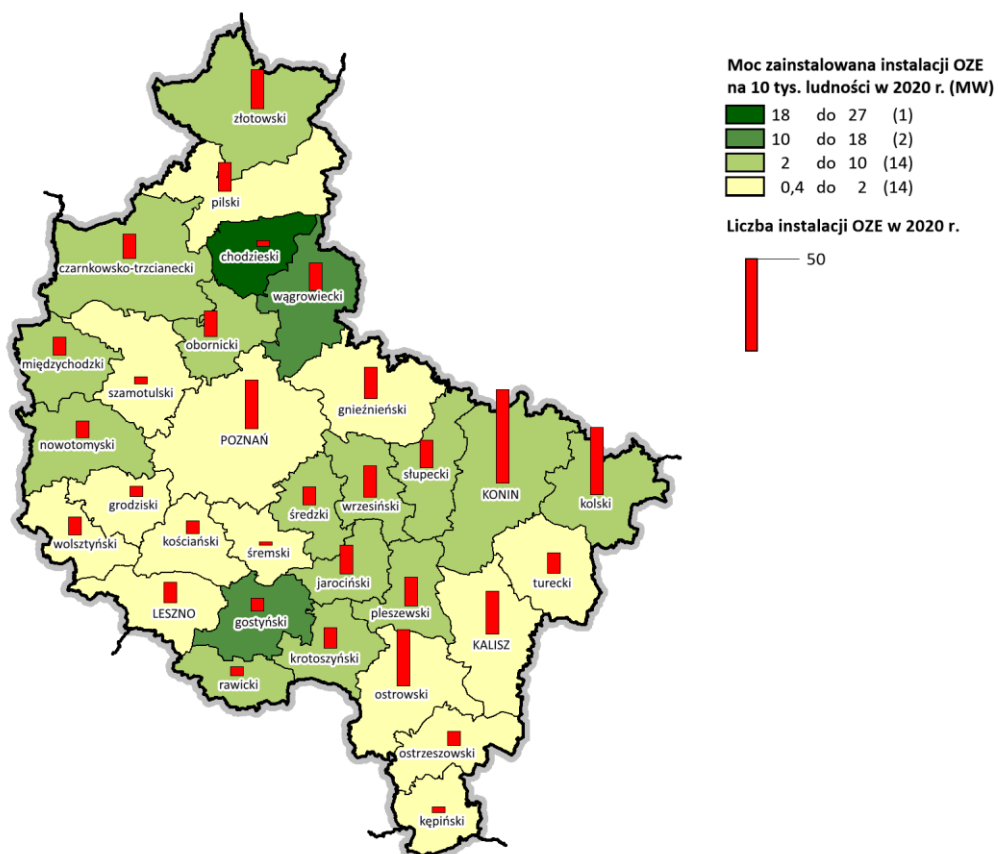

Ryc. 14. Wydatki JST* na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca

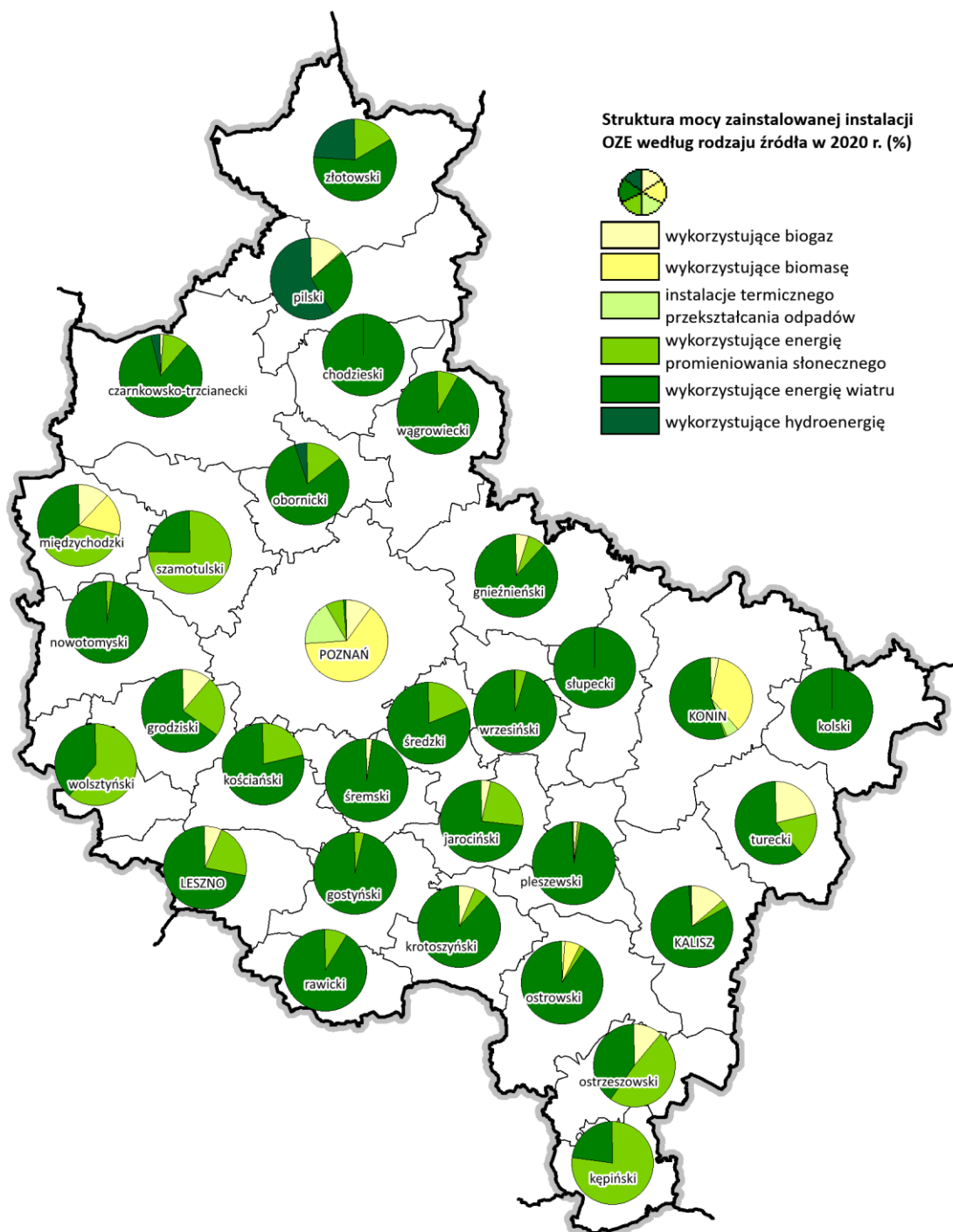
*powiaty wraz z gminami oraz miasta na prawach powiatu

Ryc. 15. Instalacje odnawialnych źródeł energii (OZE)*

* opracowano na podstawie danych Urzędu Regulacji Energetyki (stan na koniec 2020 roku)

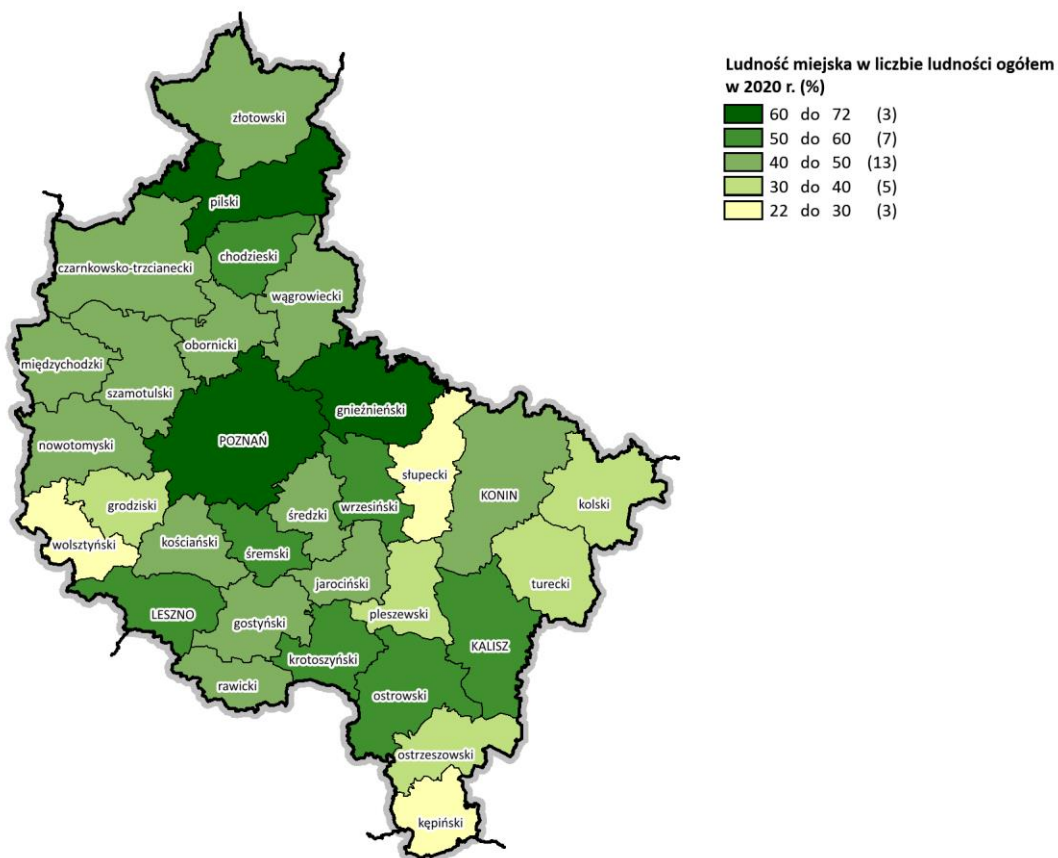
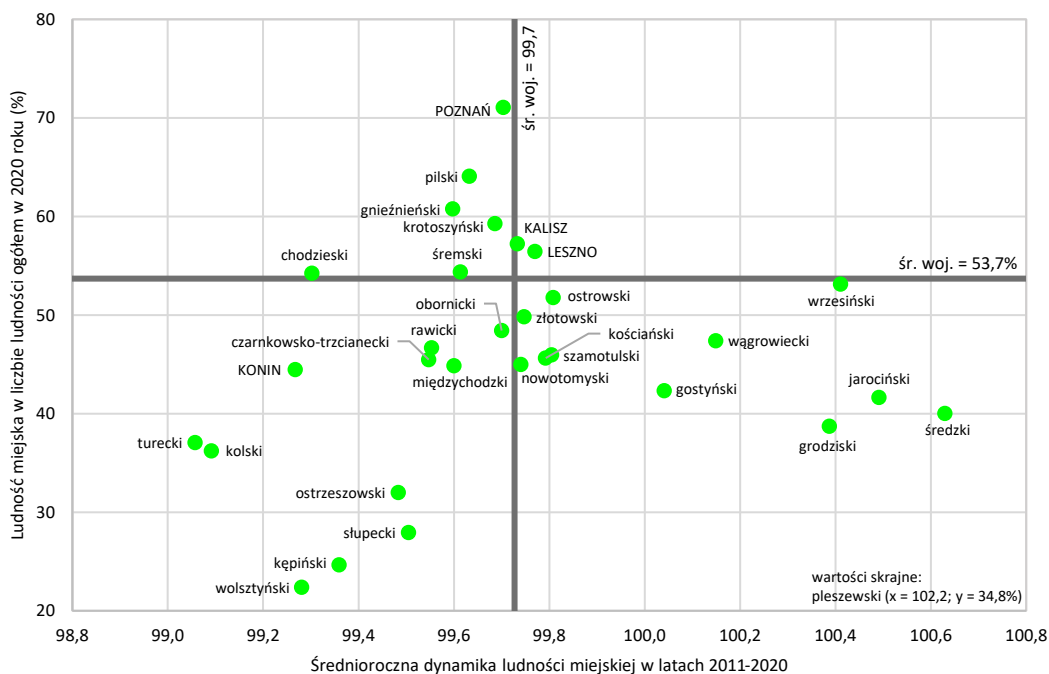
Ryc. 16. Instalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) według rodzaju źródła*

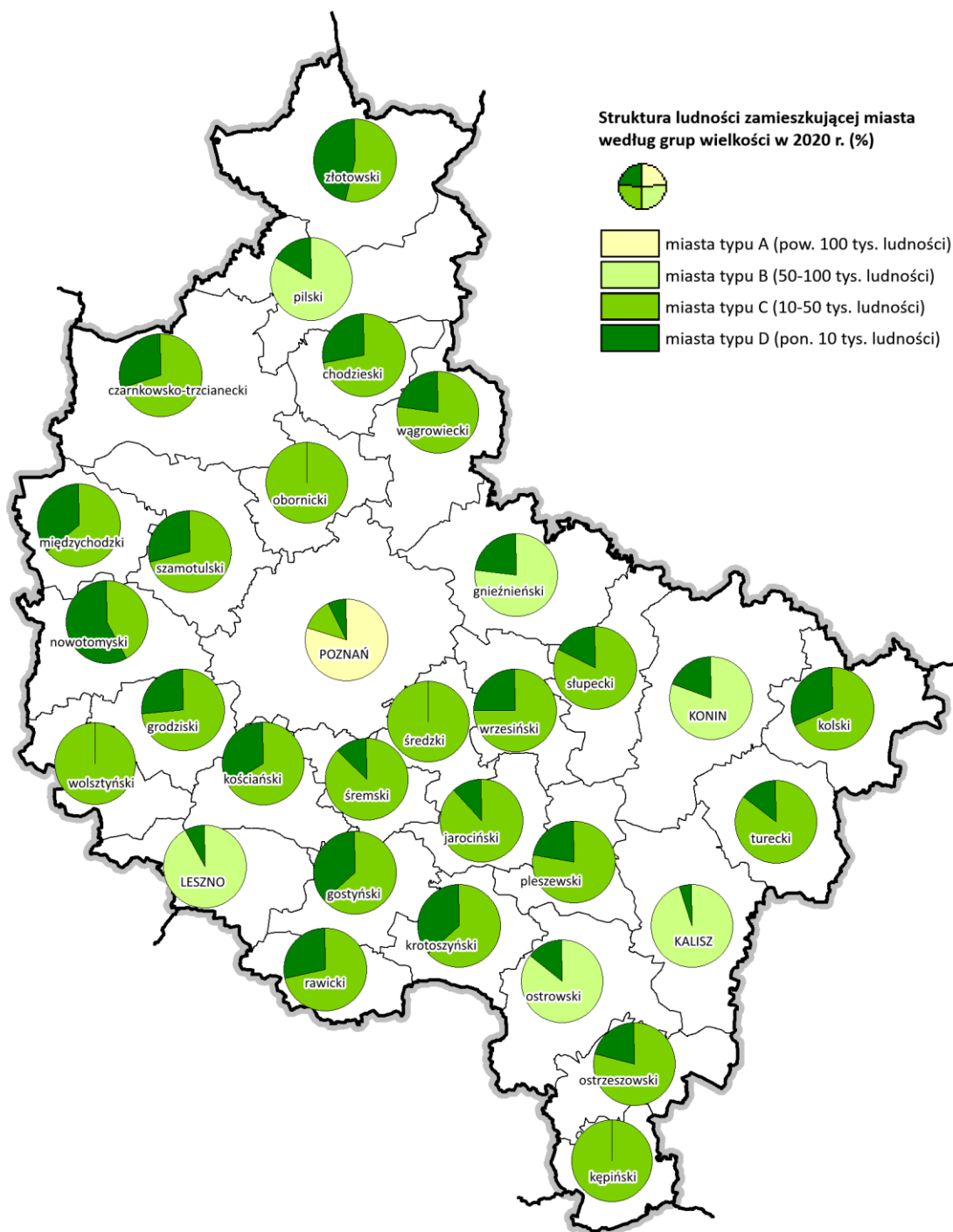
* opracowano na podstawie danych Urzędu Regulacji Energetyki (stan na koniec 2020 roku)

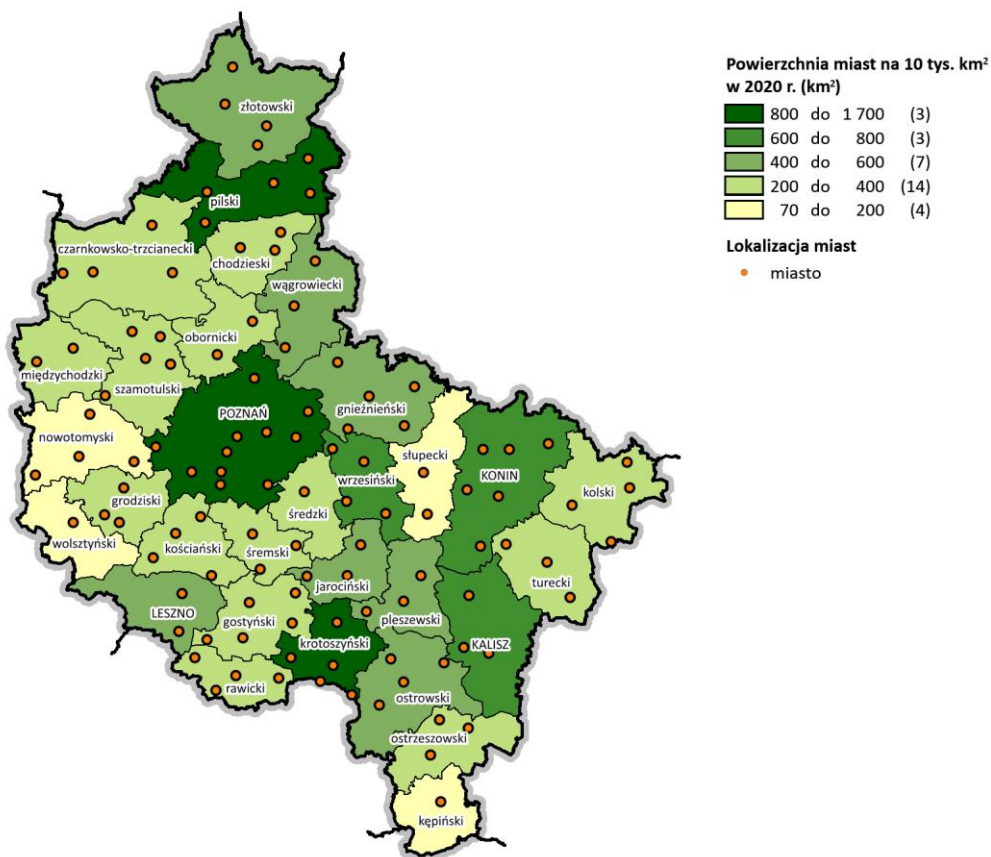
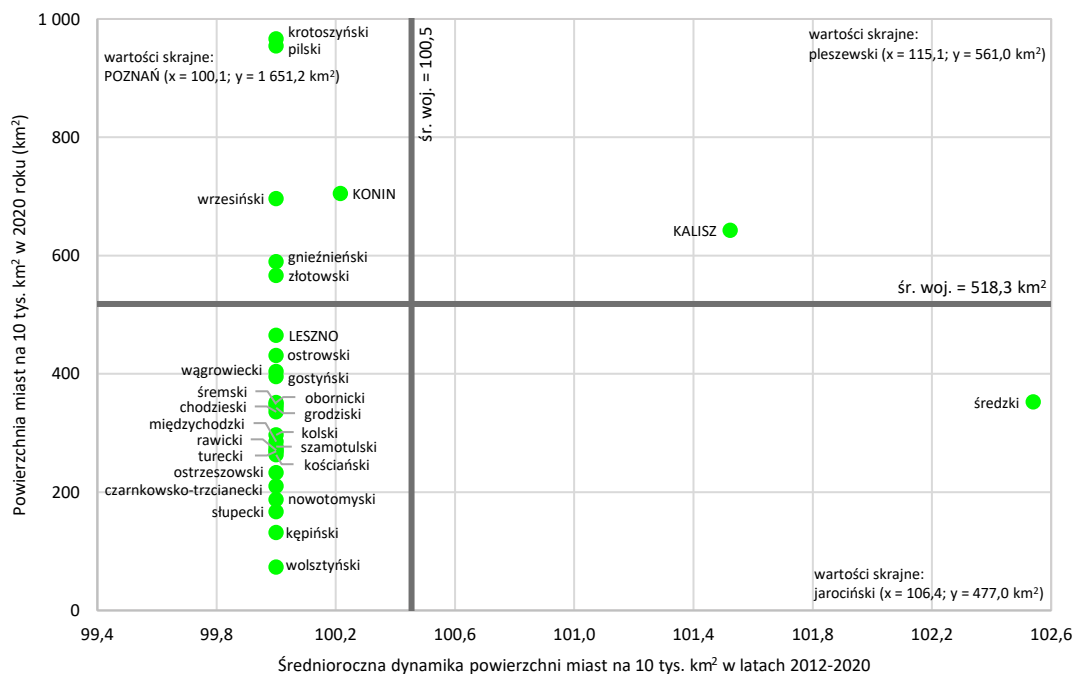
1.2. Osadnictwo

Ryc. 17. Wskaźnik urbanizacji (ludność miejska w liczbie ludności ogółem)

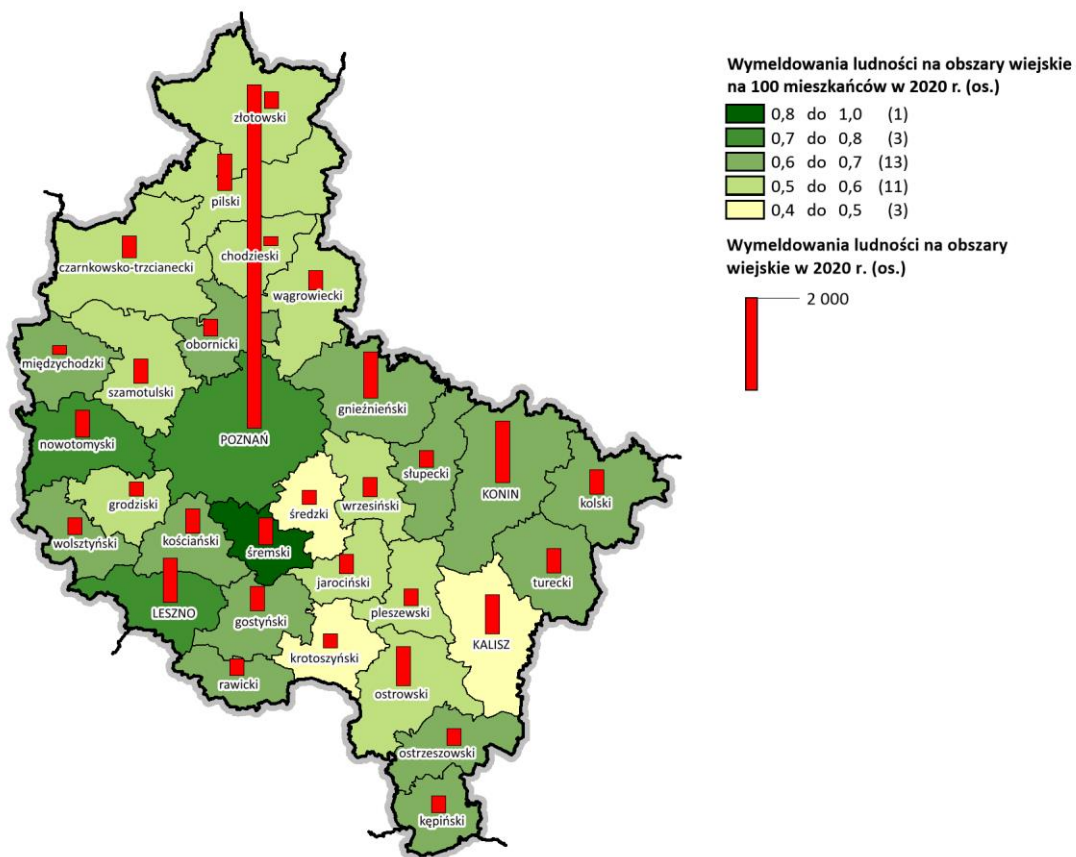
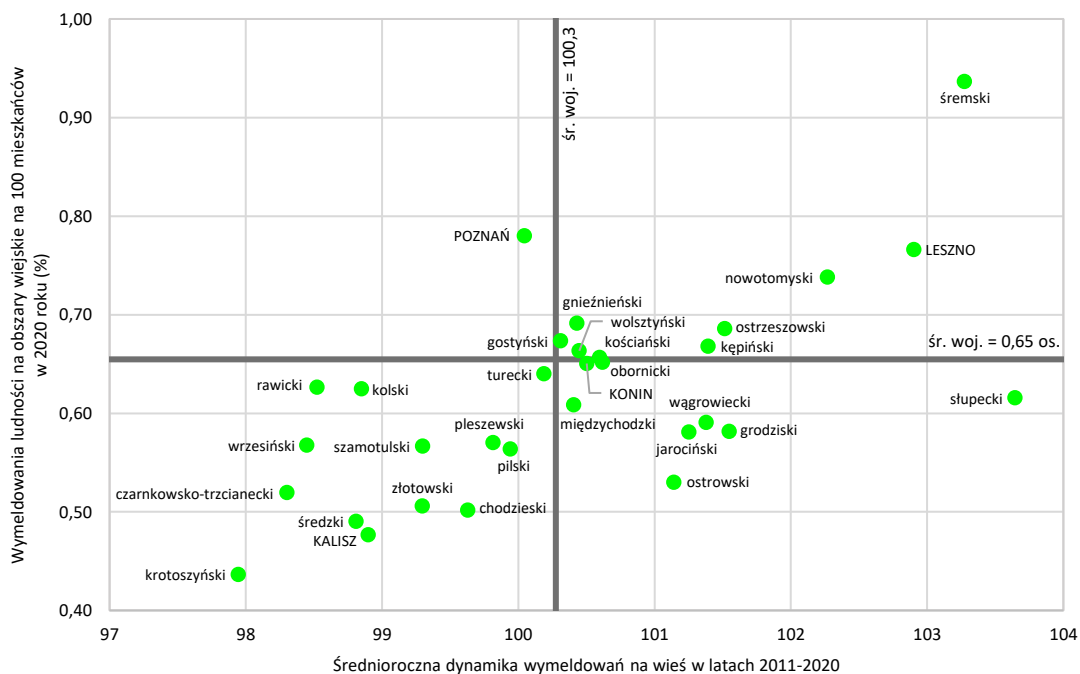

Ryc. 18. Ludność w miastach

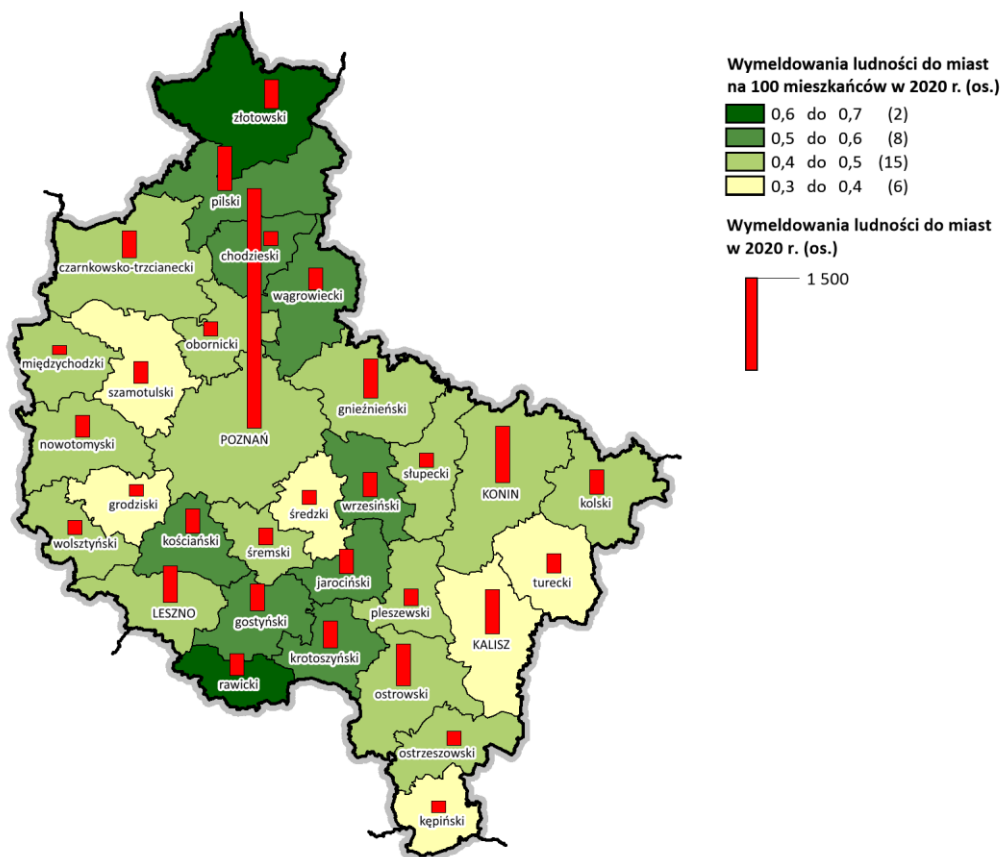
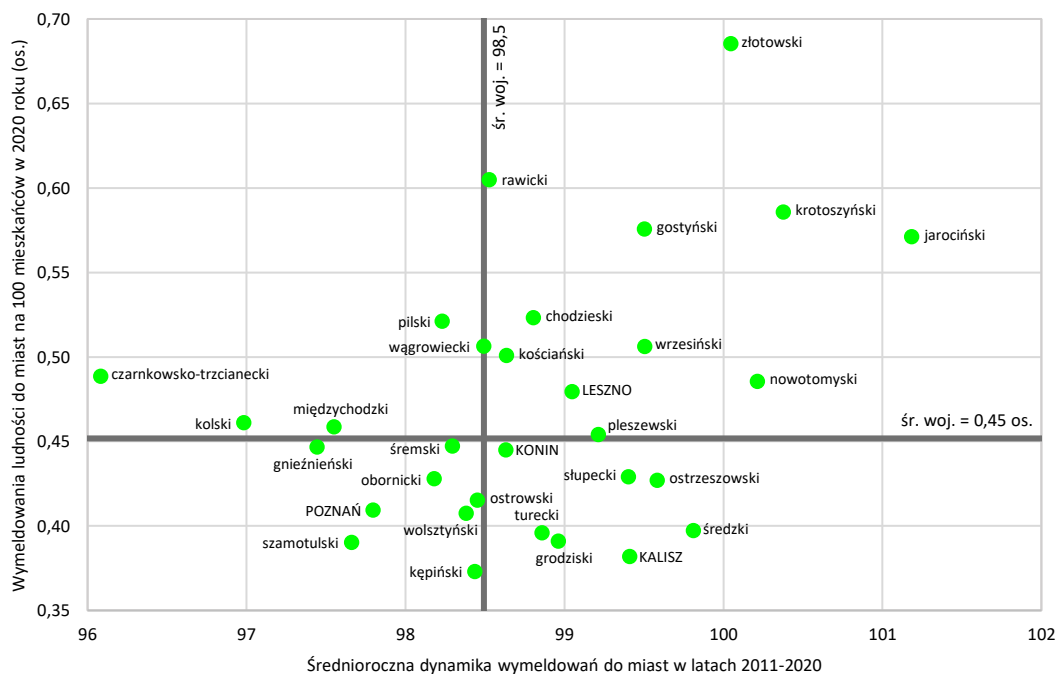

Ryc. 19. Poziom urbanizacji (powierzchnia miast na 10 tys. km²)

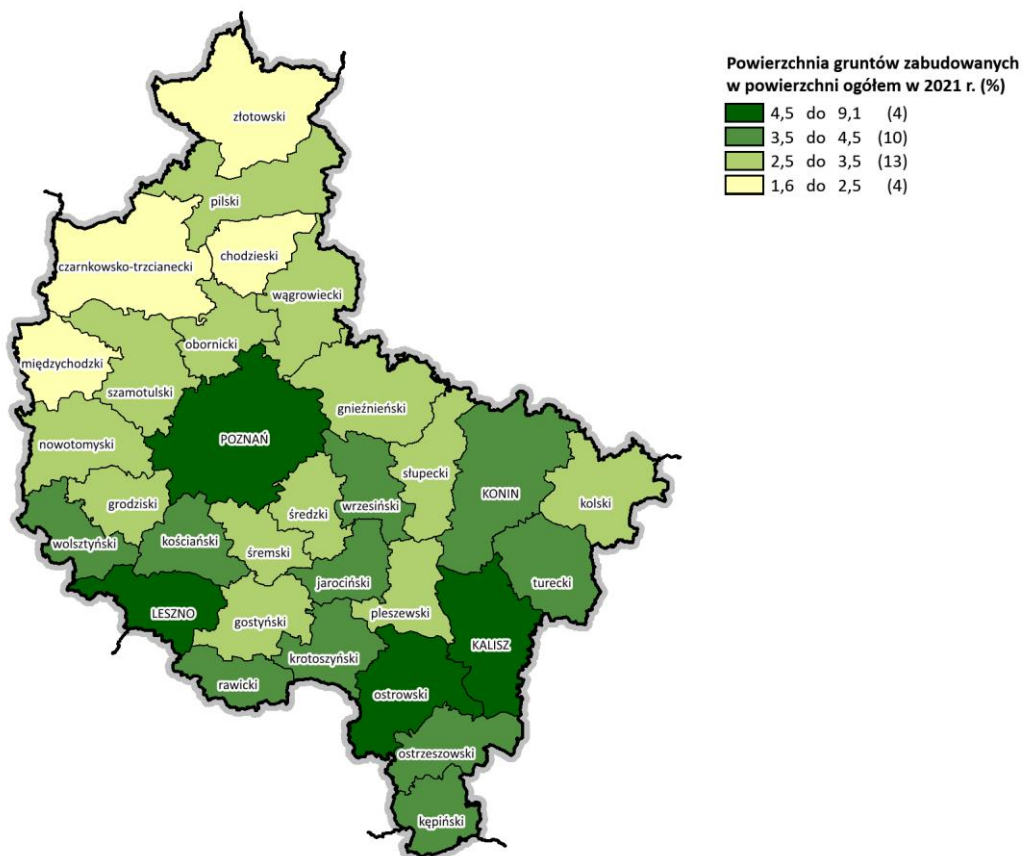
Ryc. 20. Migracje ludności na obszary wiejskie

Ryc. 21. Migracje ludności do miast

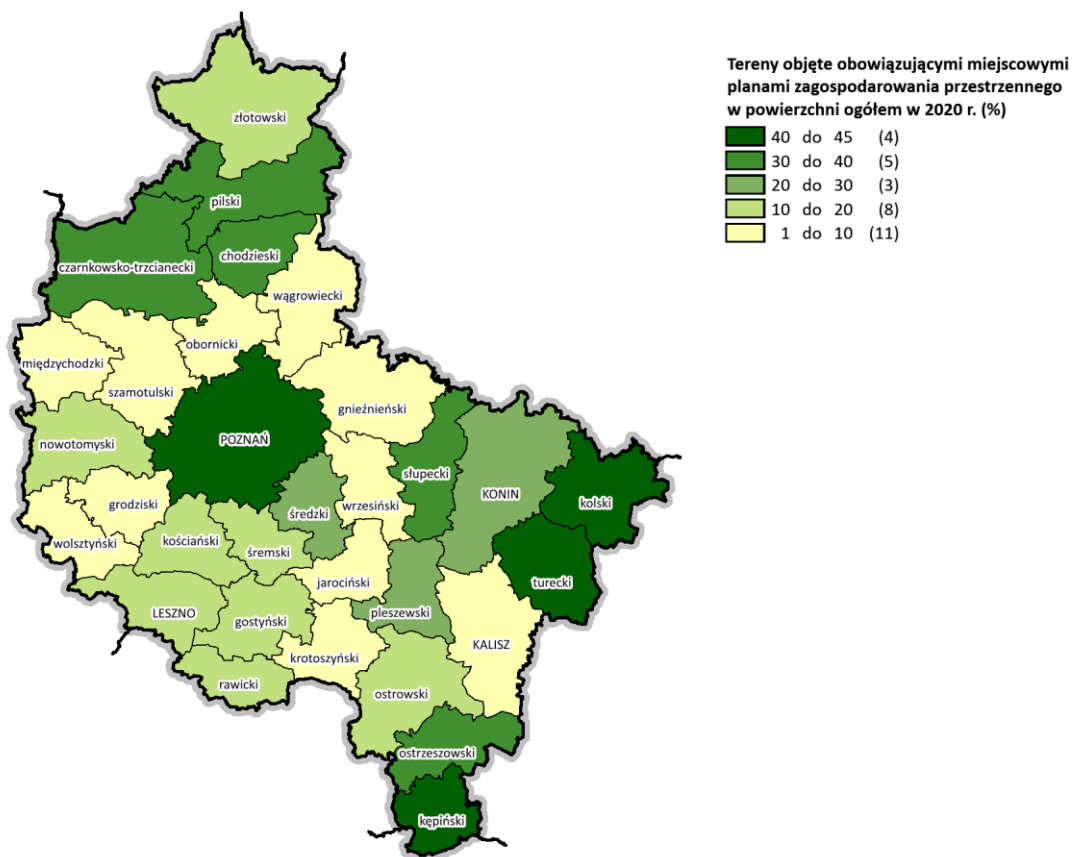
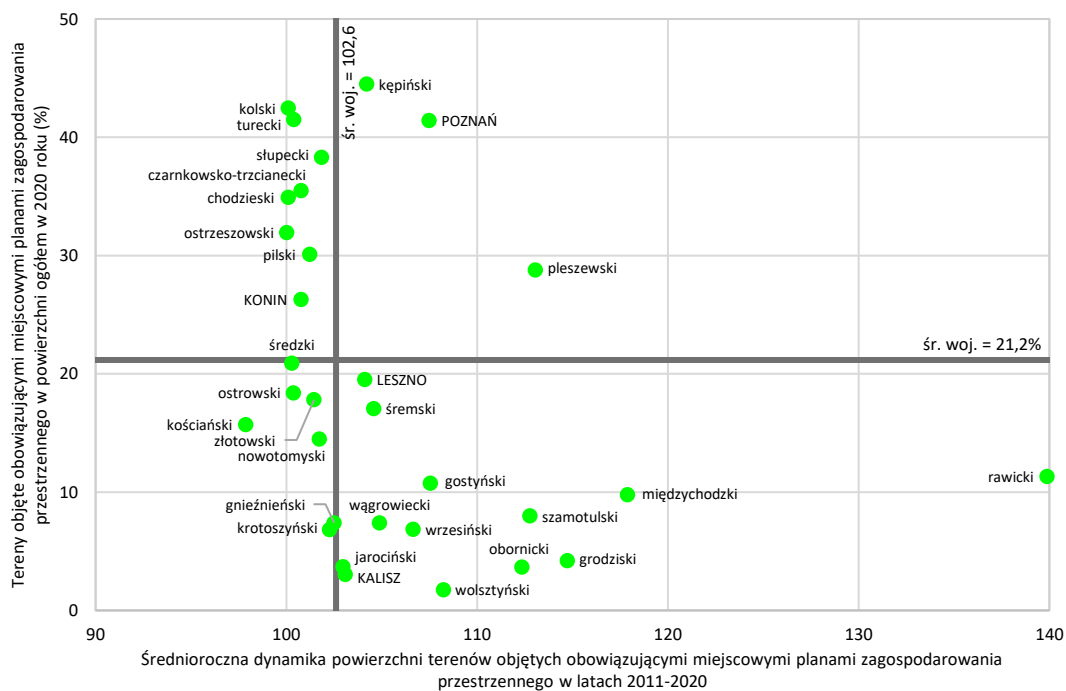

Ryc. 22. Powierzchnia gruntów zabudowanych*

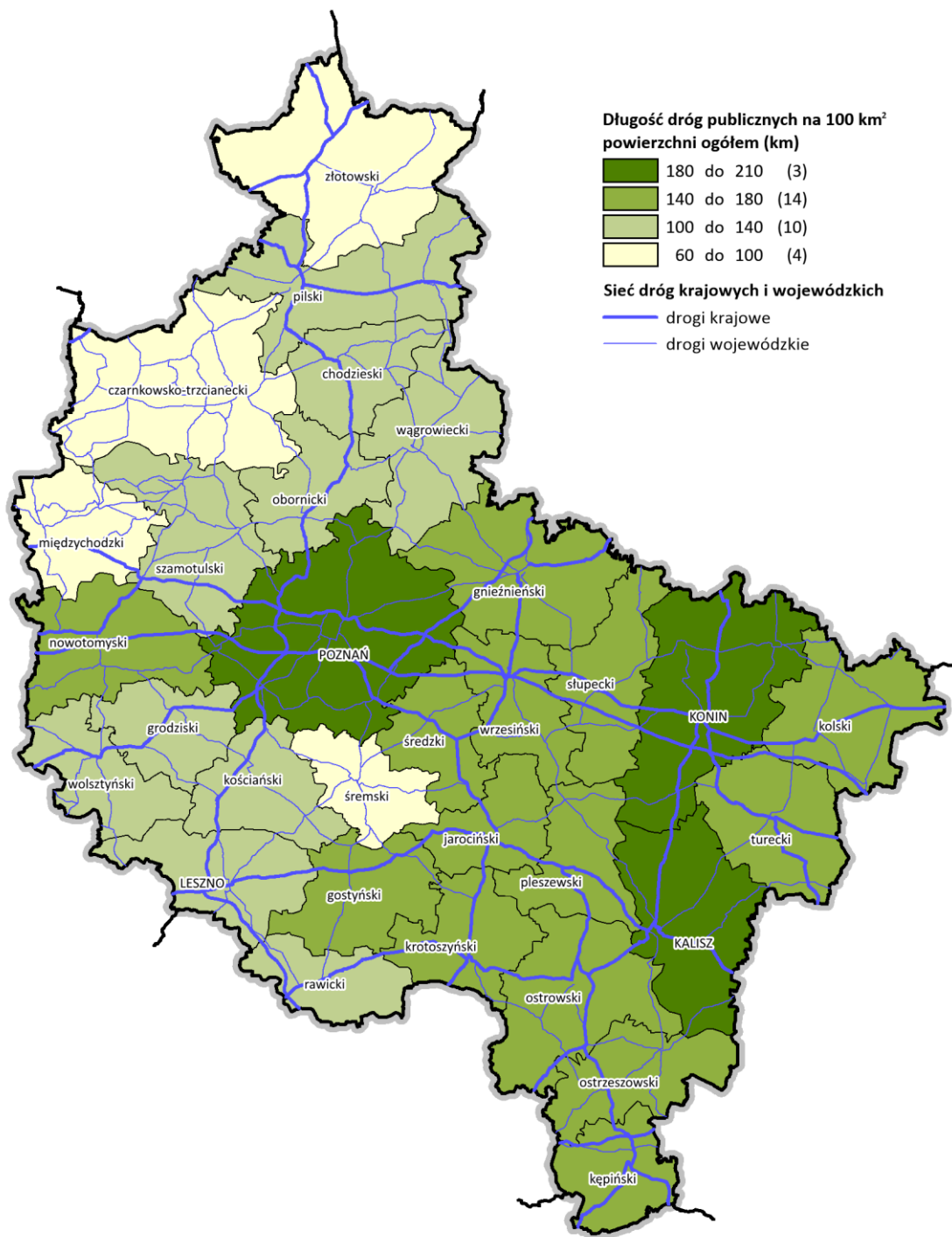
* opracowano na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Ryc. 23. Pokrycie planistyczne

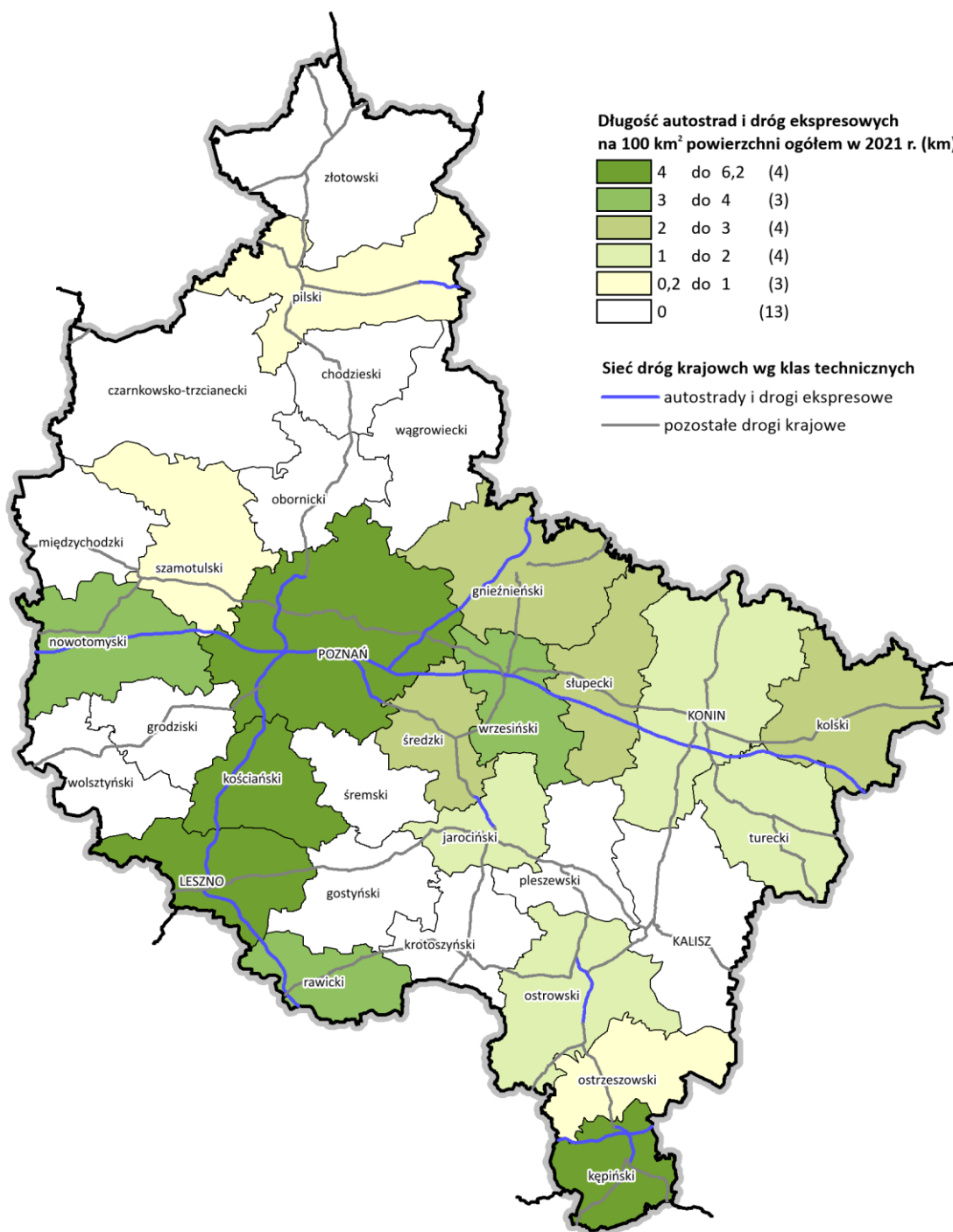
1.3. Transport

Ryc. 24. Drogi publiczne*

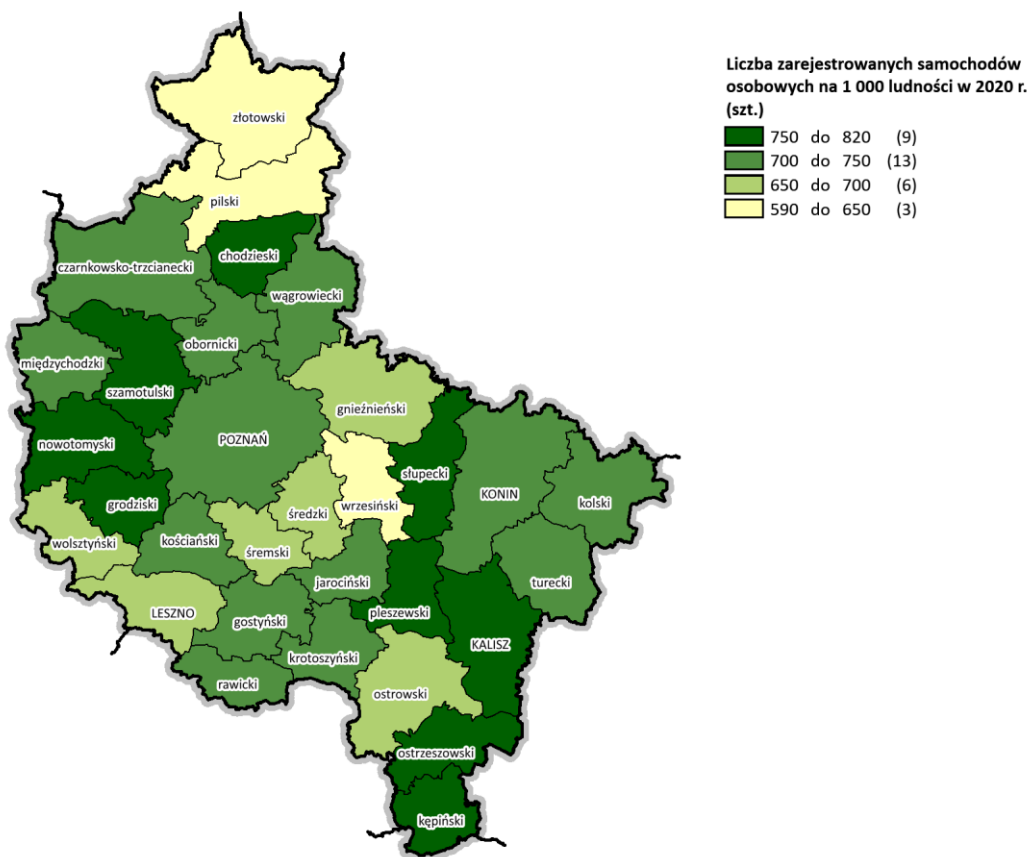
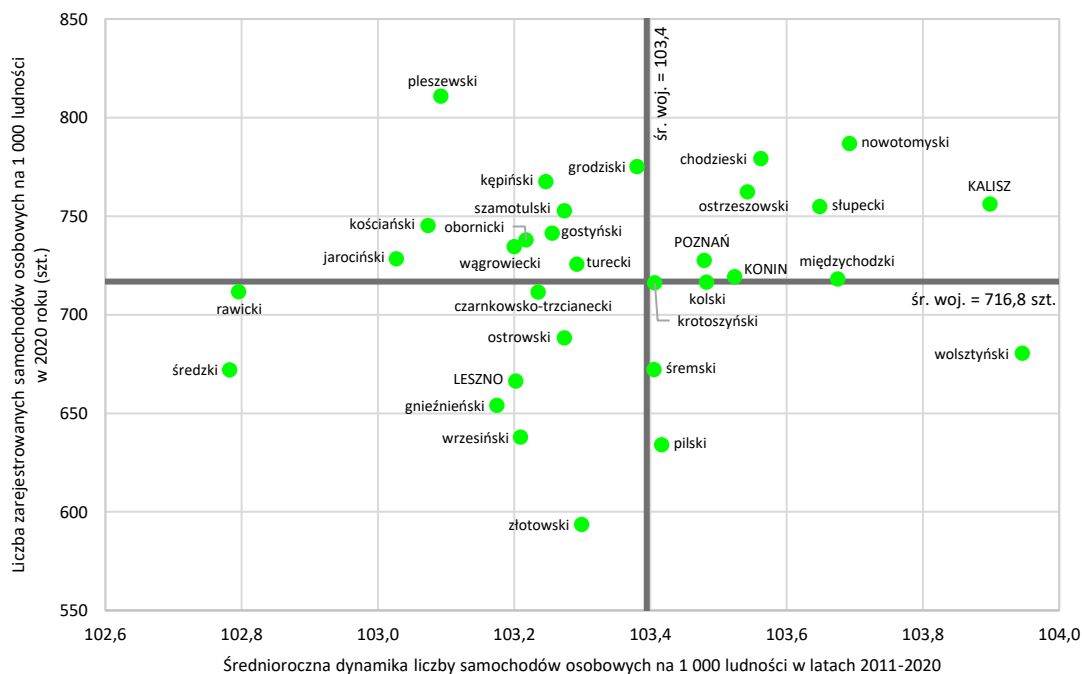
* opracowano na podstawie danych statystycznych dotyczących dróg gminnych i powiatowych pochodzących z BDL GUS (stan na 2020 rok) oraz danych przestrzennych dotyczących dróg krajowych i wojewódzkich znajdujących się w zasobach UMWW (stan na 2021 rok)

Ryc. 25. Autostrady i drogi ekspresowe*

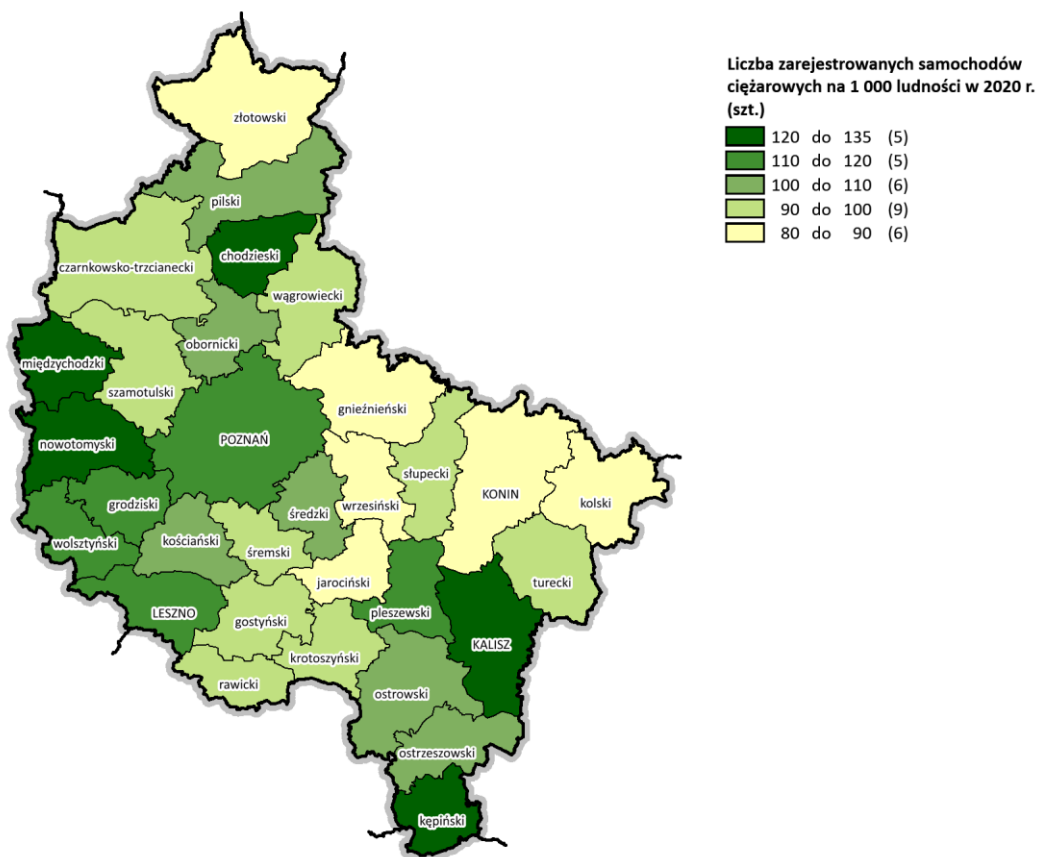
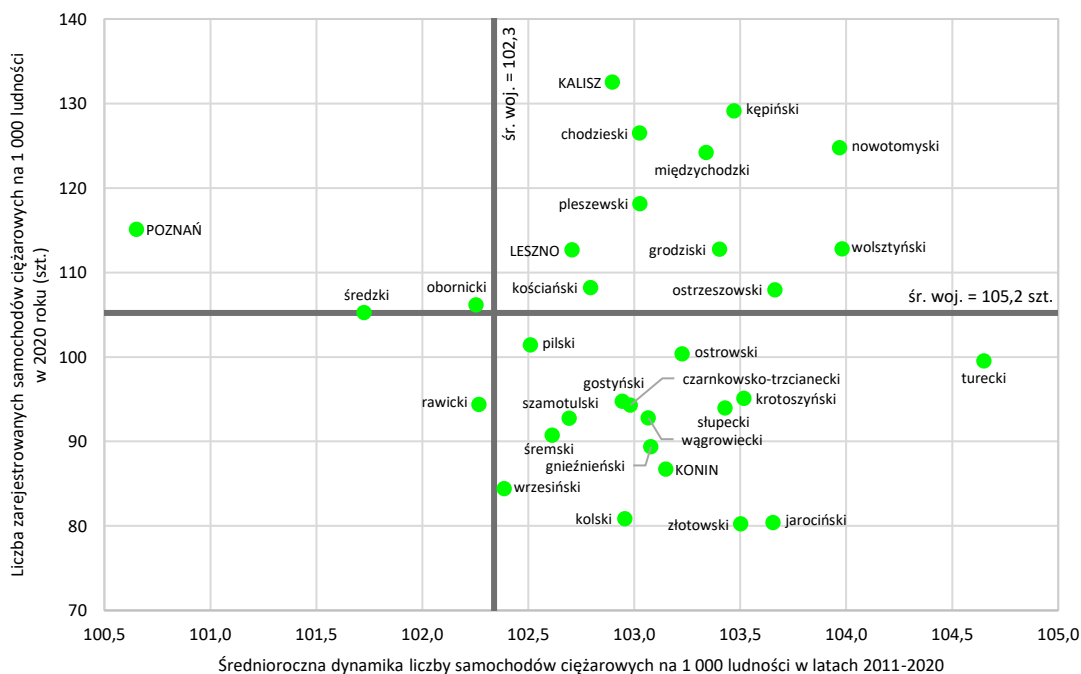

* opracowano na podstawie danych przestrzennych dotyczących dróg krajowych znajdujących się w zasobach UMWW

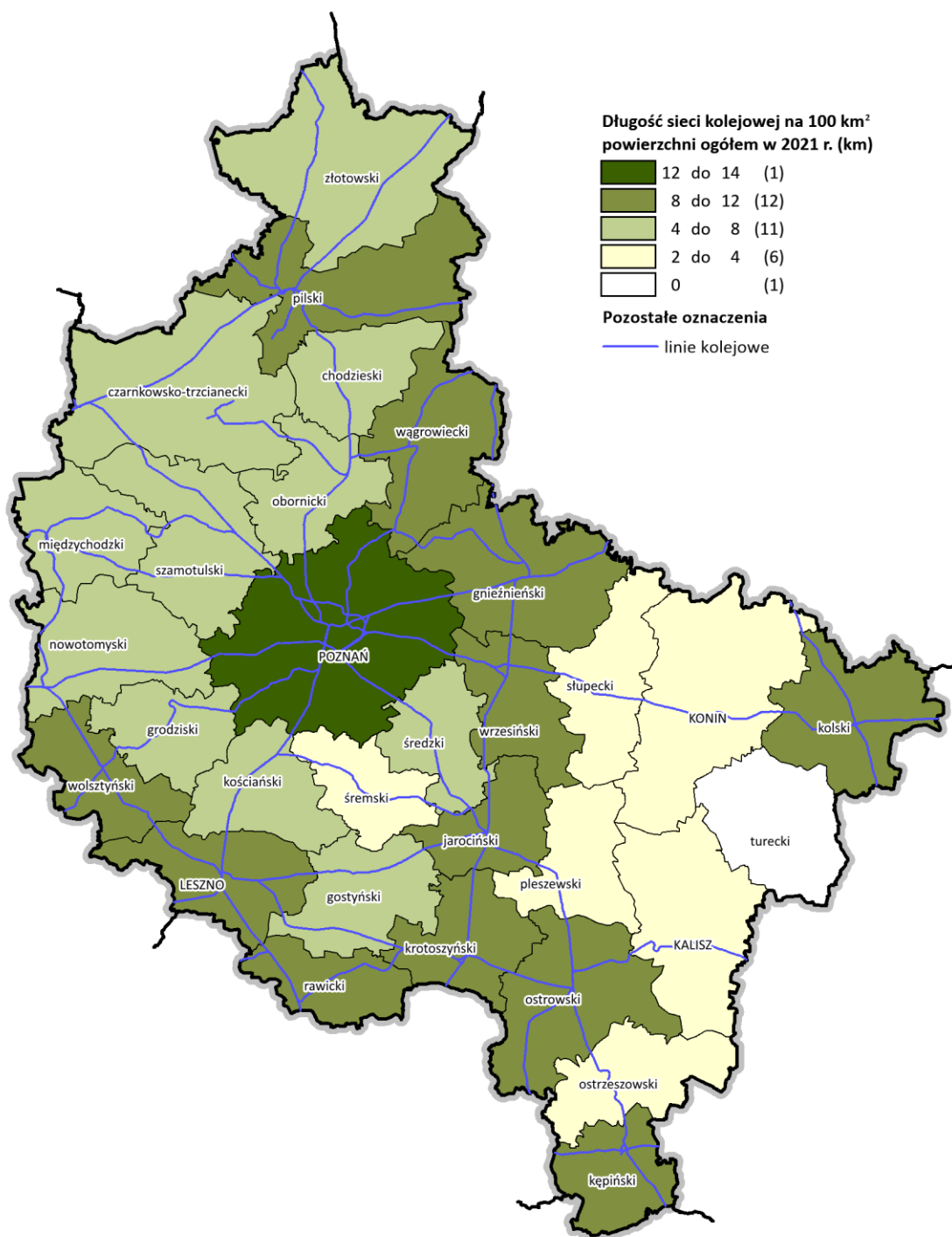
Ryc. 26. Wskaźnik motoryzacji (liczba samochodów osobowych na 1 000 ludności)

Ryc. 27. Samochody ciężarowe na 1 000 ludności

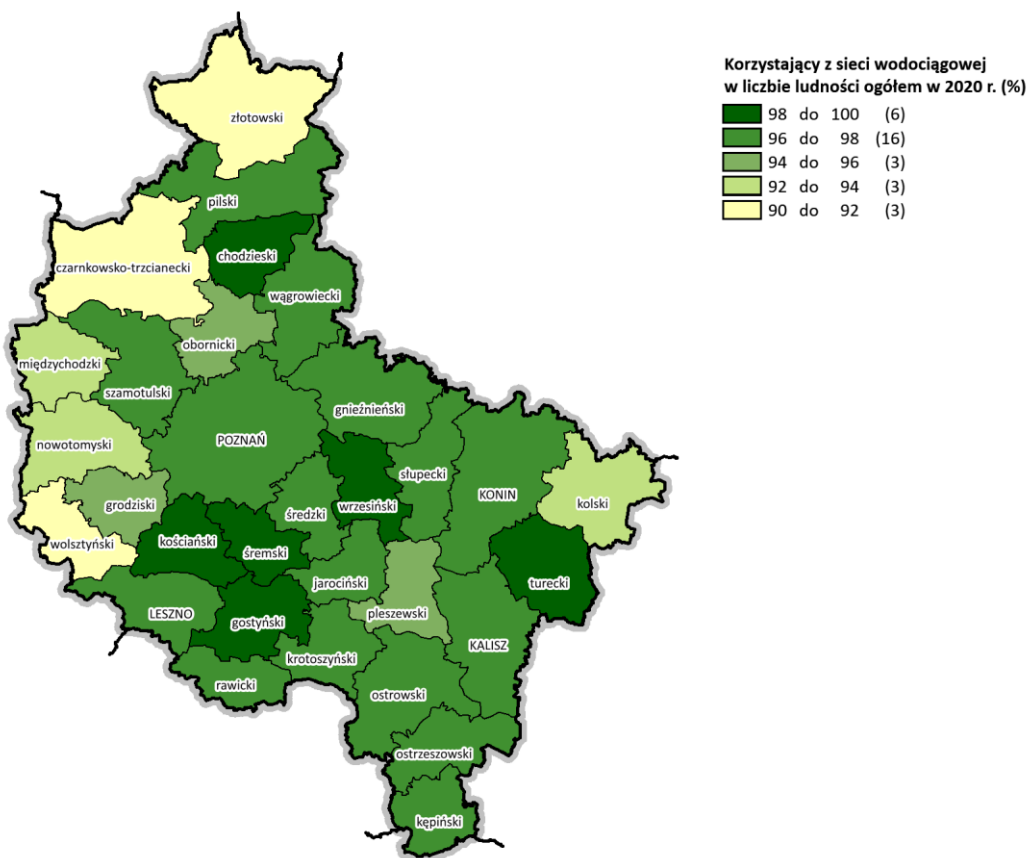
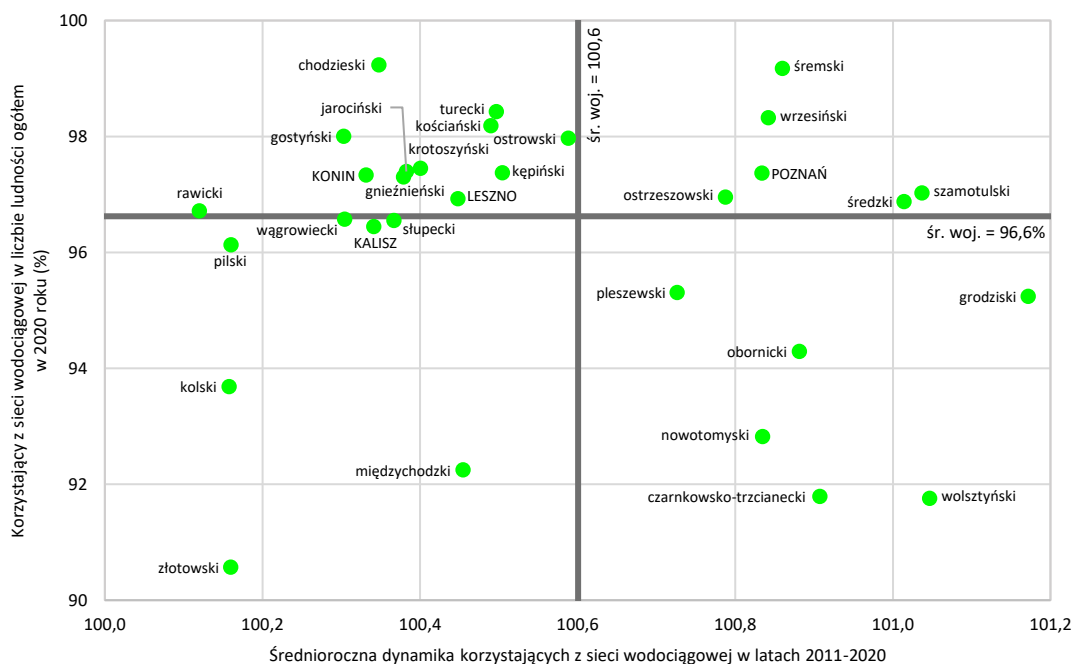
Ryc. 28. Sieć kolejowa*

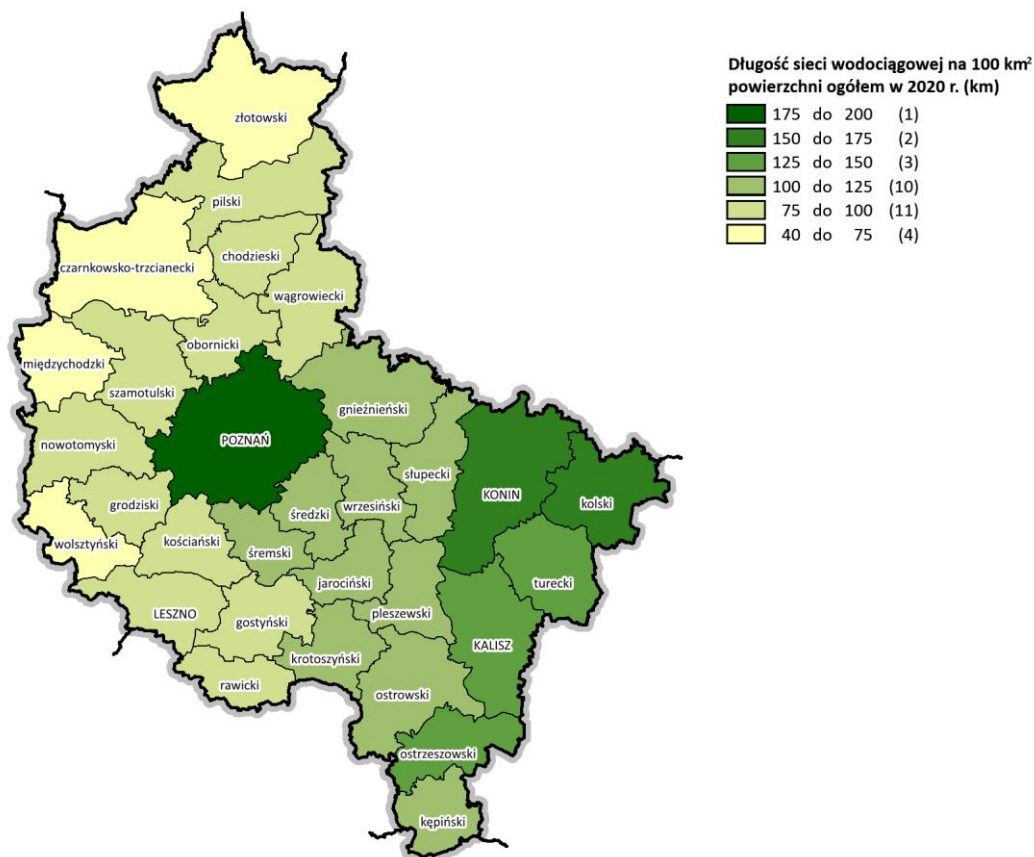
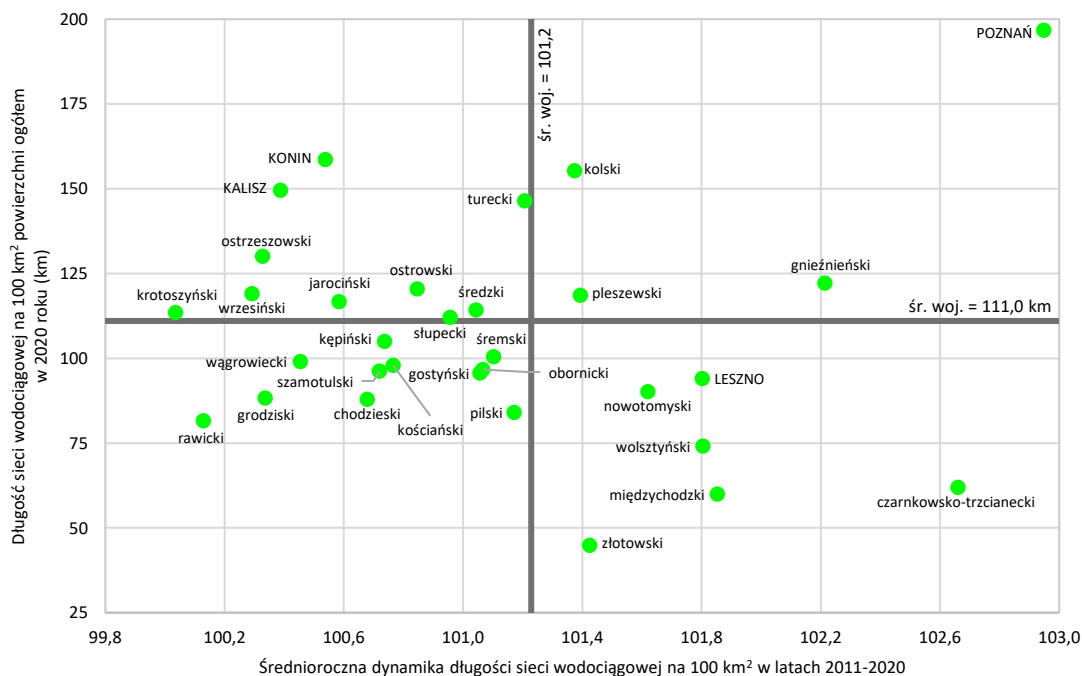
* opracowano na podstawie danych przestrzennych dotyczących linii kolejowych znajdujących się w zasobach UMWW

1.4. Infrastruktura techniczna

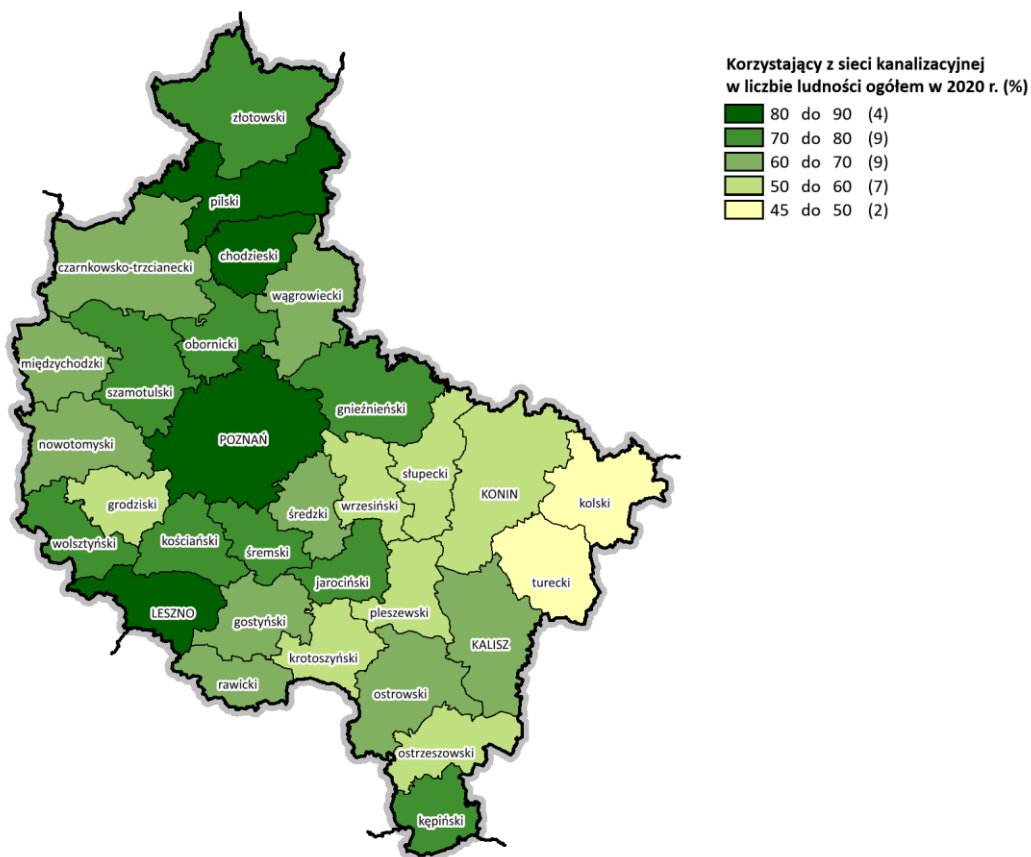
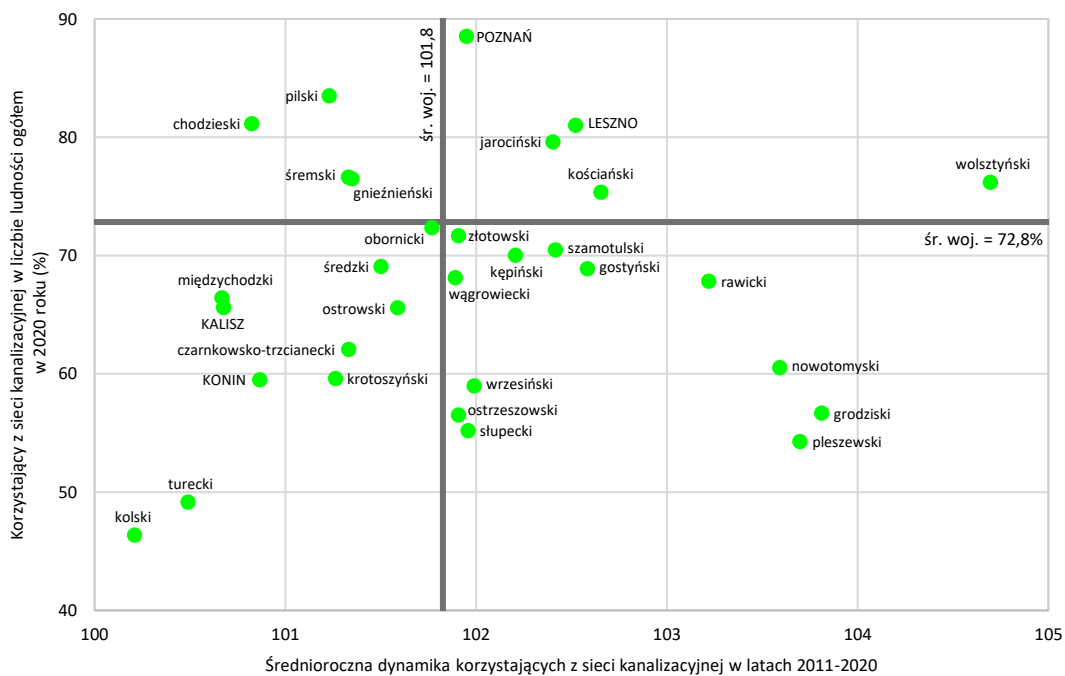
Ryc. 29. Korzystający z sieci wodociągowej

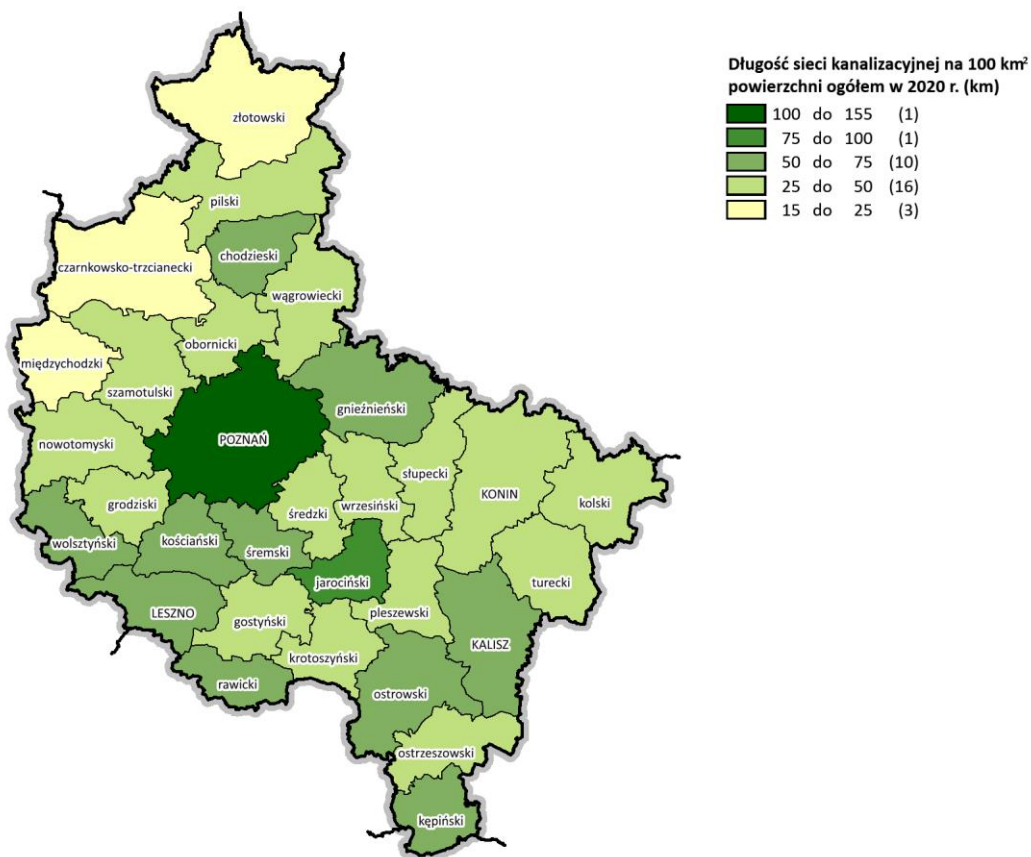
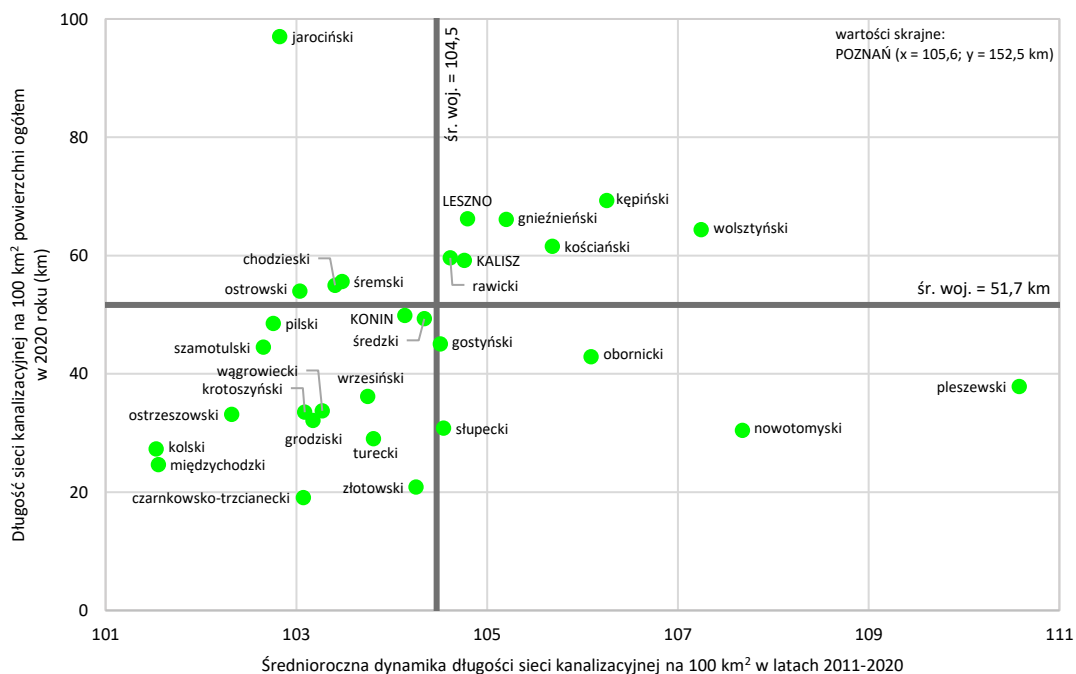
Ryc. 30. Gęstość sieci wodociągowej

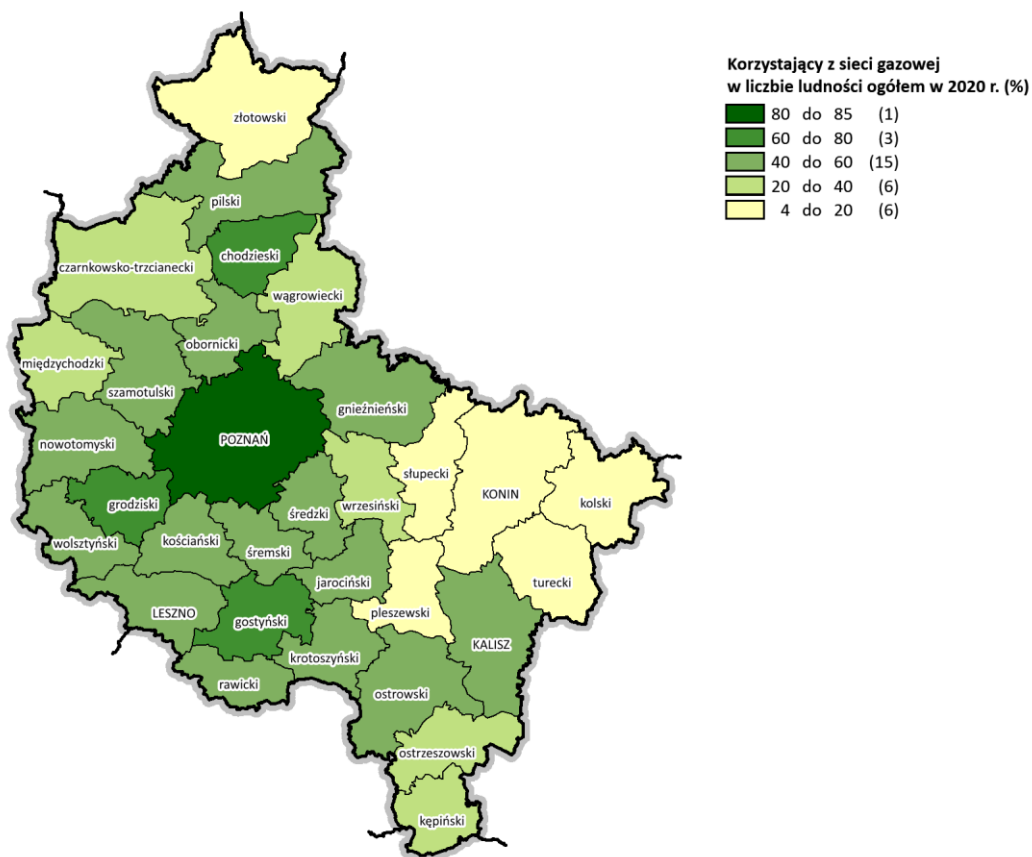
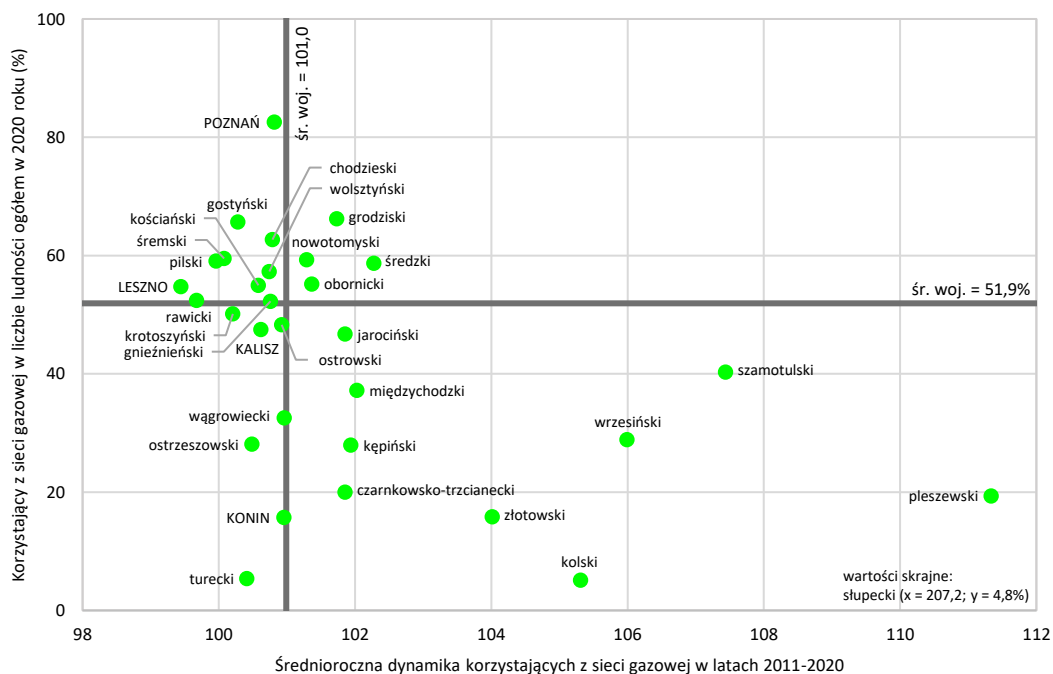
Ryc. 31. Korzystający z sieci kanalizacyjnej

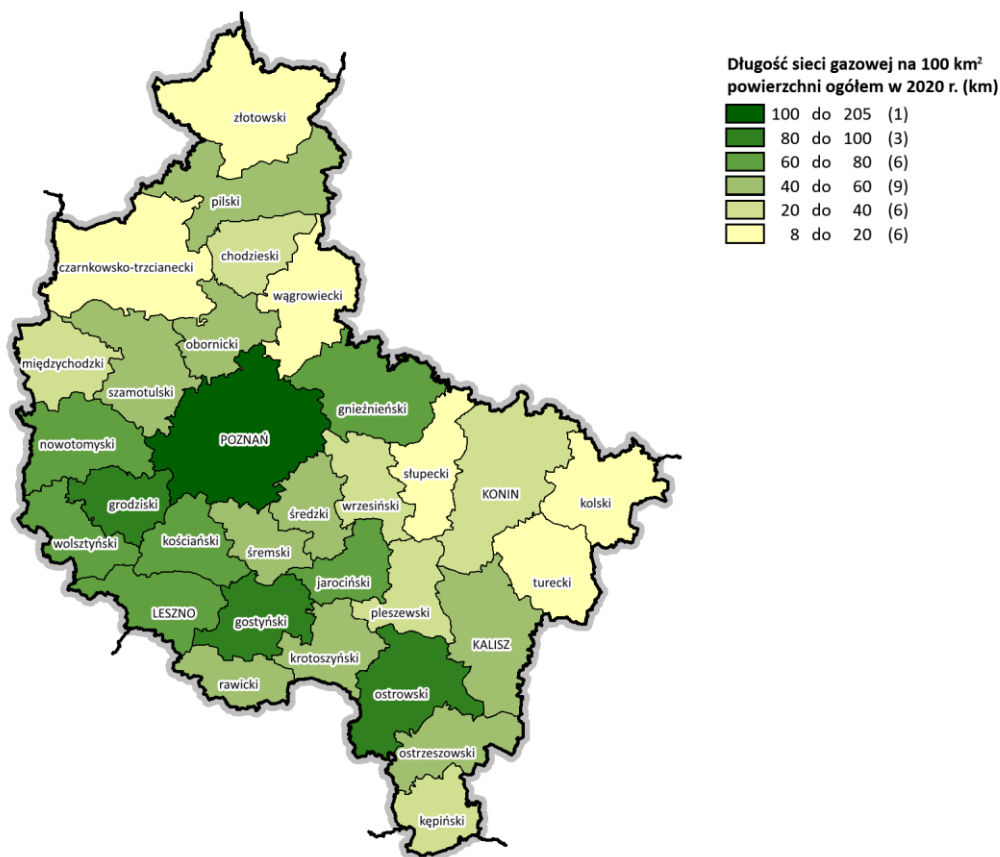
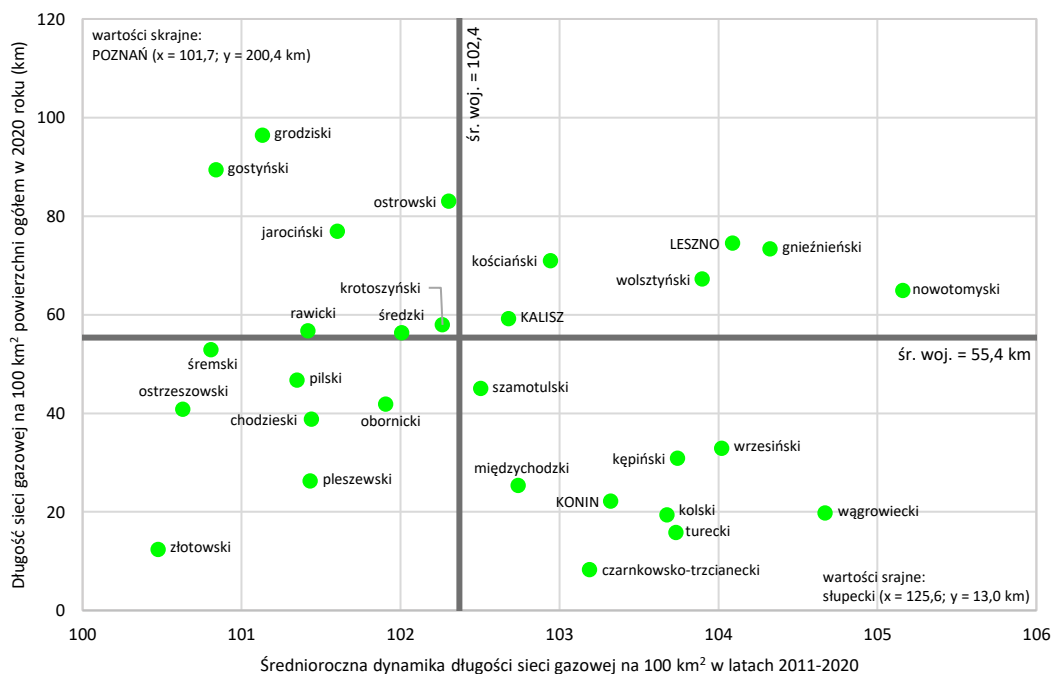
Ryc. 32. Gęstość sieci kanalizacyjnej

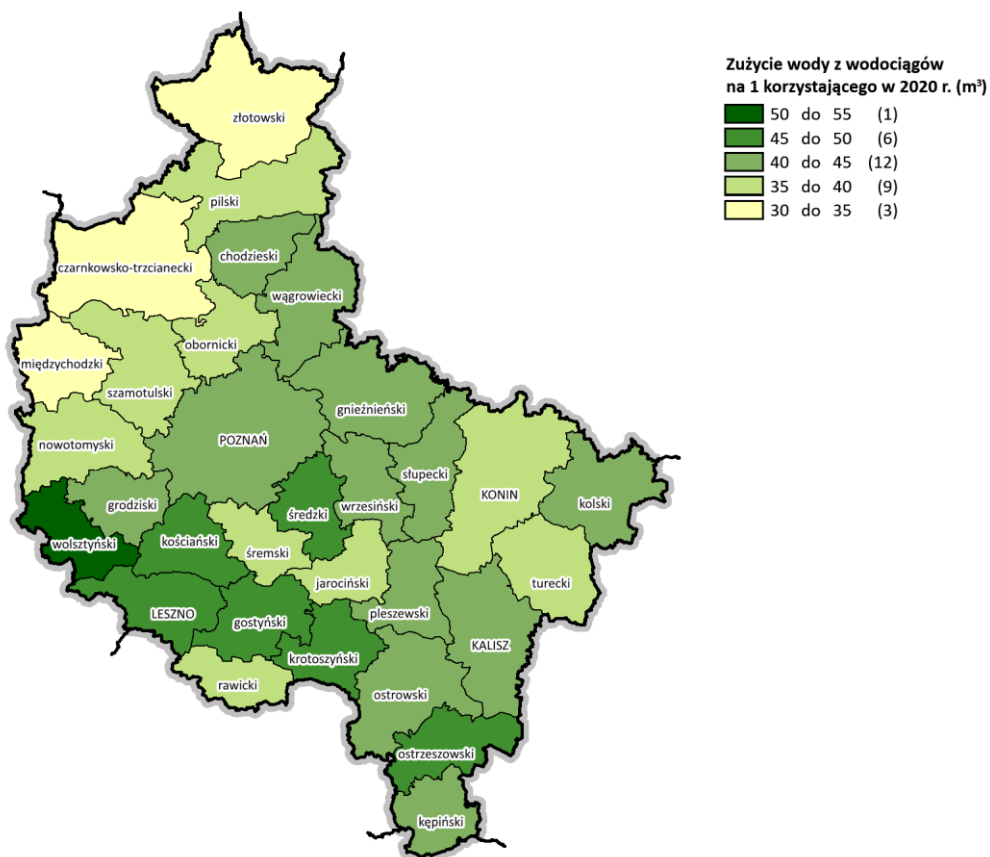

Ryc. 33. Korzystający z sieci gazowej

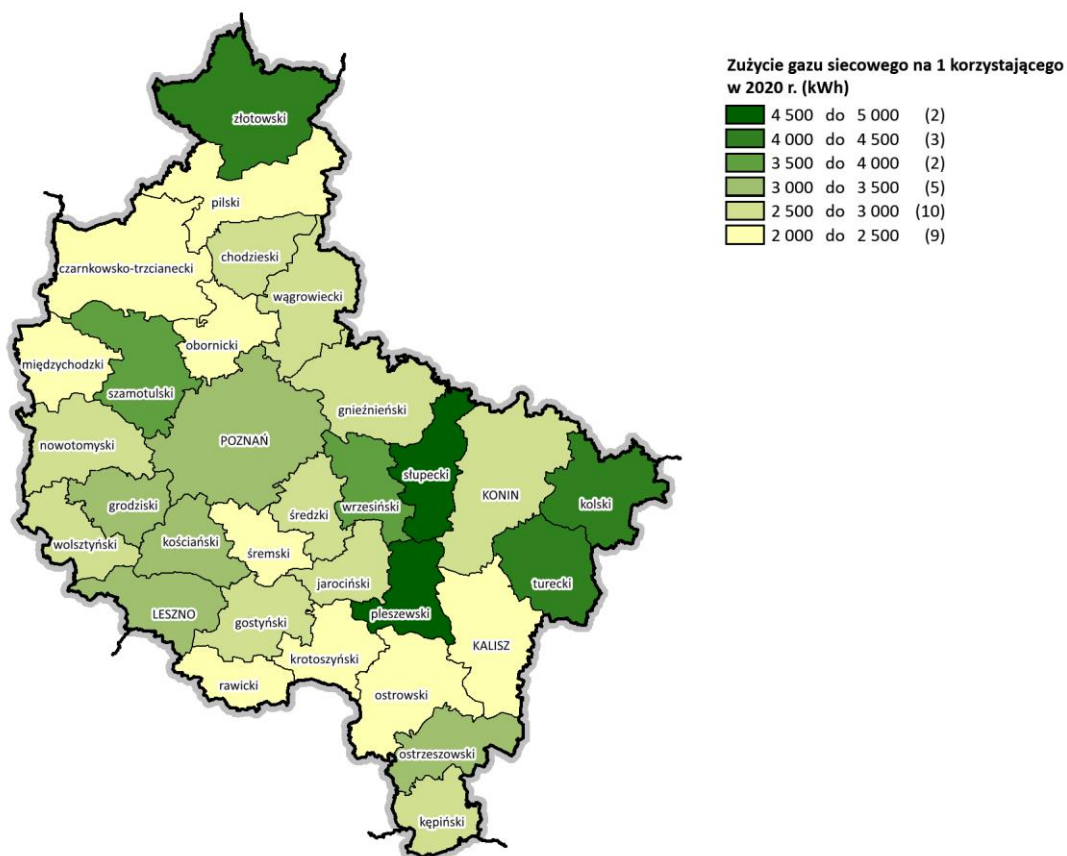
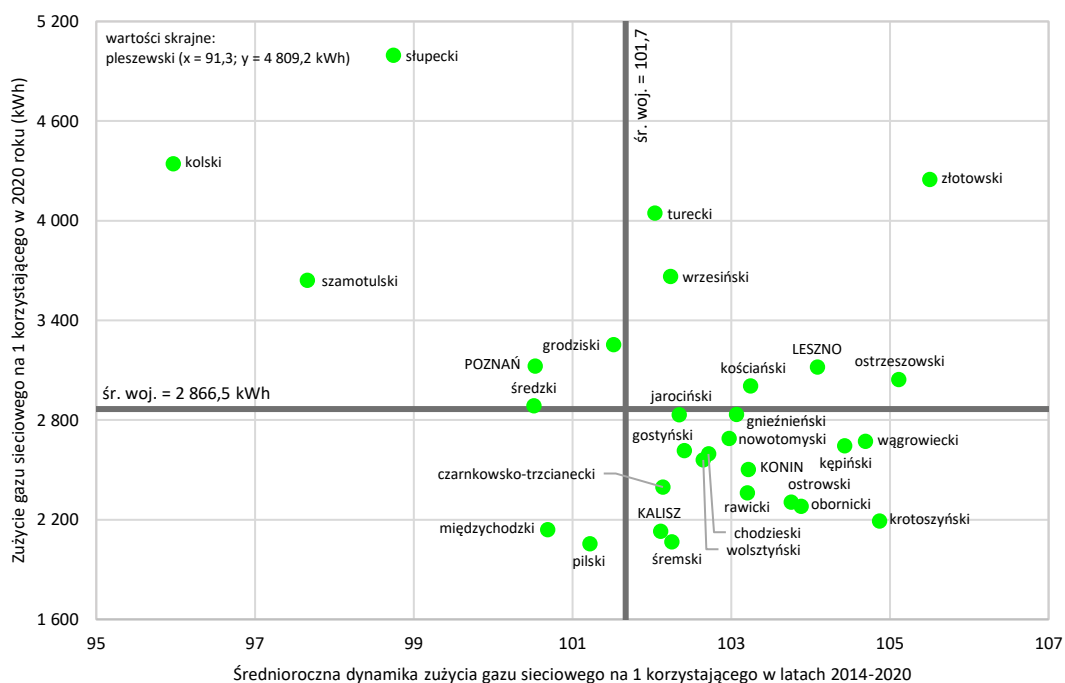

Ryc. 34. Gęstość sieci gazowej

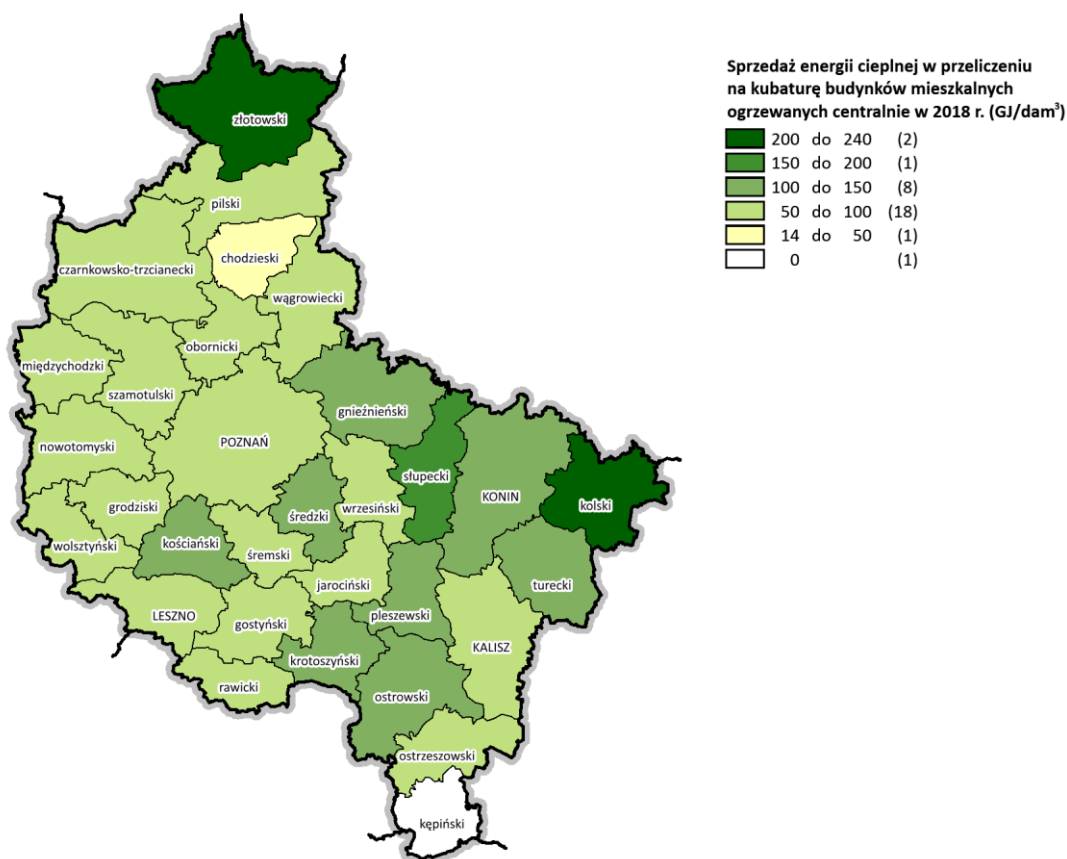
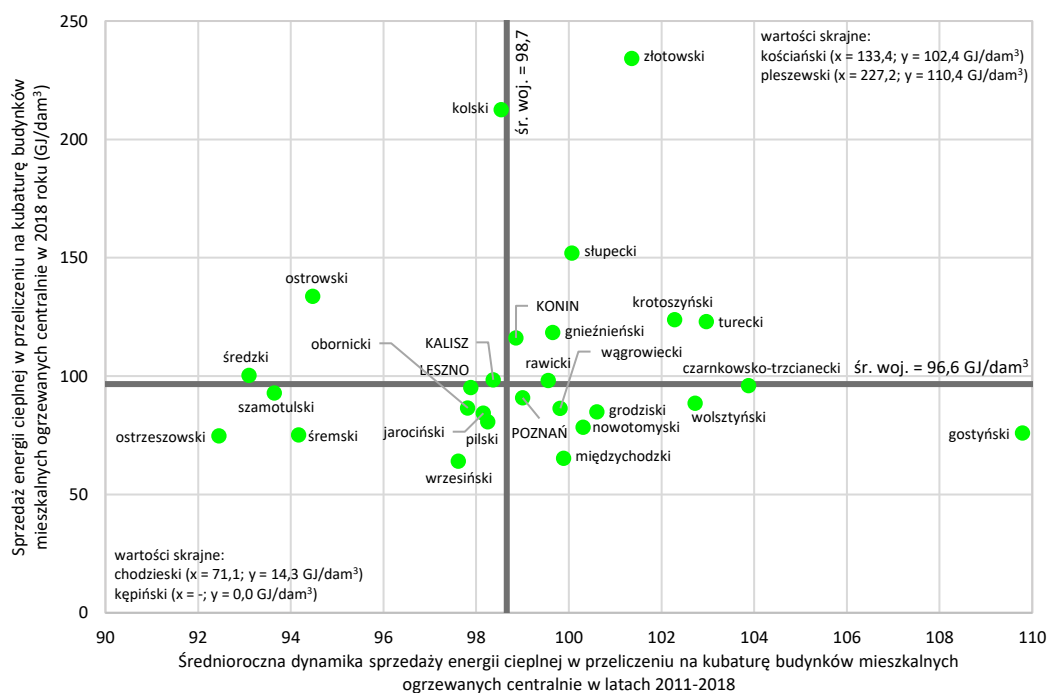

Ryc. 36. Zużycie gazu sieciowego na 1 korzystającego

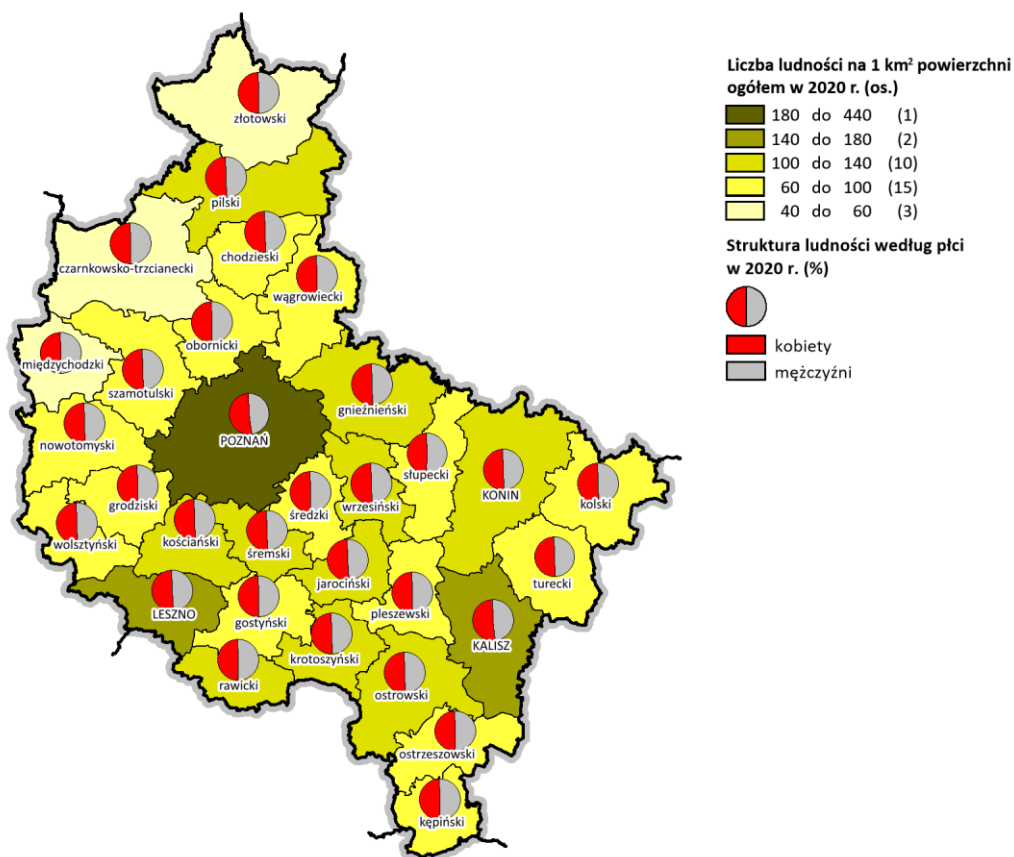
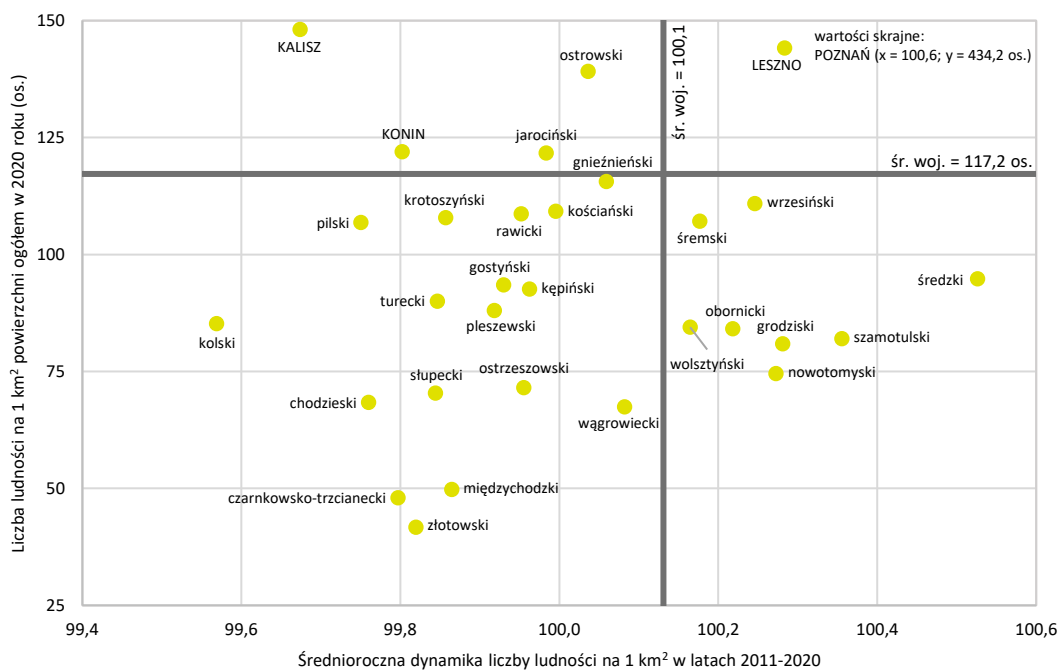

Ryc. 38. Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie

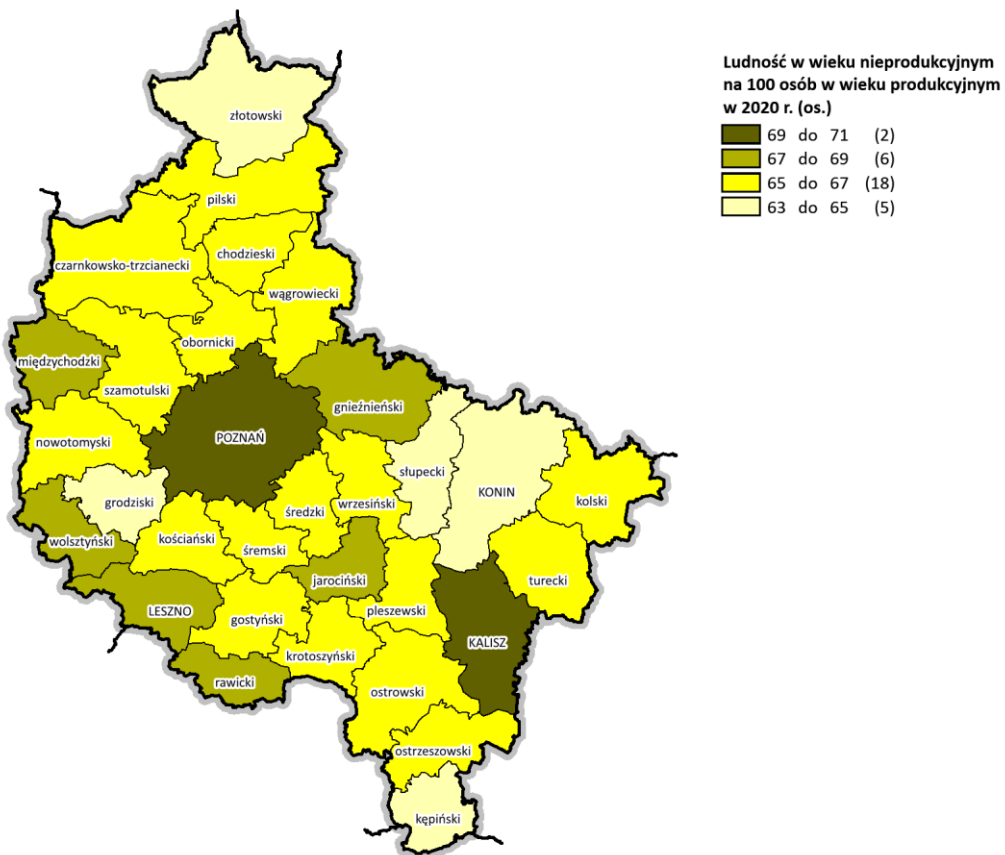
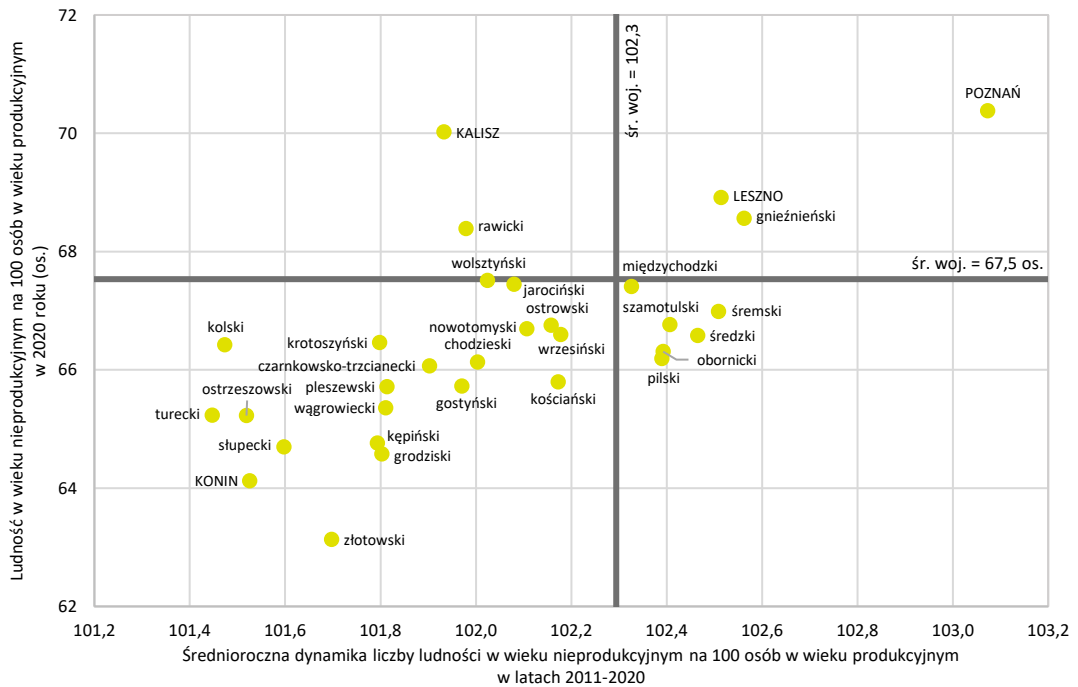

2. DEMOGRAFIA

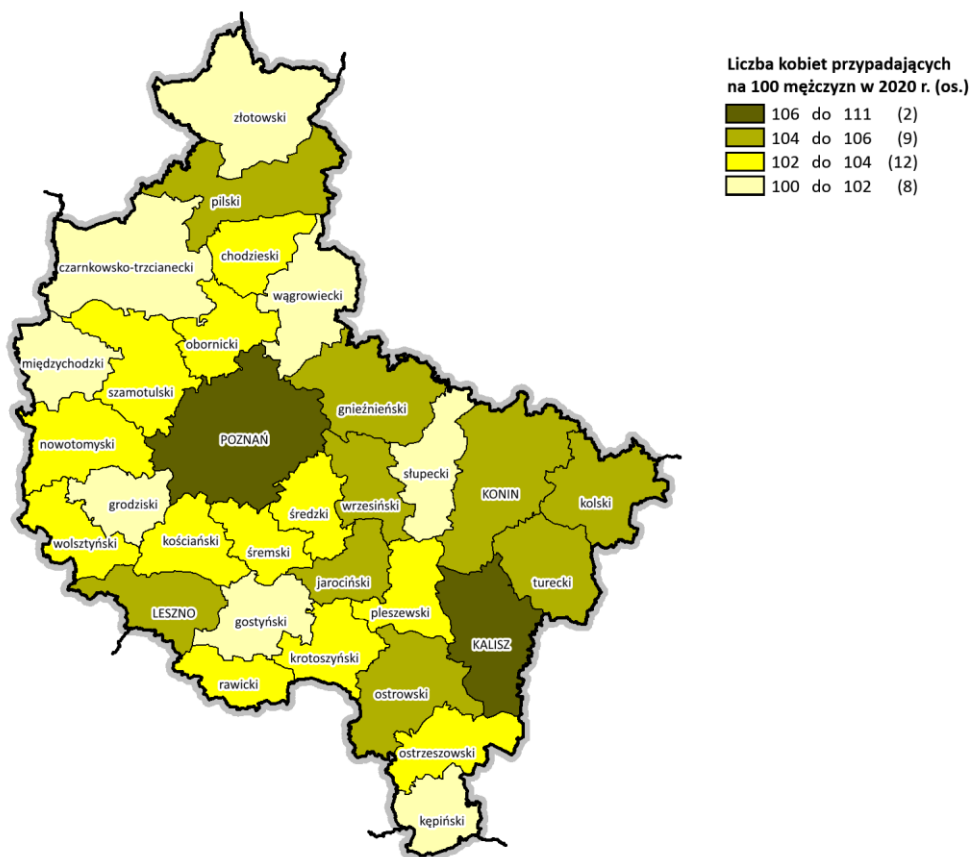
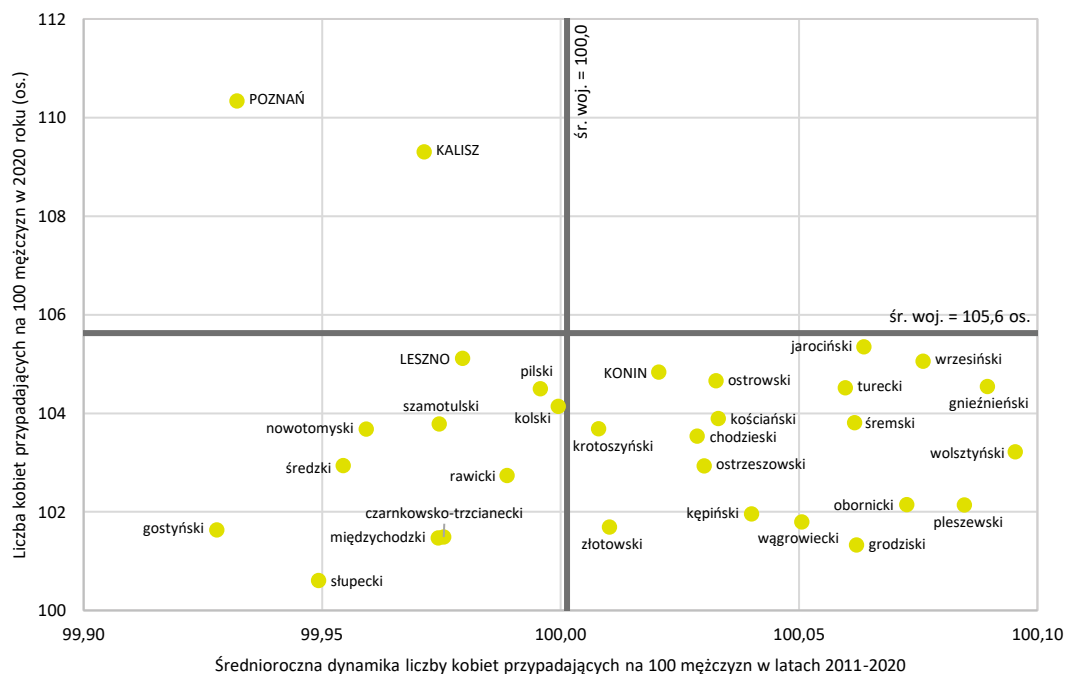
Ryc. 39. Gęstość zaludnienia (liczba ludności na 1 km²)

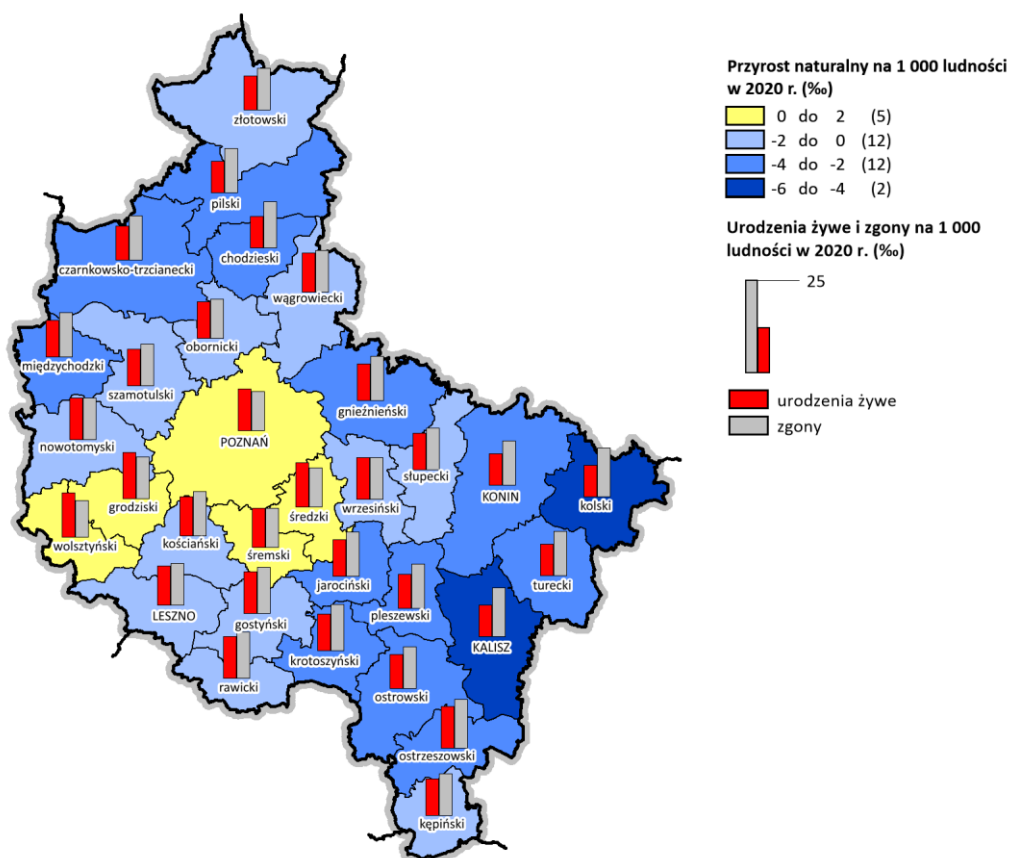
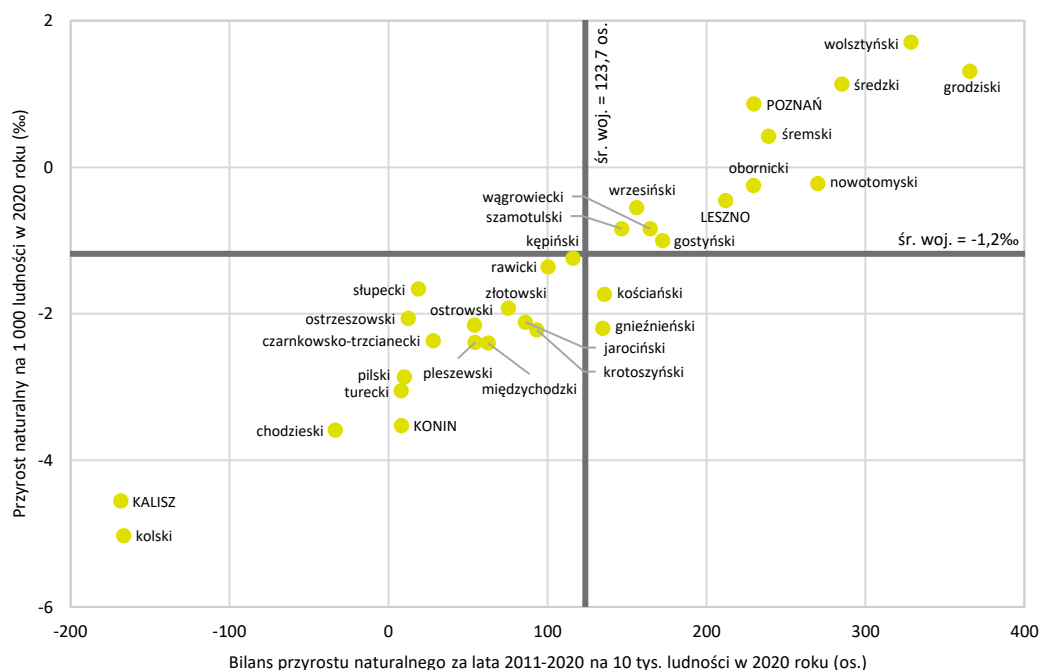
Ryc. 40. Wskaźnik obciążenia demograficznego

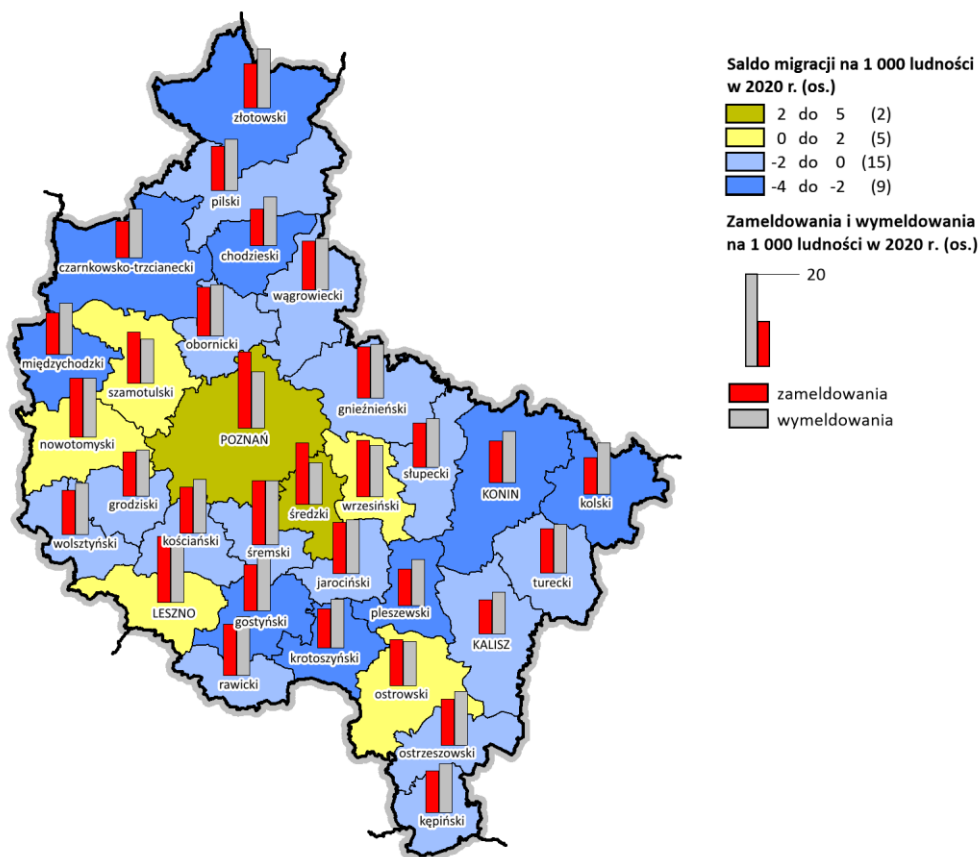
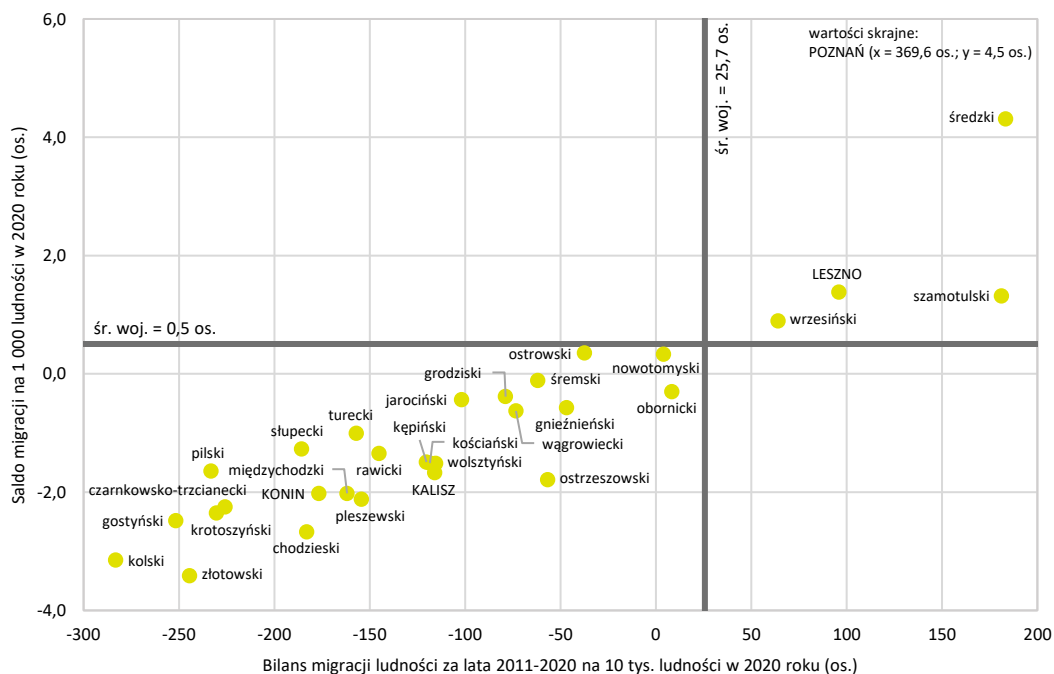
Ryc. 41. Współczynnik feminizacji

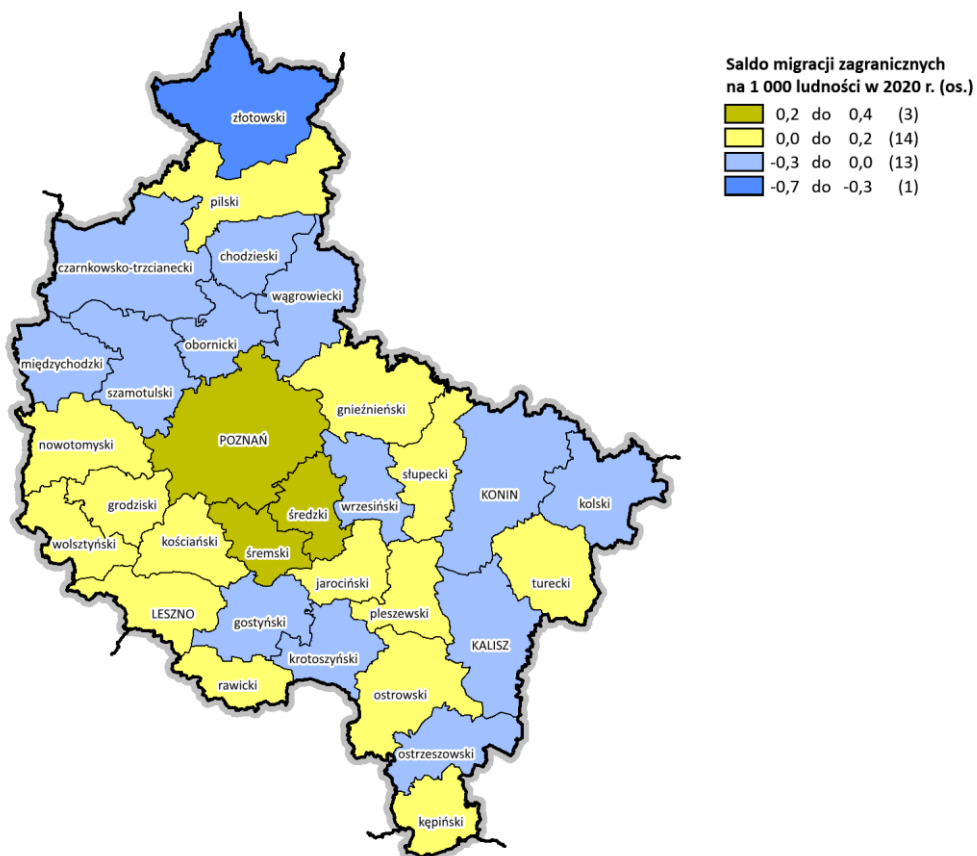
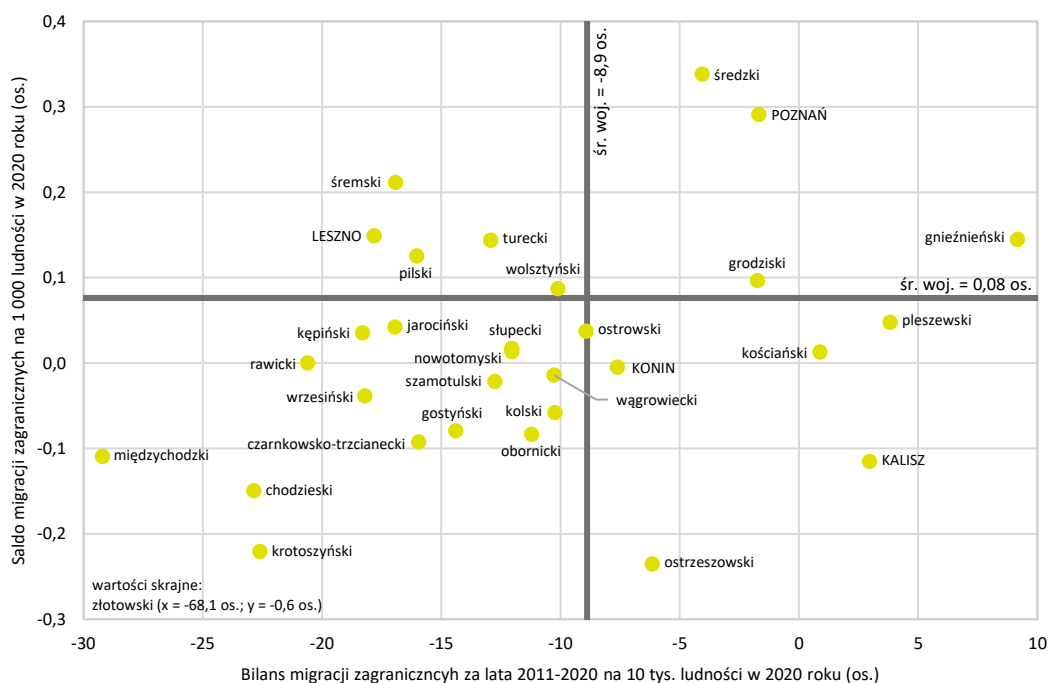
Ryc. 42. Przyrost naturalny

Ryc. 43. Saldo migracji

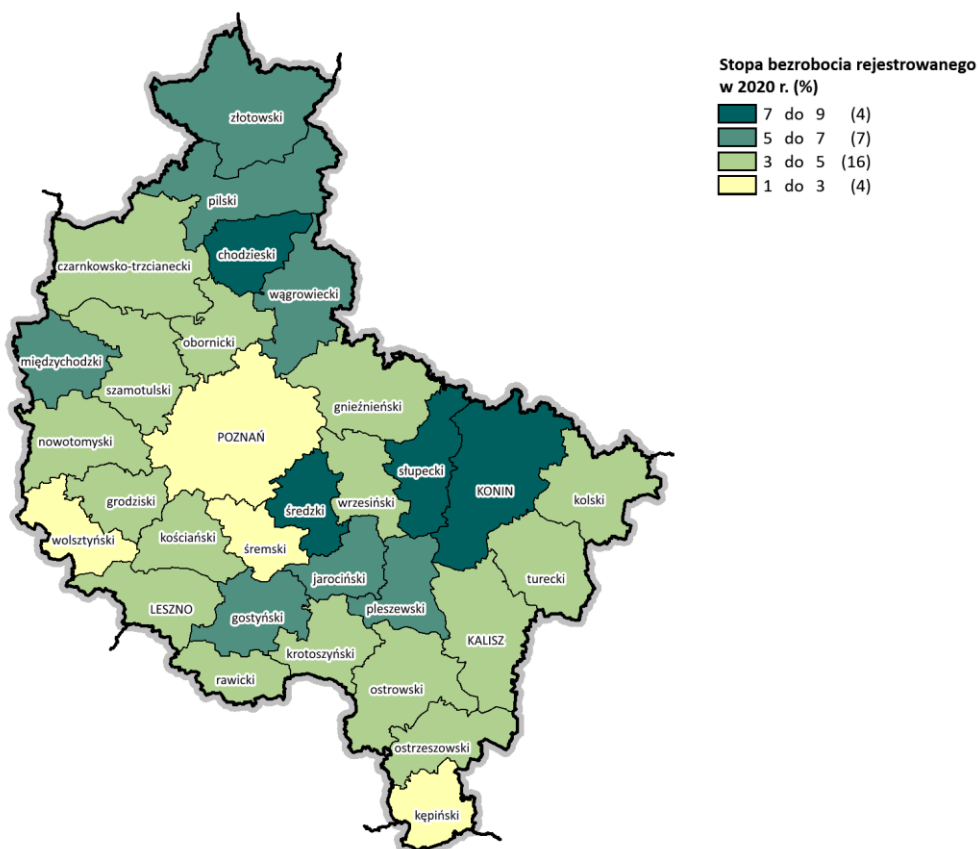
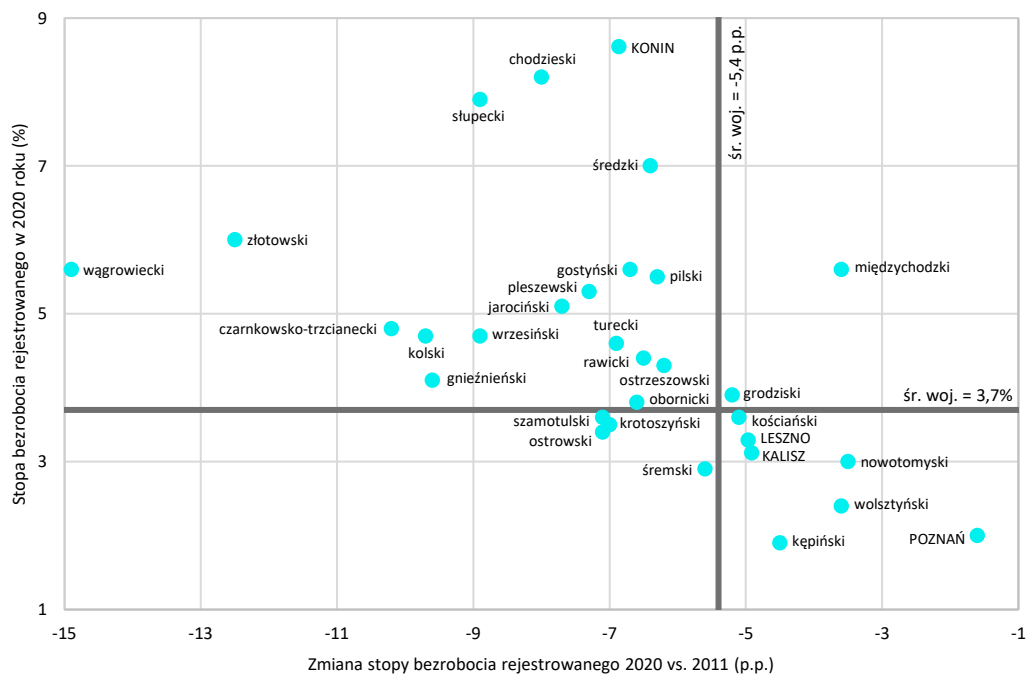

Ryc. 44. Saldo migracji zagranicznych na 1 000 ludności

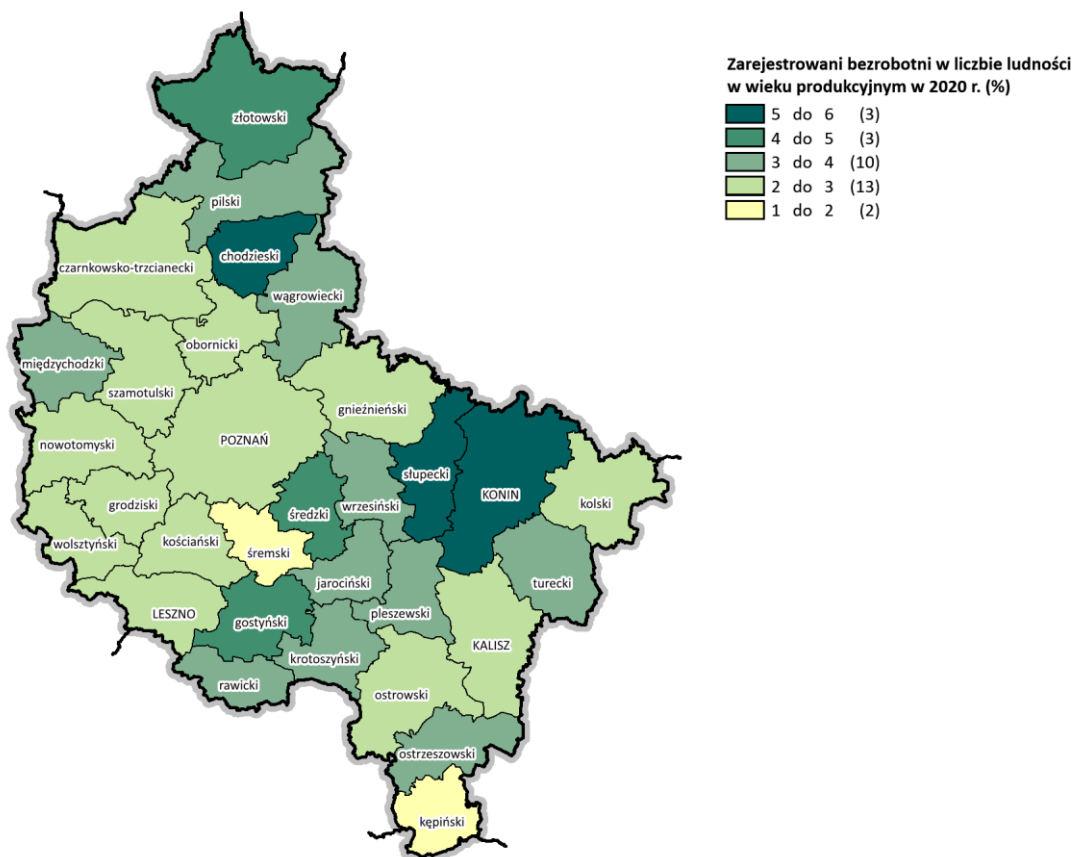
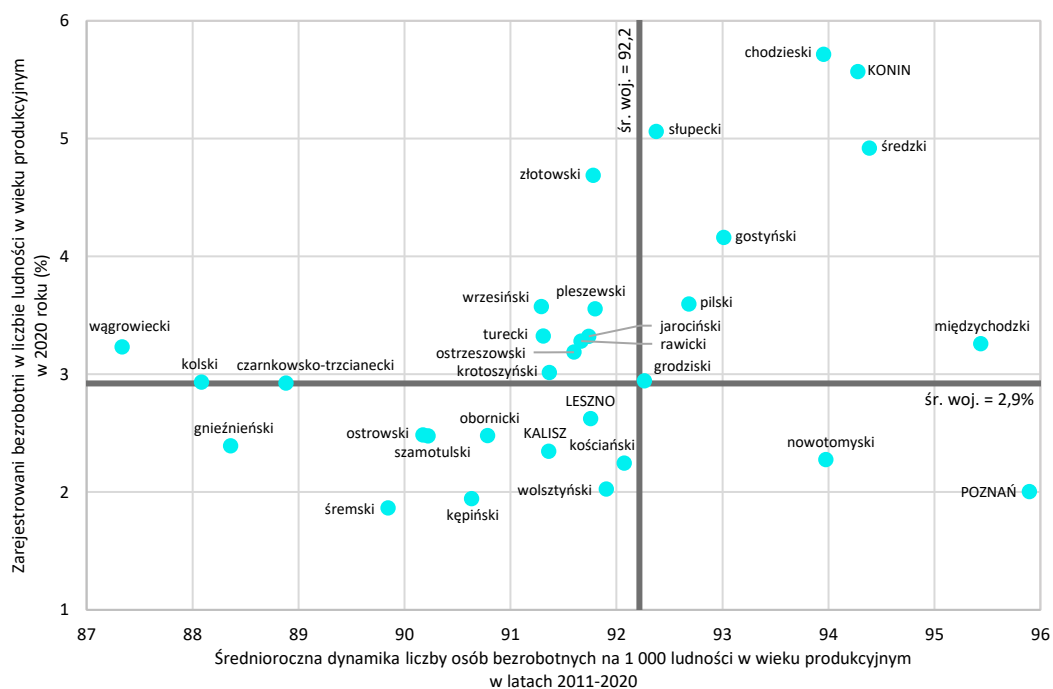

3. RYNEK PRACY

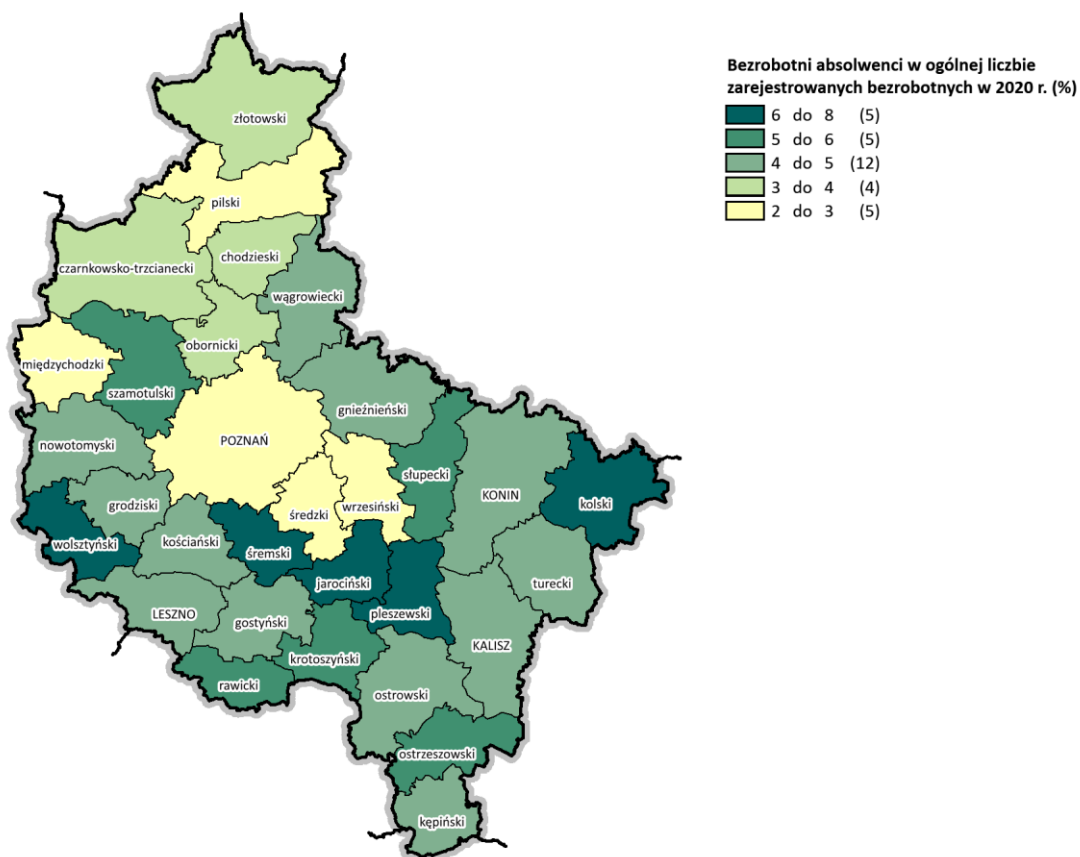
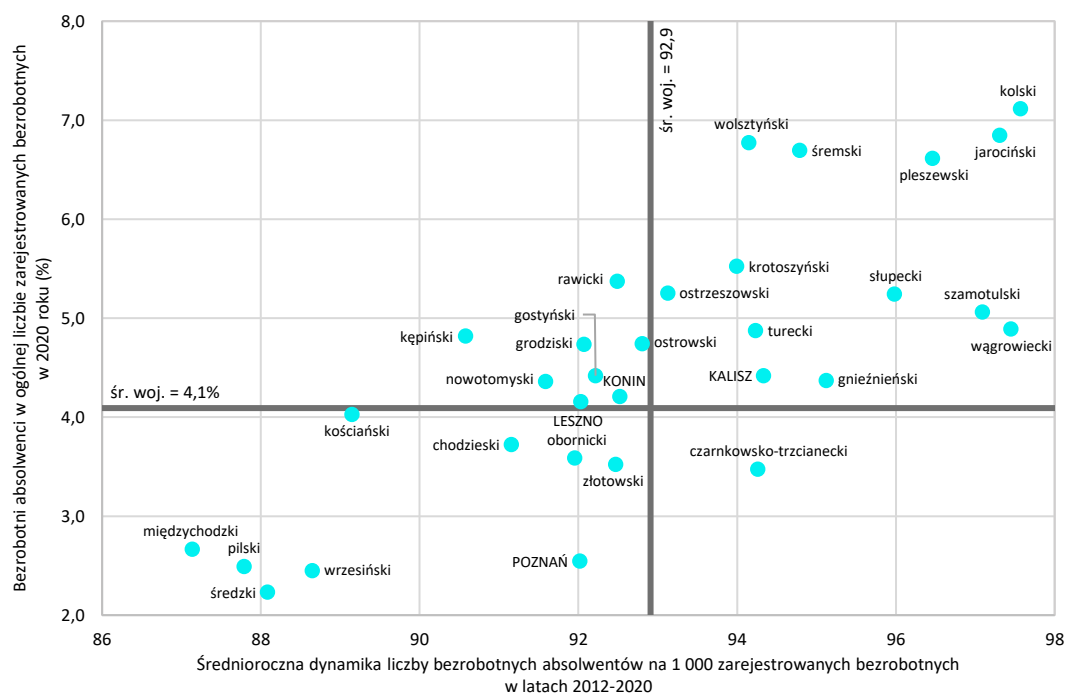
Ryc. 45. Stopa bezrobocia rejestrowanego

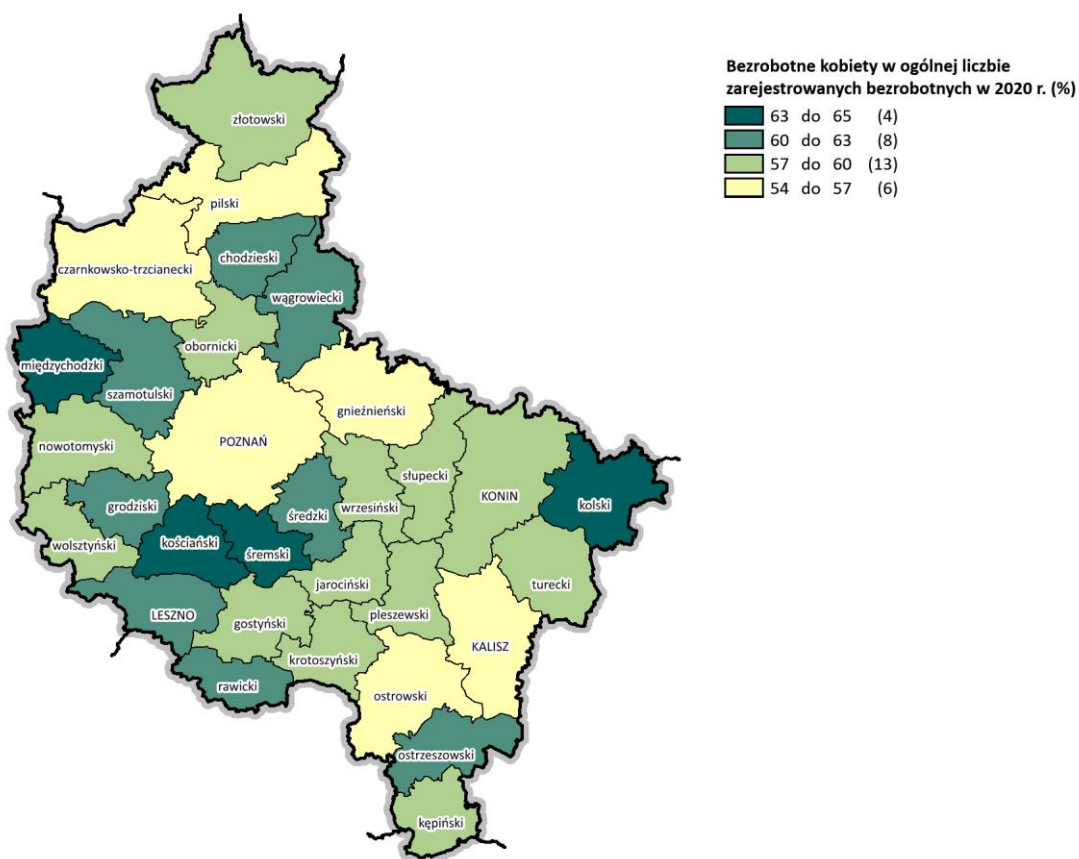
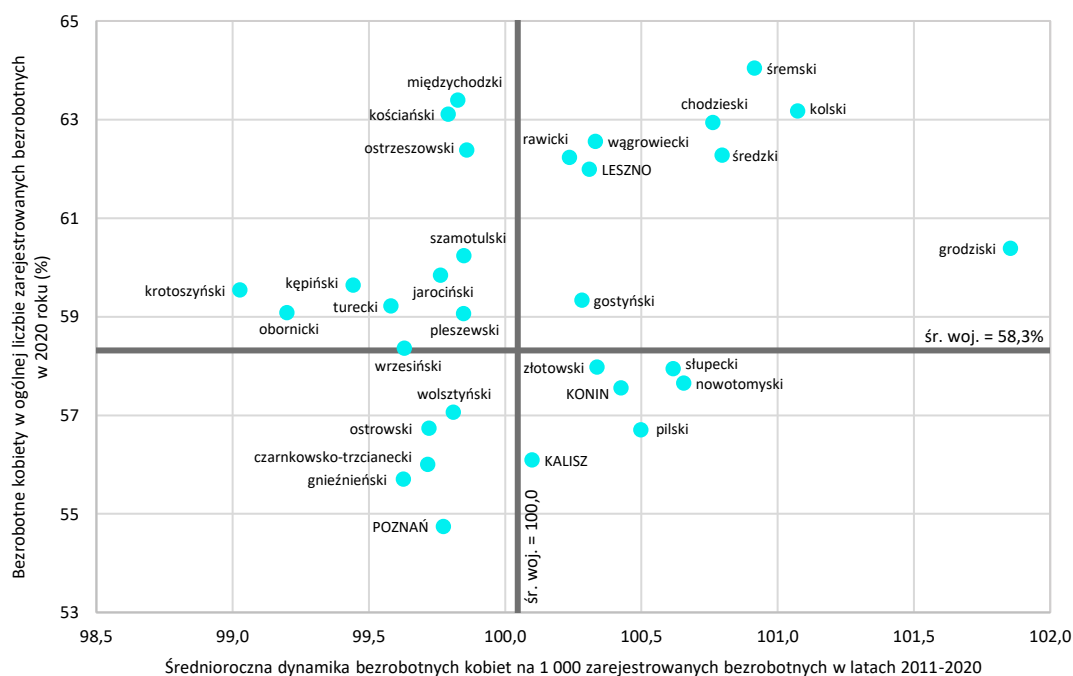
Ryc. 46. Bezrobotni w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

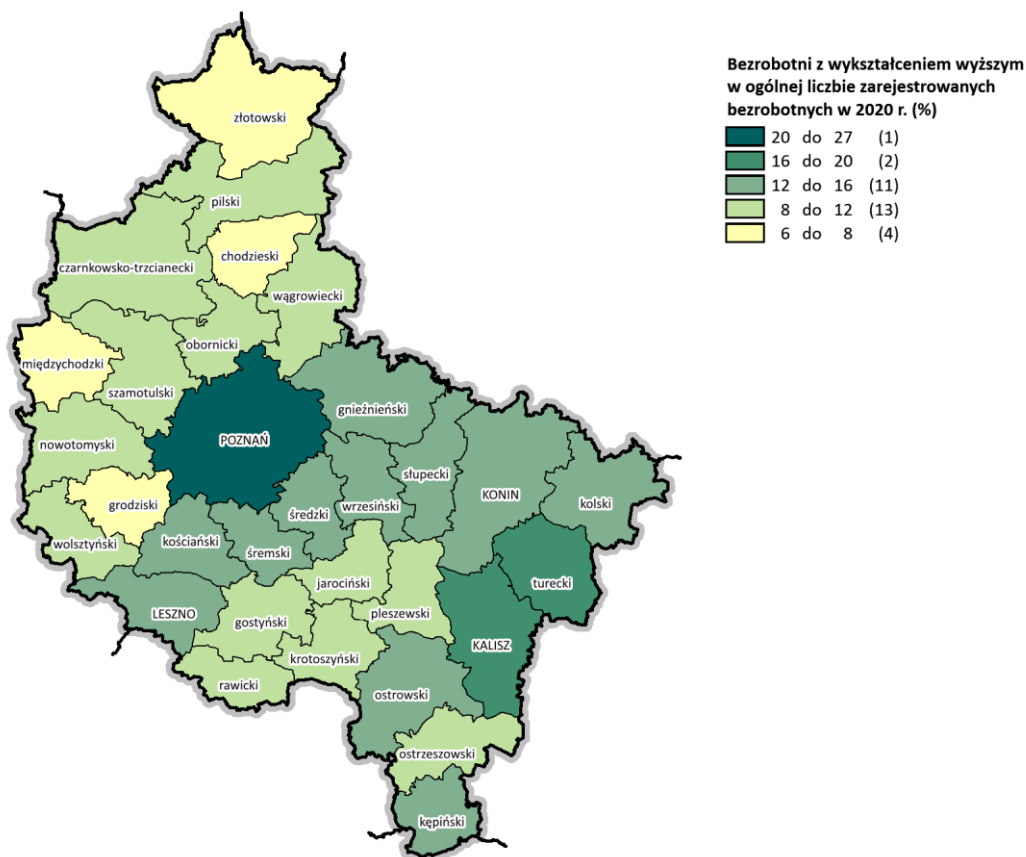
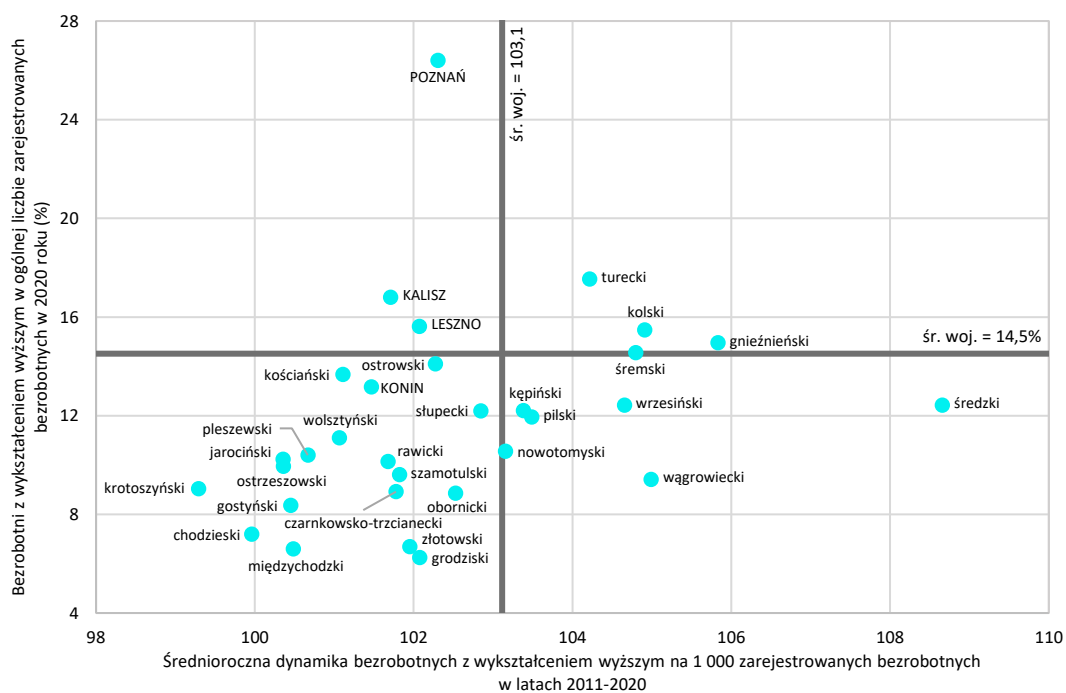
Ryc. 47. Bezrobotni absolwenci

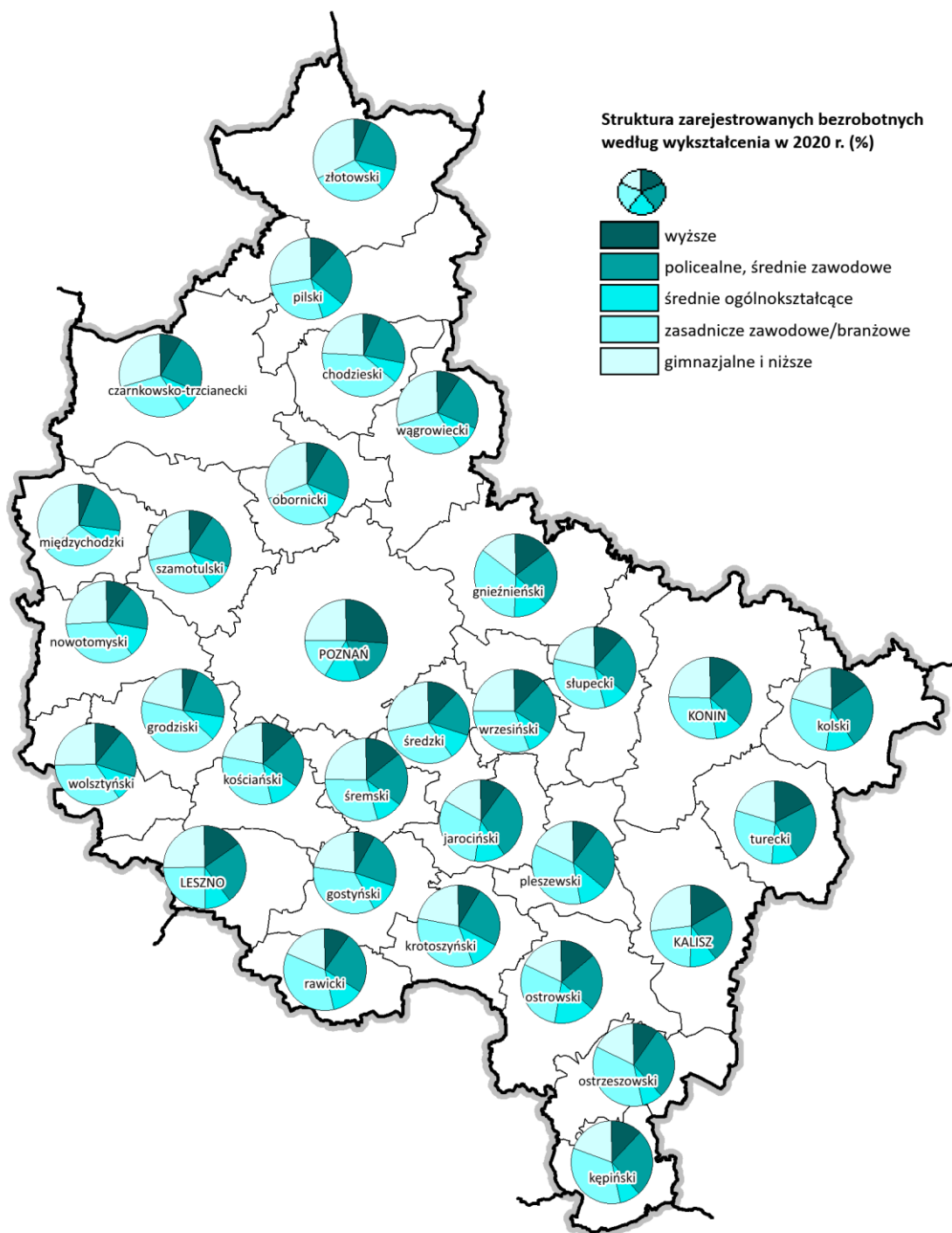
Ryc. 48. Bezrobotne kobiety

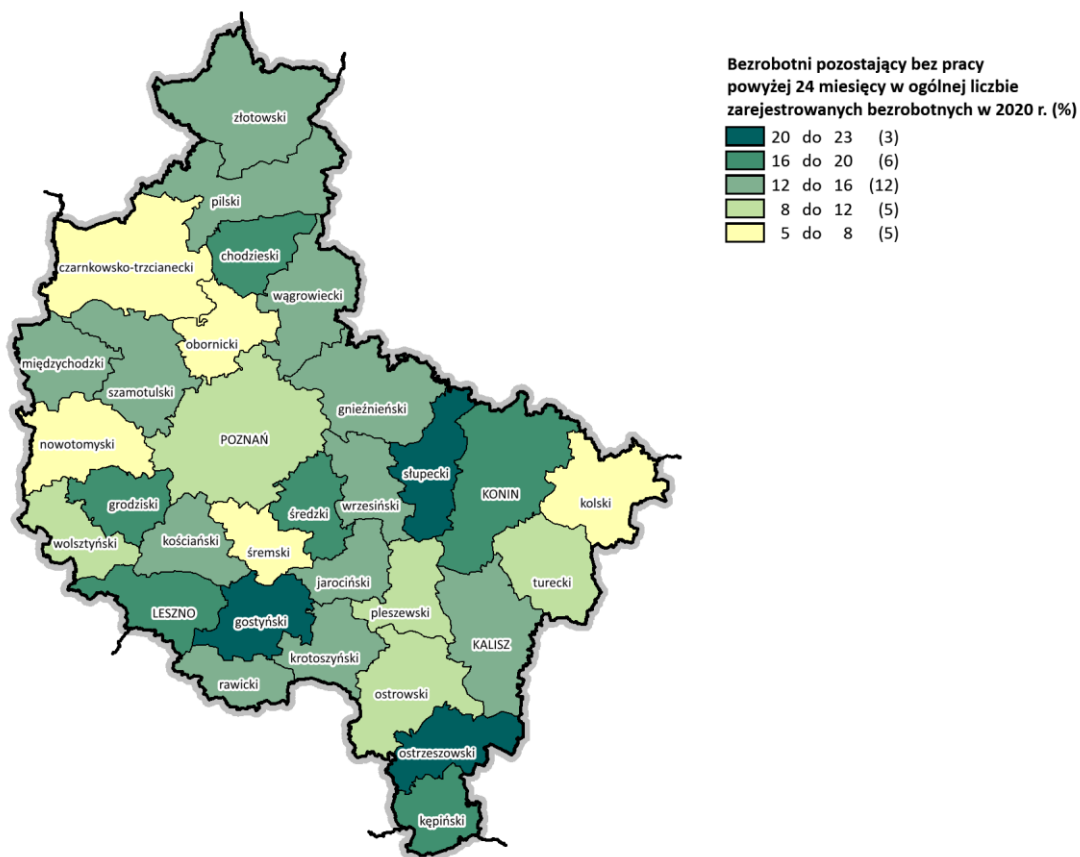
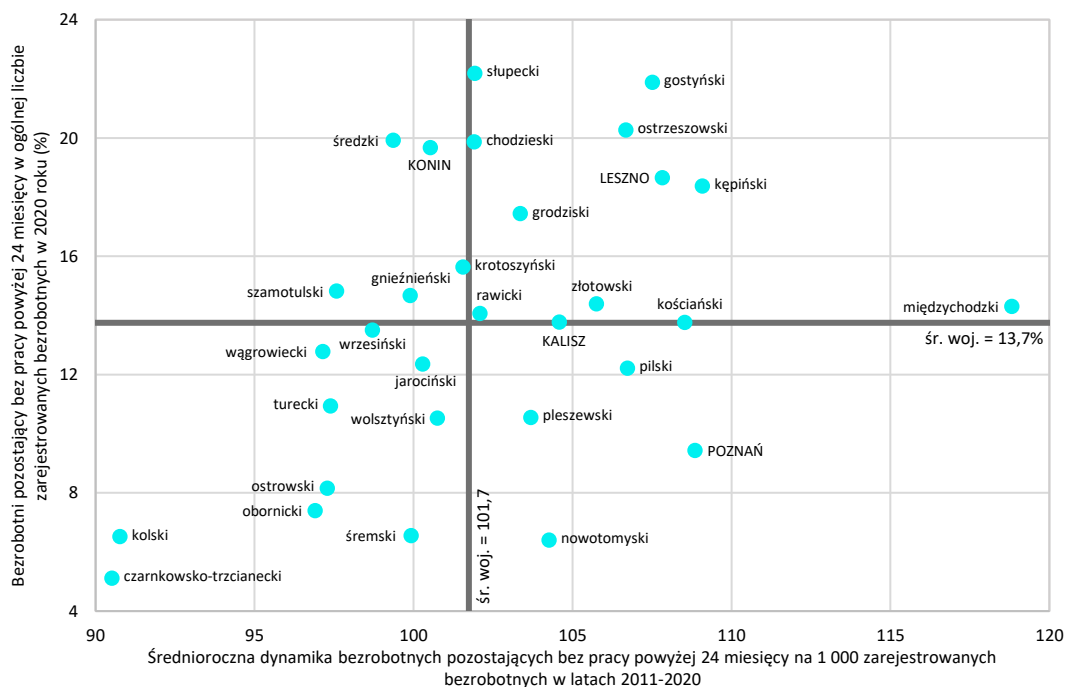
Ryc. 49. Bezrobotni z wykształceniem wyższym

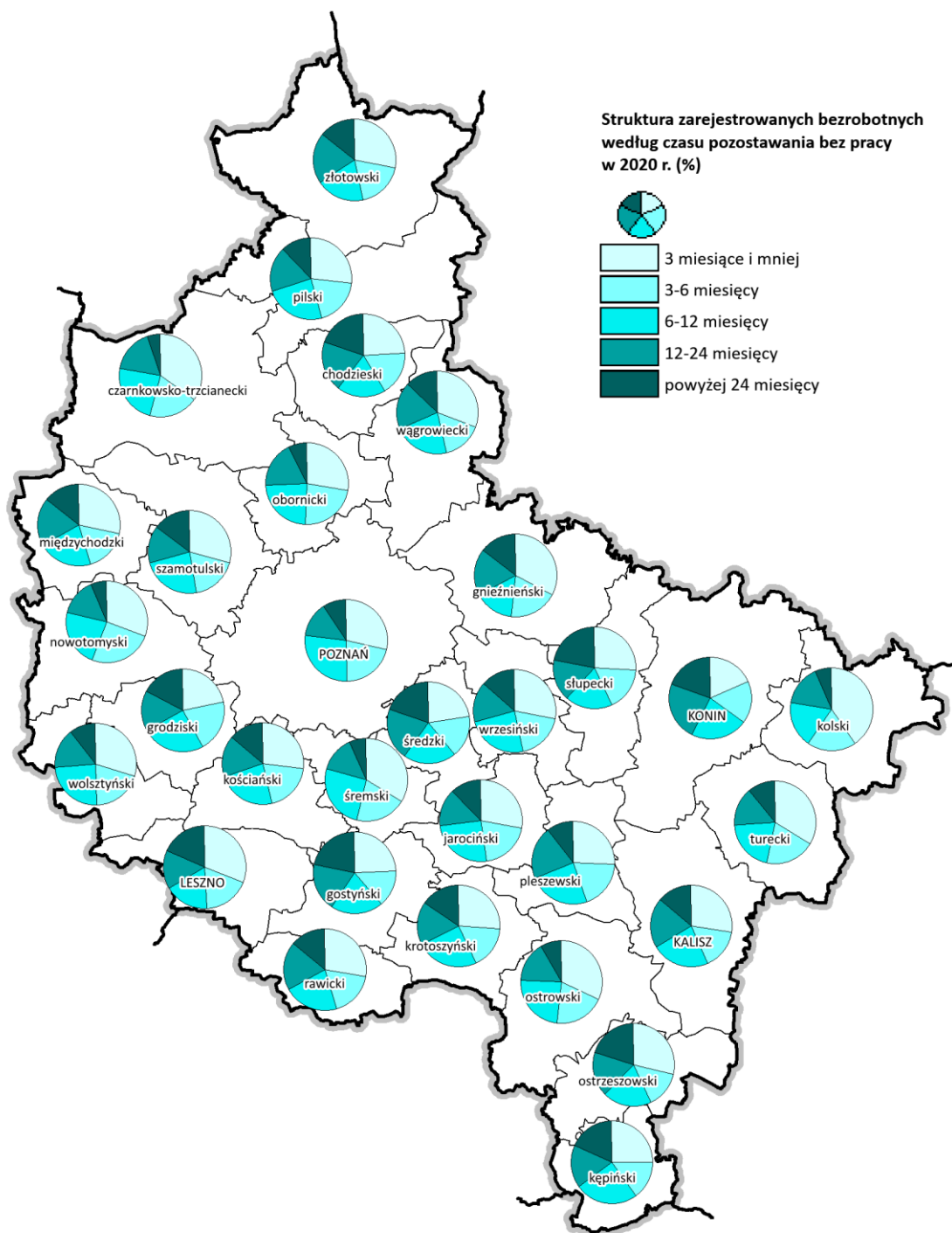
Ryc. 50. Bezrobotni według wykształcenia

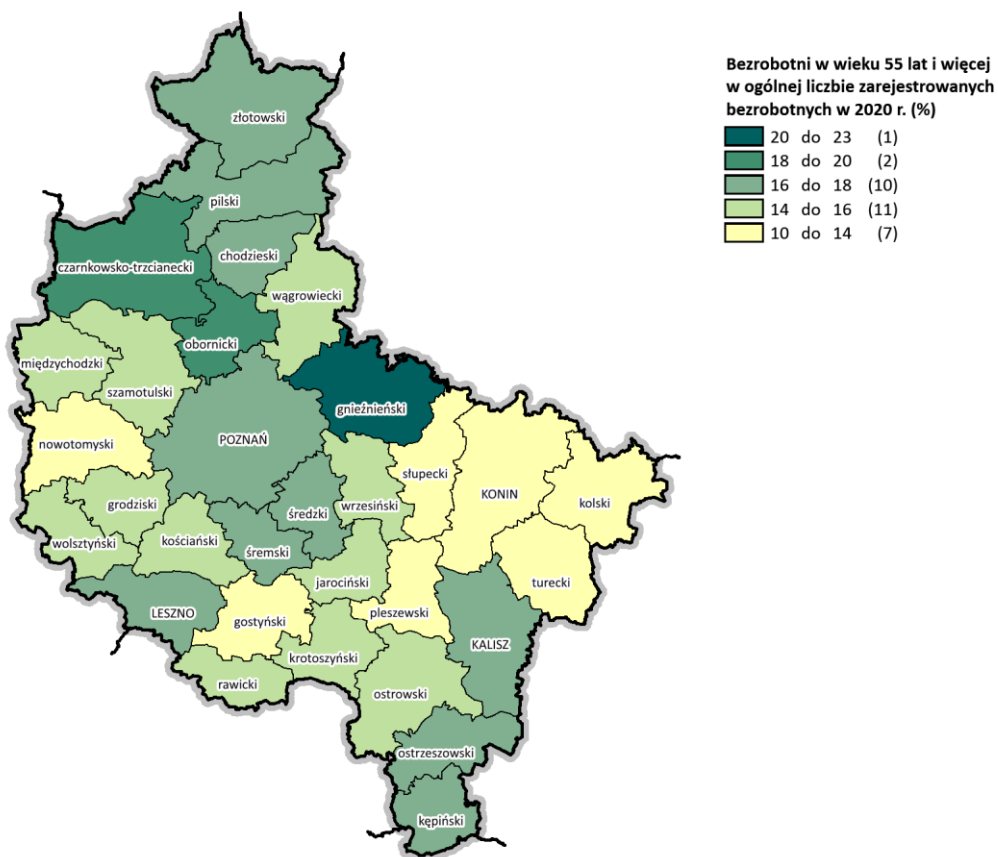
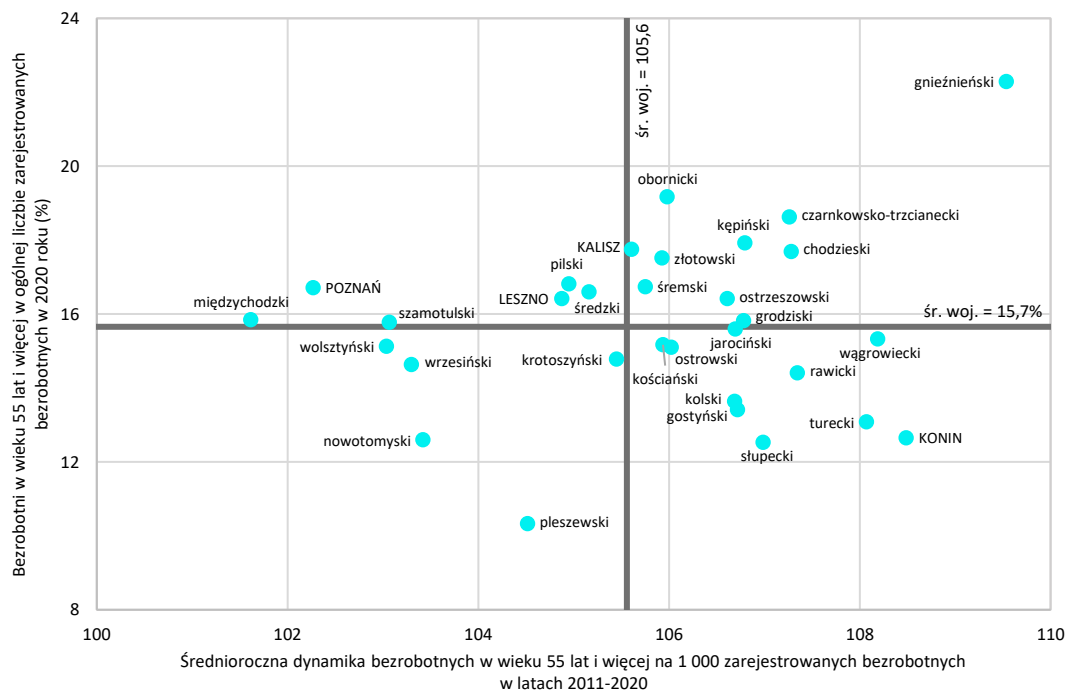
Ryc. 51. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy

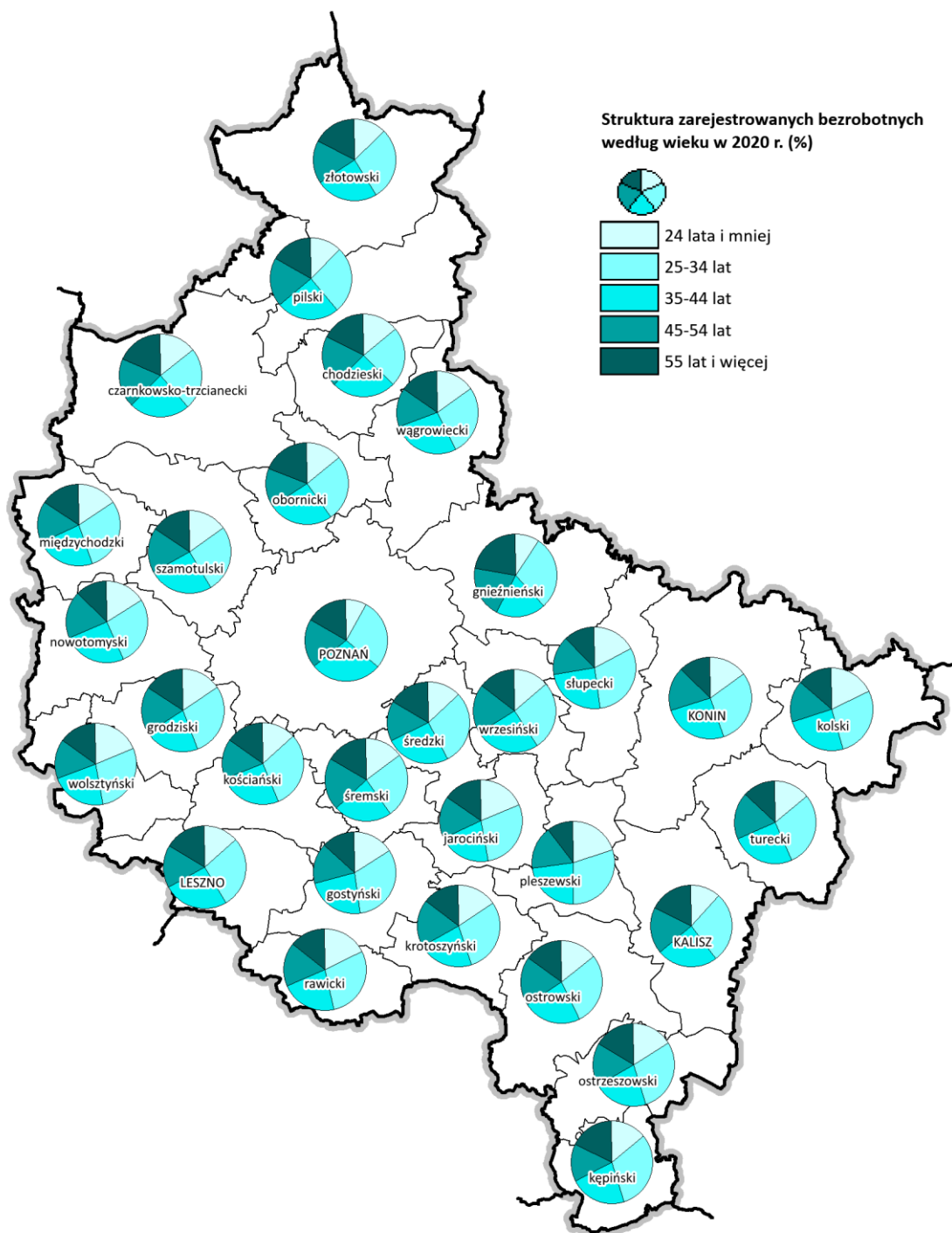
Ryc. 52. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

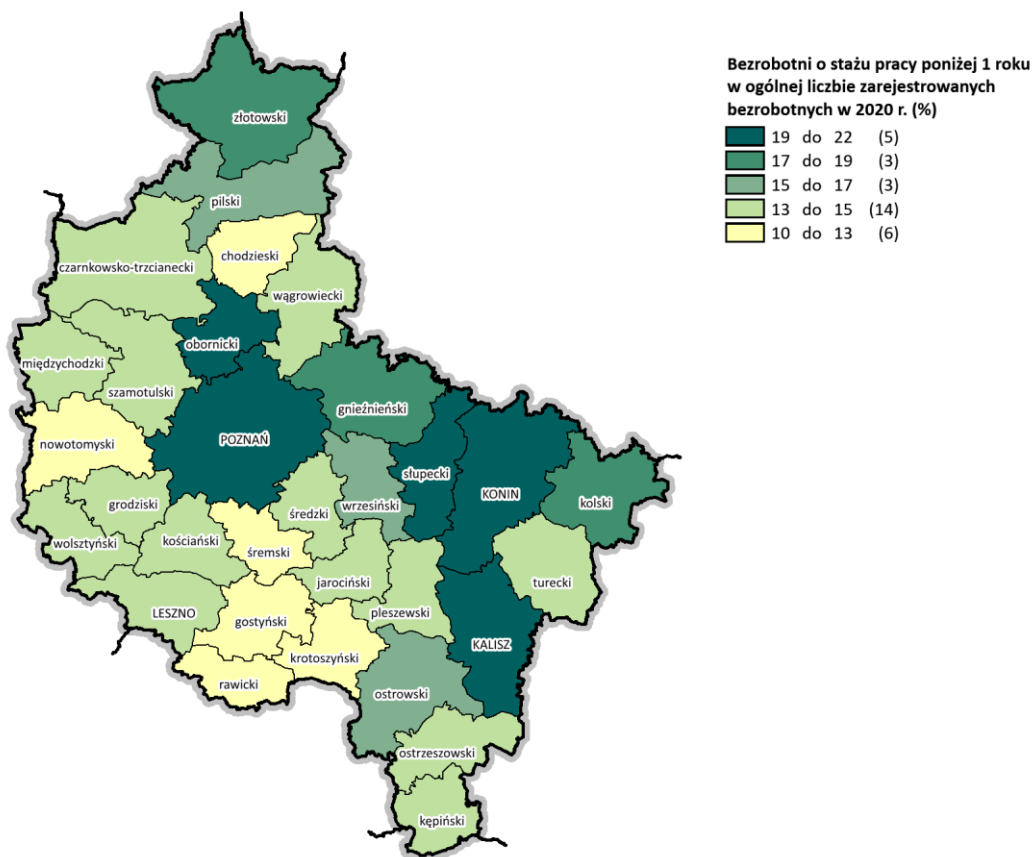
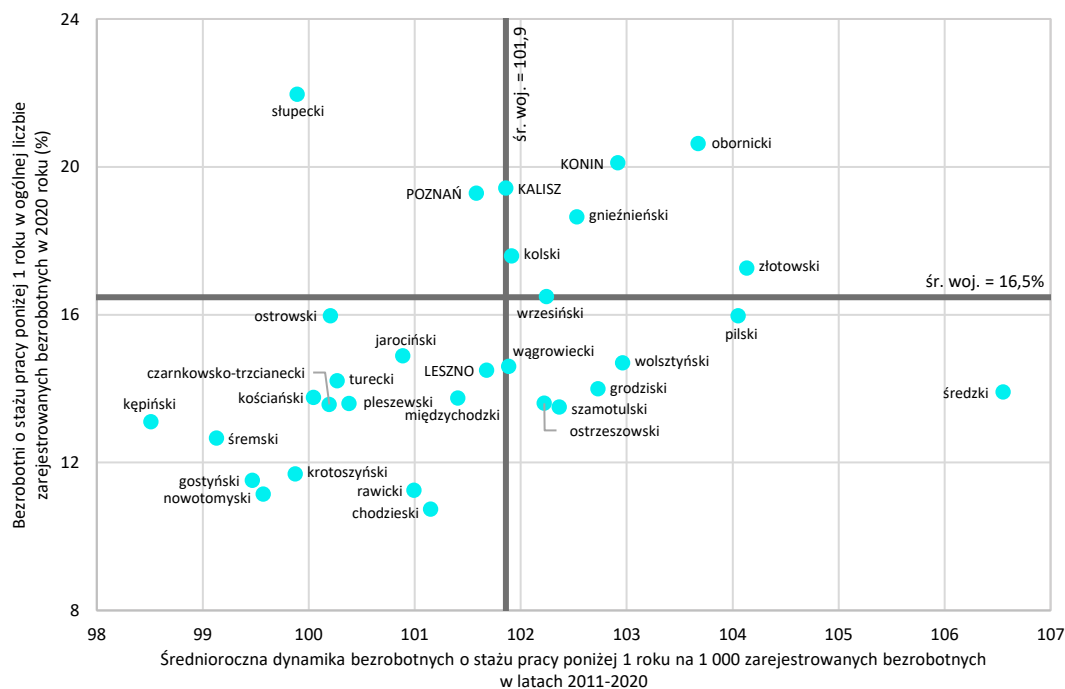
Ryc. 53. Bezrobotni powyżej 55. roku życia

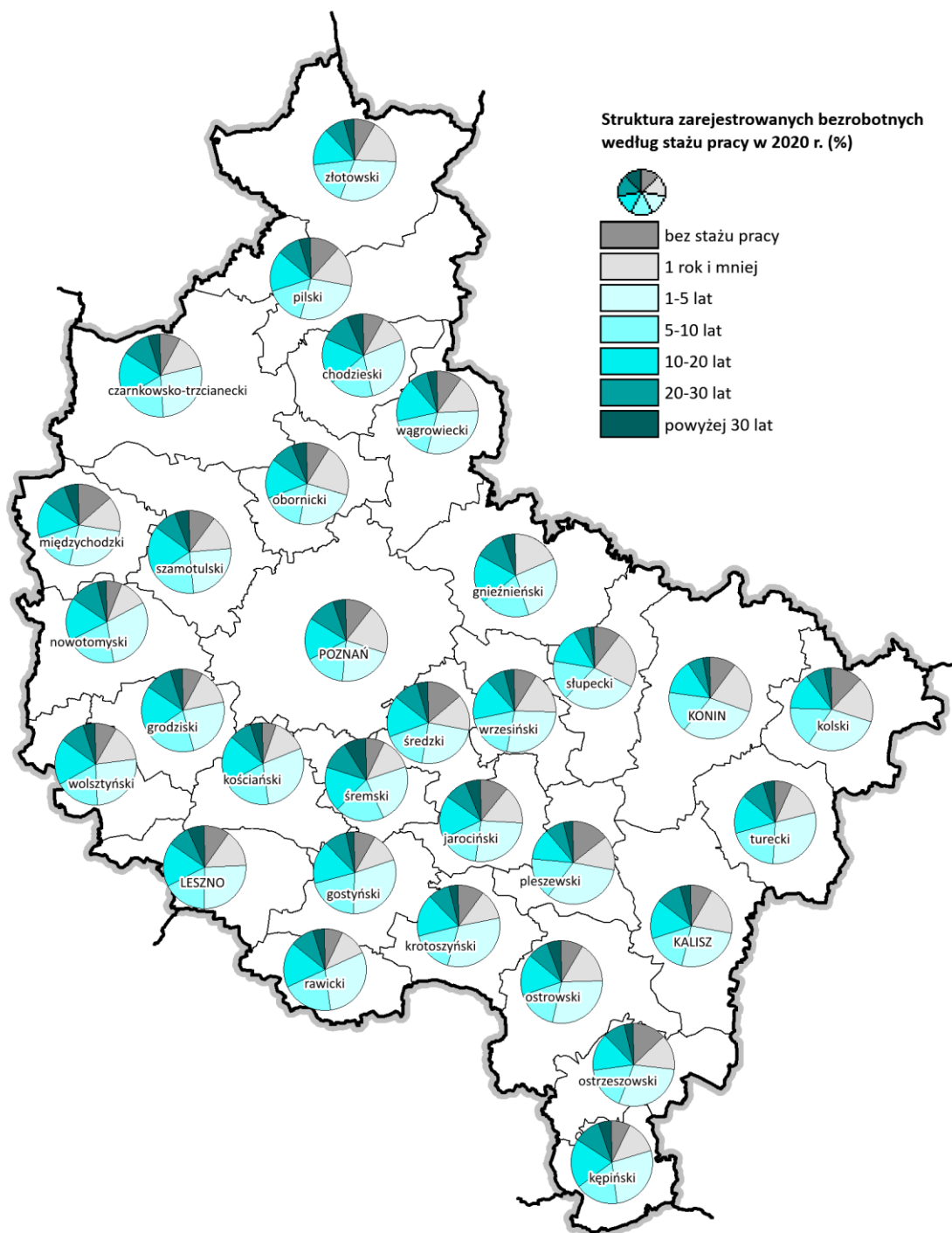
Ryc. 54. Bezrobotni według wieku

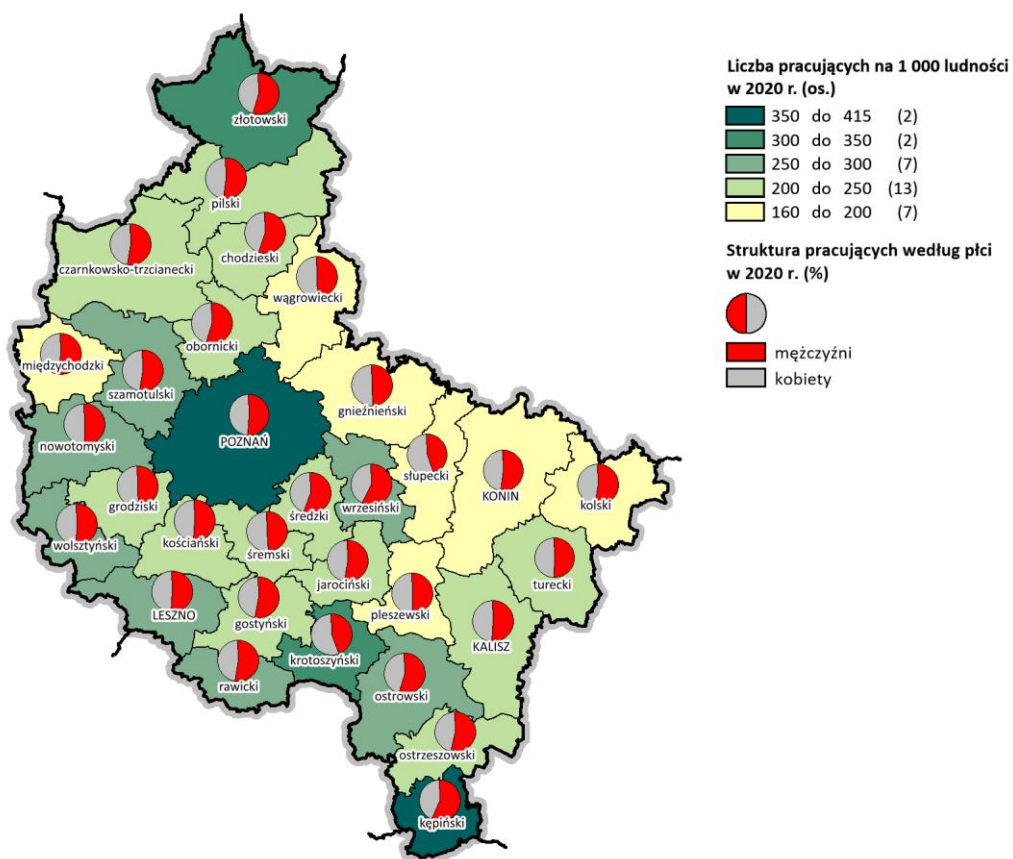
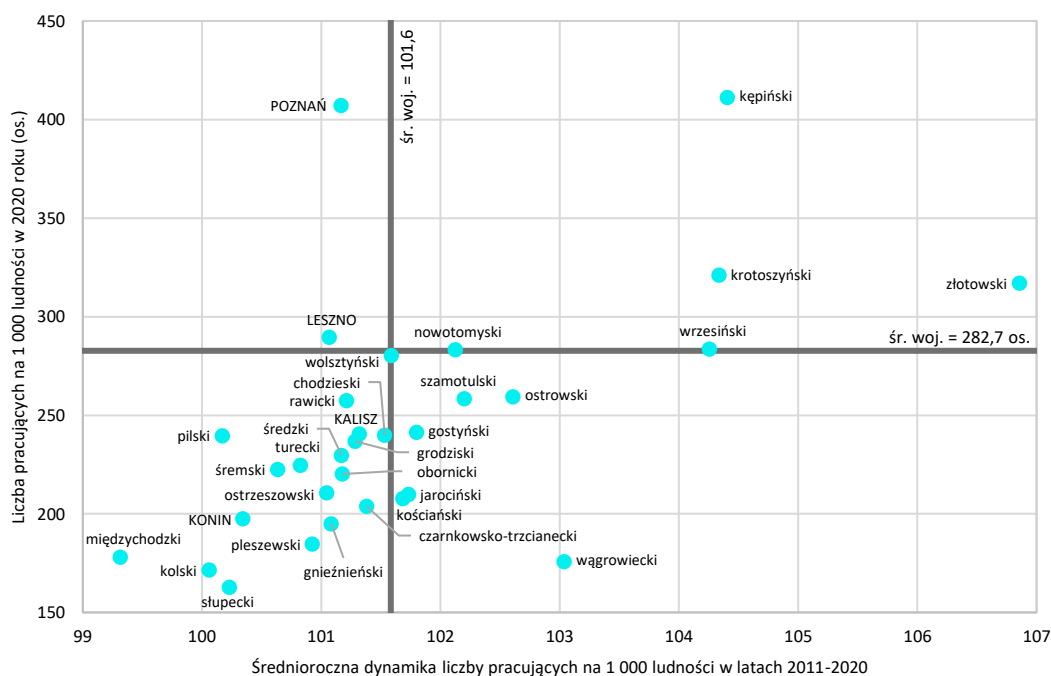
Ryc. 55. Bezrobotni o stażu pracy poniżej 1 roku

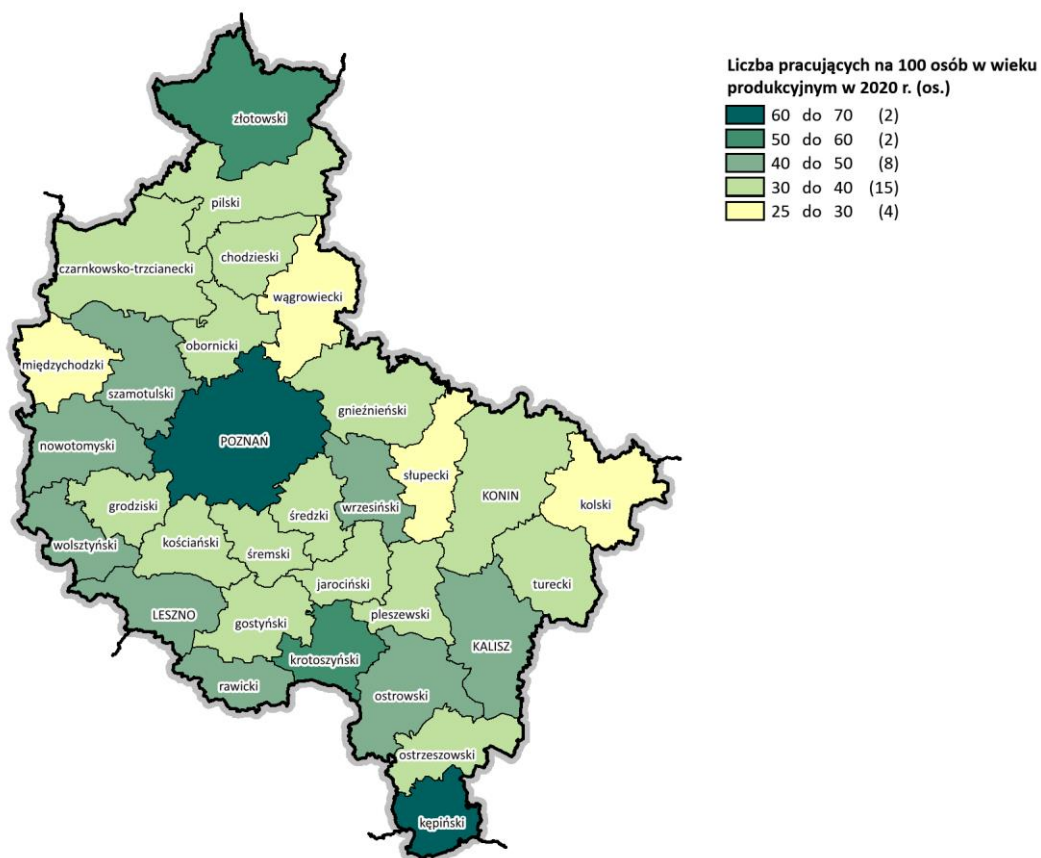
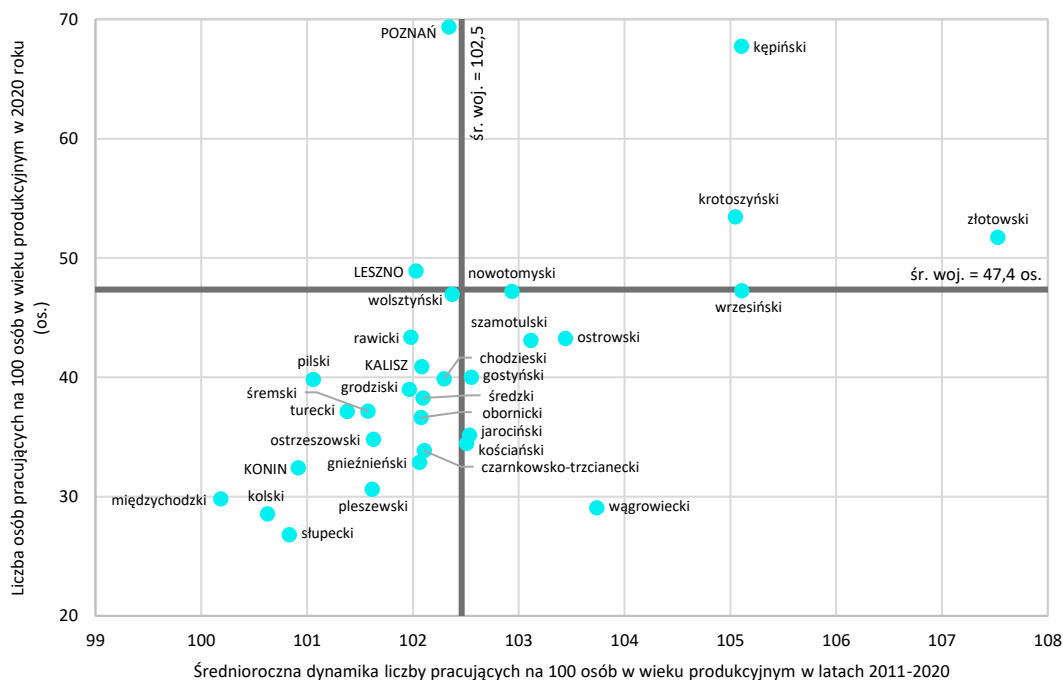
Ryc. 56. Bezrobotni według stażu pracy

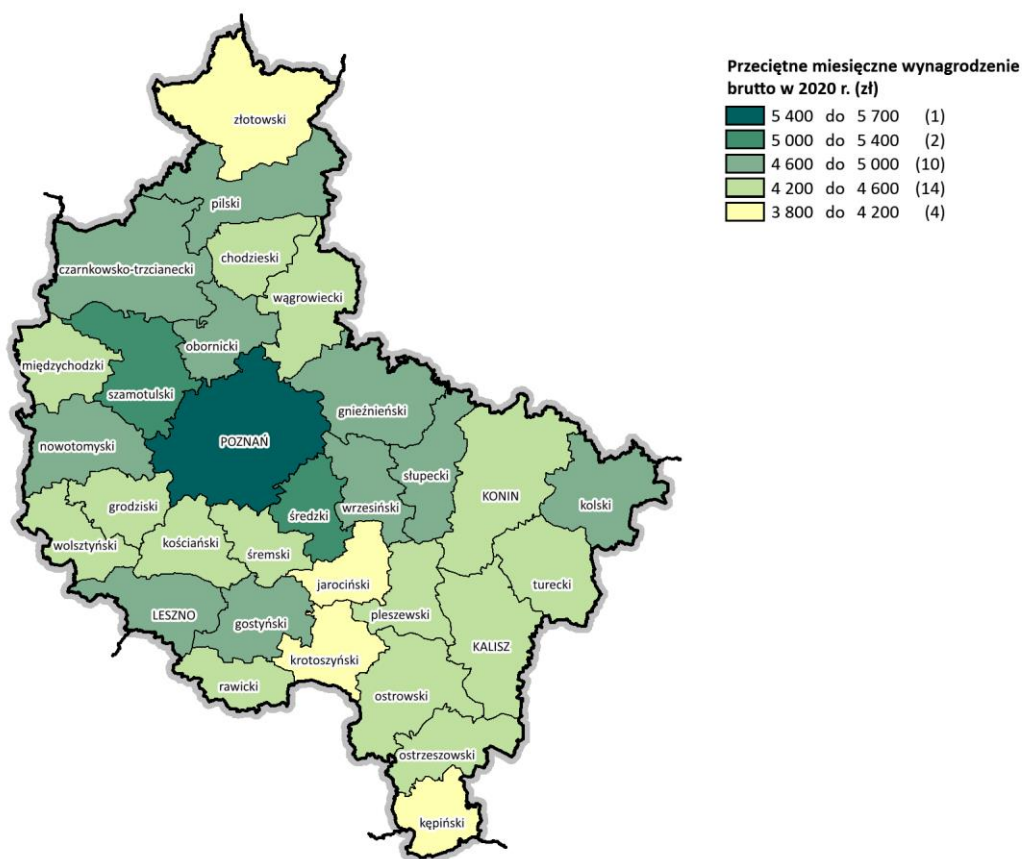
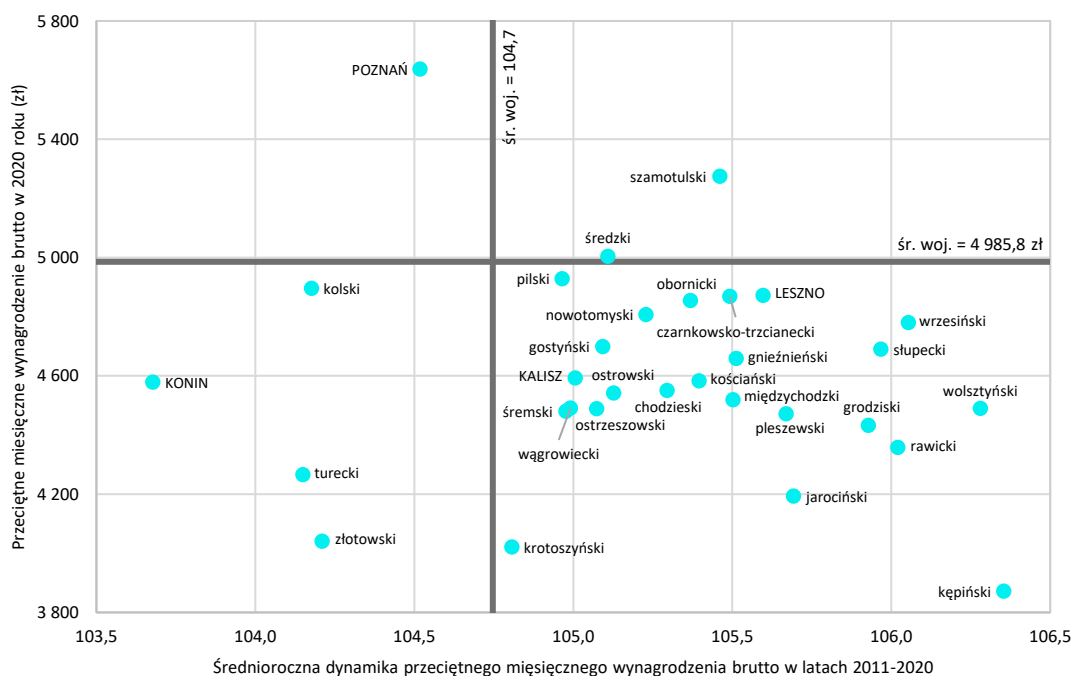
Ryc. 57. Pracujący

Ryc. 58. Pracujący na 100 osób w wieku produkcyjnym

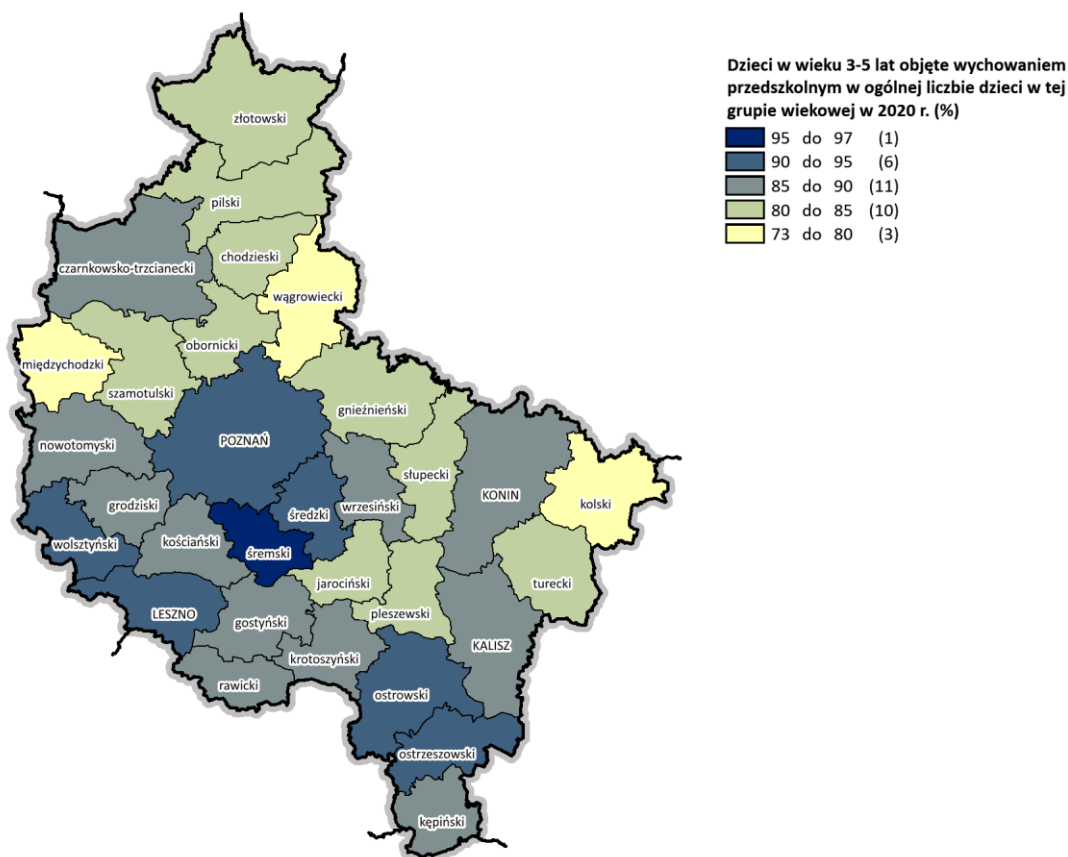
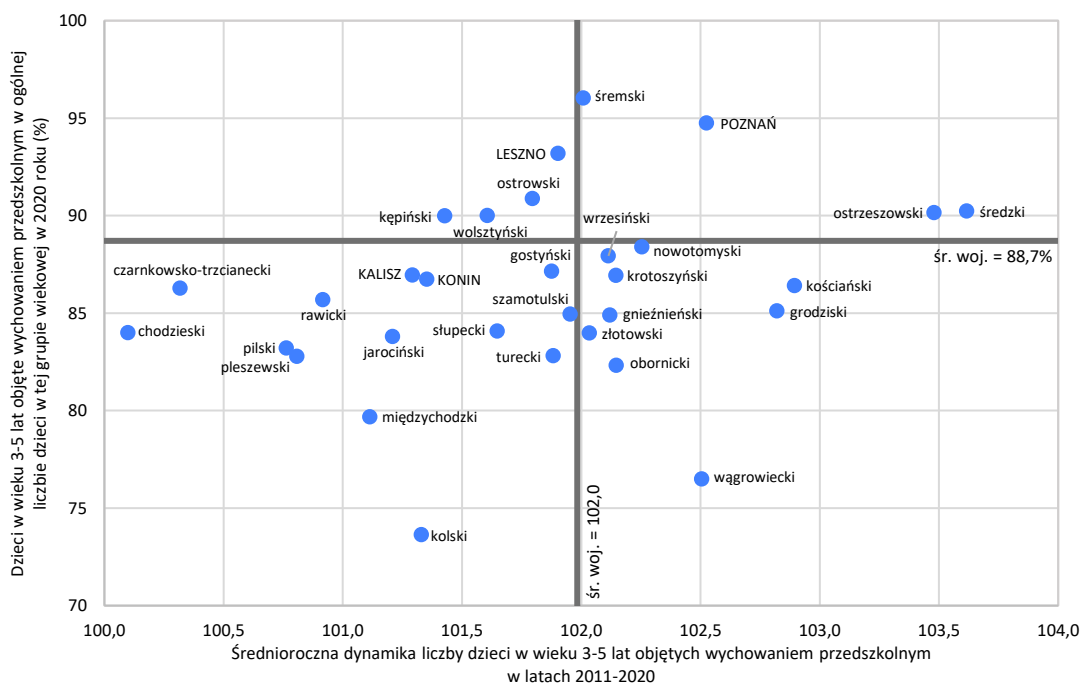

Ryc. 59. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

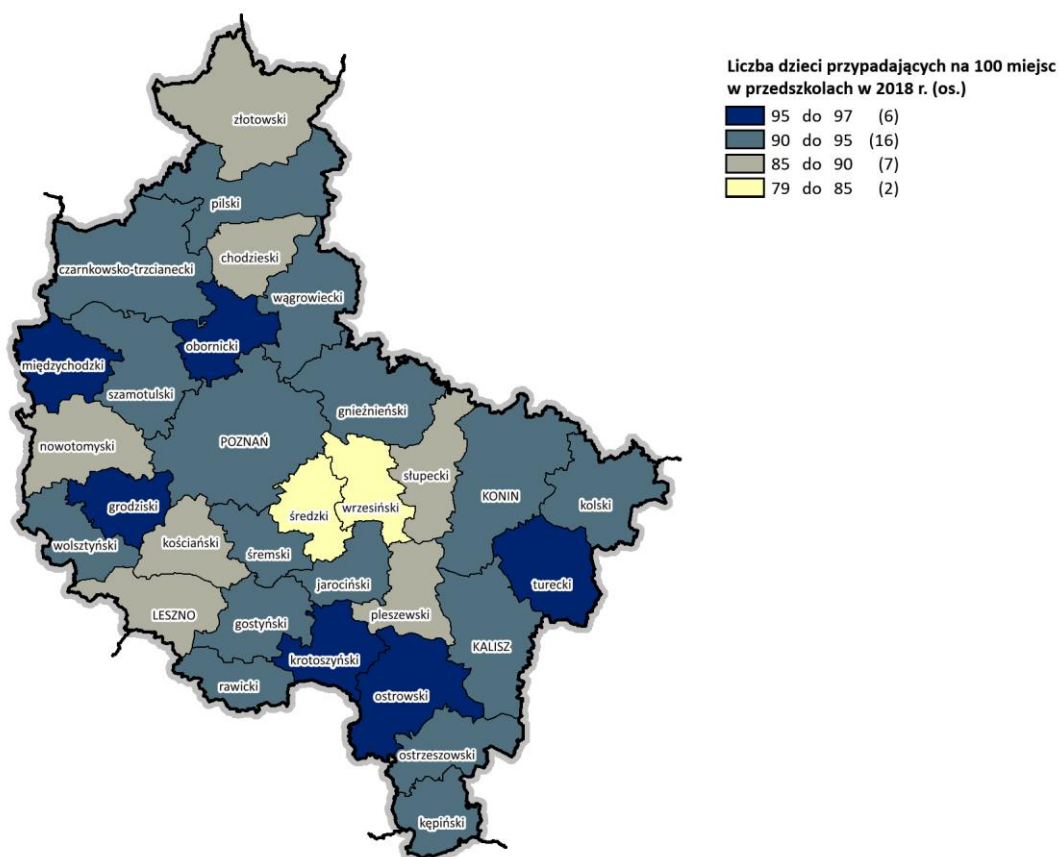
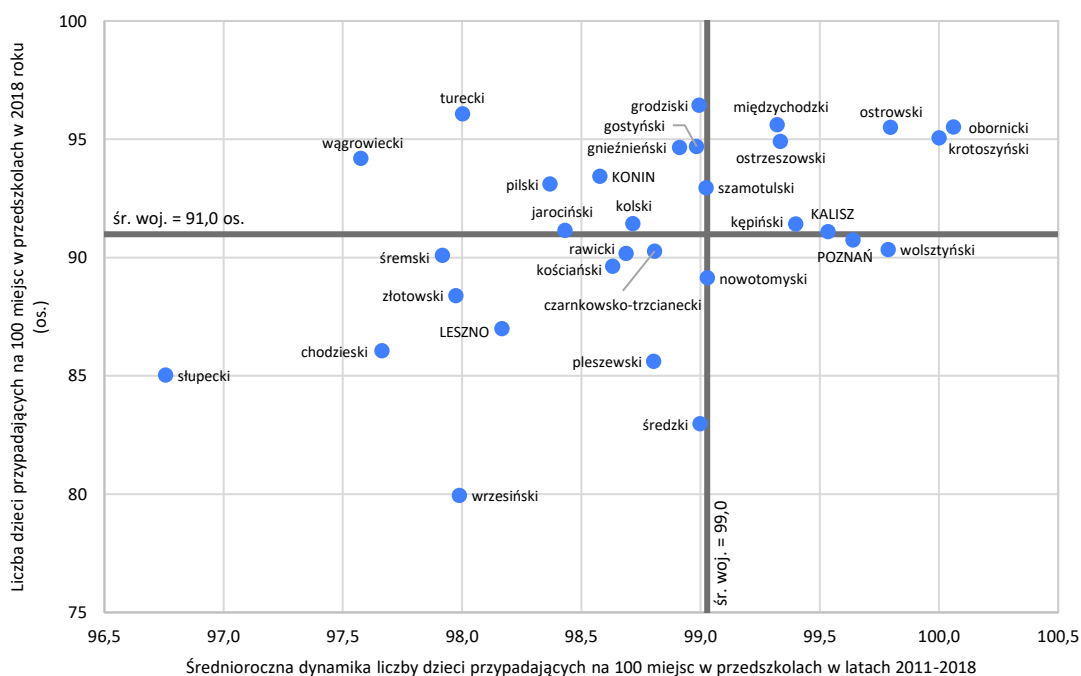

4. EDUKACJA

Ryc. 60. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym

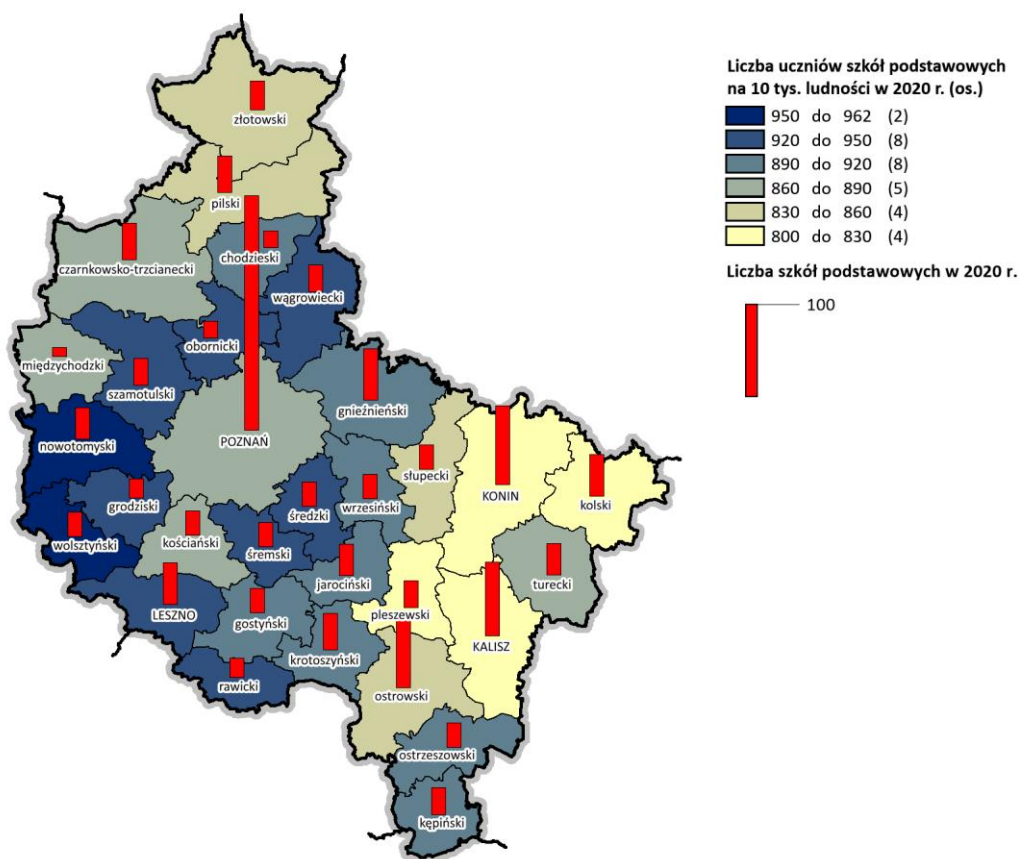
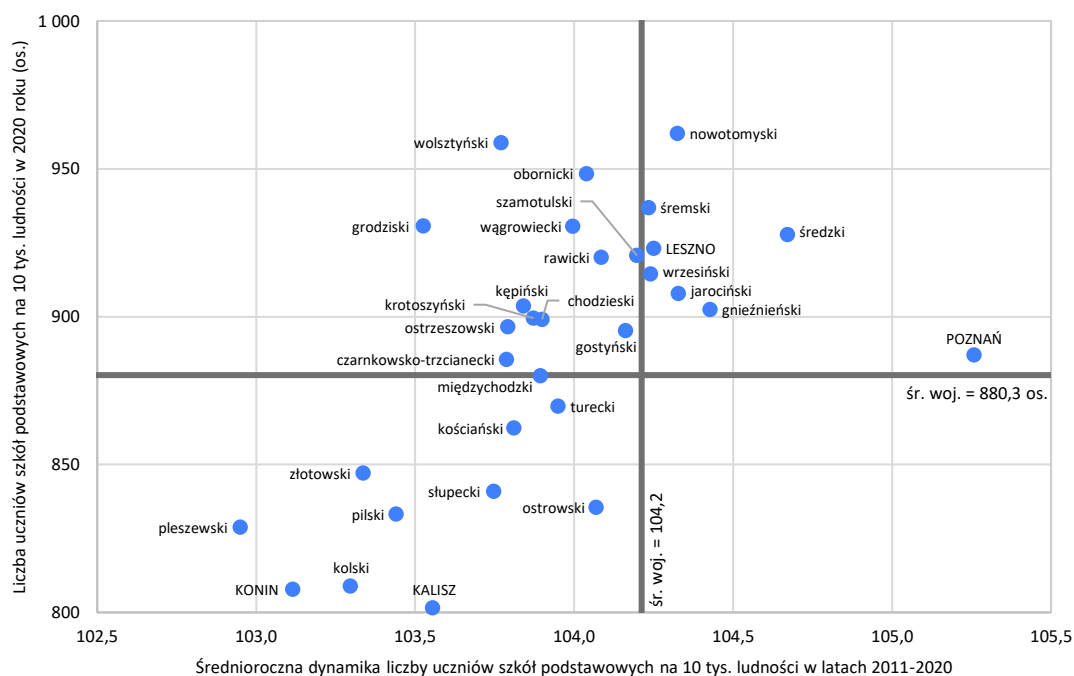

Ryc. 61. Dzieci przypadające na 100 miejsc w przedszkolach*

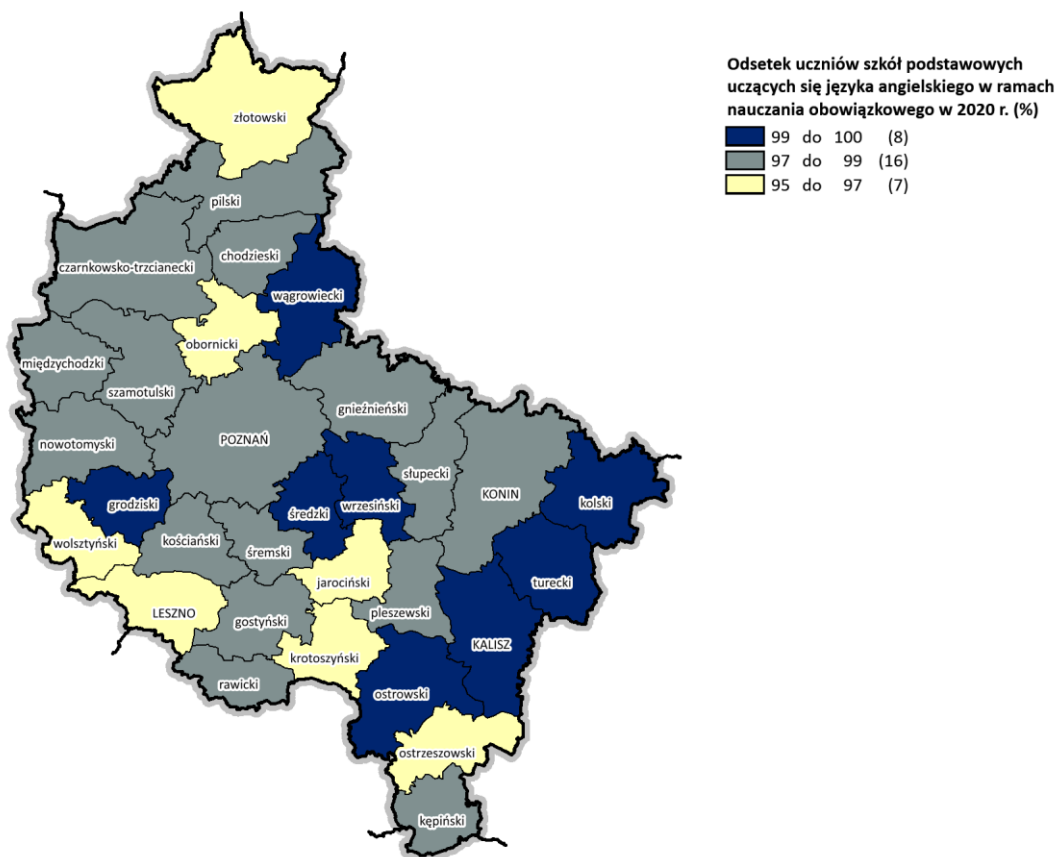
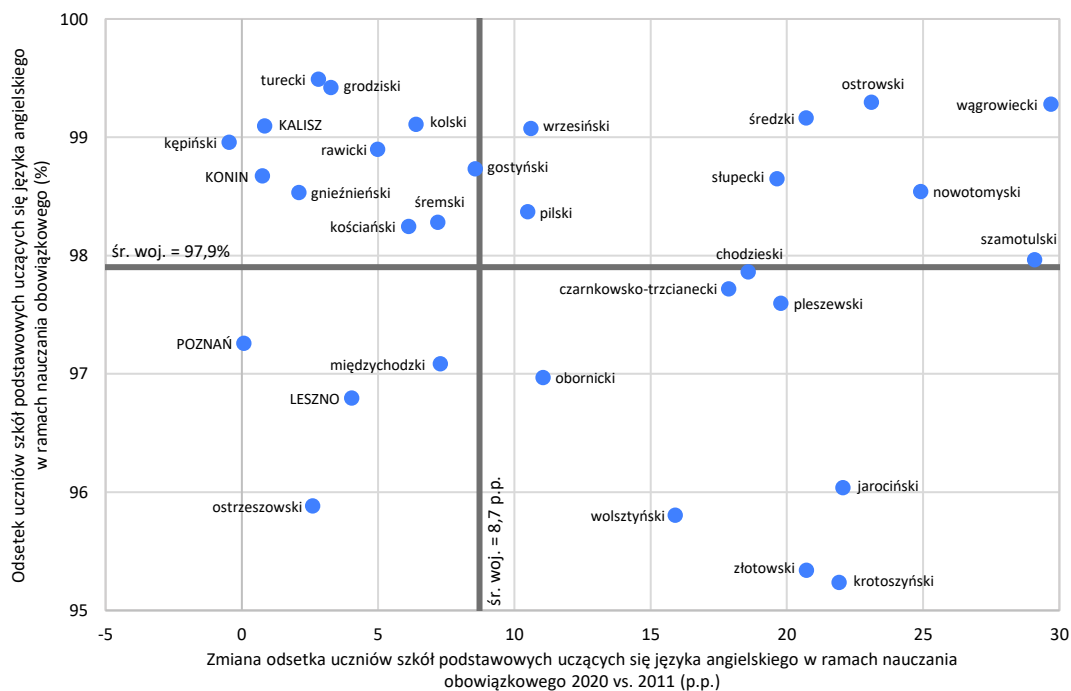

* przedszkola łącznie ze specjalnymi

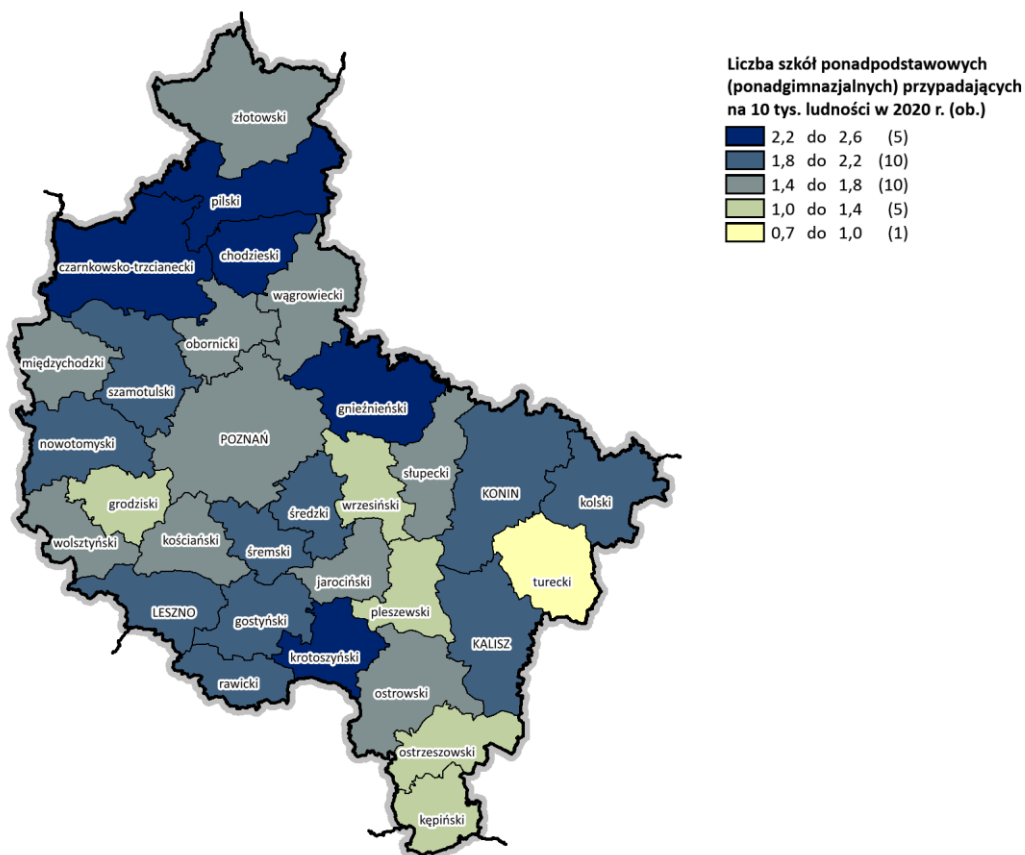
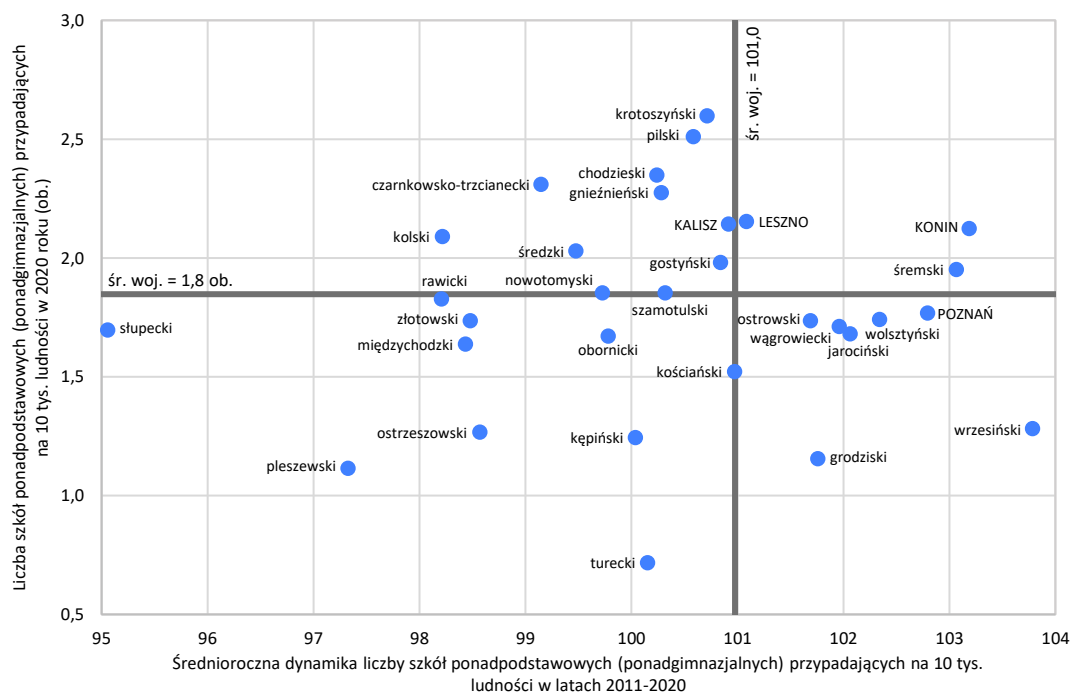
Ryc. 62. Uczniowie szkół podstawowych na 10 tys. ludności

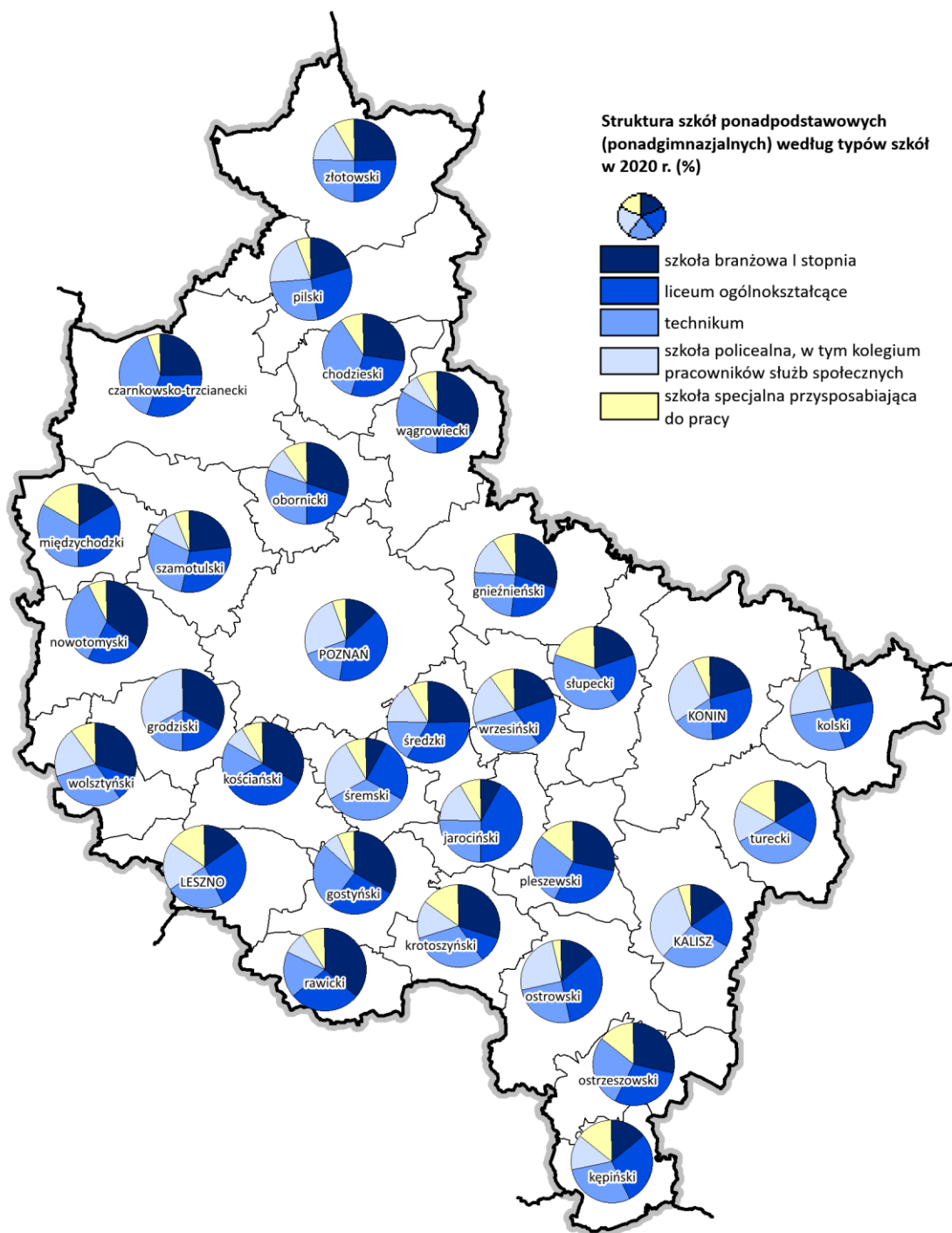
Ryc. 62. Uczniowie szkół podstawowych uczący się języka angielskiego w ramach nauczania obowiązkowego

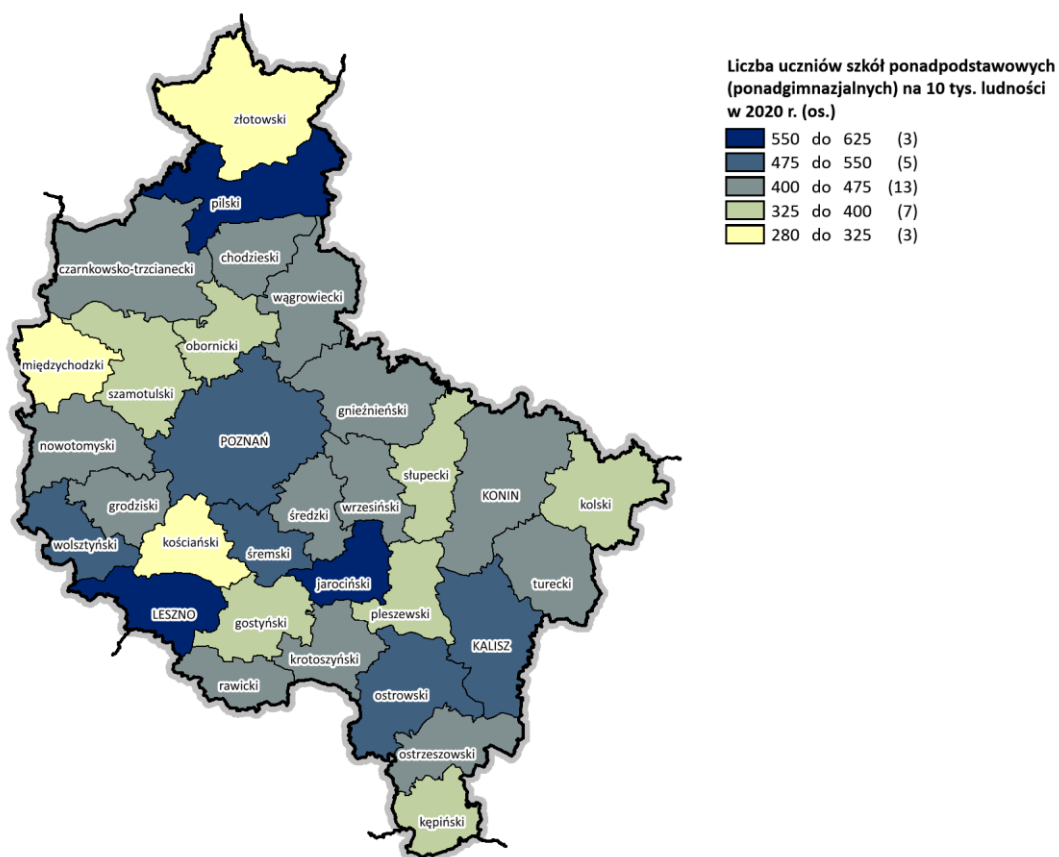
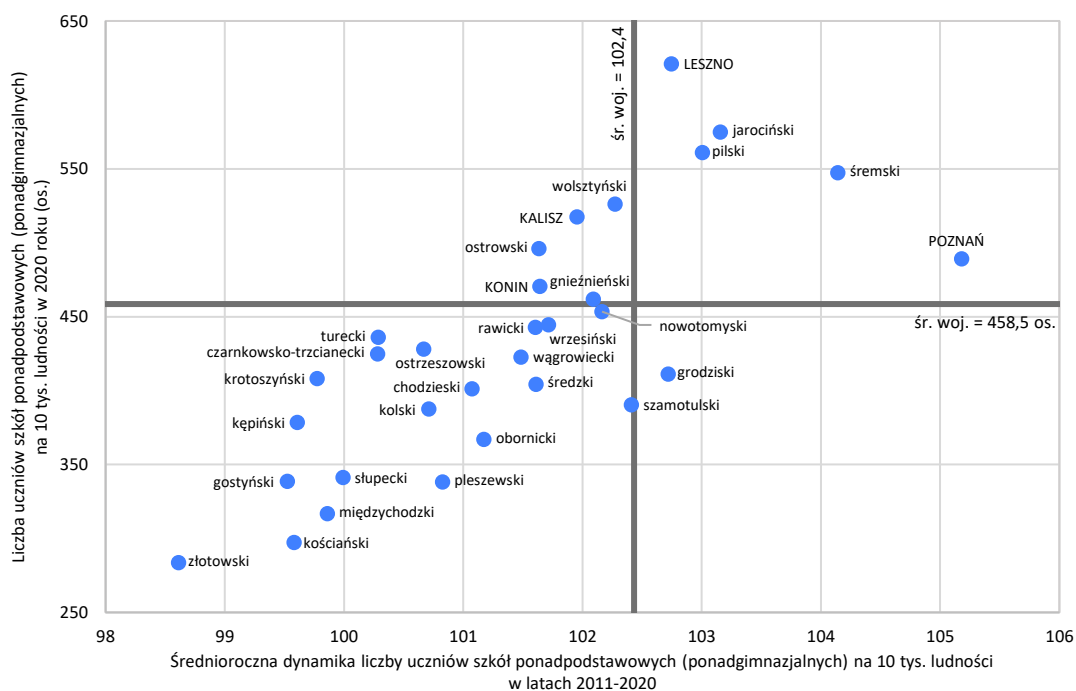
Ryc. 63. Szkoły ponadpodstawowe (ponadgimnazjalne) na 10 tys. ludności

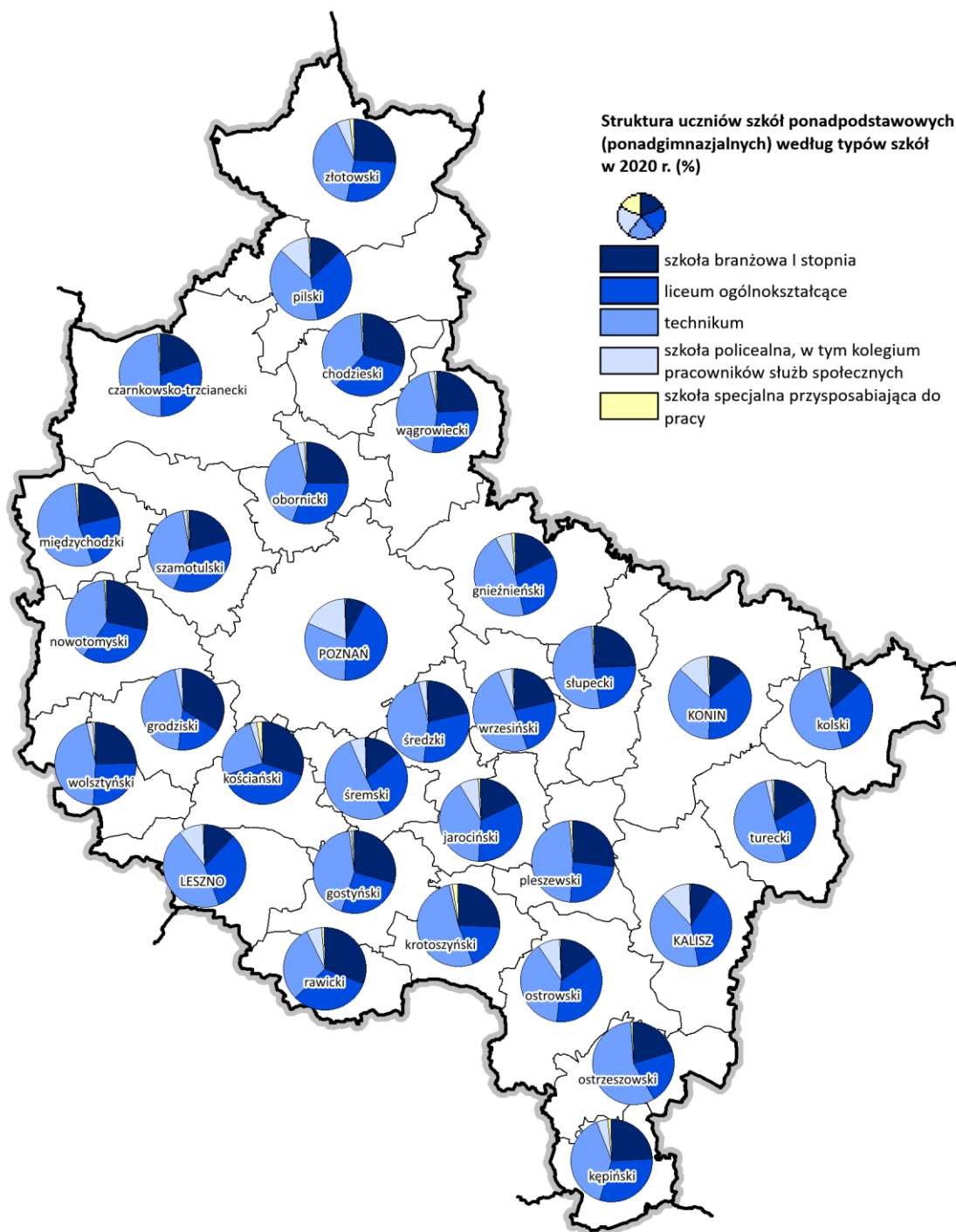
Ryc. 64. Szkoły ponadpodstawowe (ponadgimnazjalne) według typów szkół

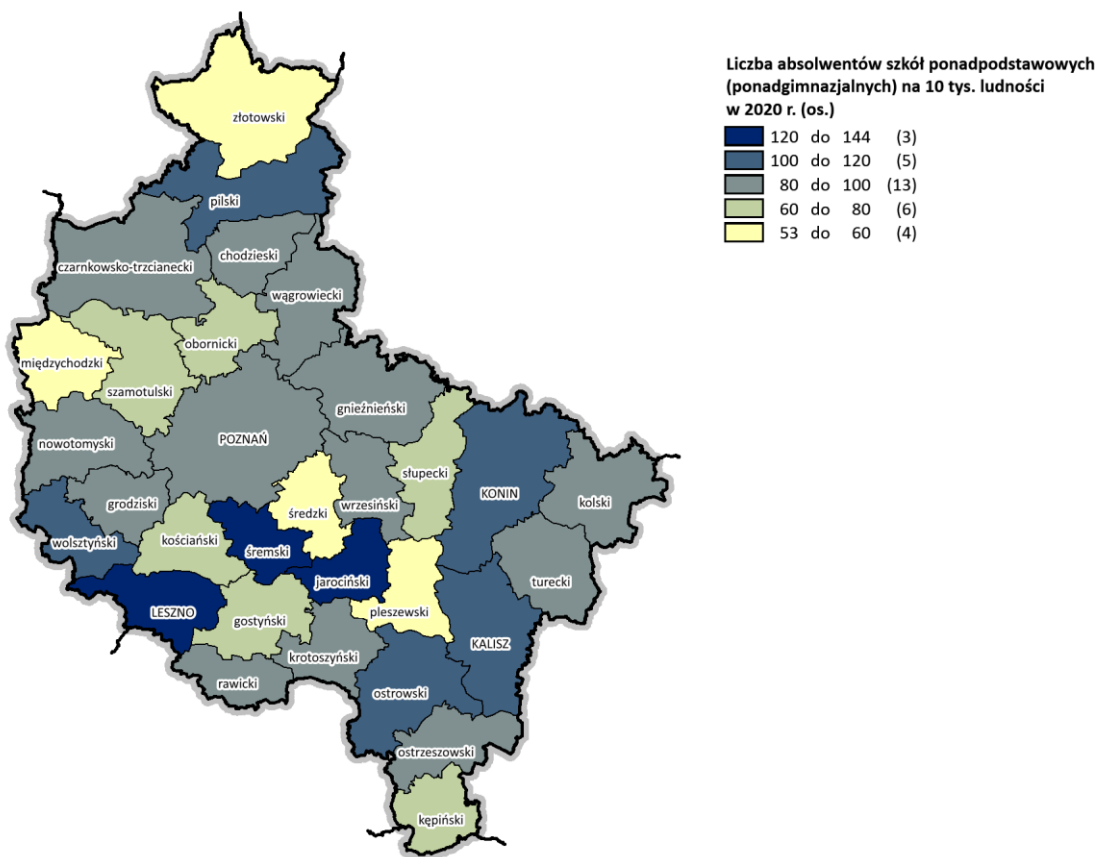
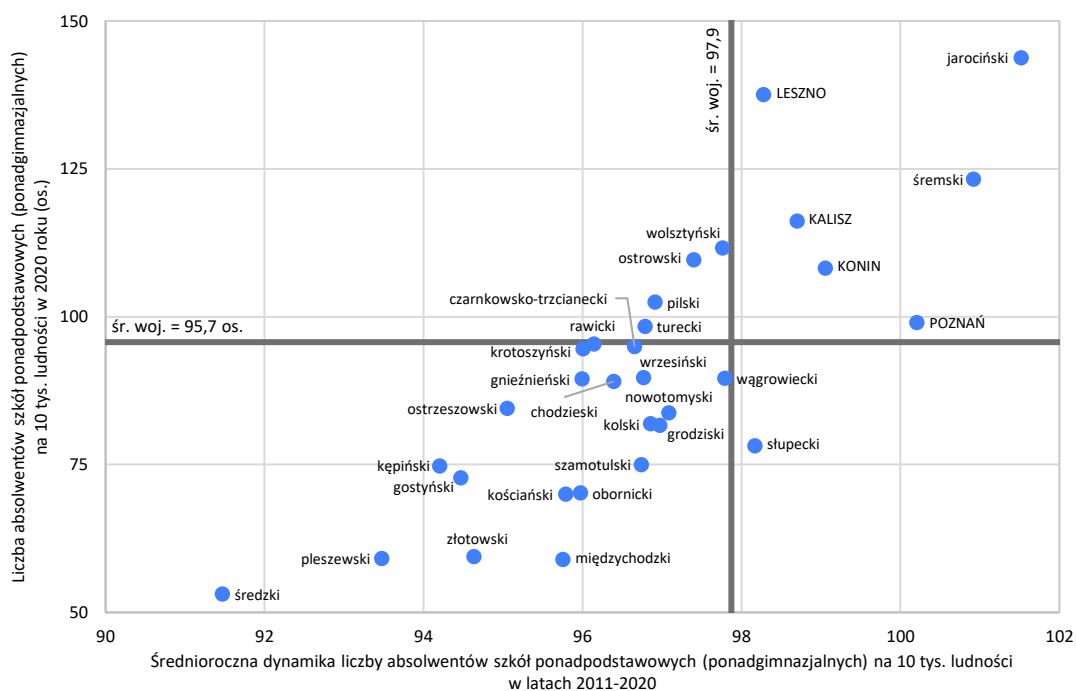
Ryc. 65. Uczniowie szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) na 10 tys. ludności

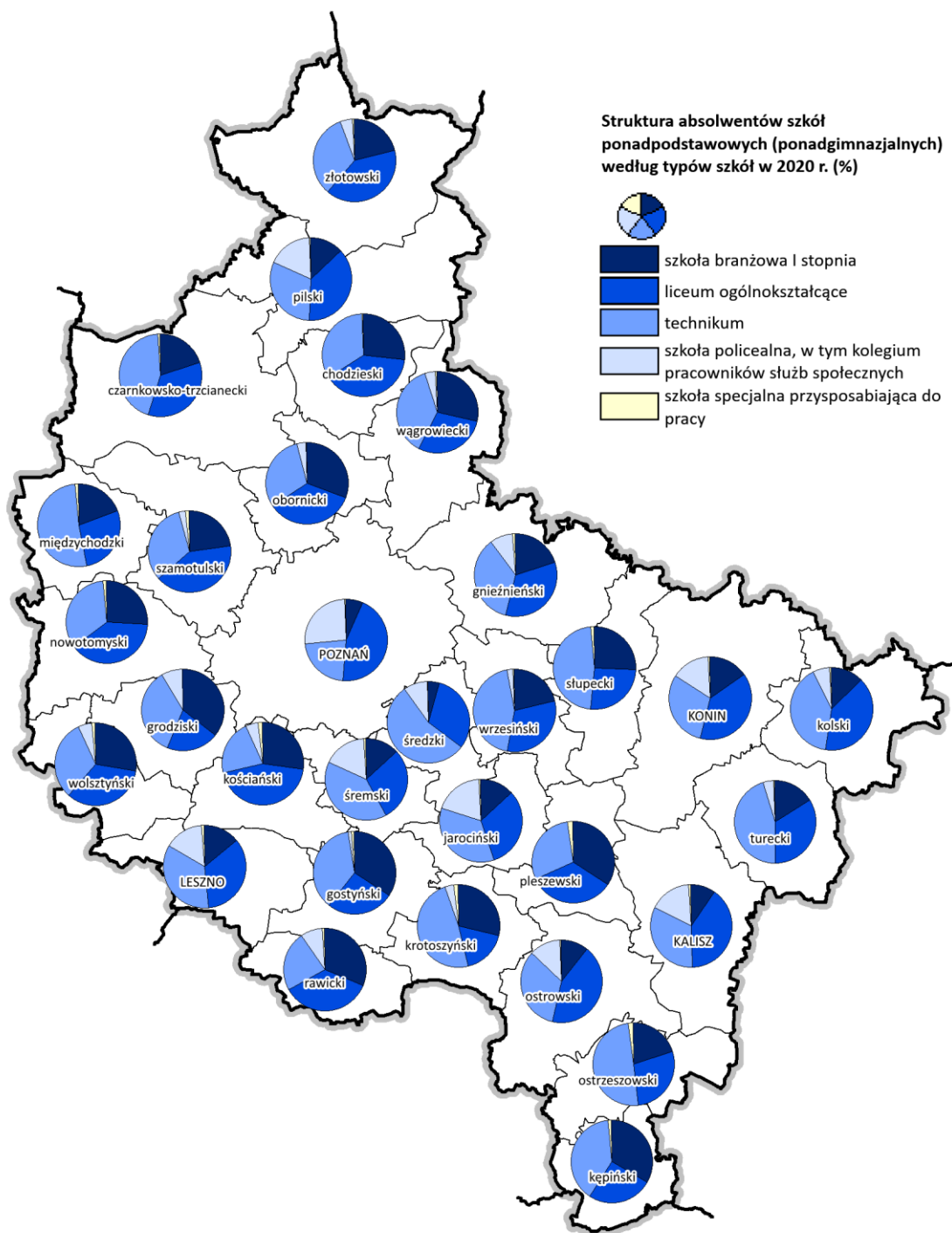
Ryc. 66. Uczniowie szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) według typów szkół

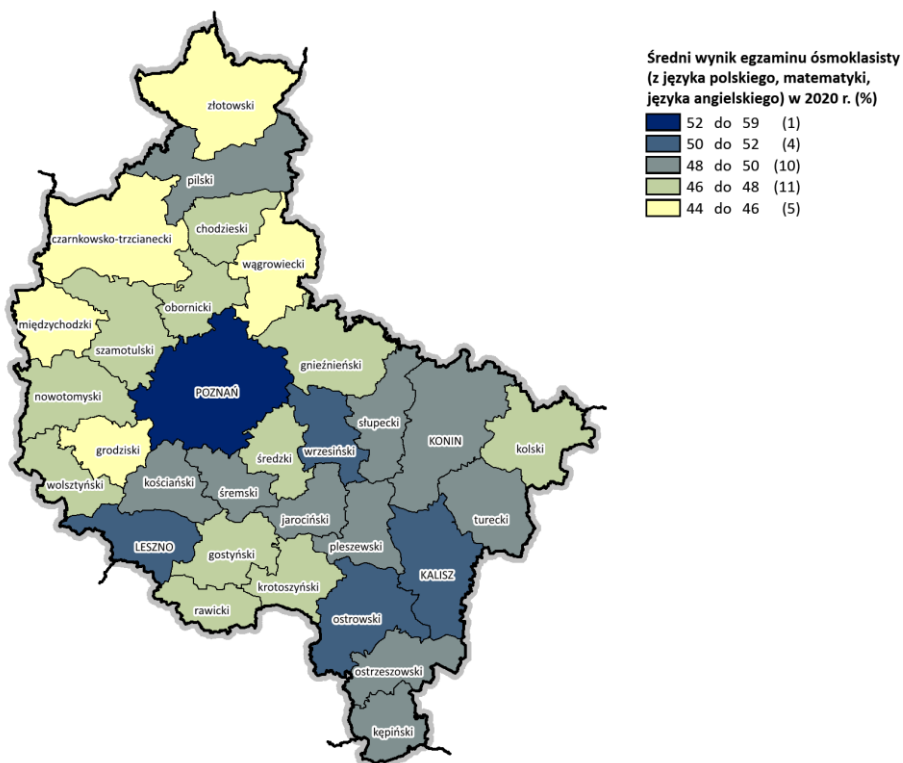
Ryc. 67. Absolwenci szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) na 10 tys. ludności

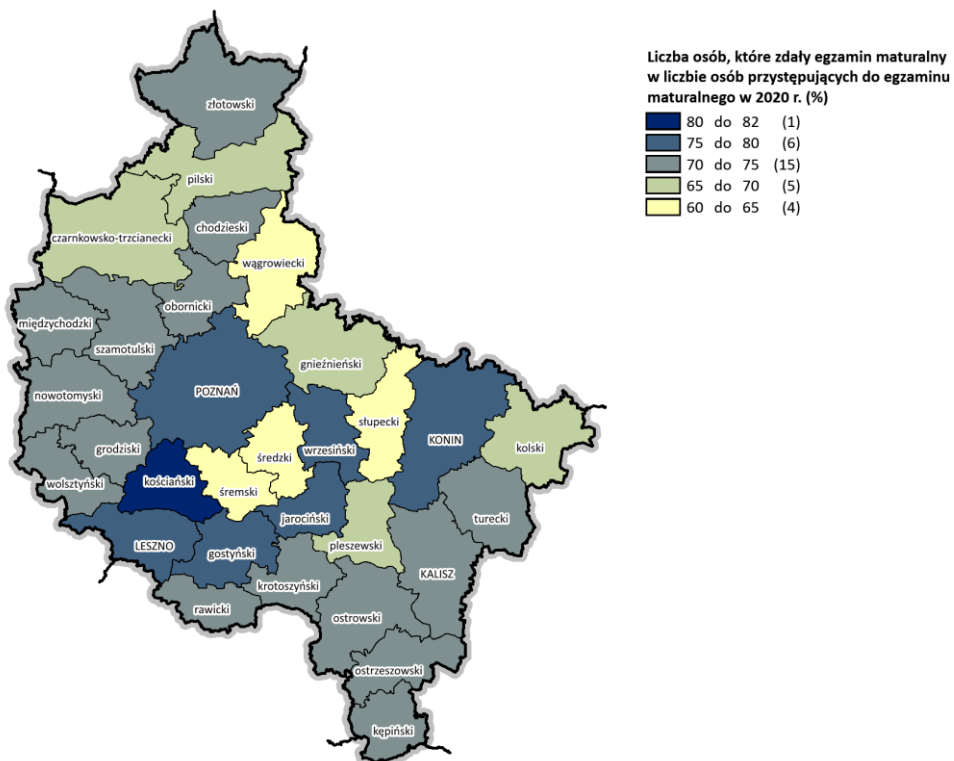
Ryc. 68. Absolwenci szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) według typów szkół

Ryc. 69. Średni wynik egzaminu ósmoklasisty (z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego)

Ryc. 70. Zdawalność egzaminów maturalnych*

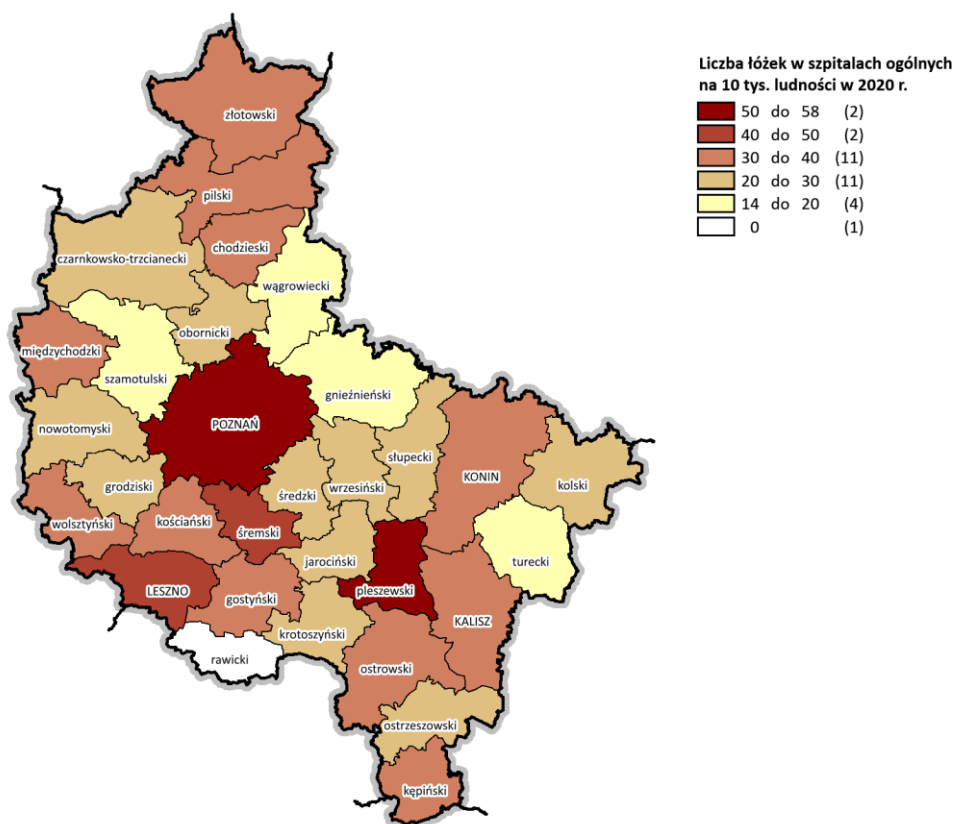
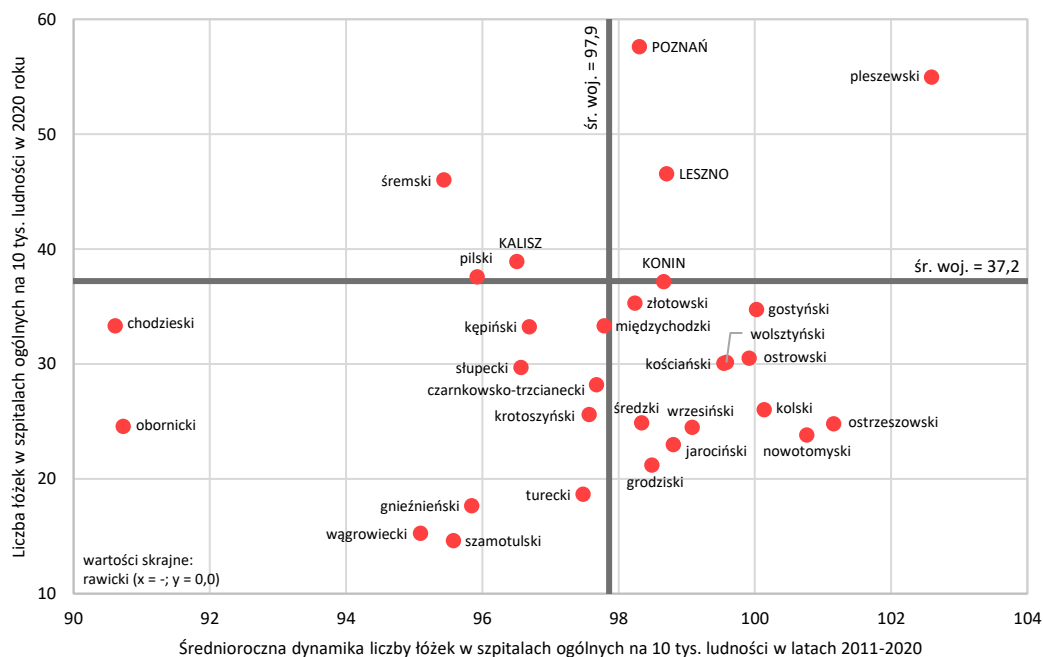

* zdawalność obliczona dla przystępujących do egzaminu po raz pierwszy w formule od 2015 roku

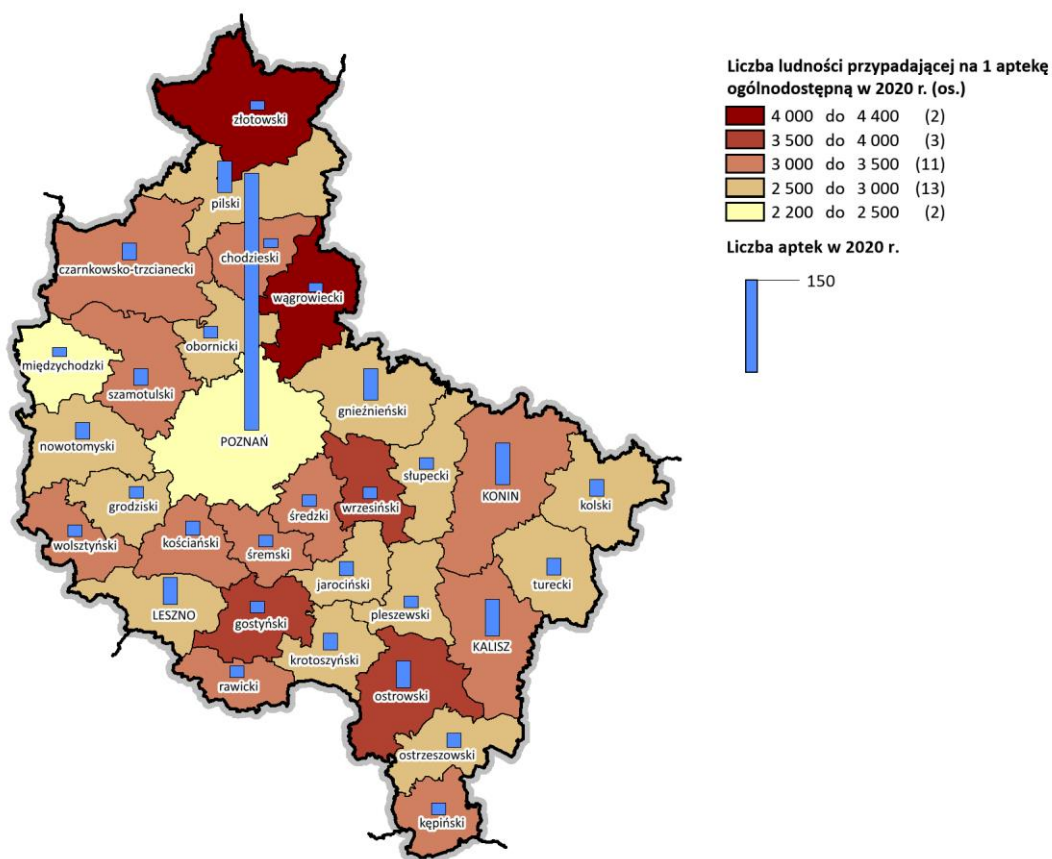
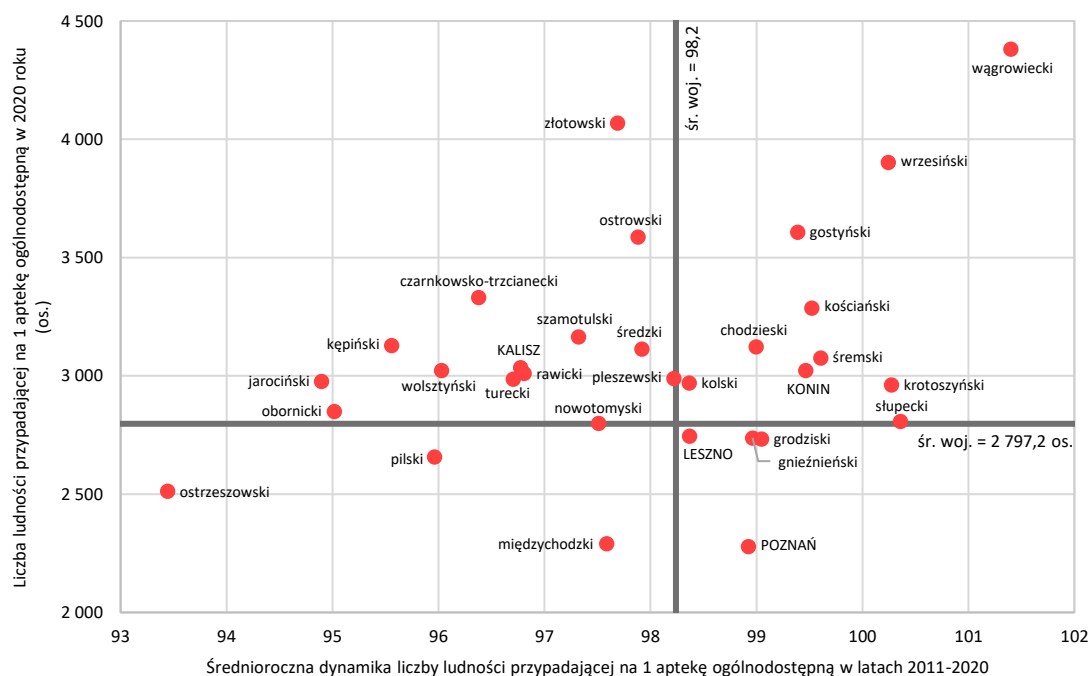
5. KAPITAŁ SPOŁECZNY

5.1. Ochrona i stan zdrowia

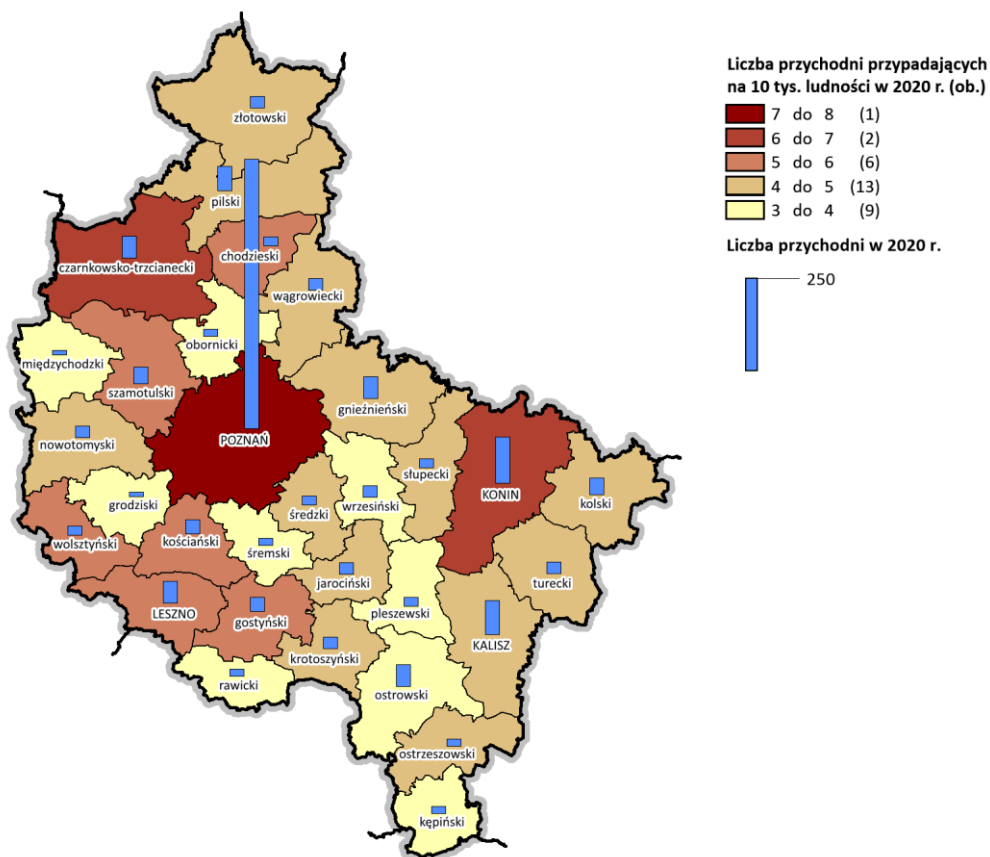
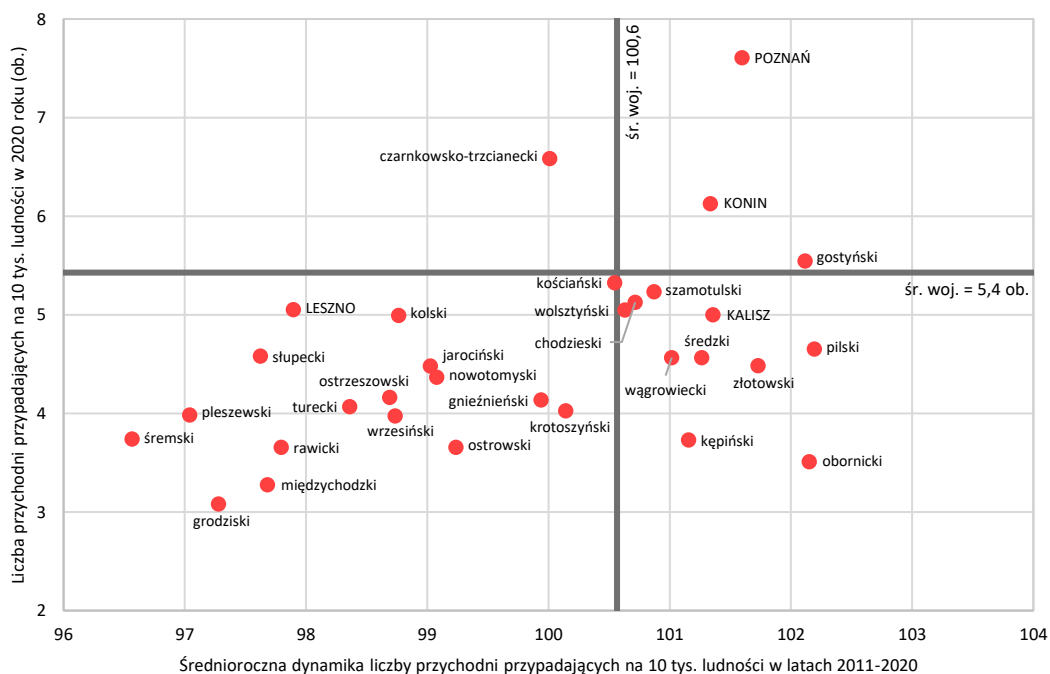
Ryc. 71. Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności,

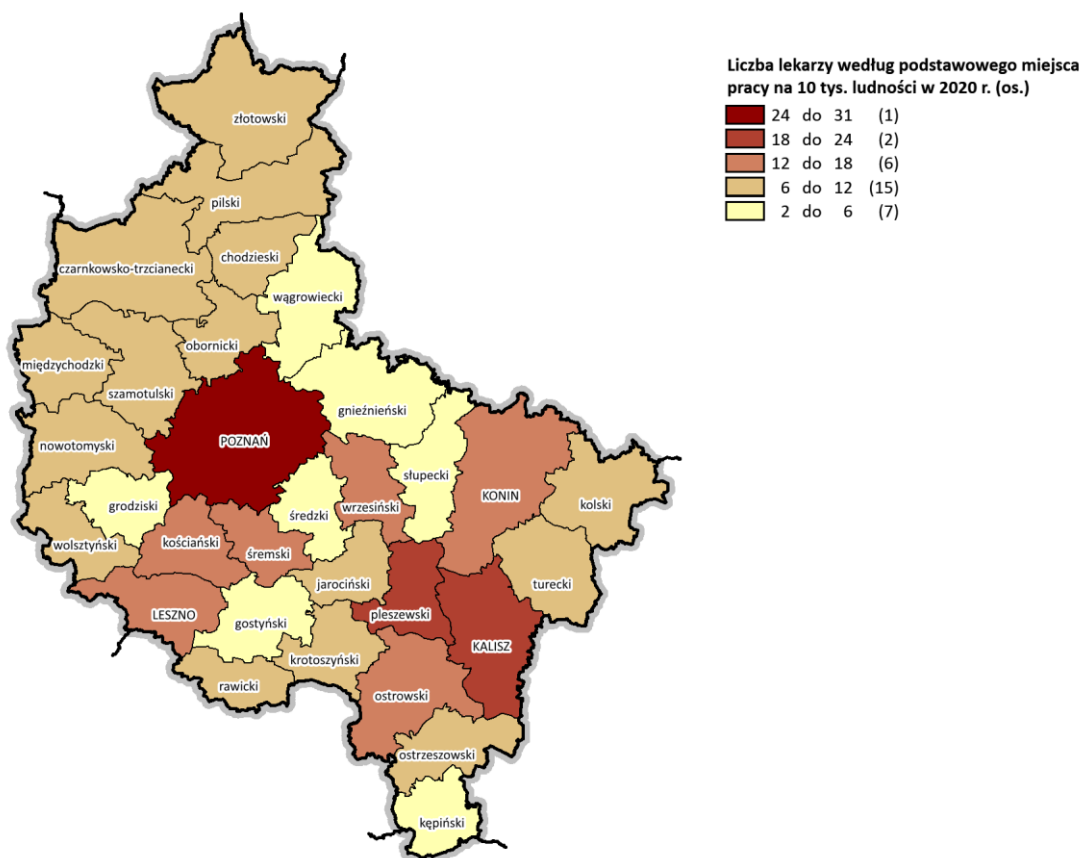
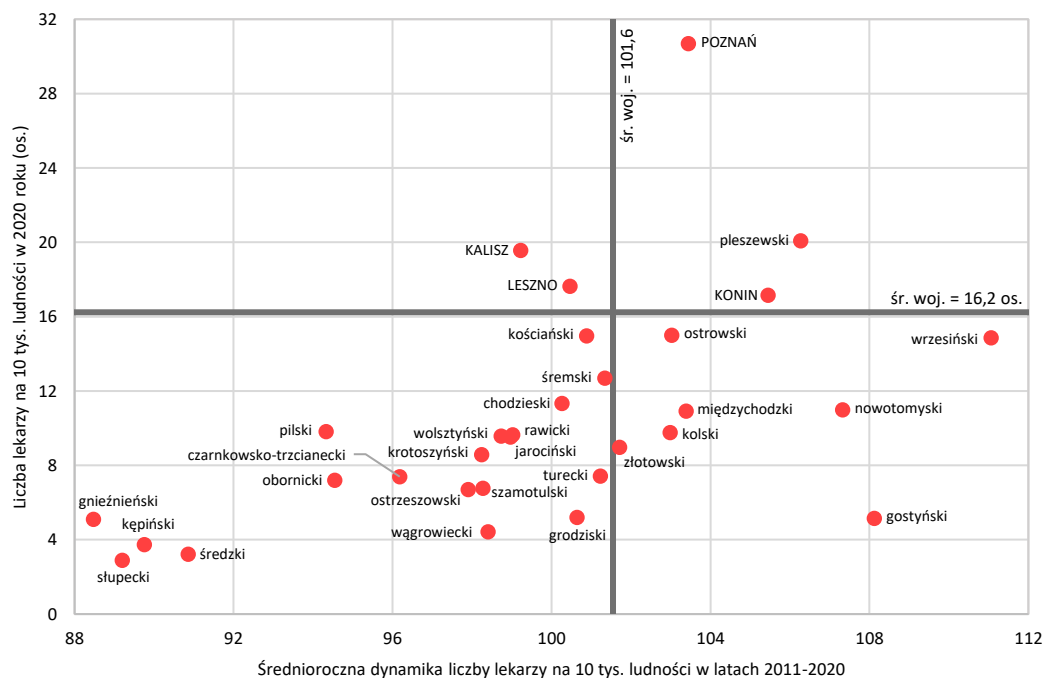
Ryc. 72. Ludność przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną

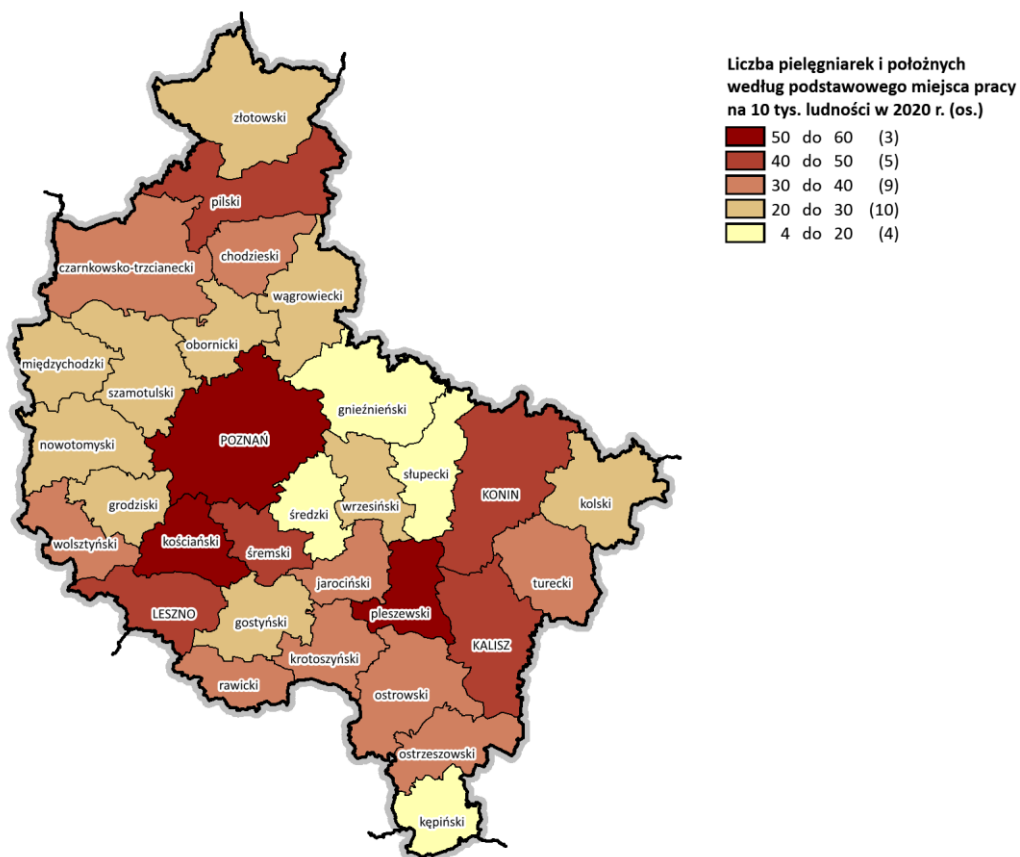
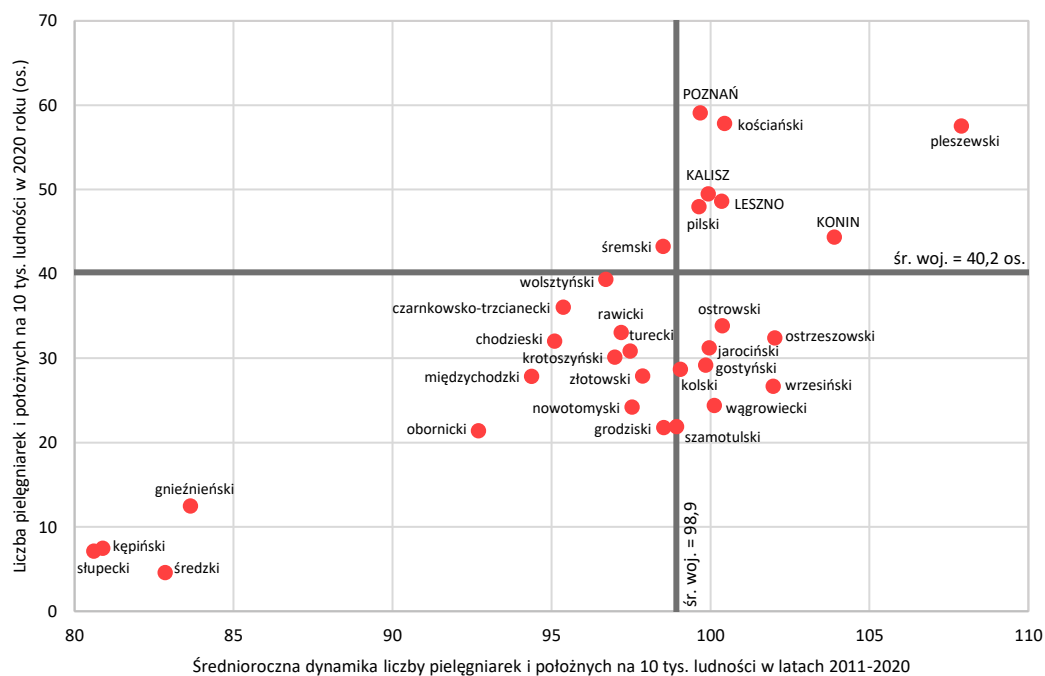
Ryc. 73. Przychodnie przypadające na 10 tys. ludności

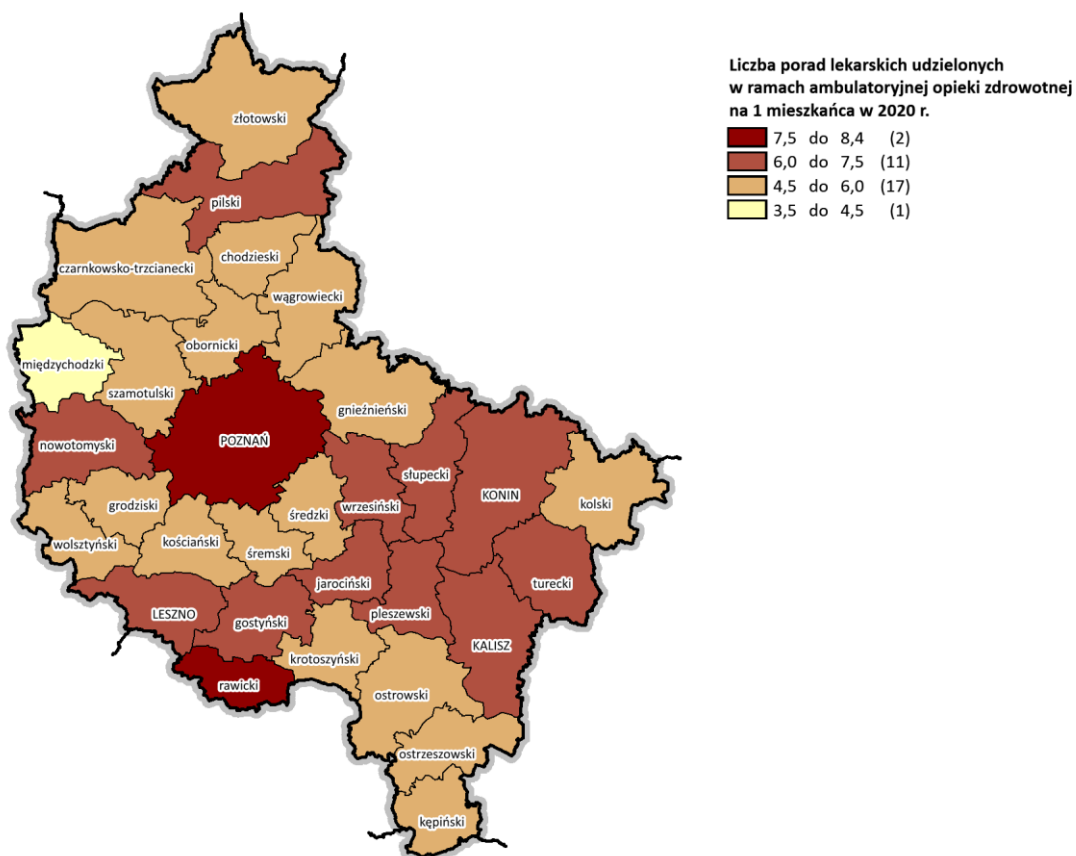
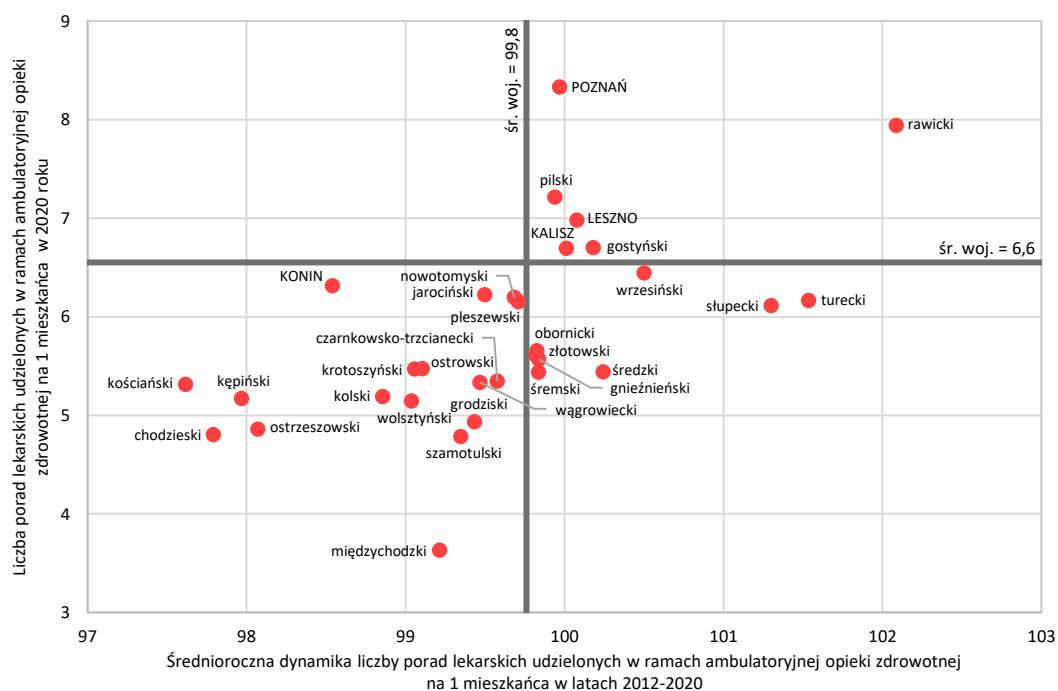
Ryc. 74. Lekarze według podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności

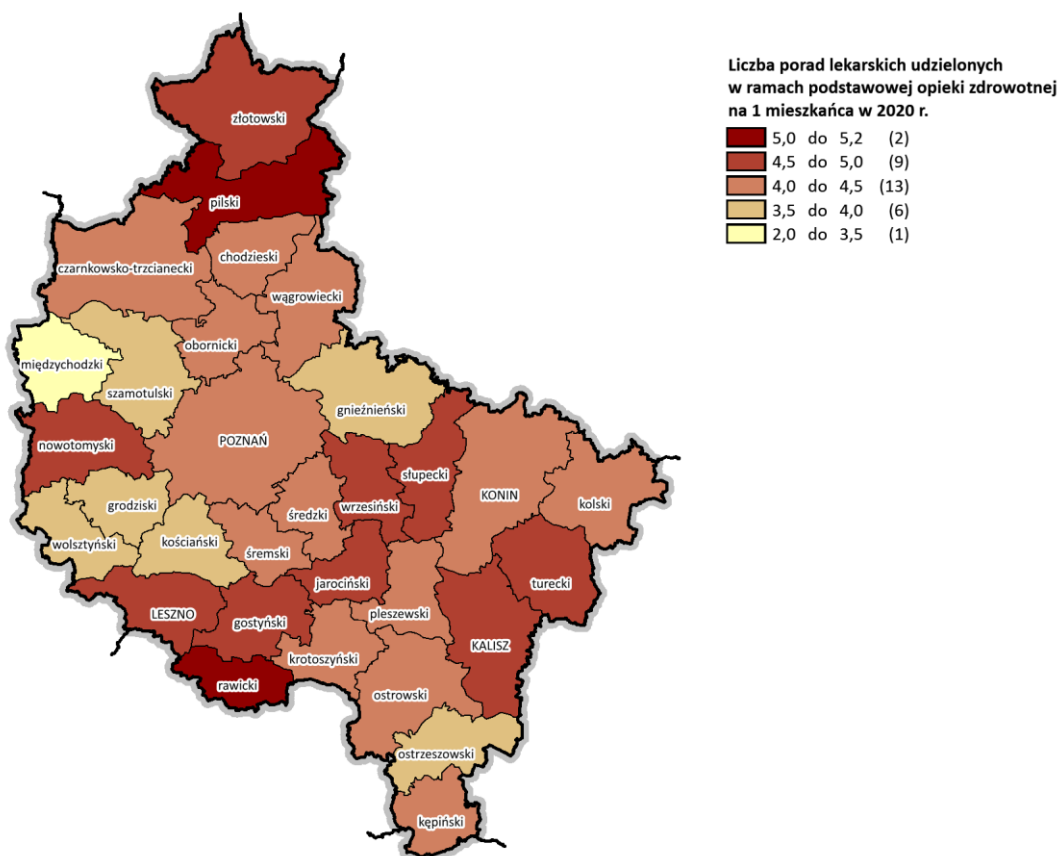
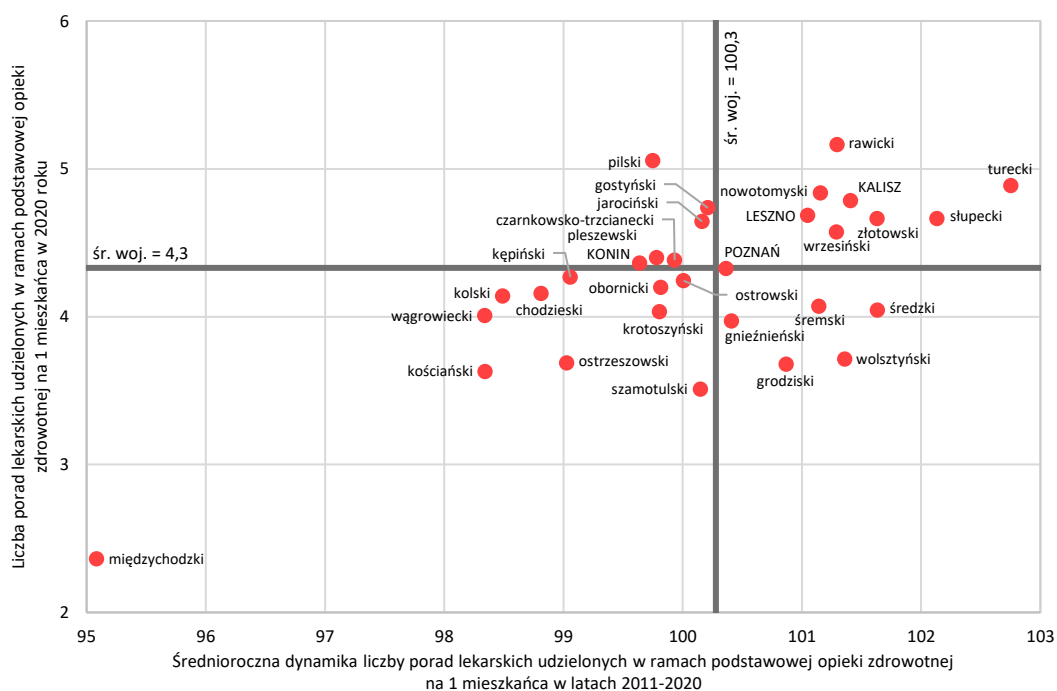
Ryc. 75. Pielęgniarki i położne według podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności

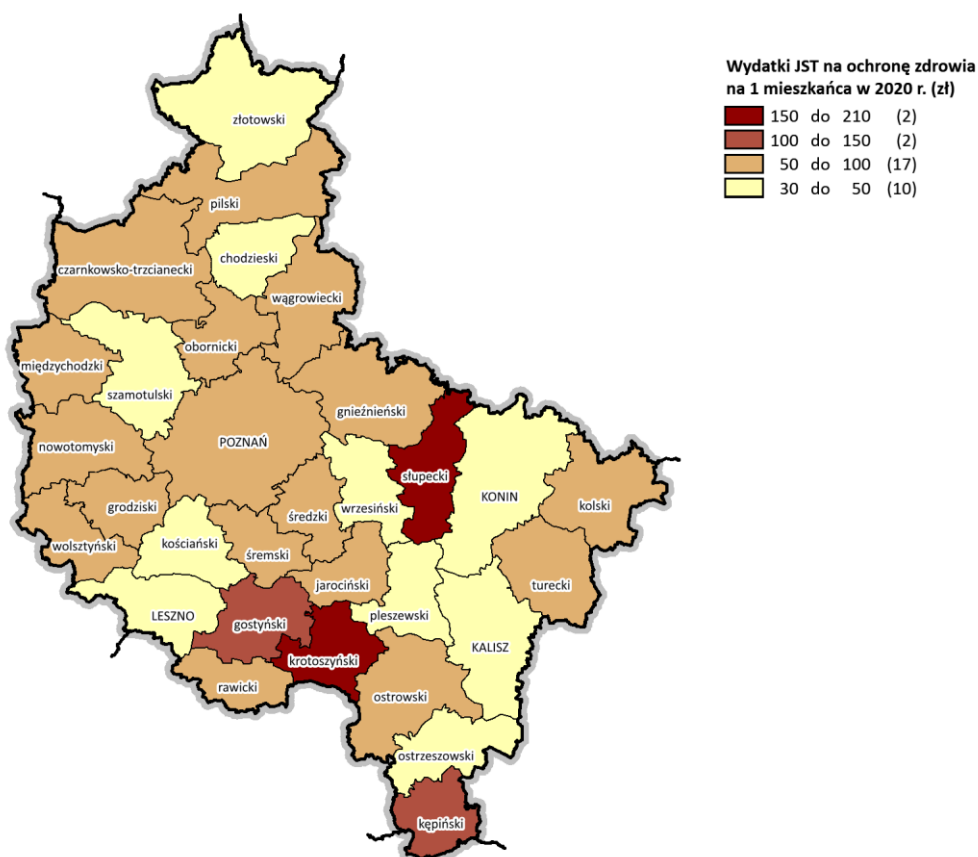
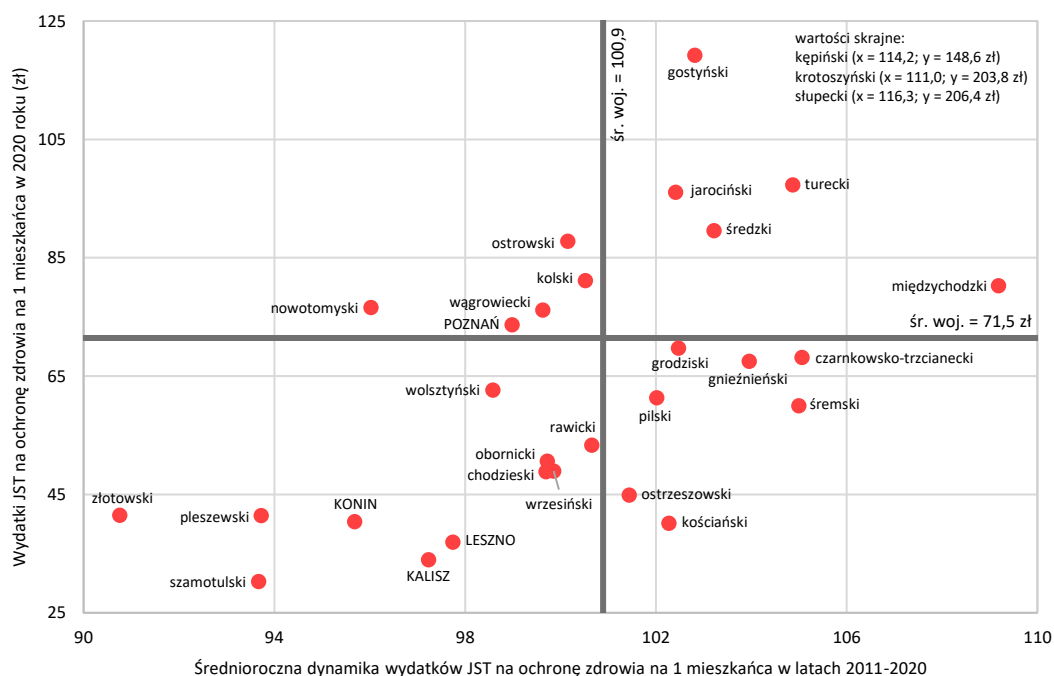
Ryc. 76. Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej

Ryc. 77. Porady lekarskie udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej

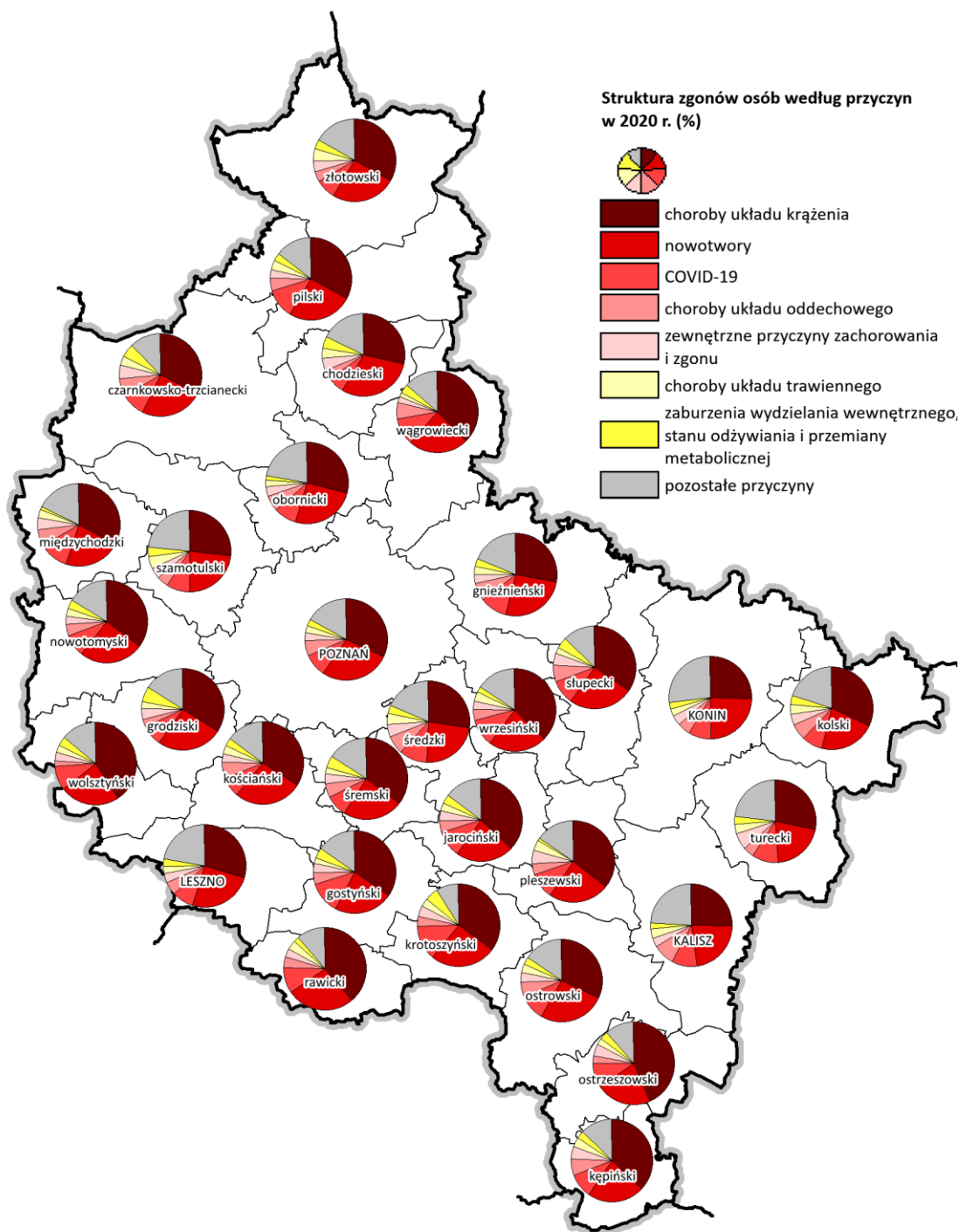

Ryc. 78. Wydatki JST* na ochronę zdrowia na 1 mieszkańca

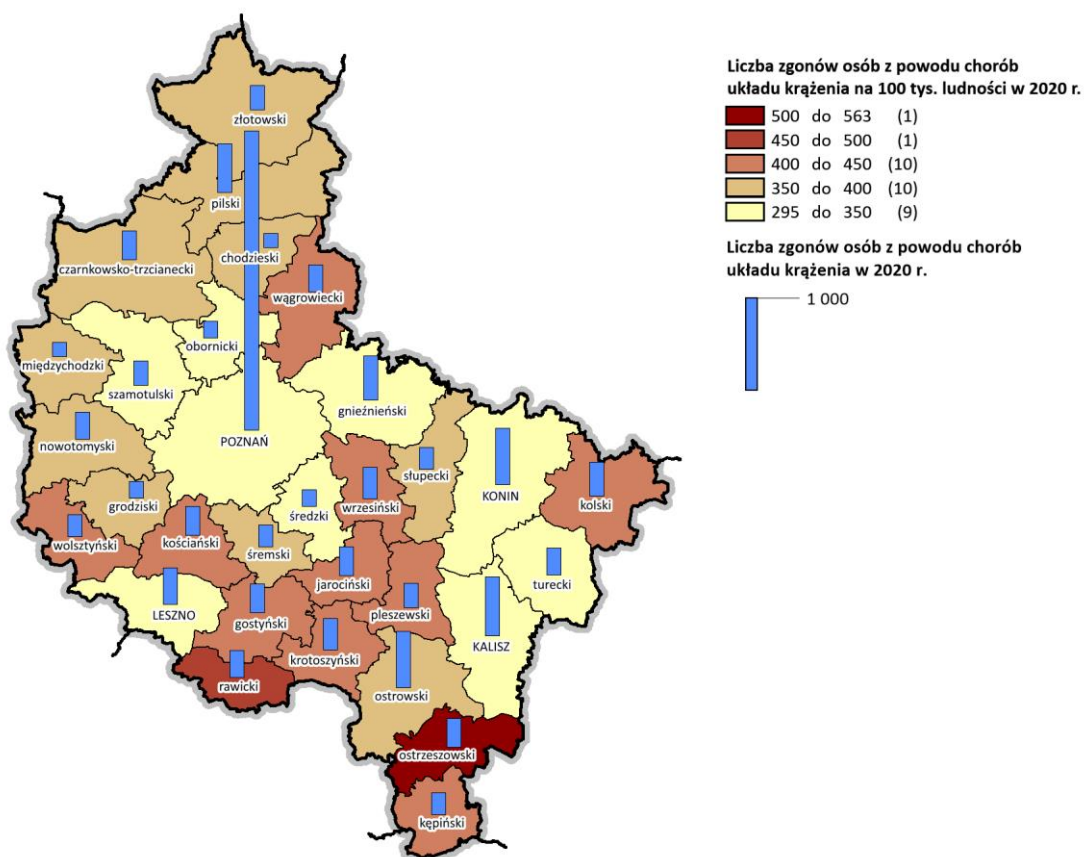
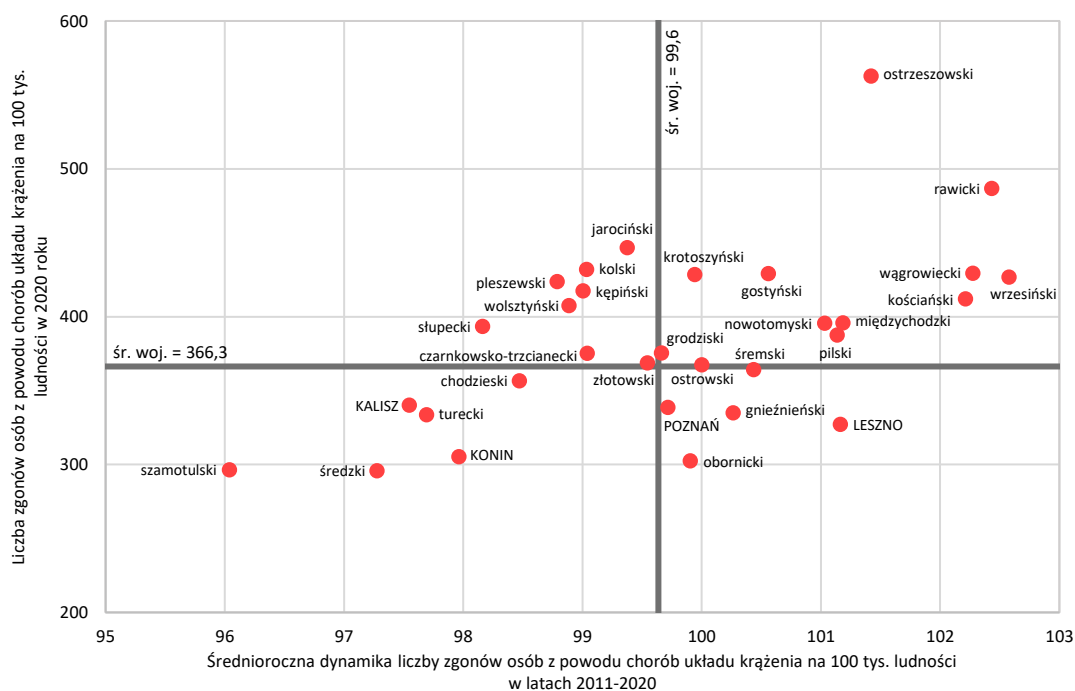

* powiaty wraz z gminami oraz miasta na prawach powiatu

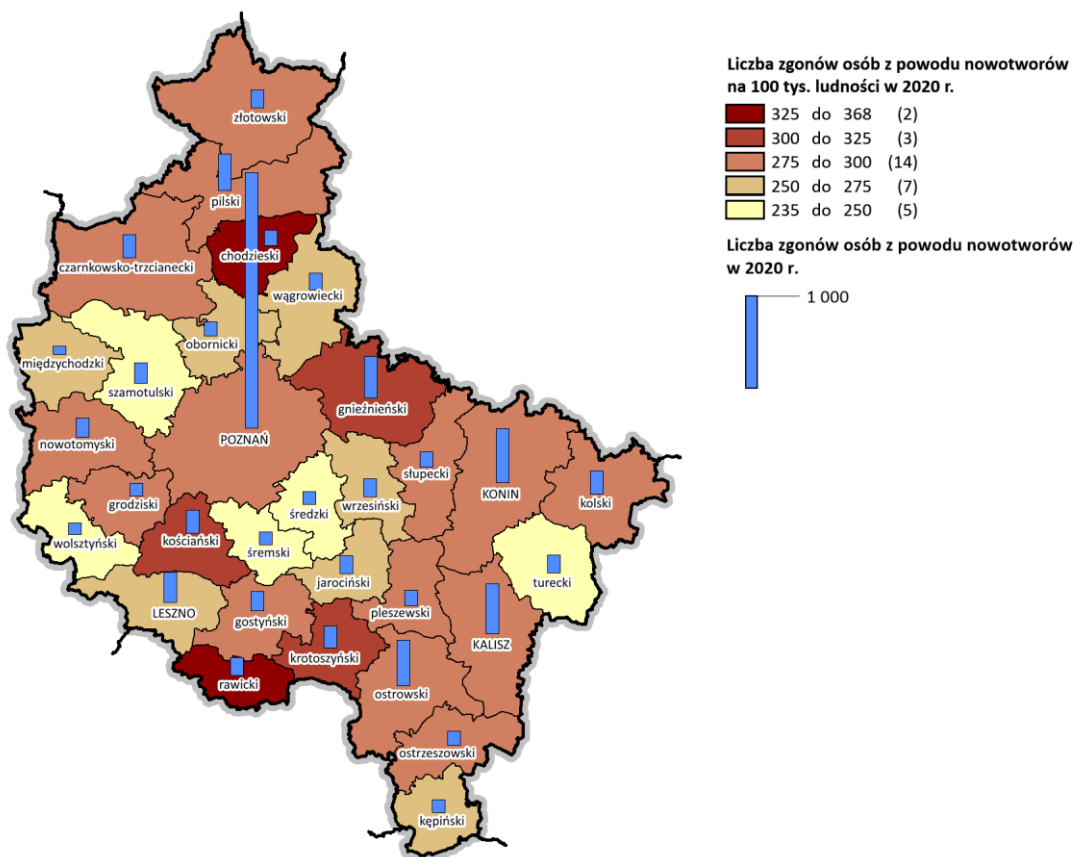
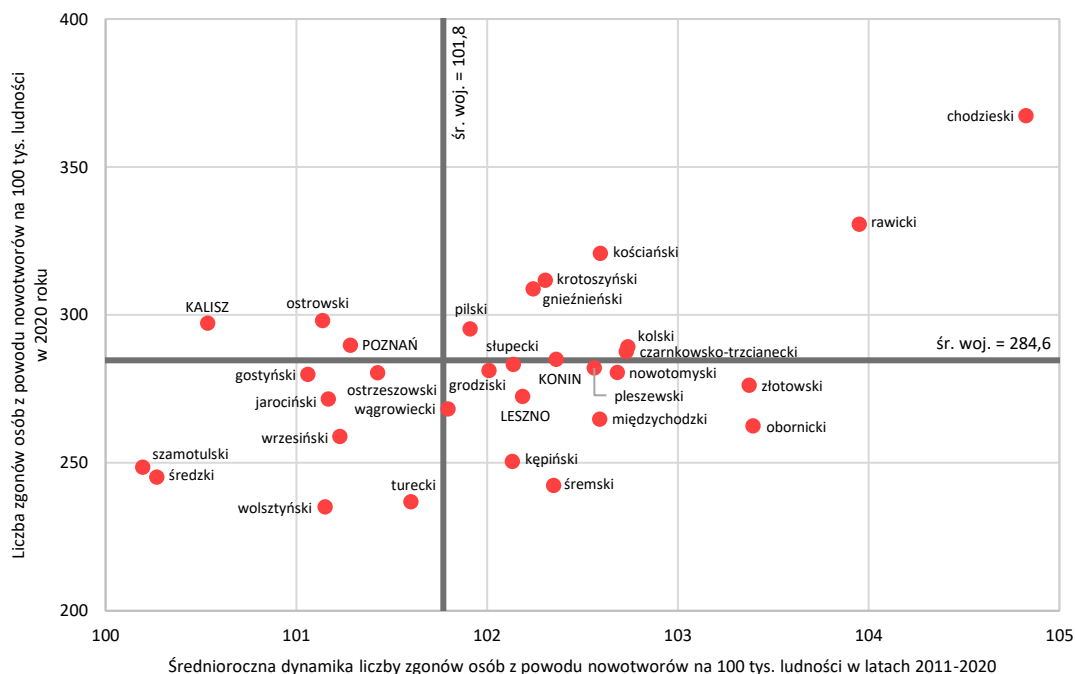
Ryc. 79. Zgony osób według przyczyn

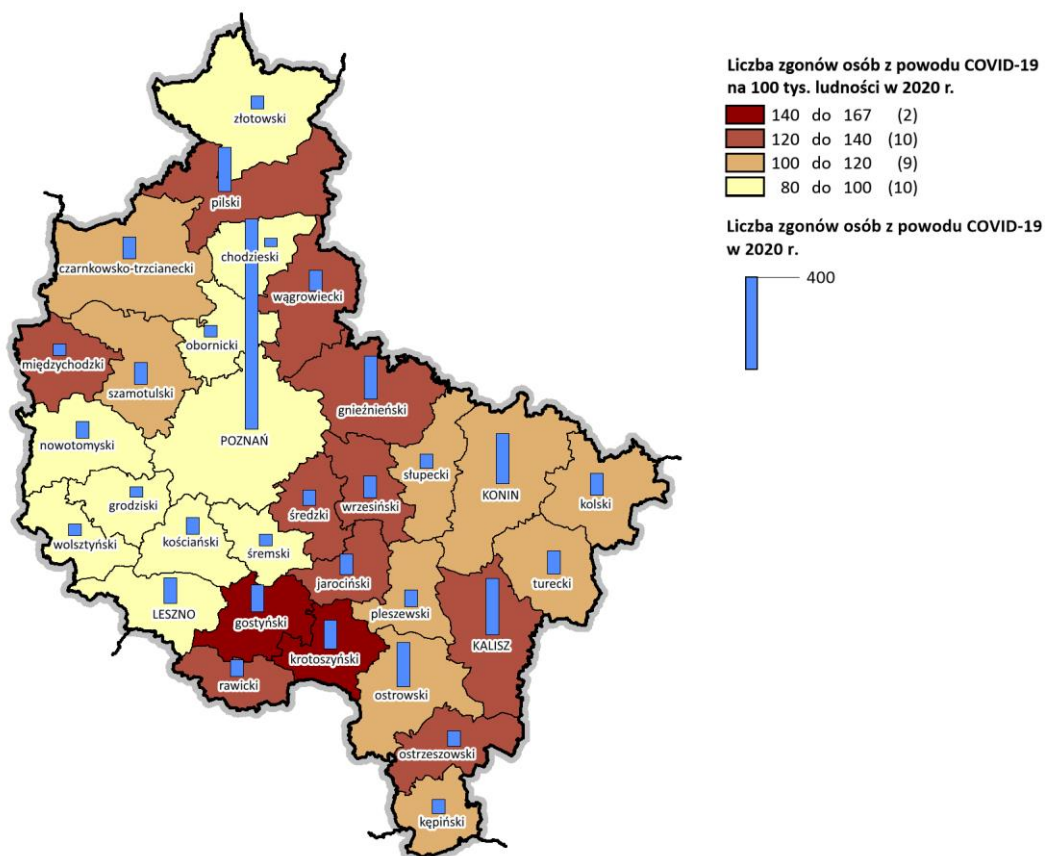
Ryc. 80. Zgony osób z powodu chorób układu krążenia

Ryc. 81. Zgony osób z powodu nowotworów

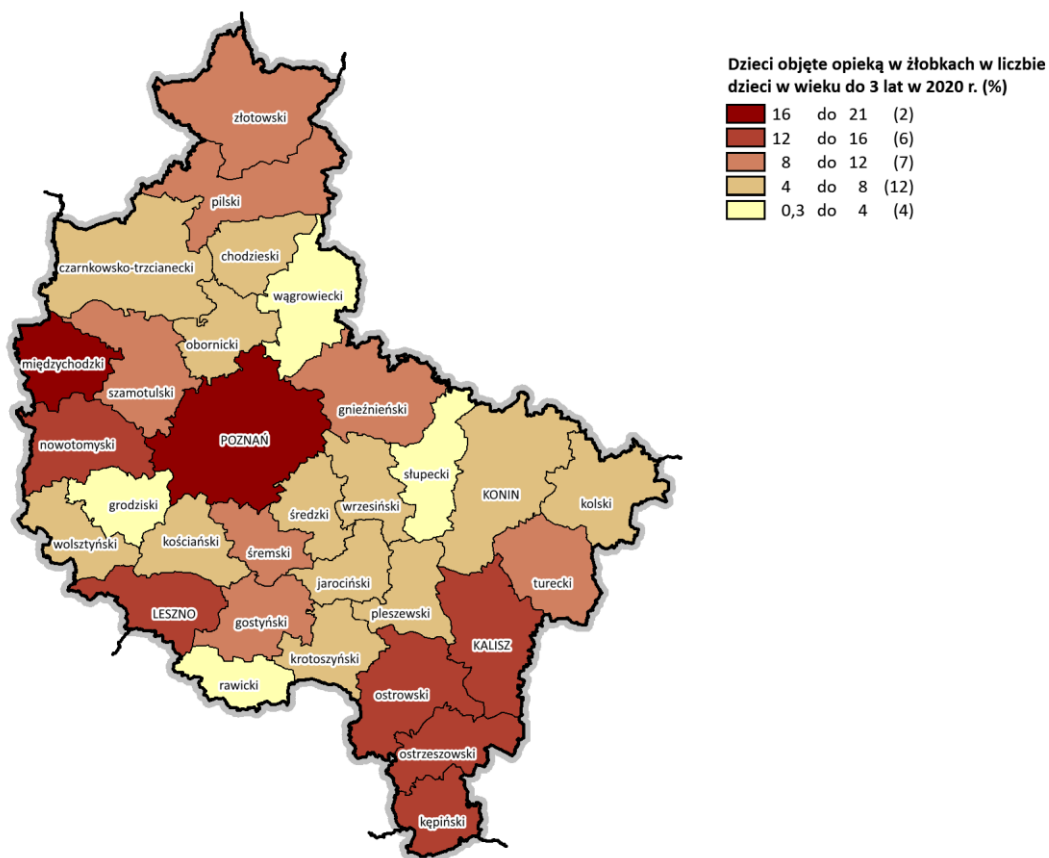
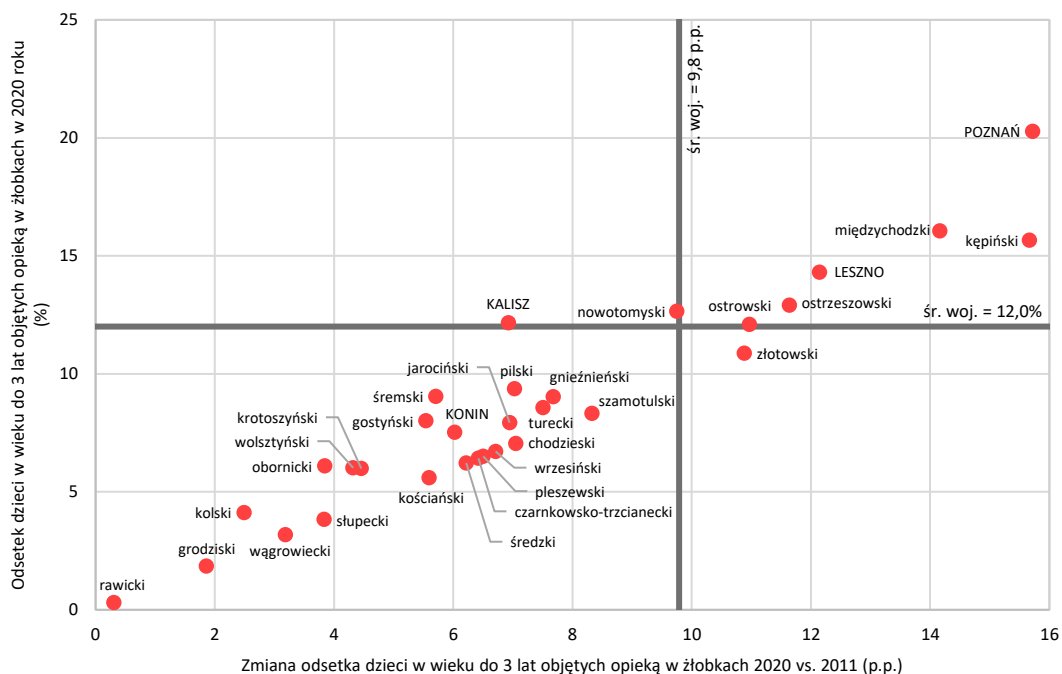

Ryc. 82. Zgony osób z powodu COVID-19

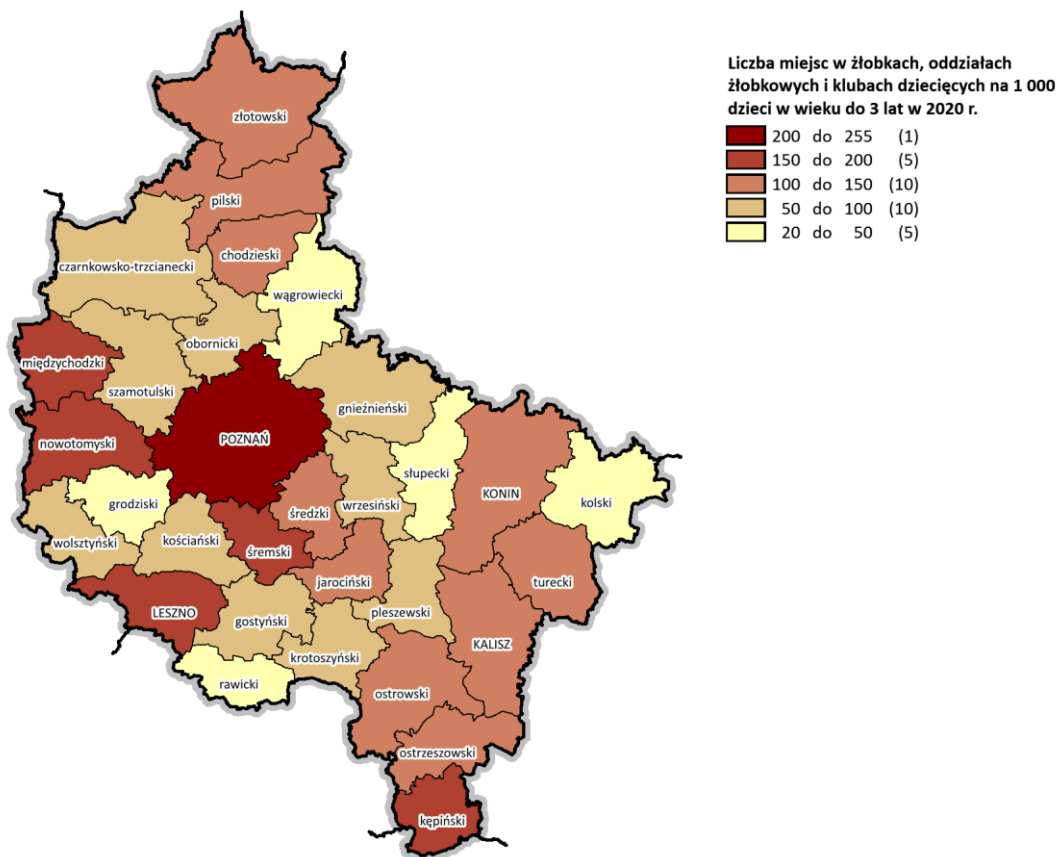

5.2. Opieka społeczna

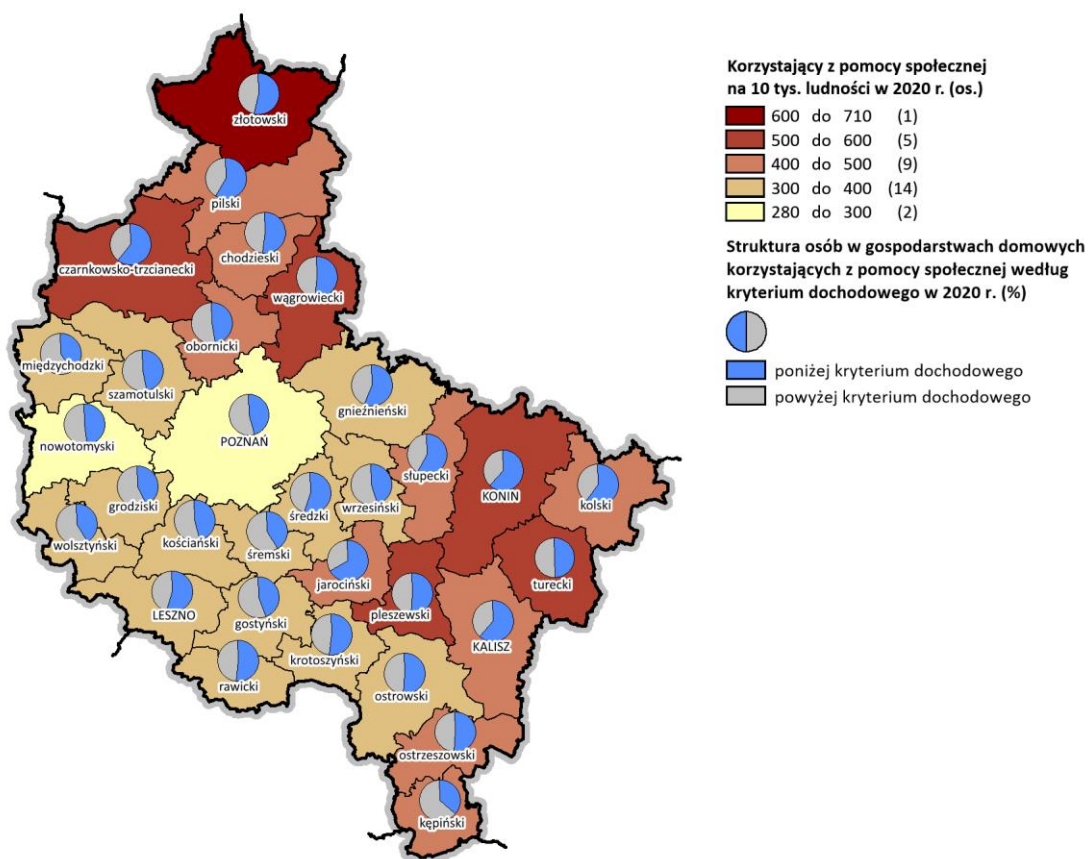
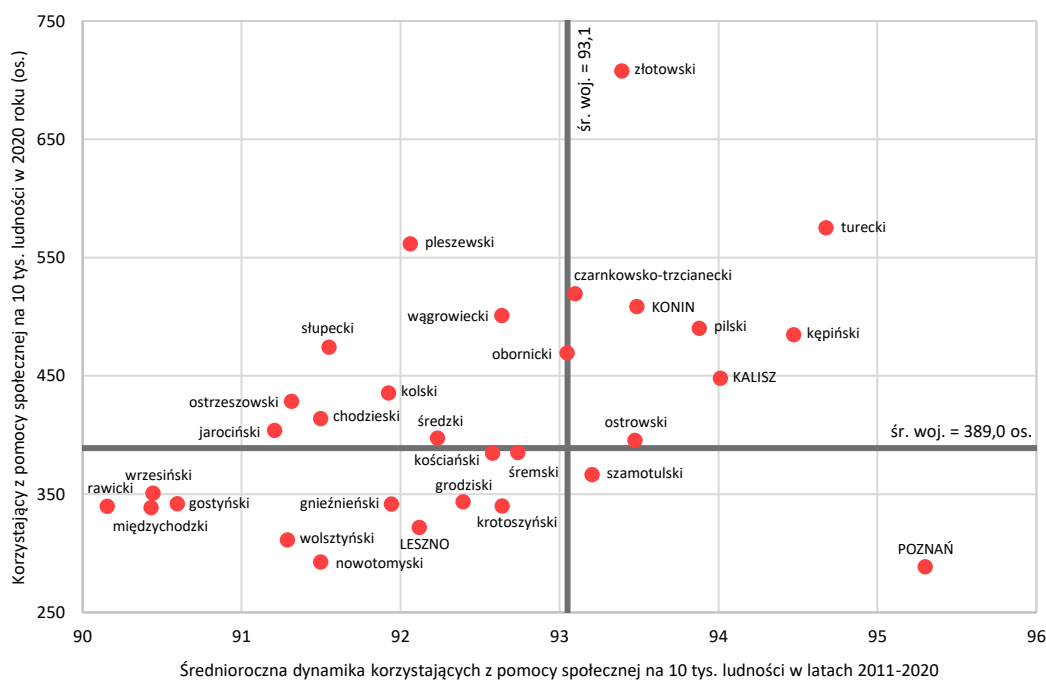
Ryc. 83. Dzieci objęte opieką w żłobkach

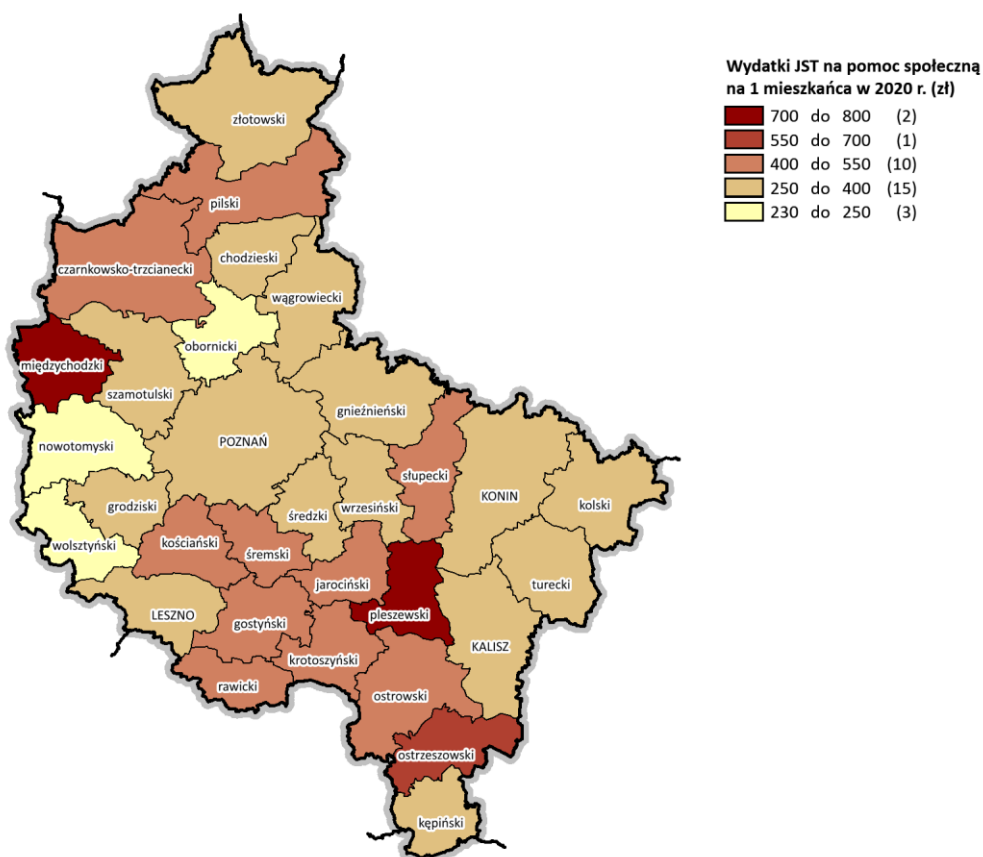
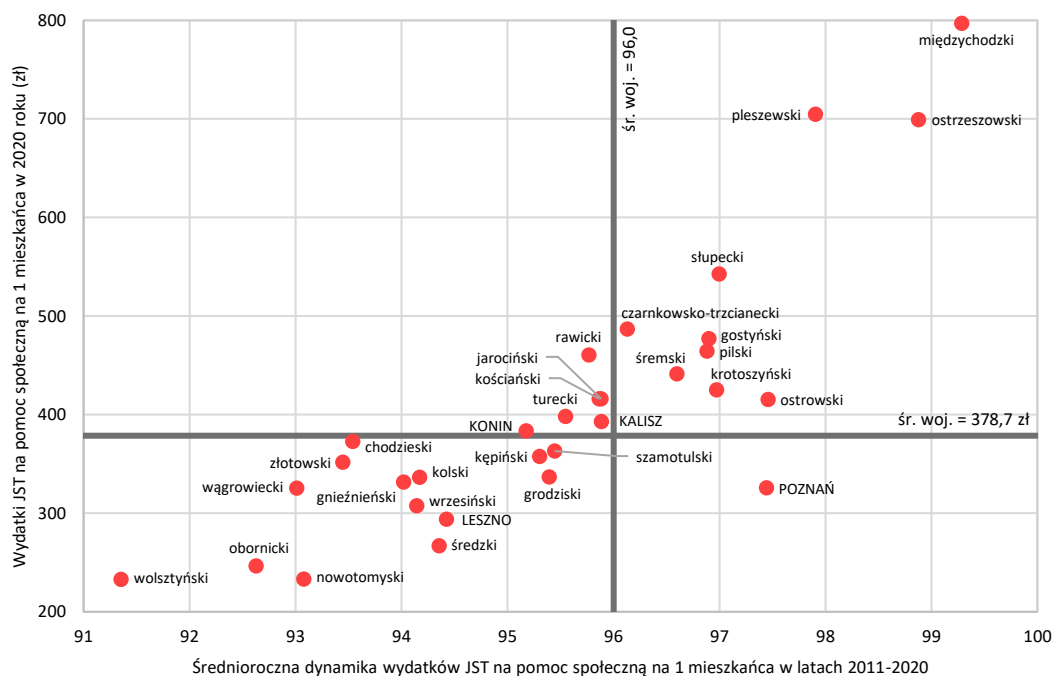
Ryc. 84. Liczba miejsc w żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych

Ryc. 85. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej

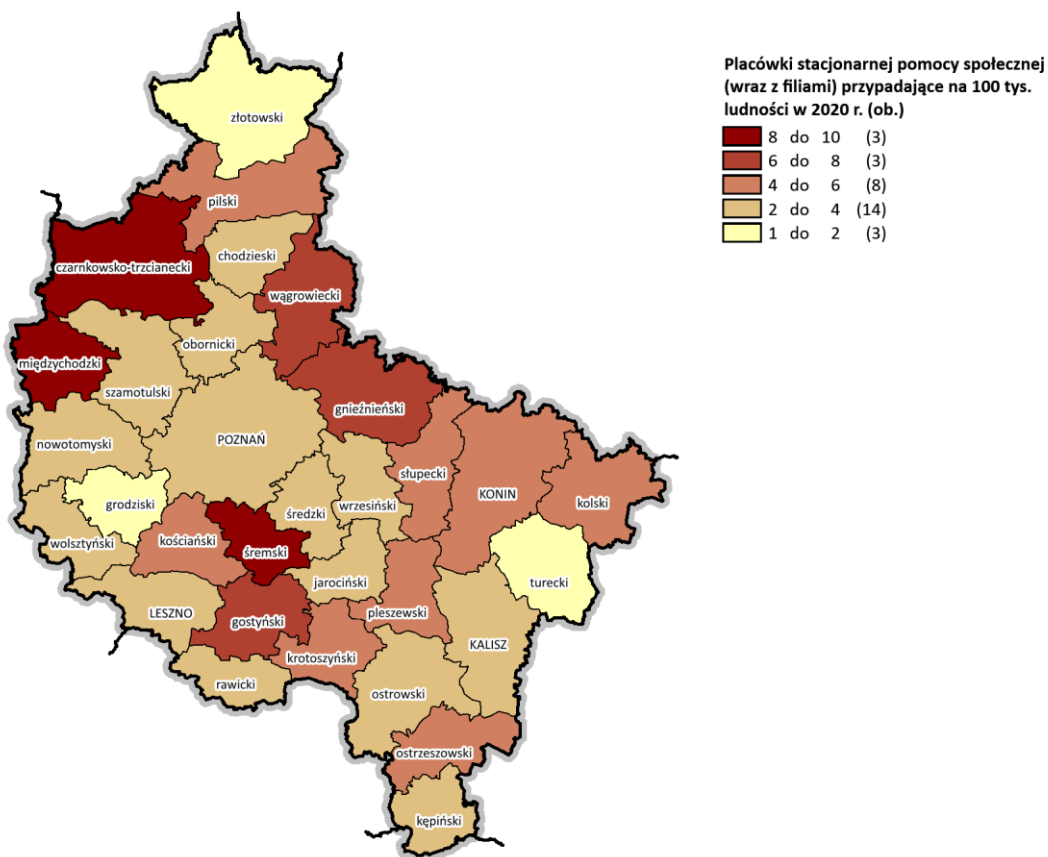
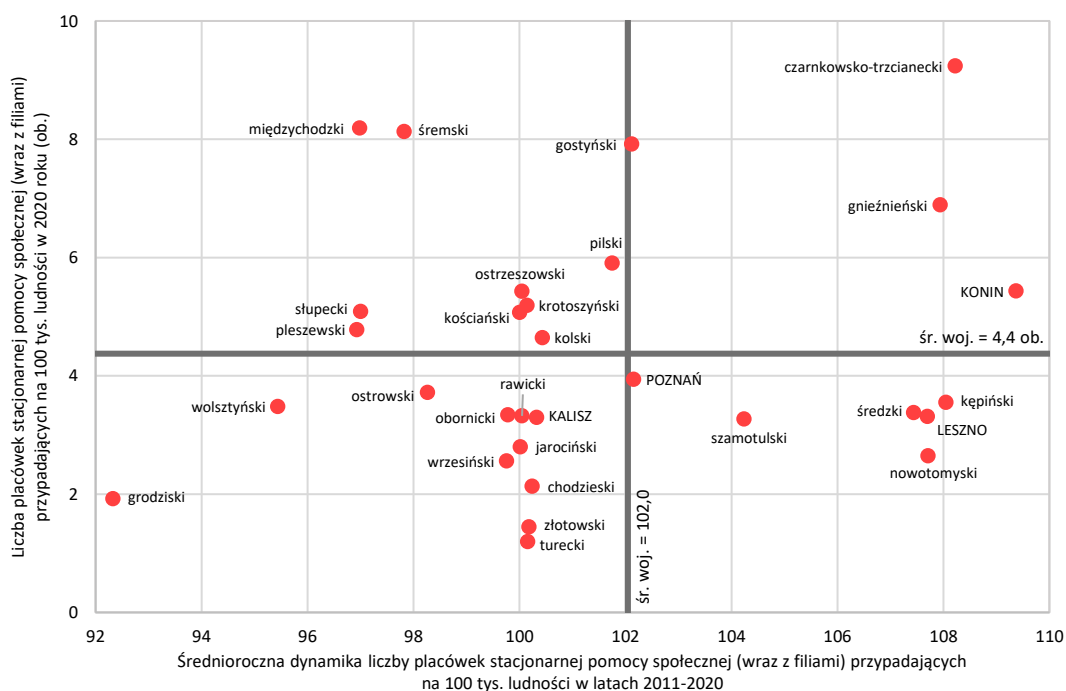

Ryc. 86. Wydatki JST* na pomoc społeczną na 1 mieszkańca

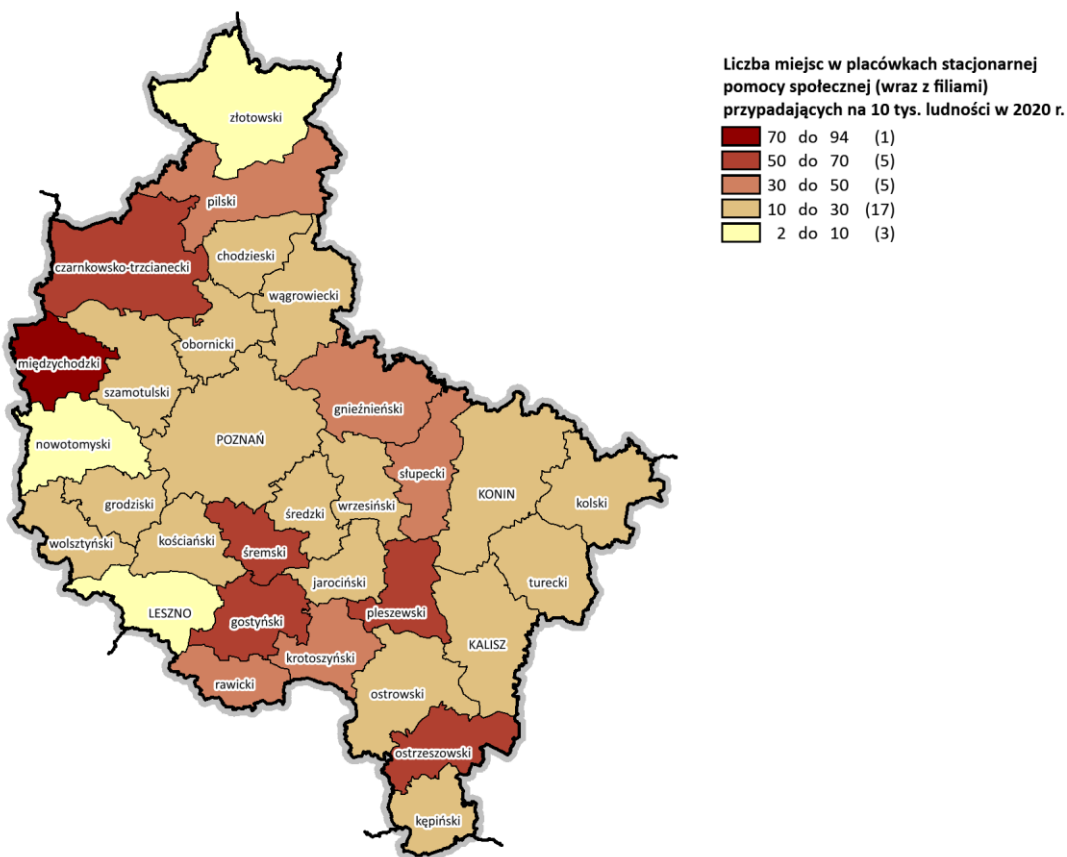
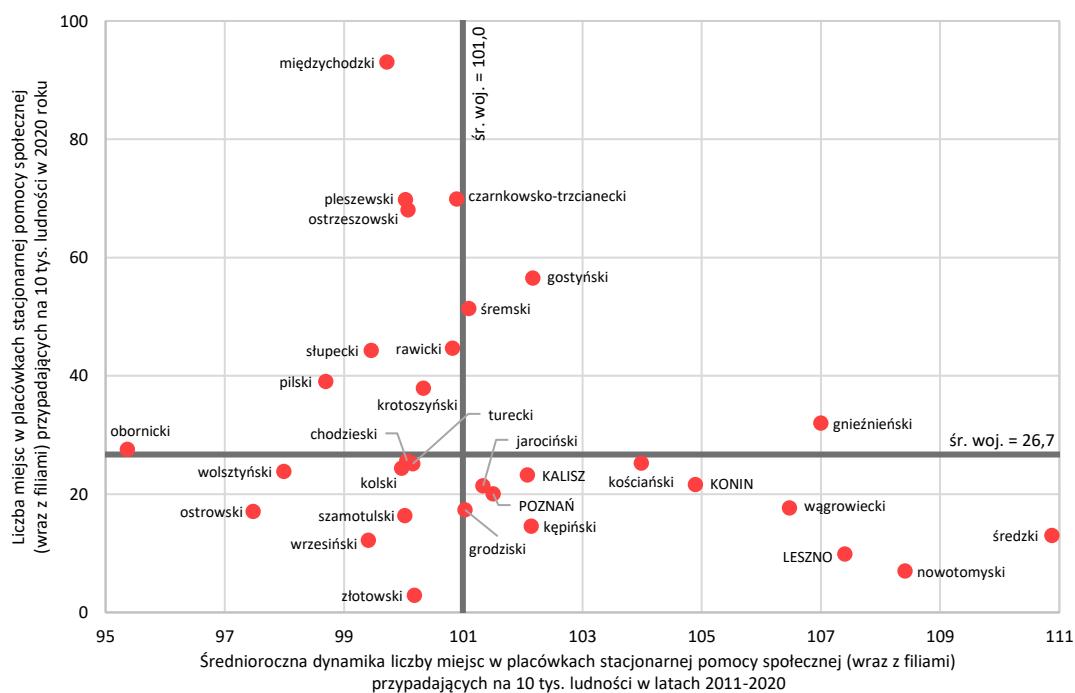

* powiaty wraz z gminami oraz miasta na prawach powiatu

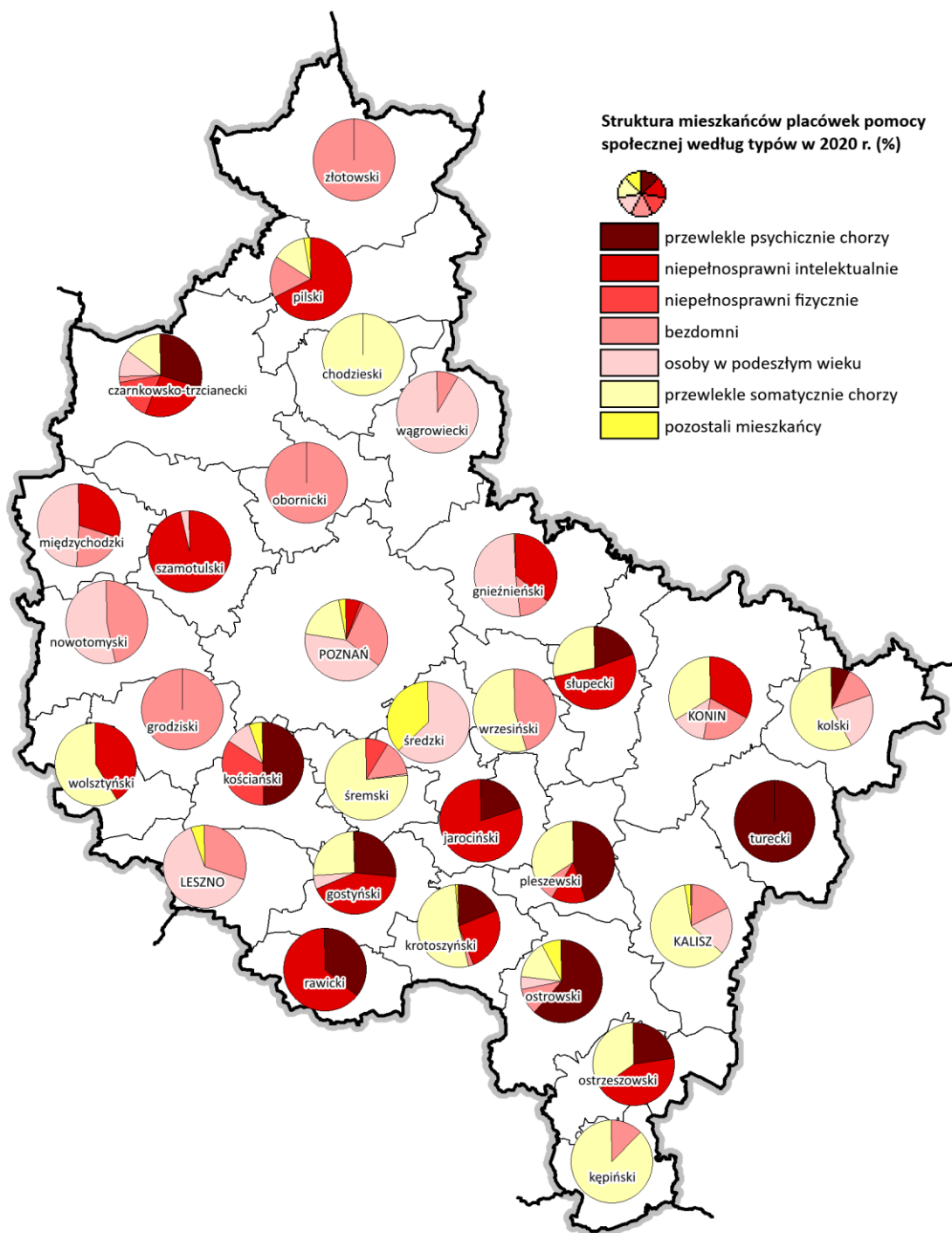
Ryc. 87. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej (wraz z filiami) przypadające na 100 tys. ludności

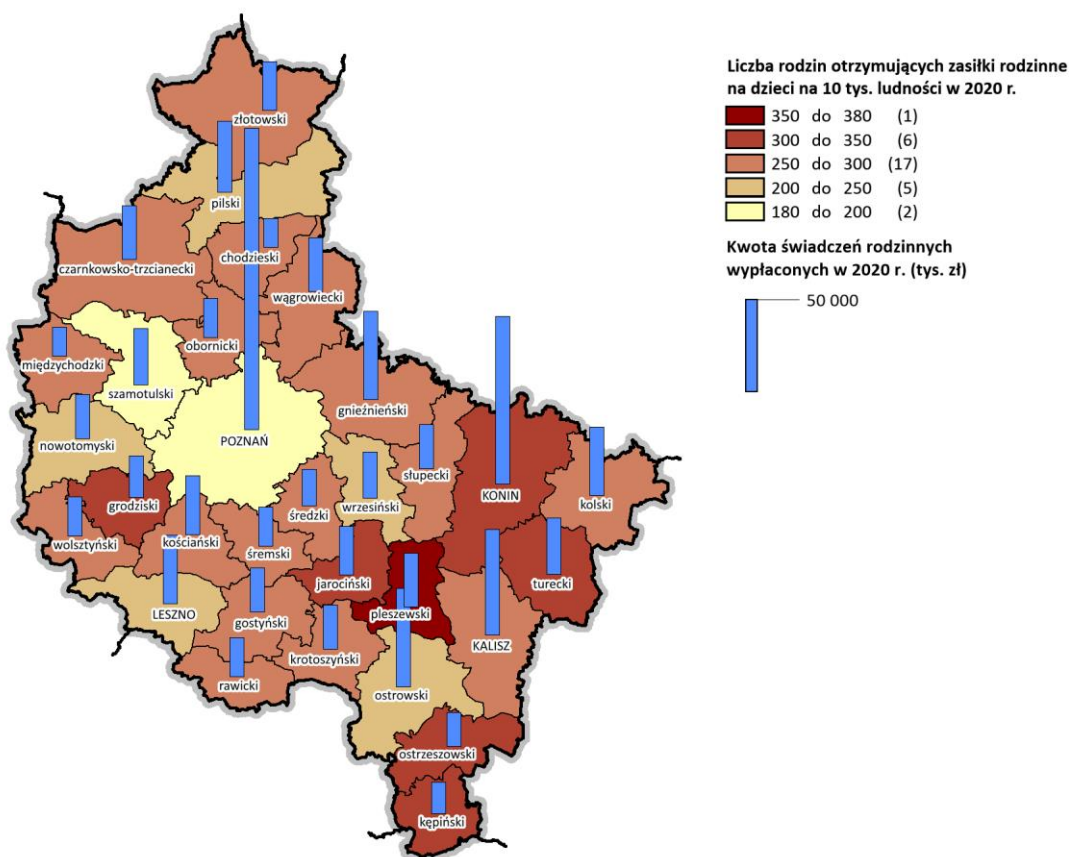
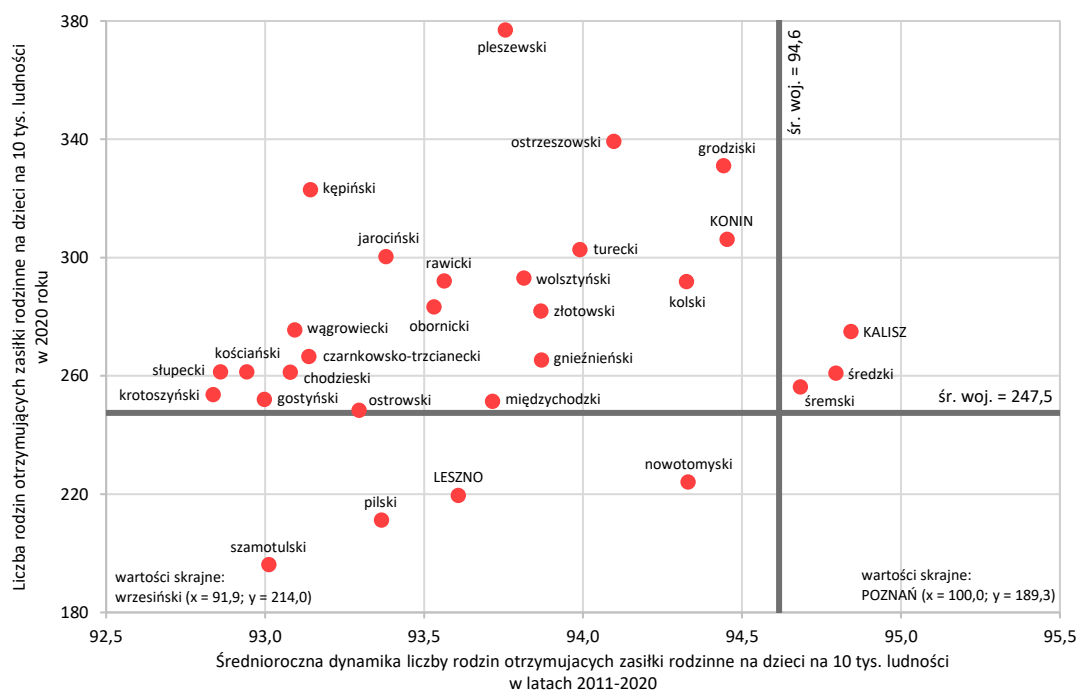
Ryc. 88. Miejsca w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej (wraz z filiami) na 10 tys. ludności

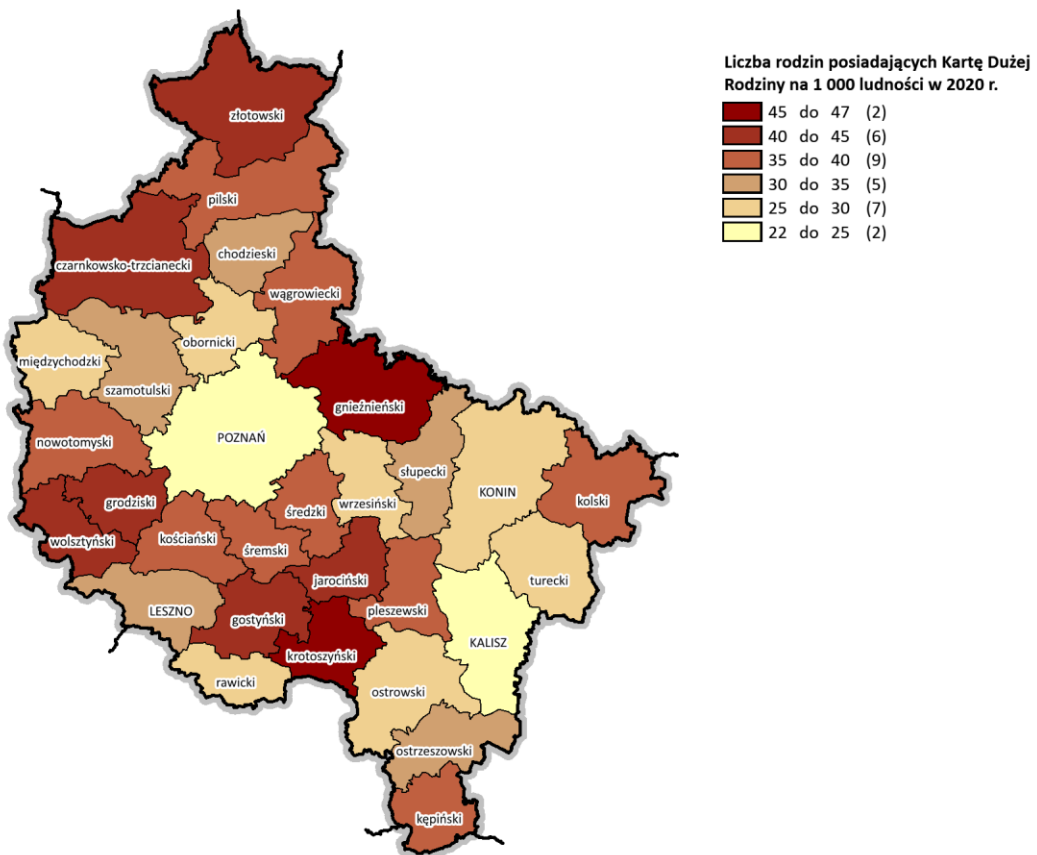
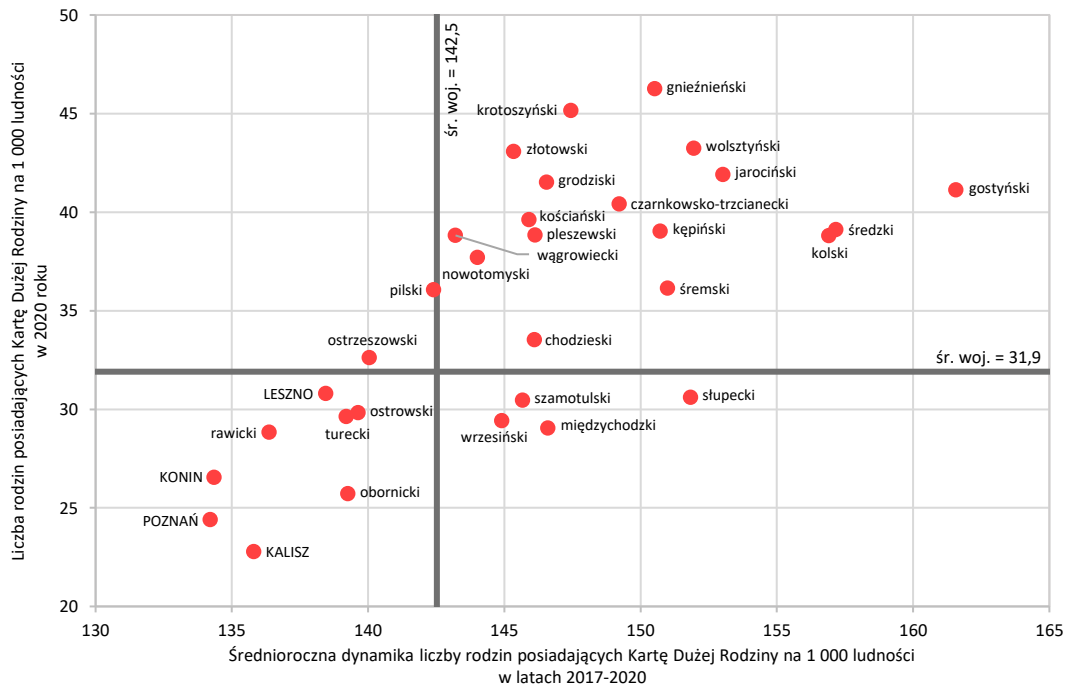
Ryc. 89. Mieszkańcy placówek pomocy społecznej według typów

Ryc. 90. Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci

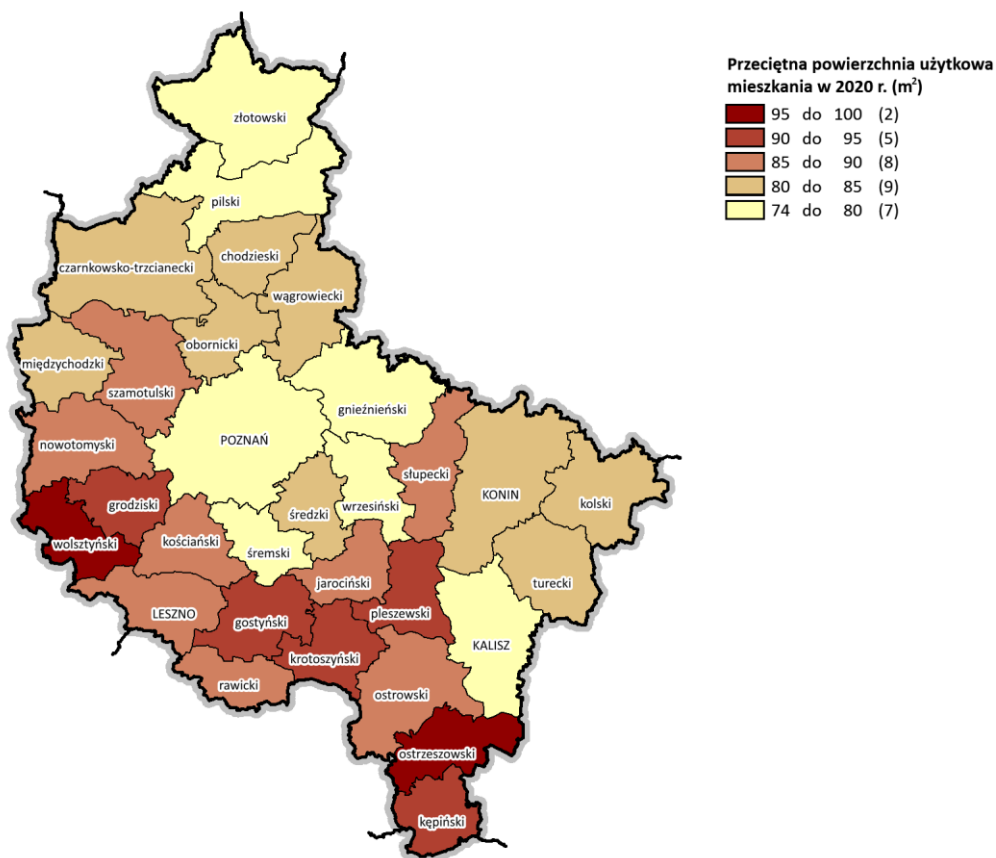
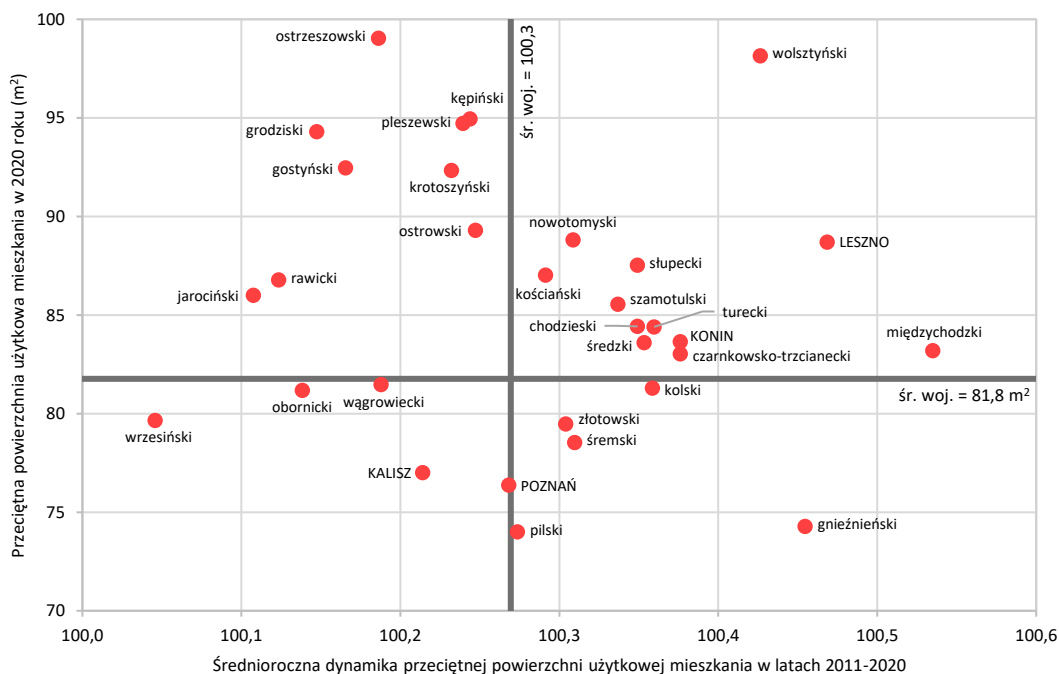

Ryc. 91. Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny na 1 000 ludności

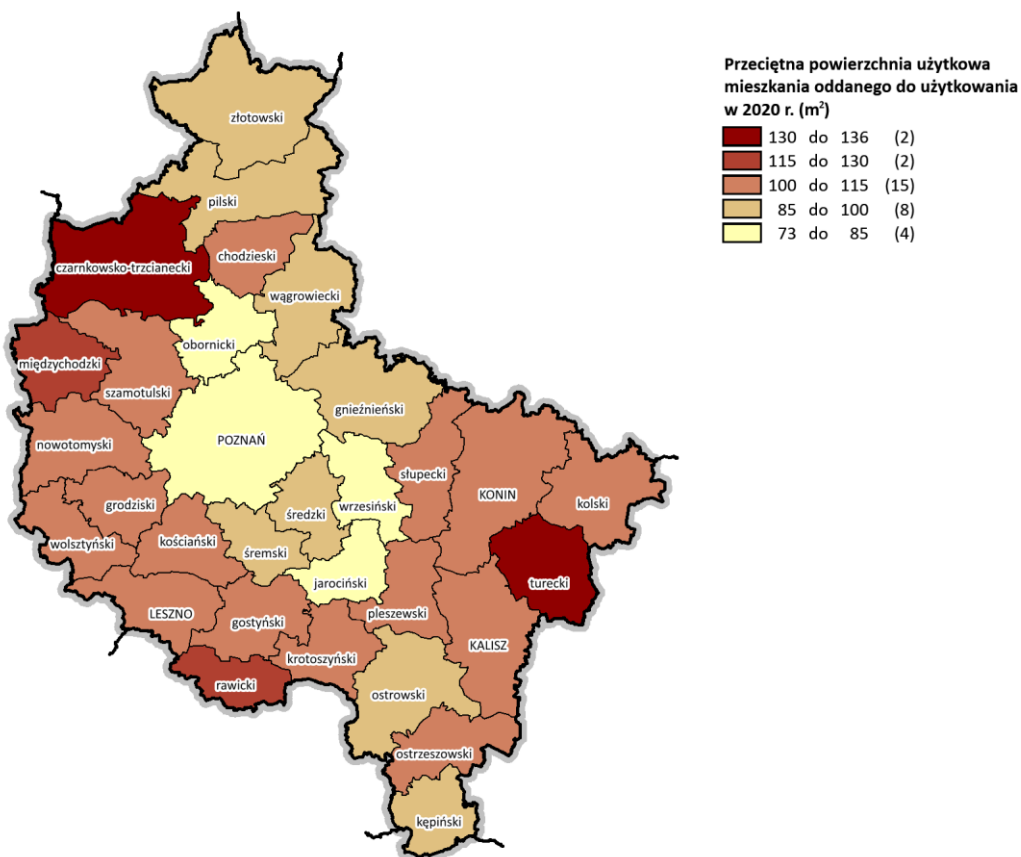
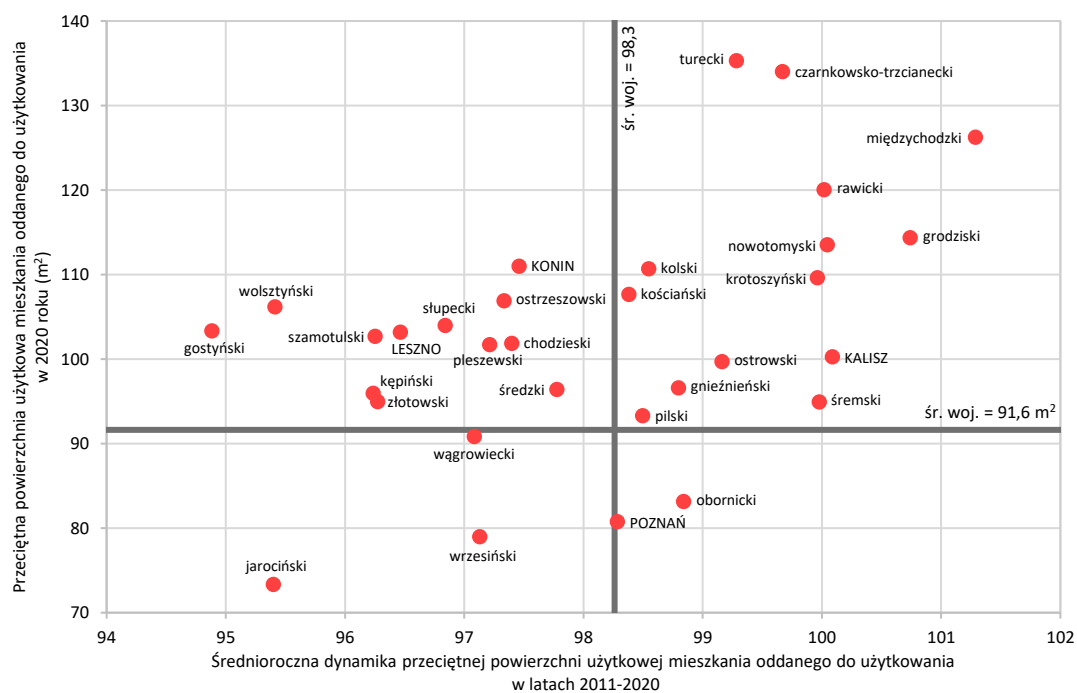

5.3. Mieszkalnictwo

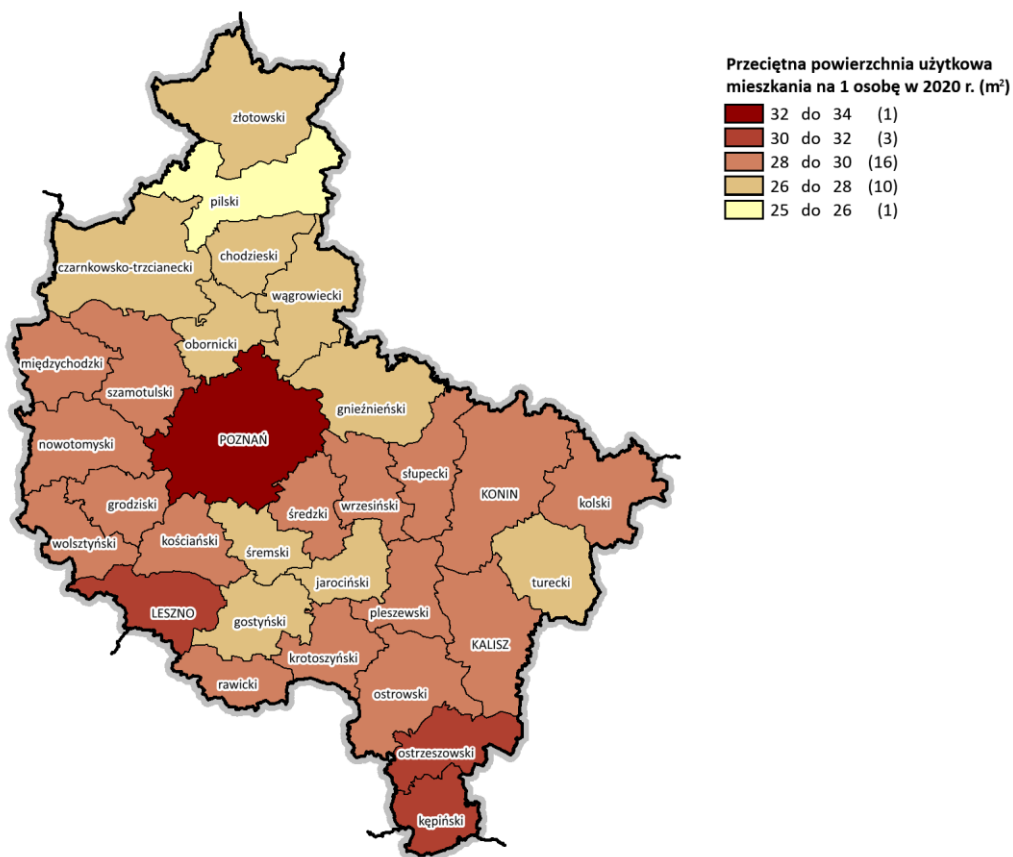
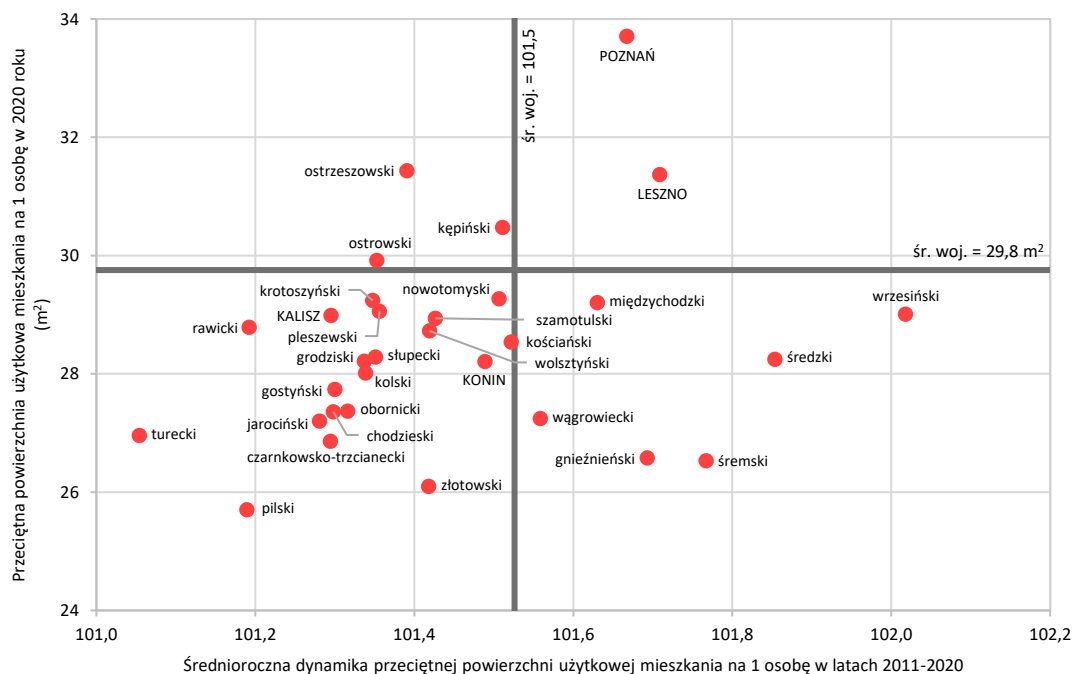
Ryc. 92. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania

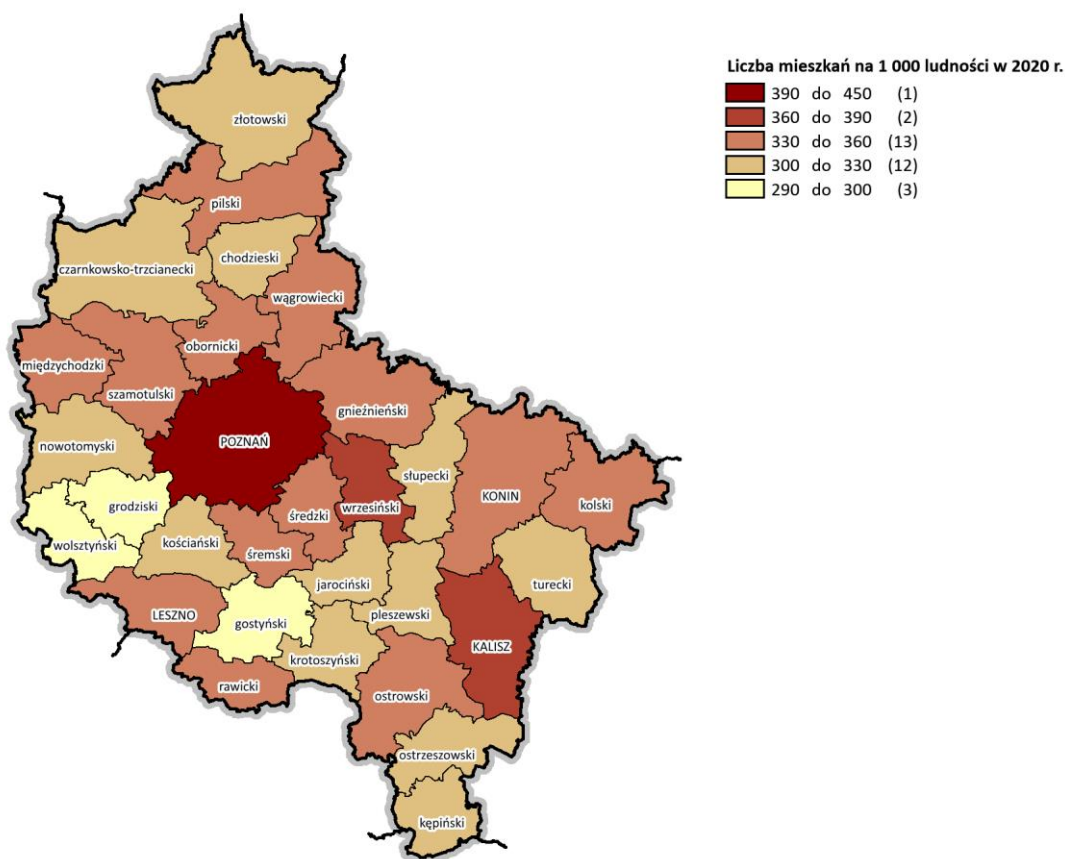
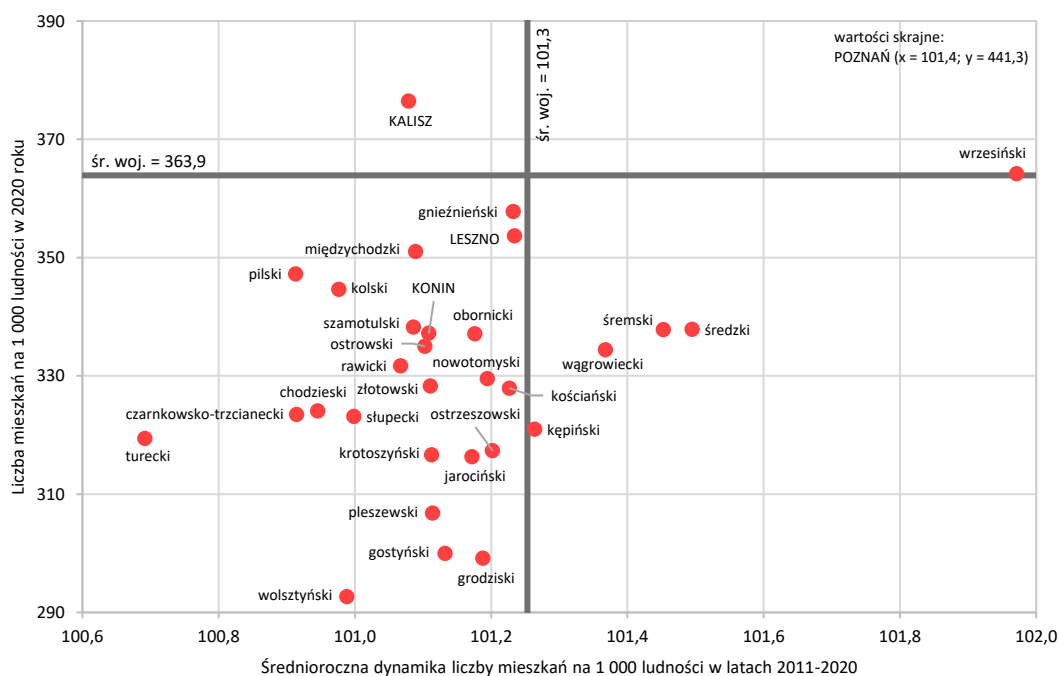
Ryc. 93. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania

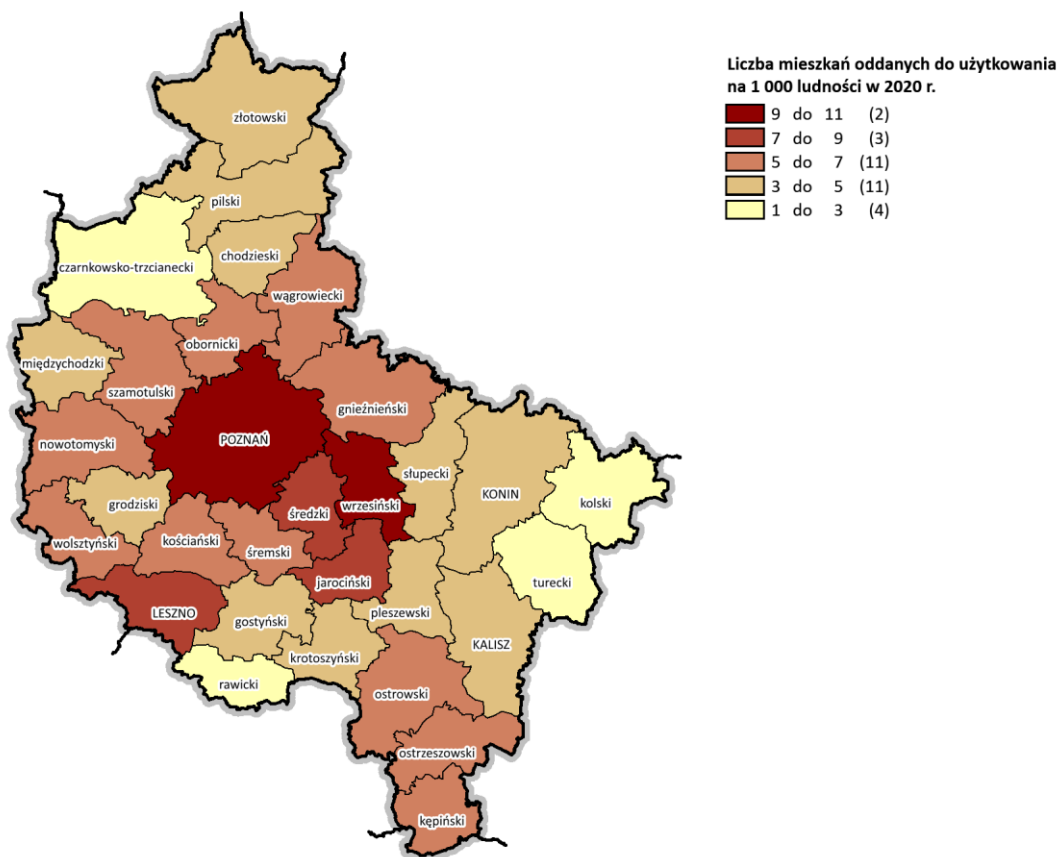
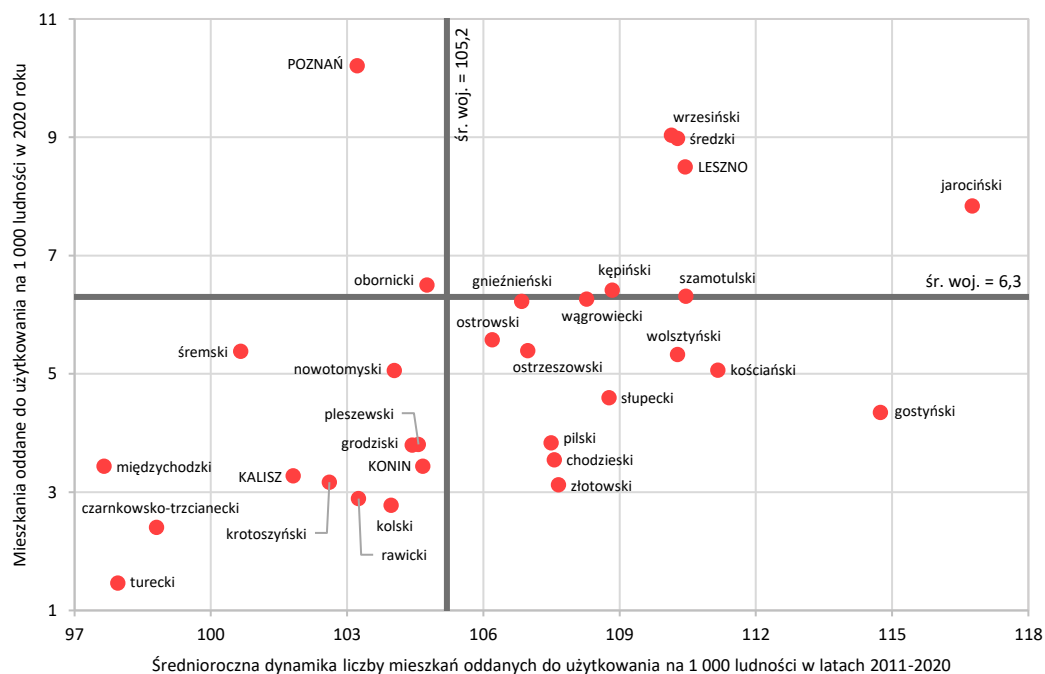
Ryc. 94. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę

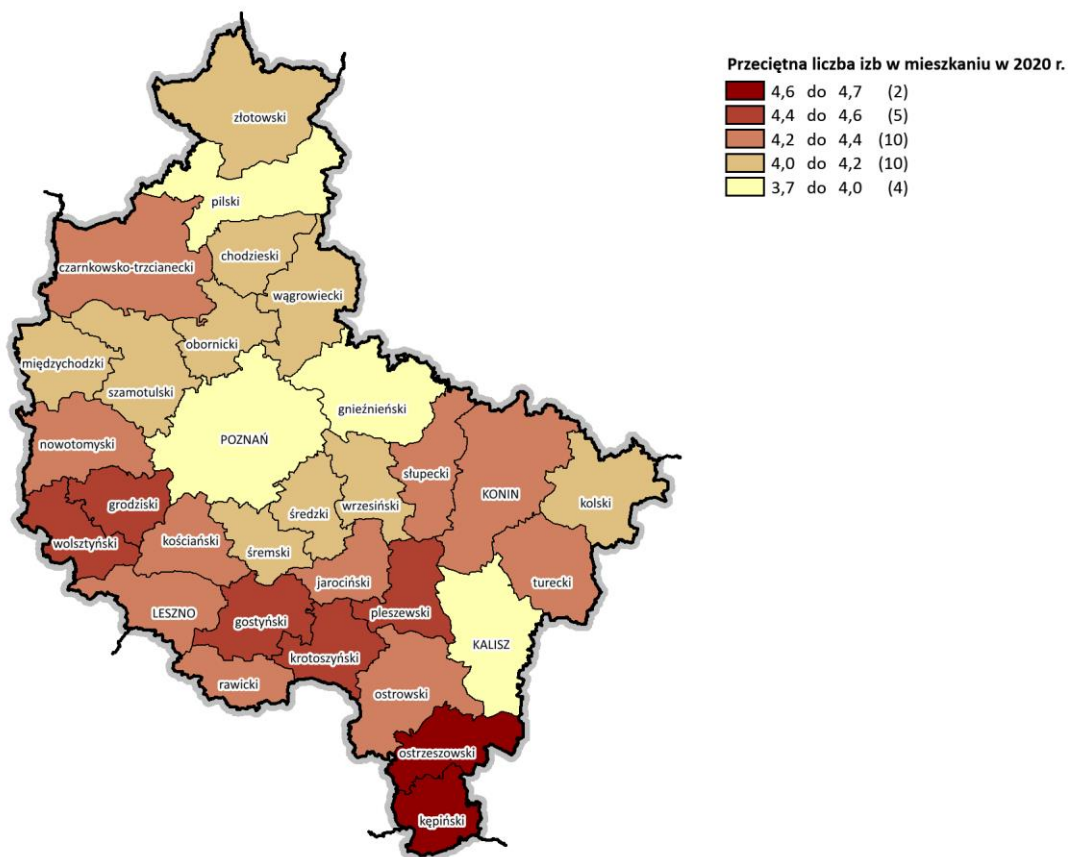
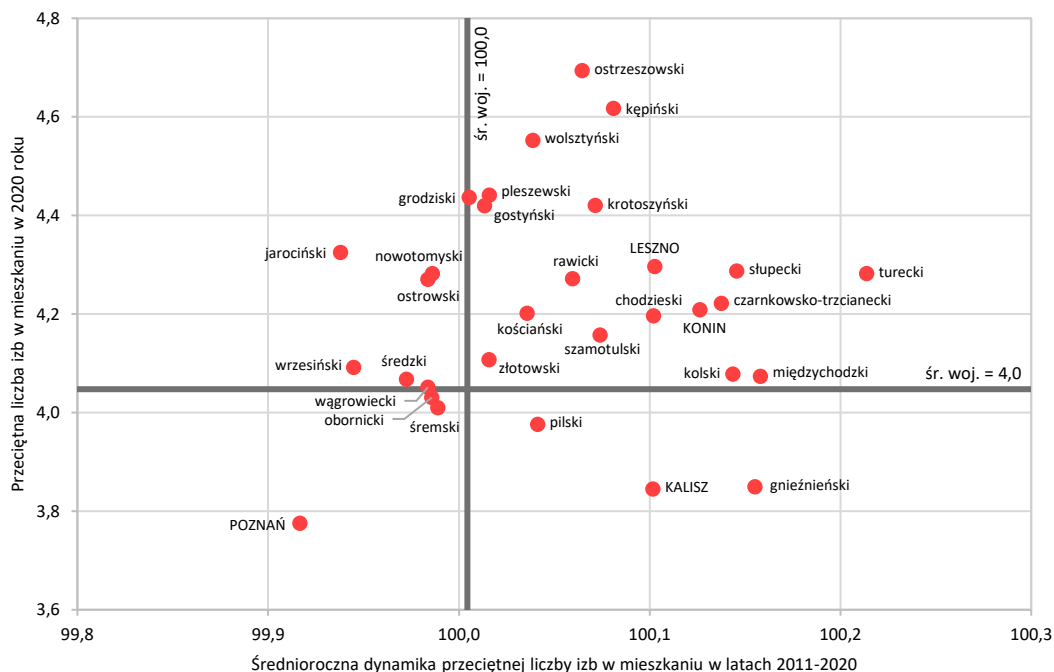
Ryc. 95. Mieszkania na 1 000 ludności

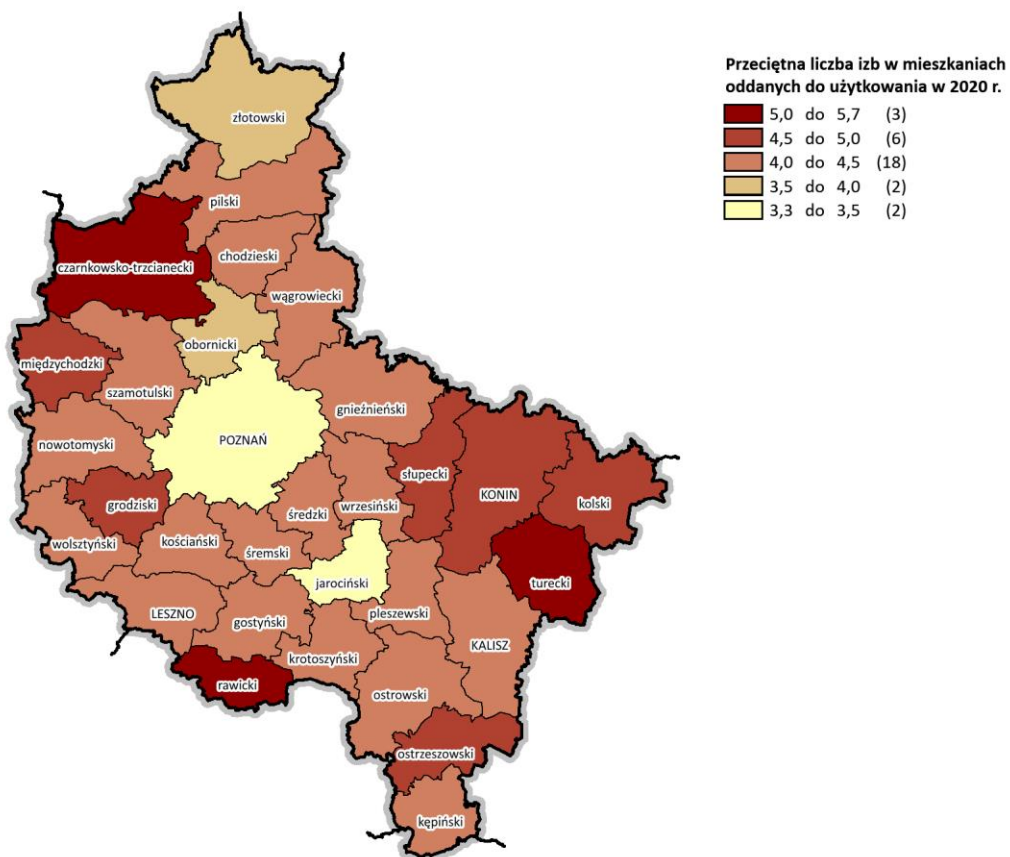
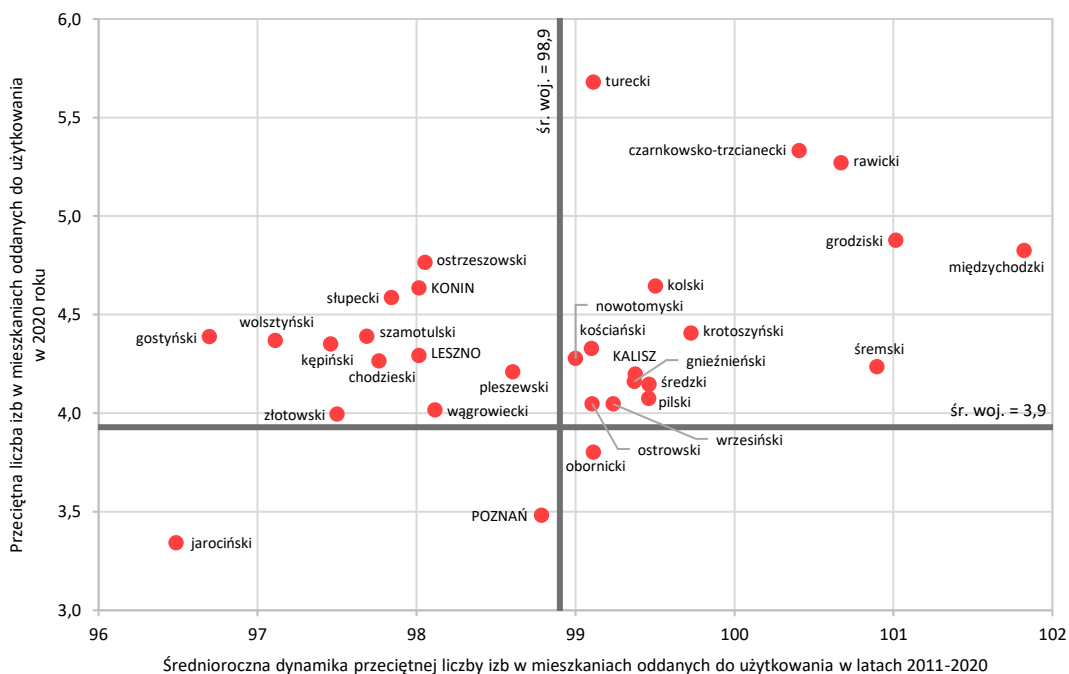
Ryc. 96. Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności

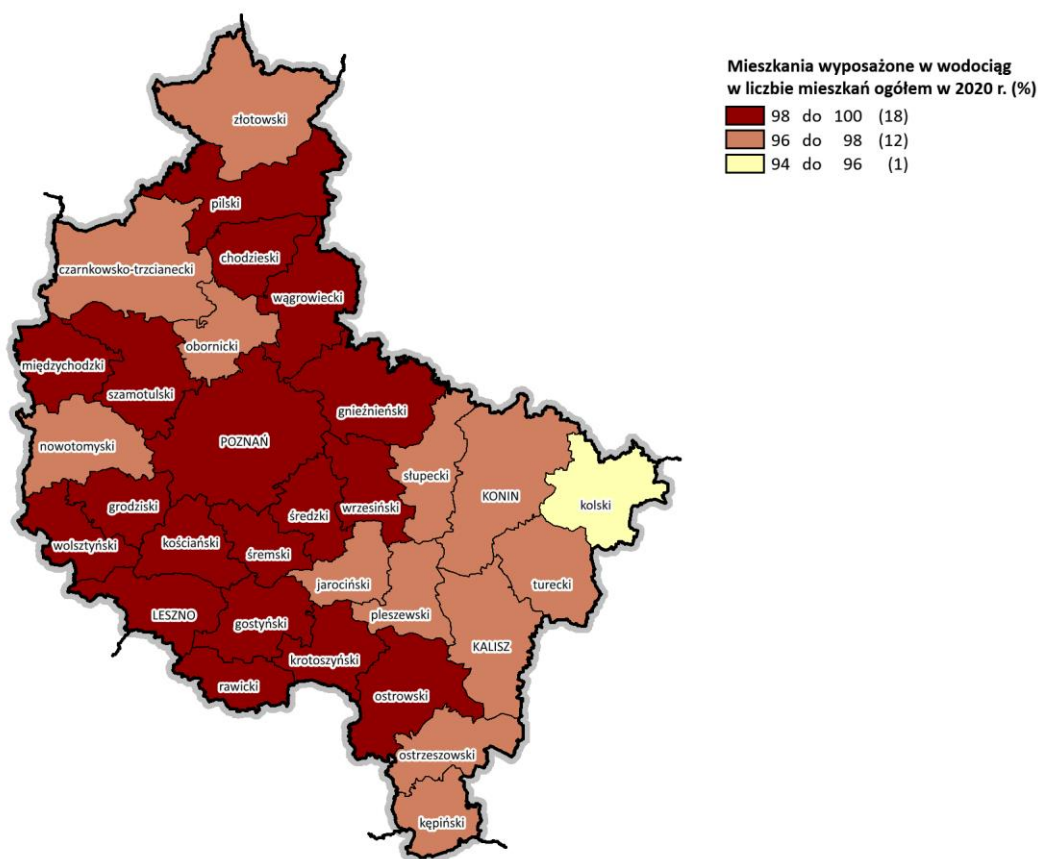
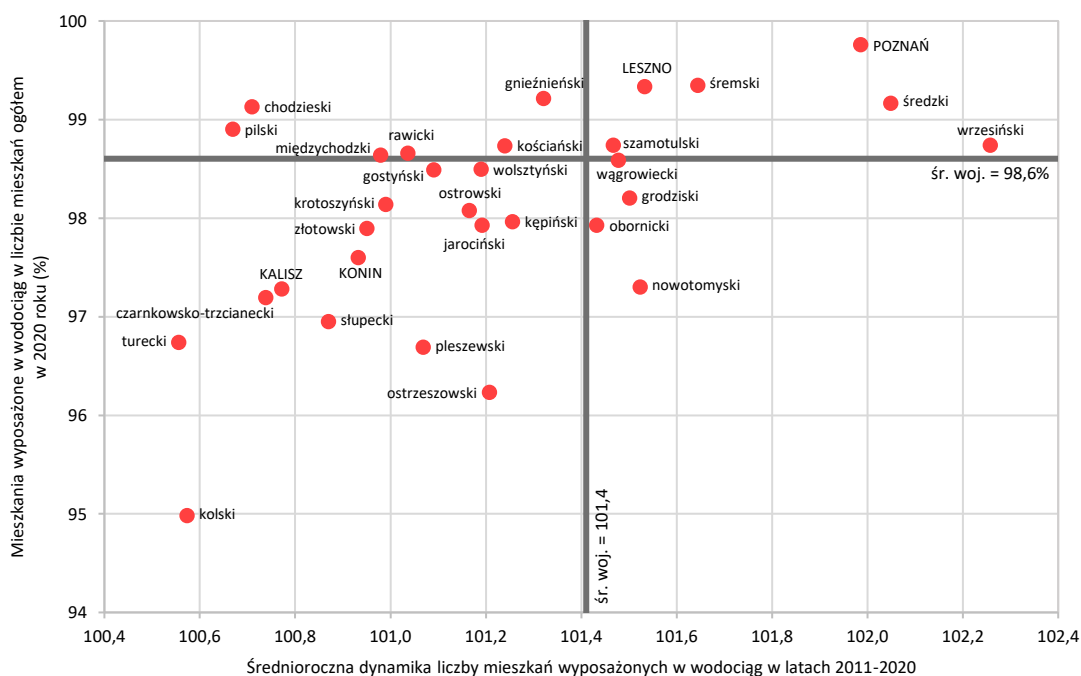
Ryc. 97. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu

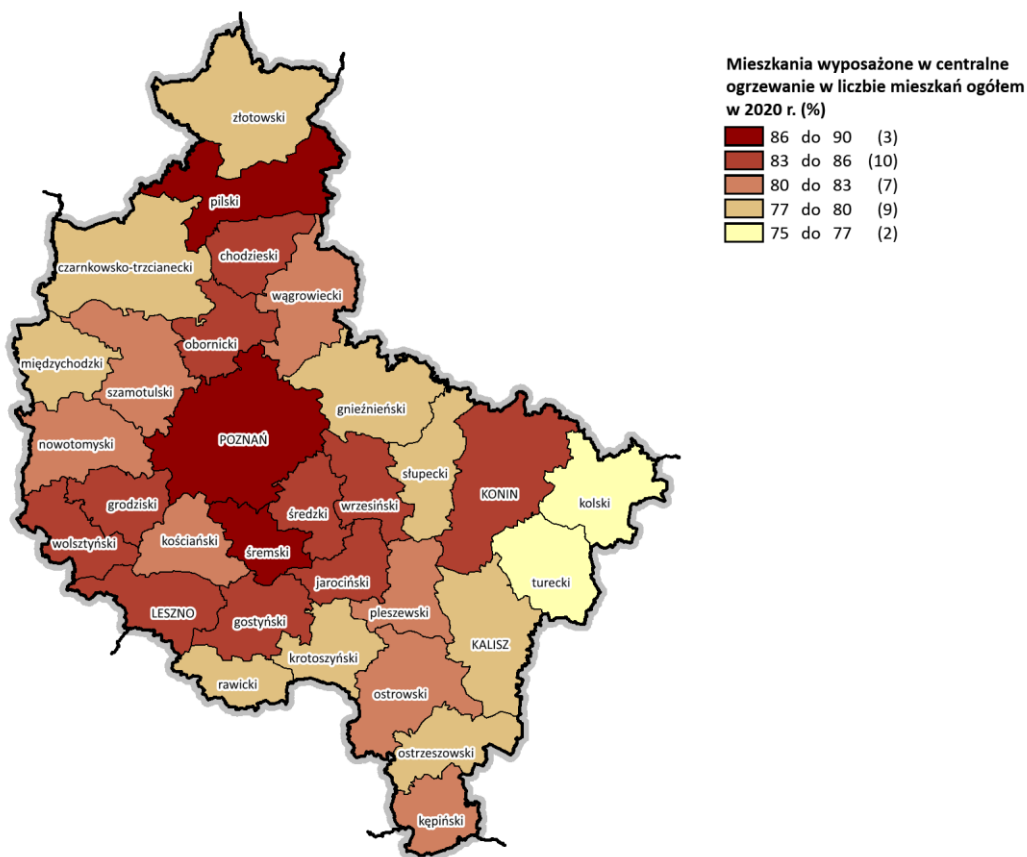
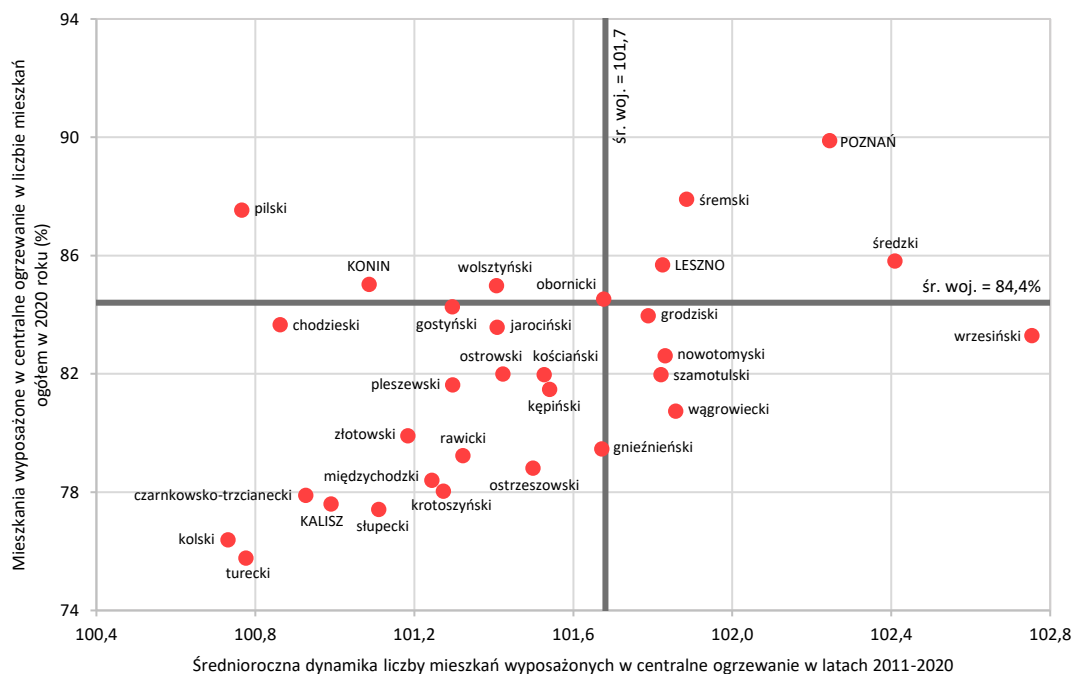
Ryc. 98. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytkowania

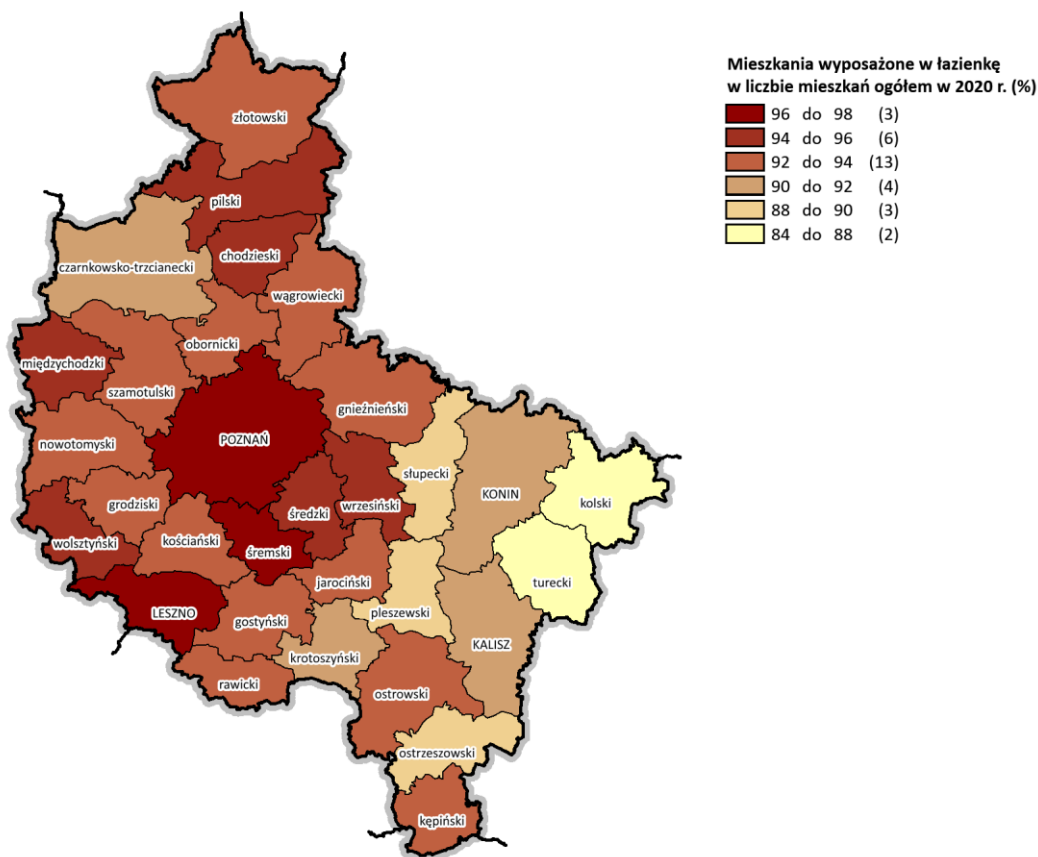
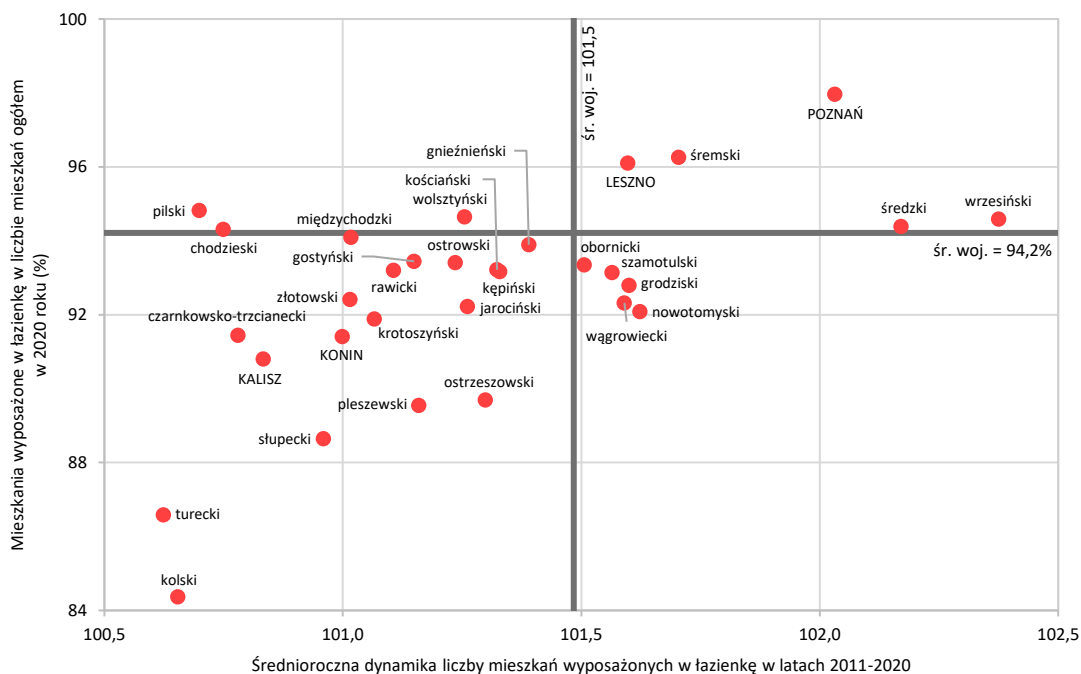
Ryc. 99. Mieszkania wyposażone w wodociąg

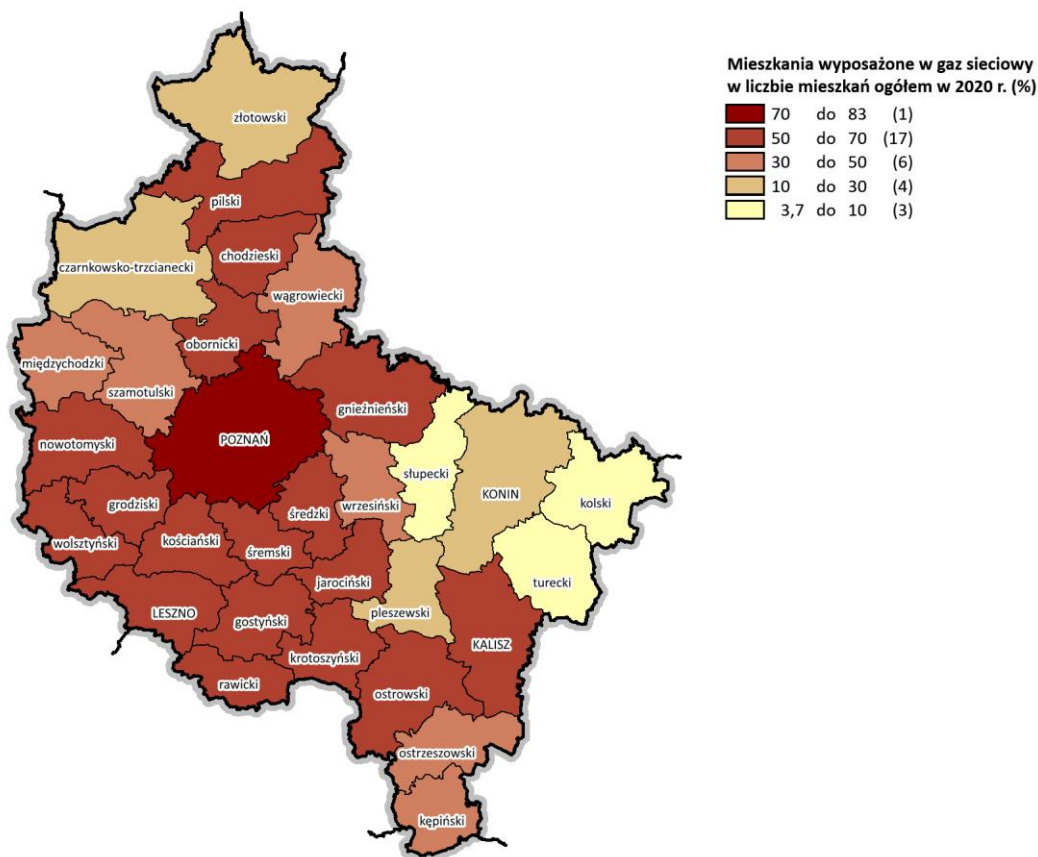
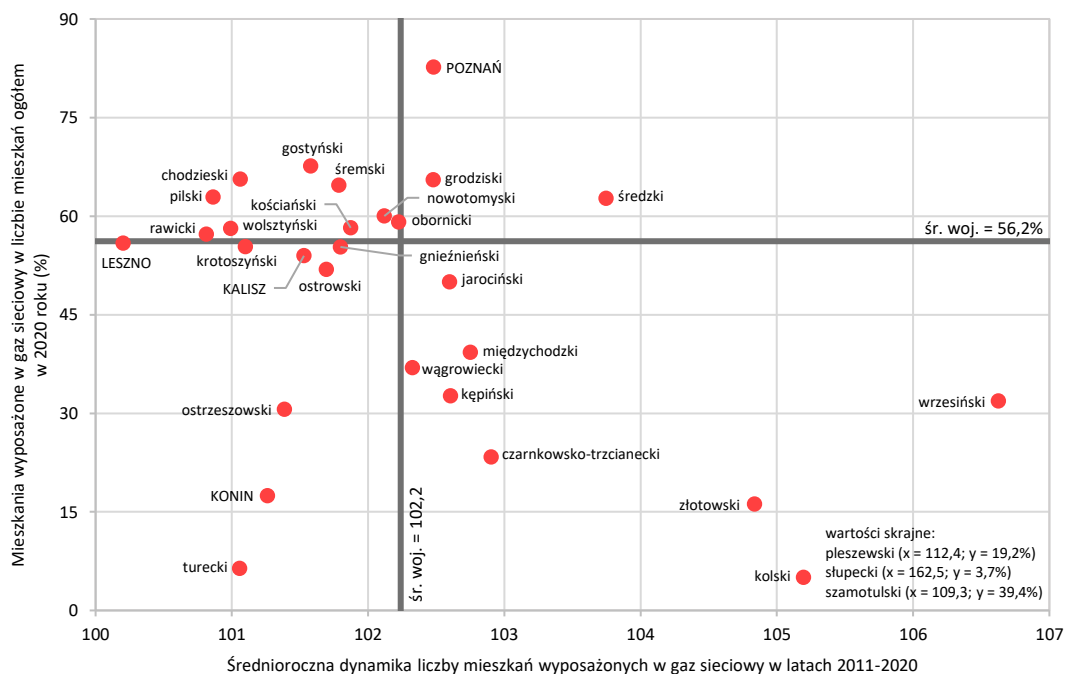
Ryc. 100. Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie

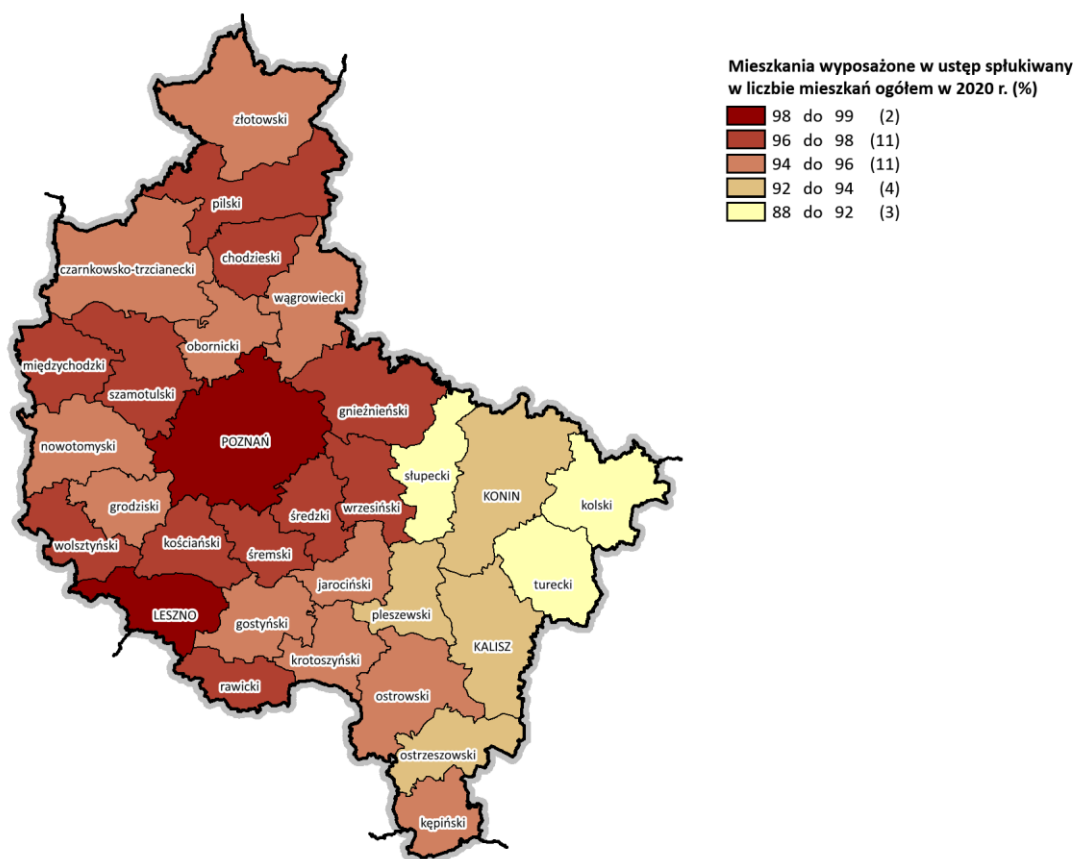
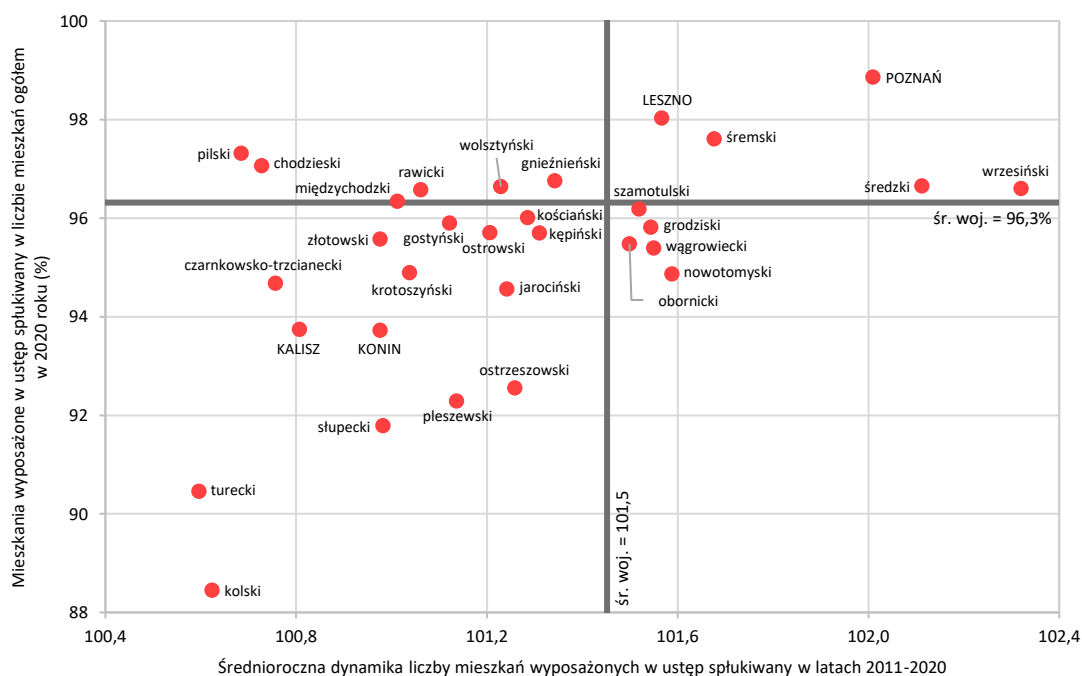
Ryc. 101. Mieszkania wyposażone w łazienkę

Ryc. 102. Mieszkania wyposażone w gaz sieciowy

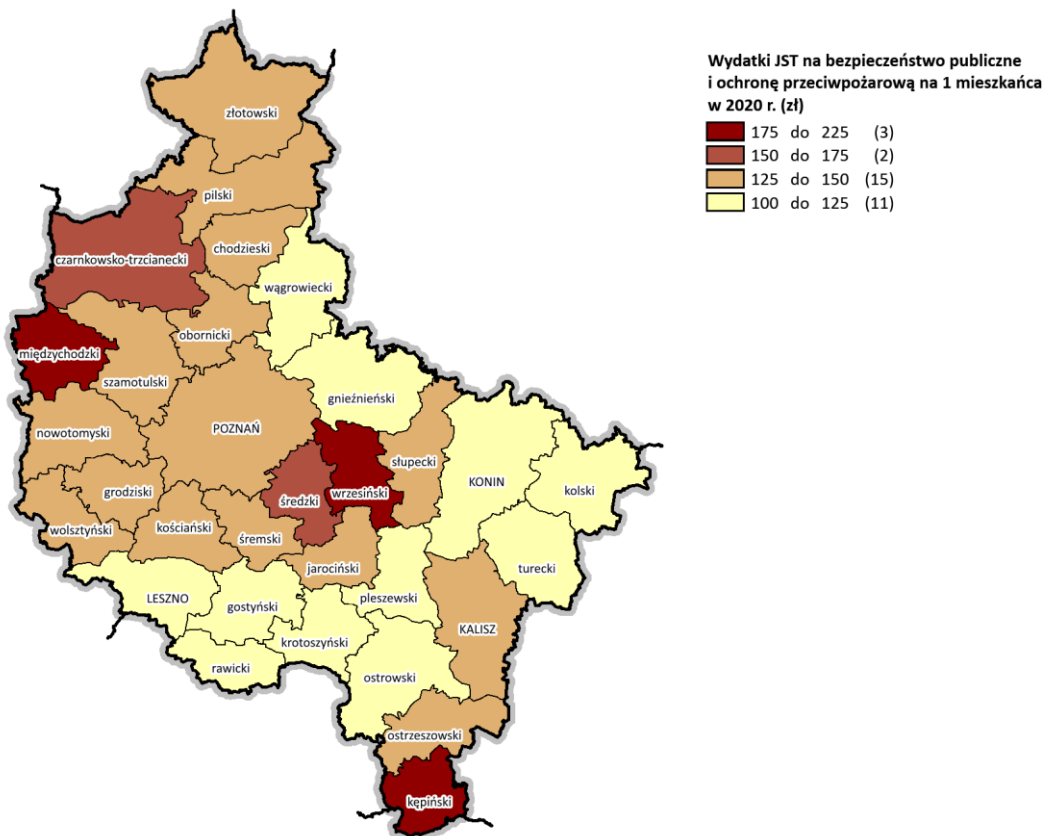
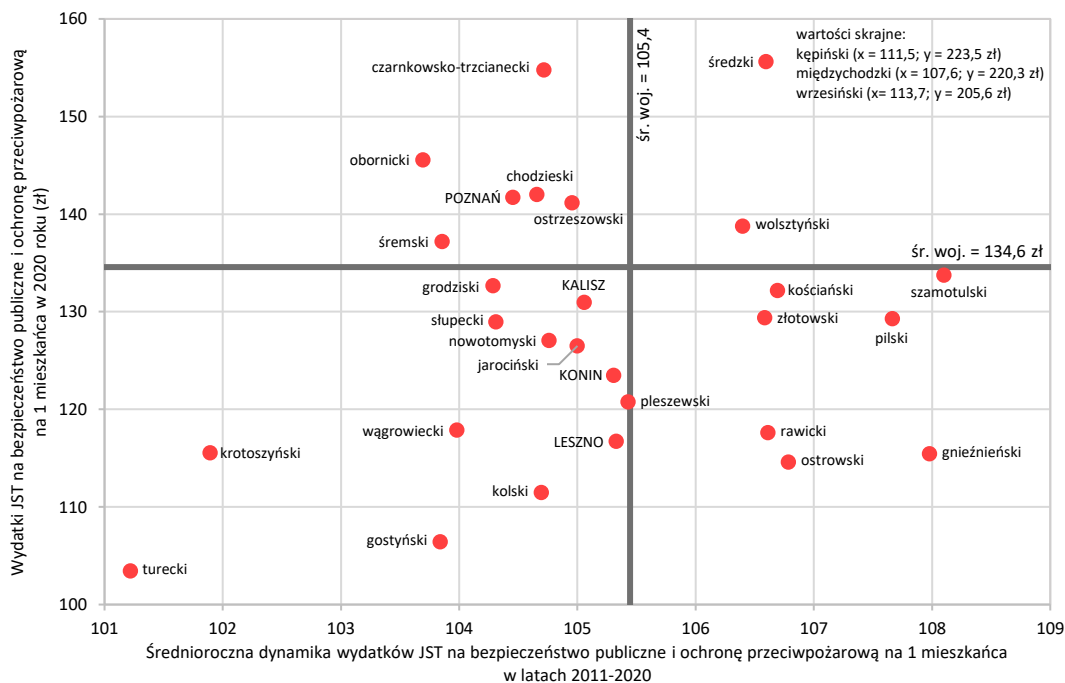

Ryc. 103. Mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany

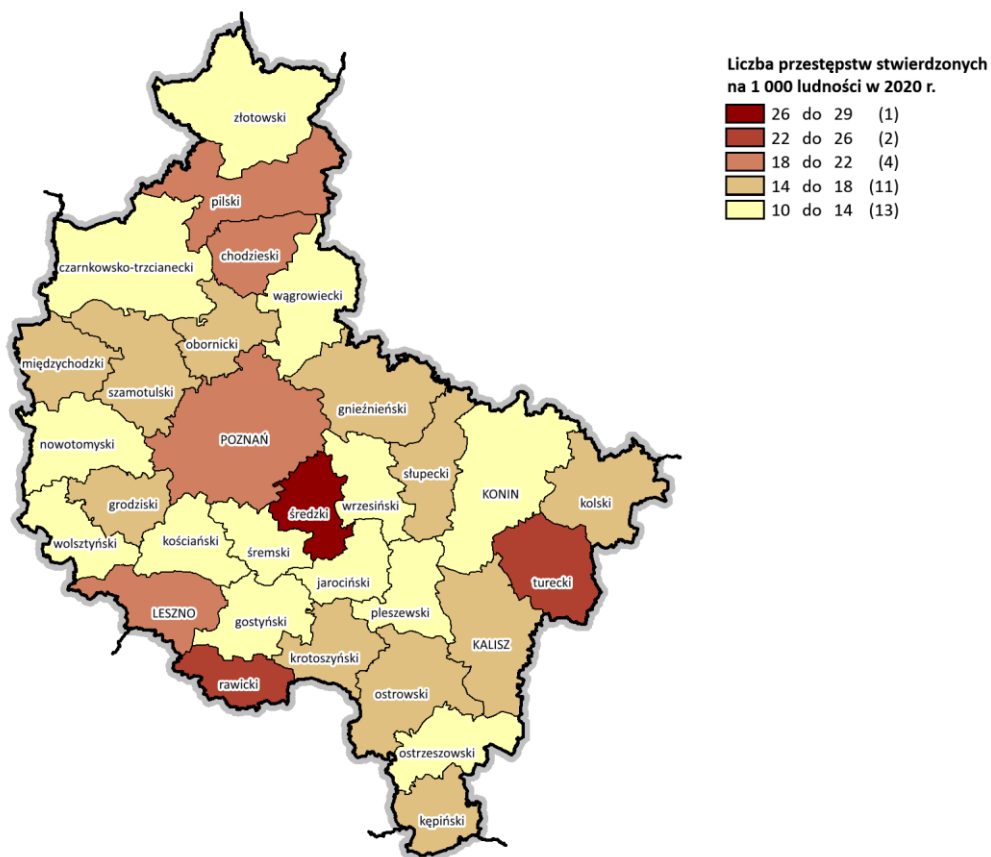
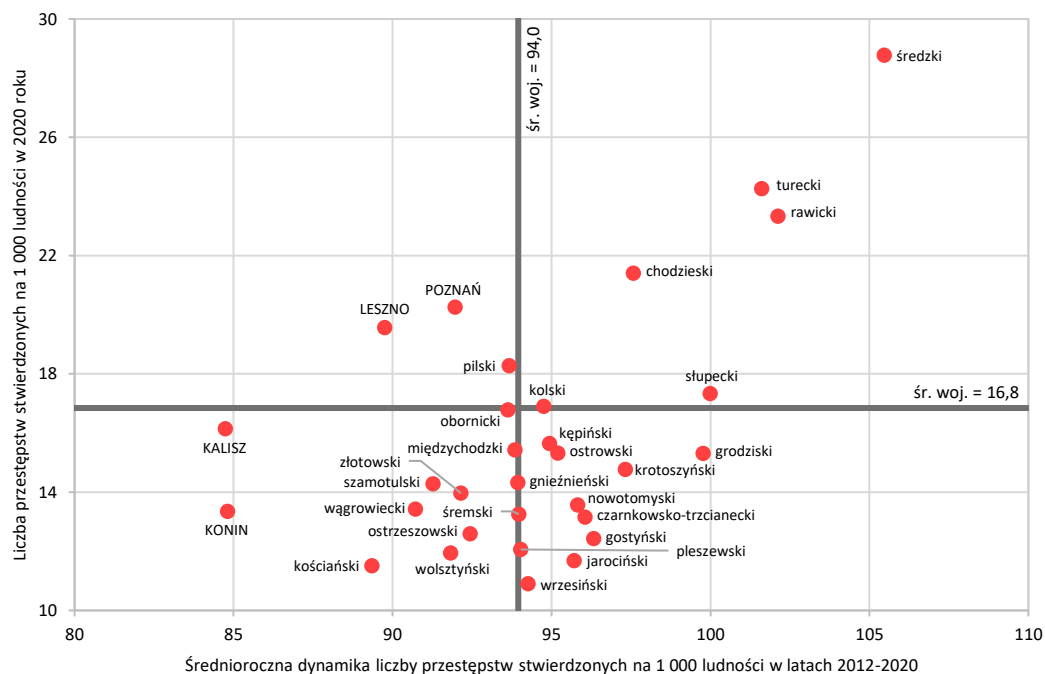
5.4. Bezpieczeństwo

Ryc. 104. Wydatki JST* na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową na 1 mieszkańca

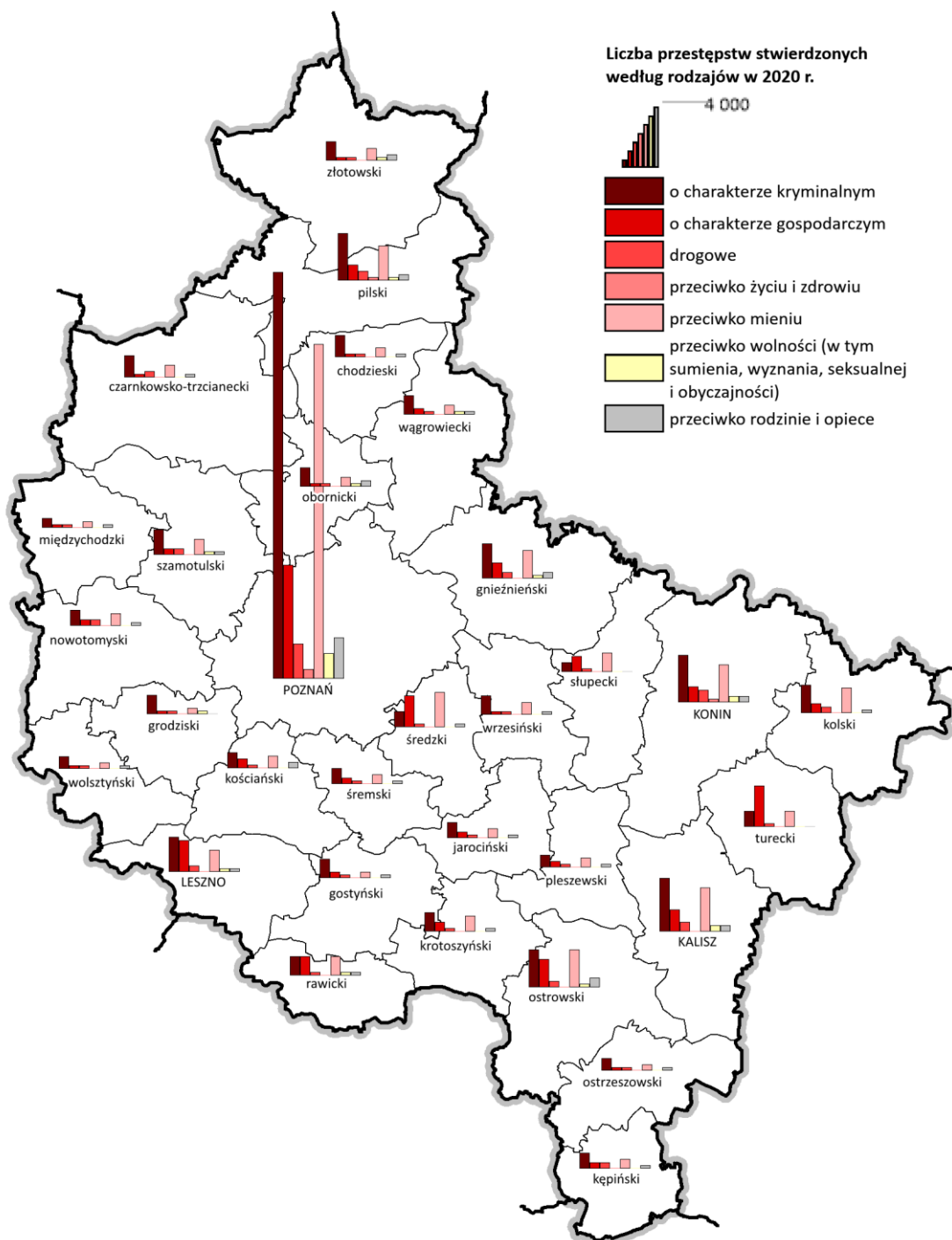

* powiaty wraz z gminami oraz miasta na prawach powiatu

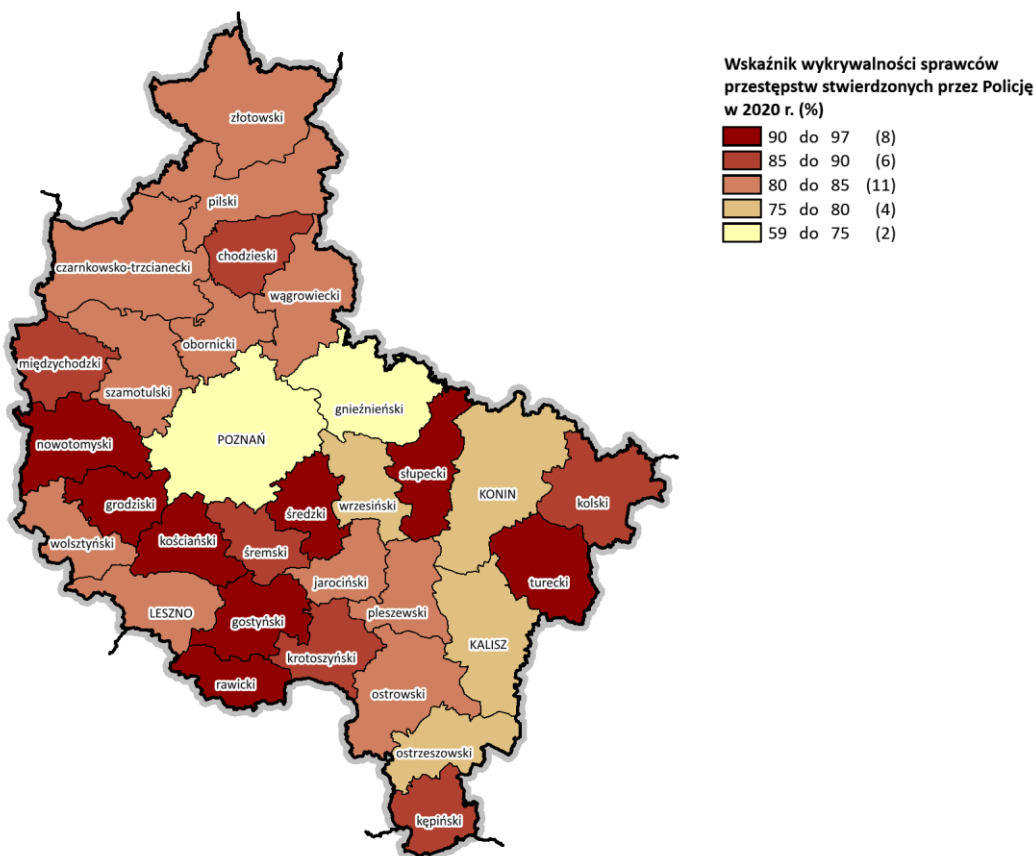
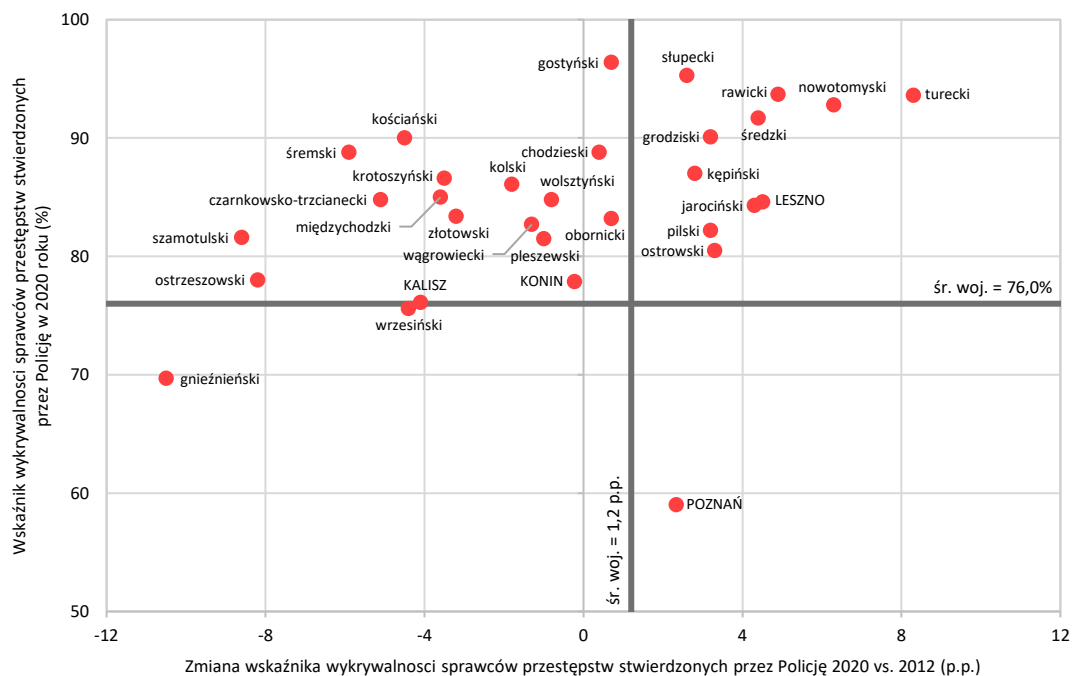
Ryc. 105. Przestępstwa stwierdzone ogółem na 1 000 ludności

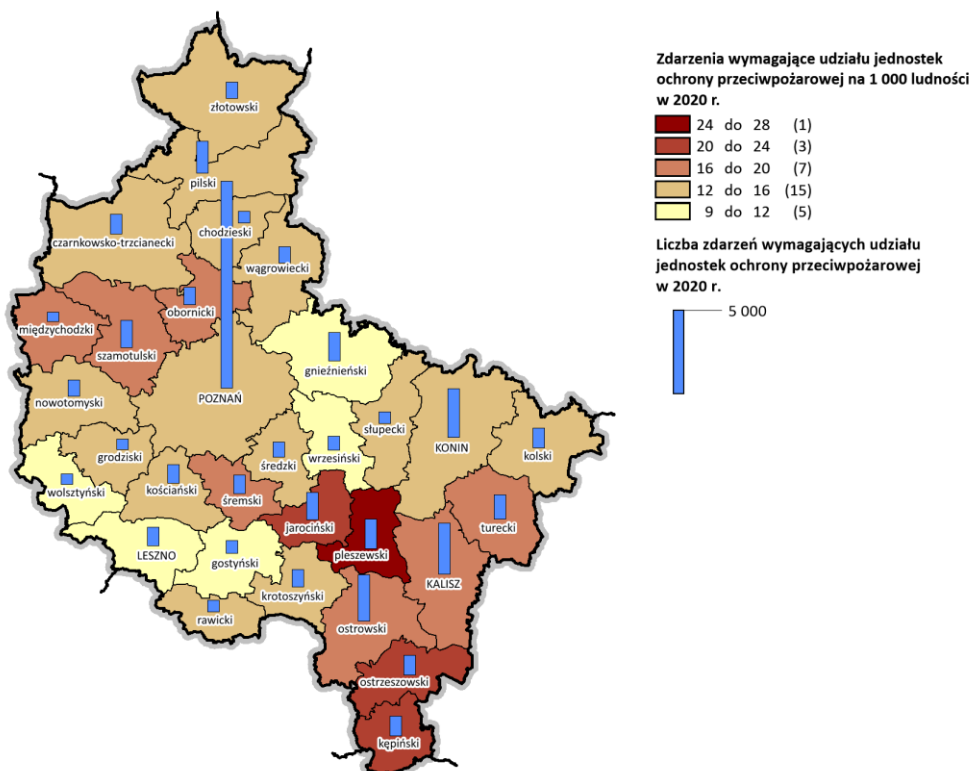
Ryc. 106. Przestępstwa stwierdzone według rodzajów

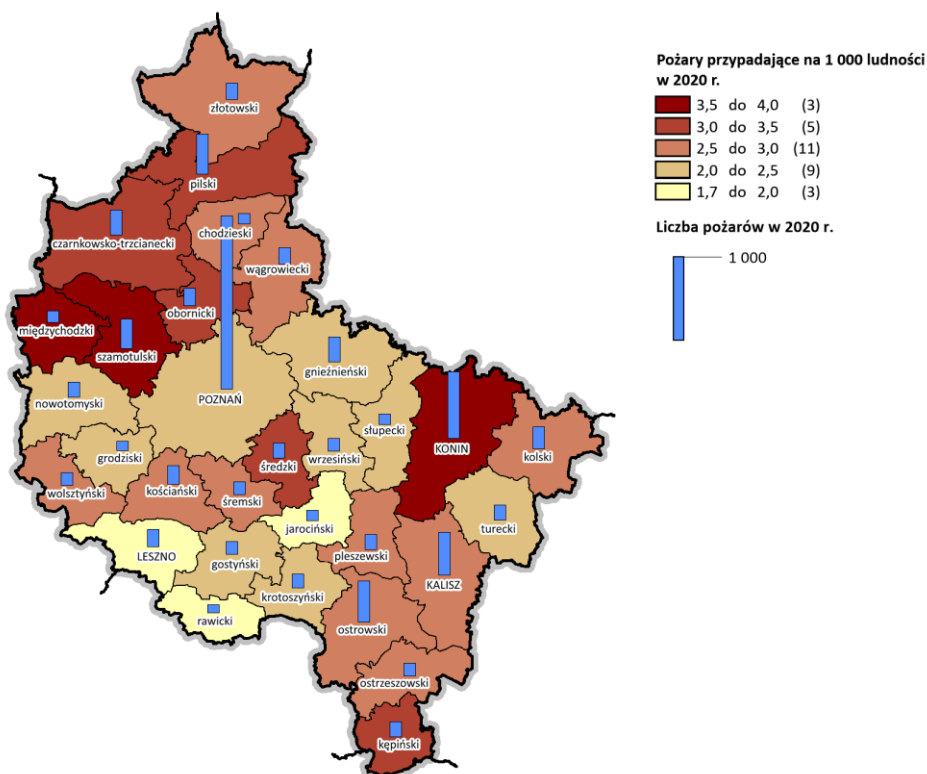
Ryc. 107. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję

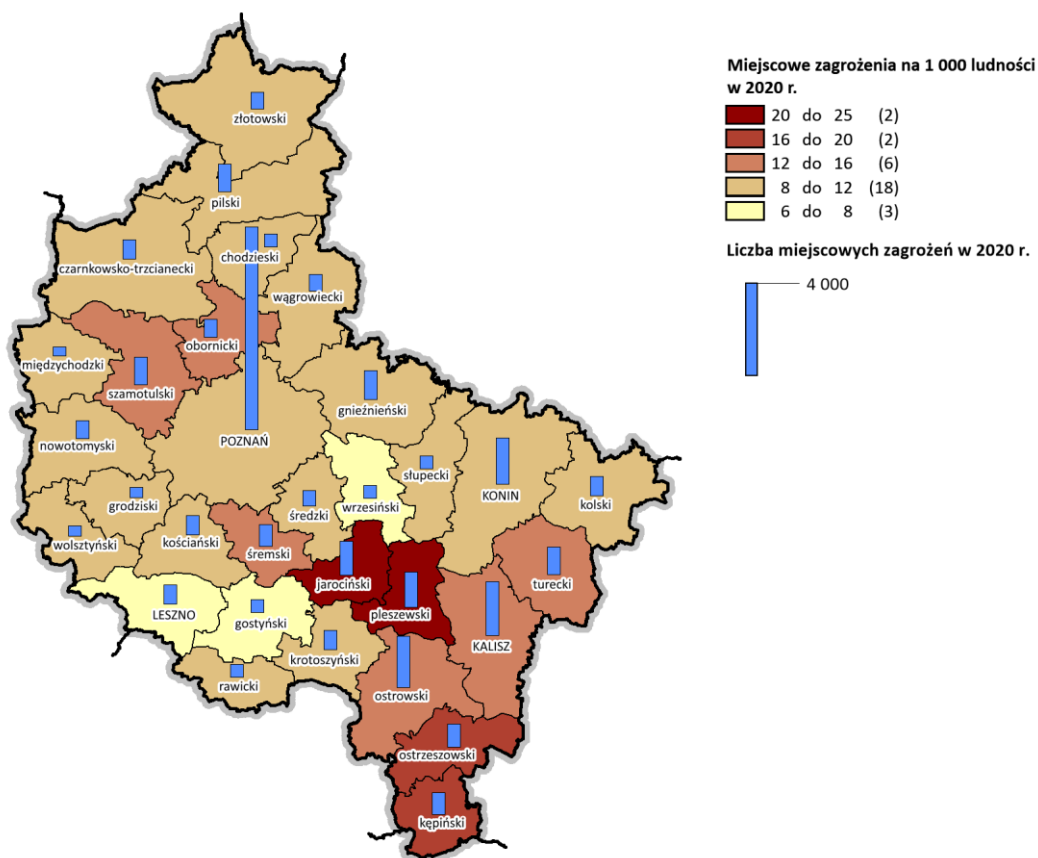
Ryc. 108. Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności

Ryc. 109. Pożary przypadające na 1 000 ludności

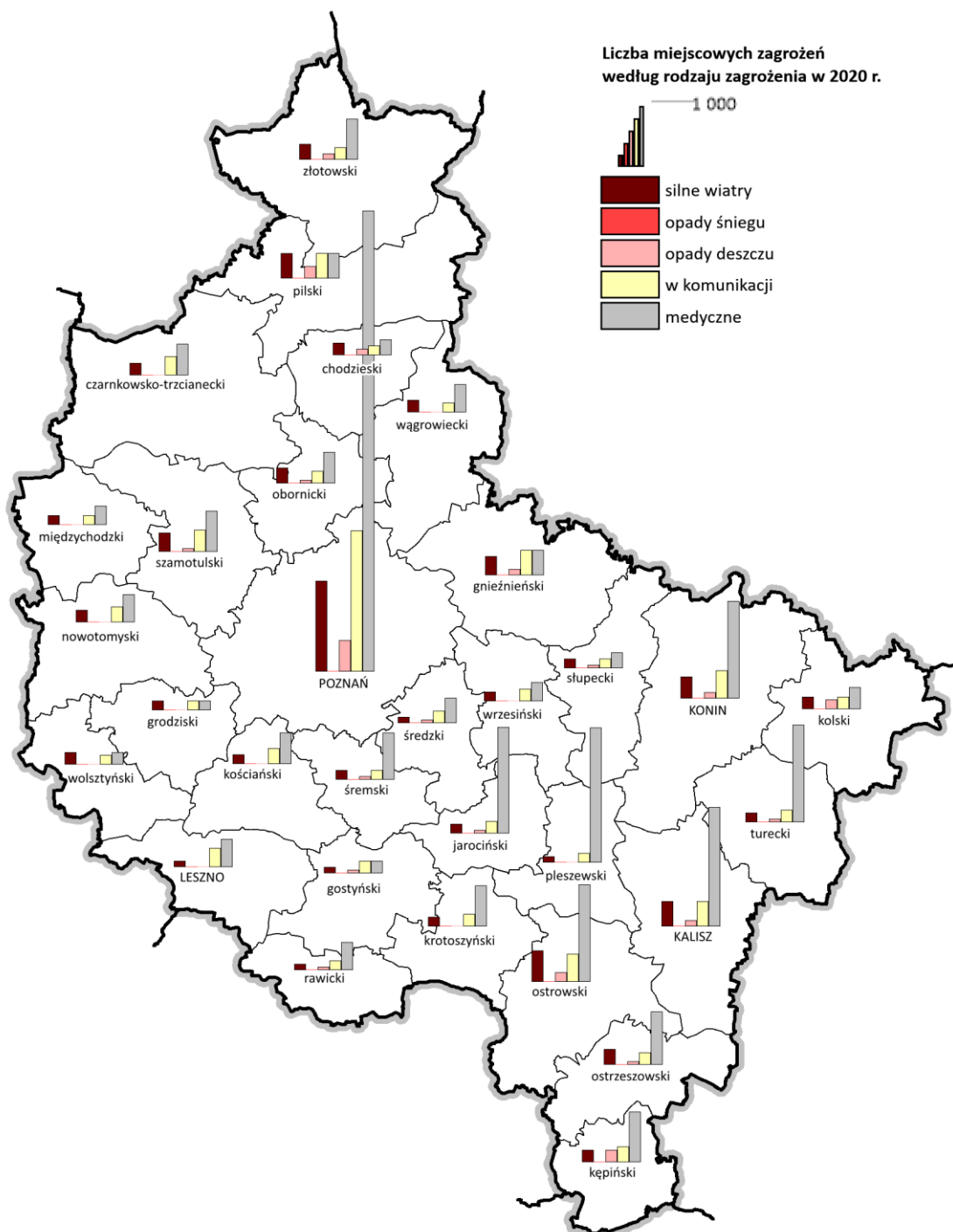

Ryc. 110. Miejskowe zagrożenia* na 1 000 ludności

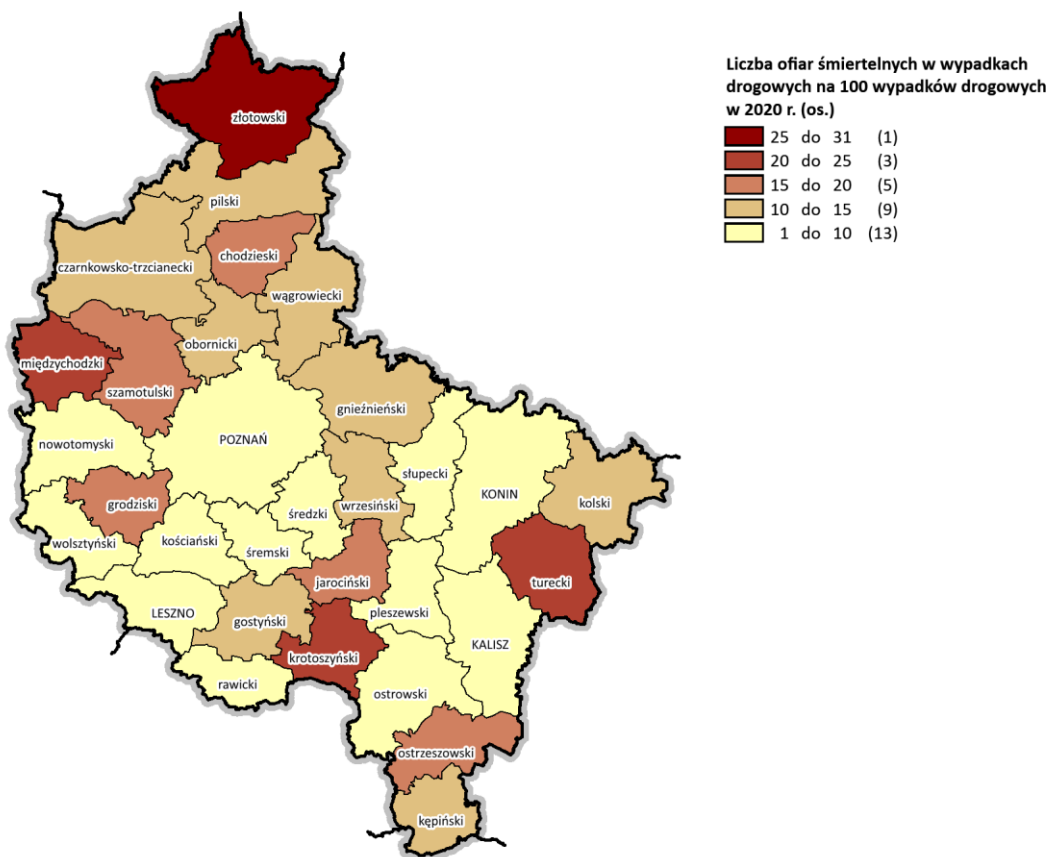
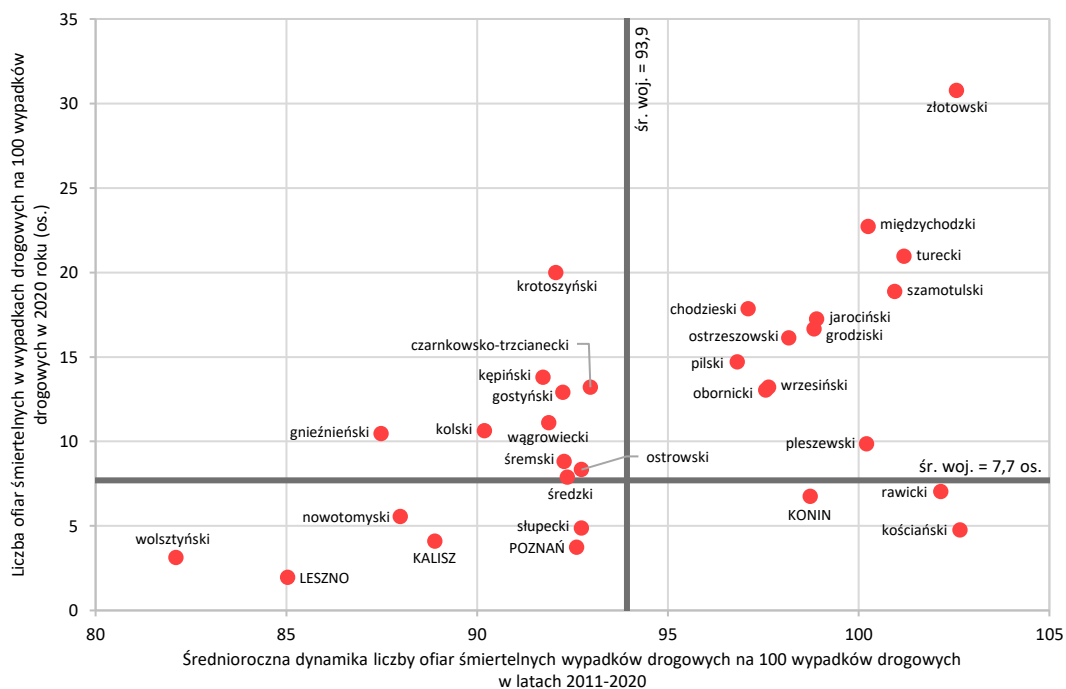
* miejscowe zagrożenie to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska

Ryc. 111. Miejskowe zagrożenia* według rodzaju

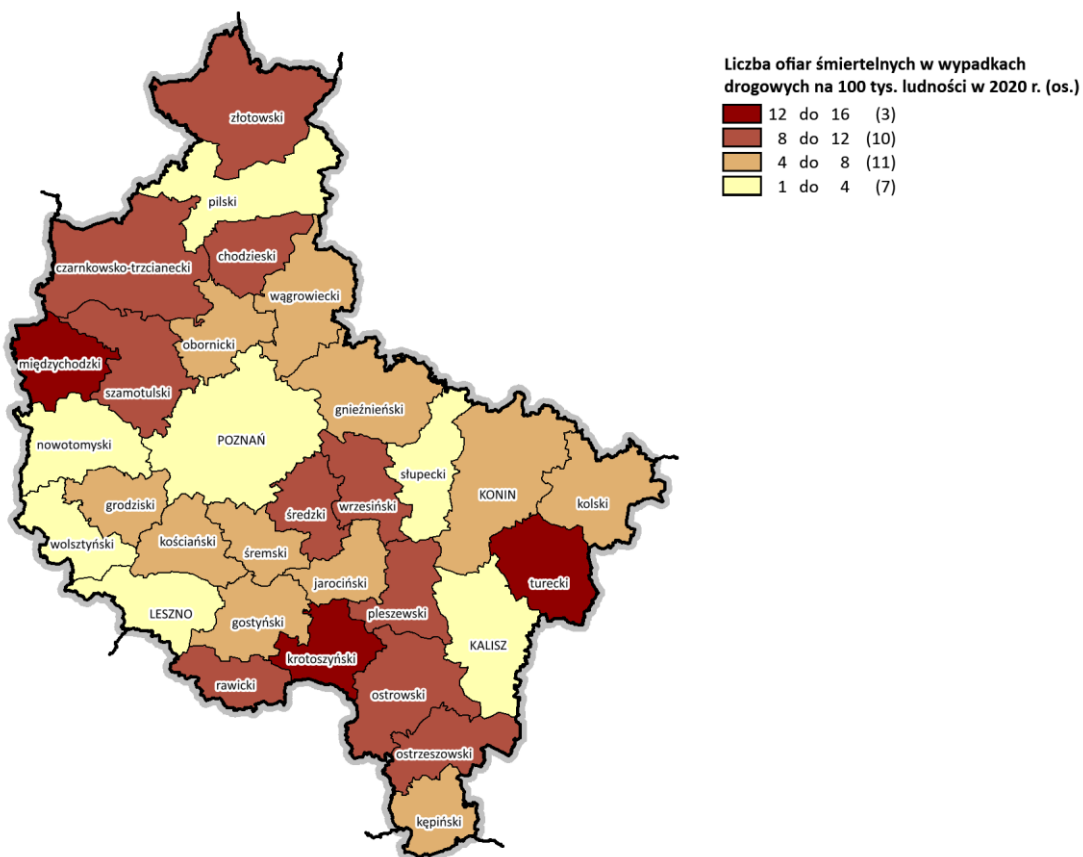

* miejscowe zagrożenie to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska

Ryc. 112. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych na 100 wypadków drogowych

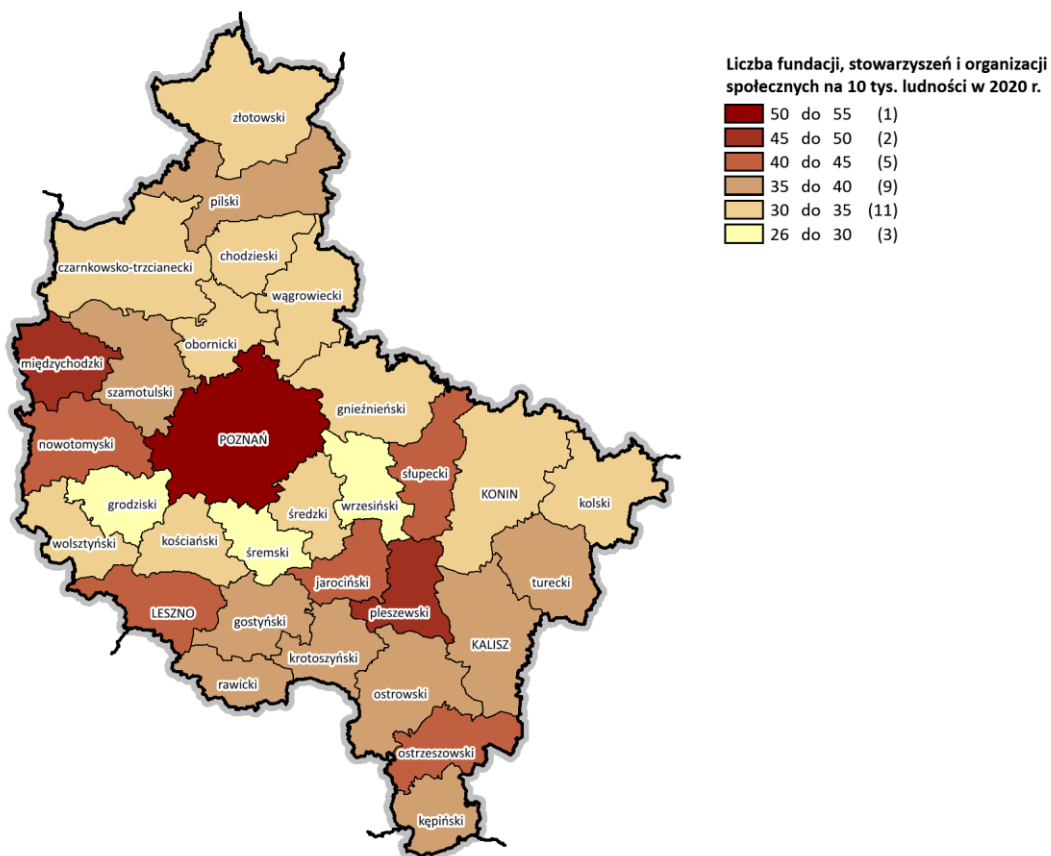
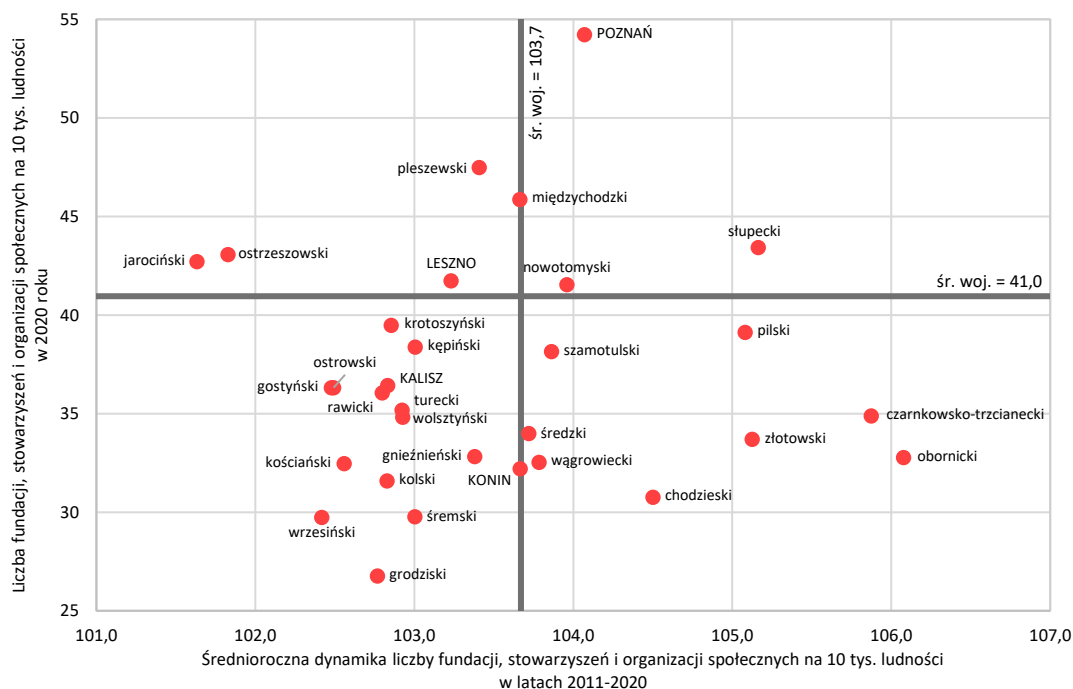

Ryc. 113. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych na 100 tys. ludności

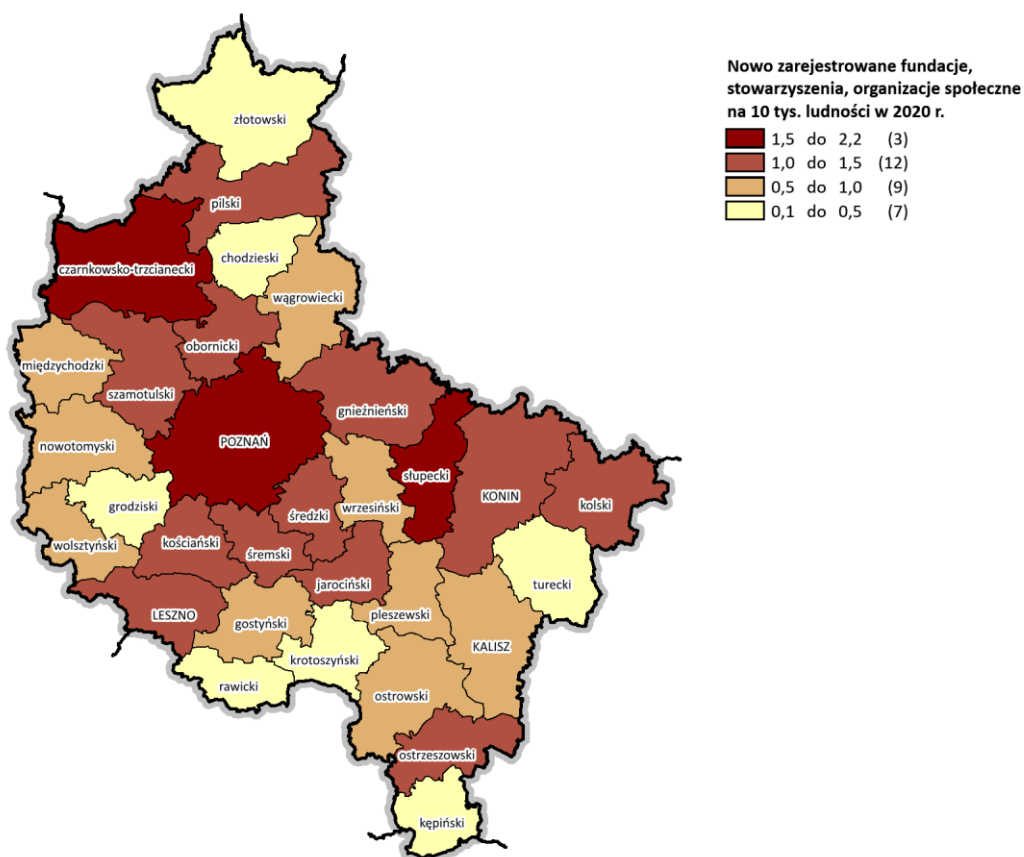
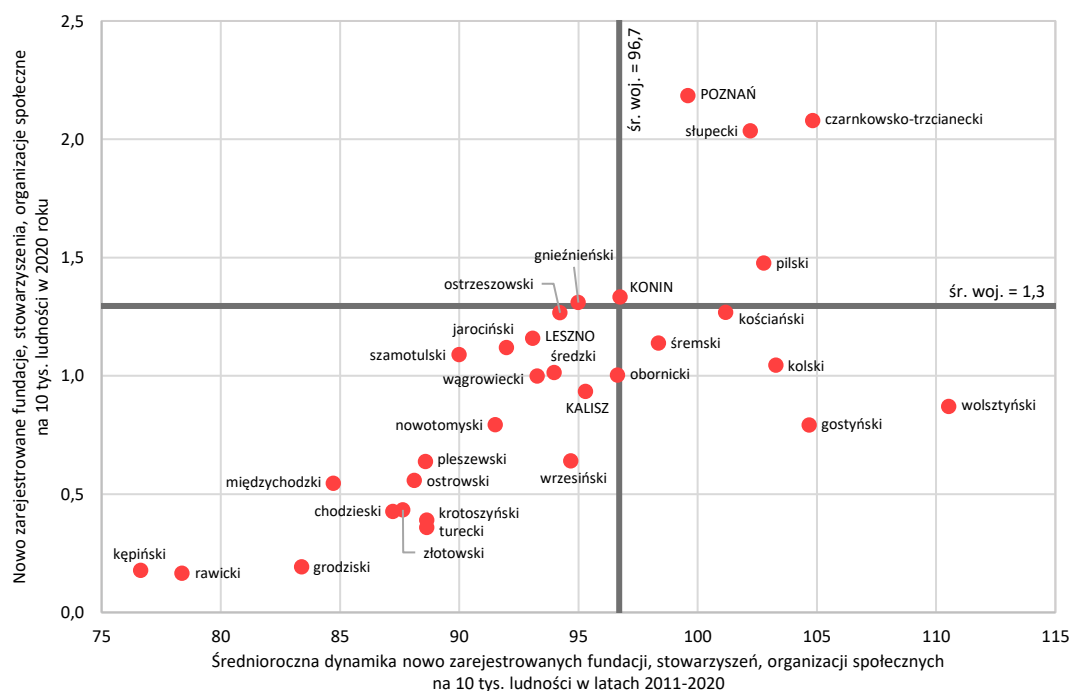

5.5. Społeczeństwo obywatelskie

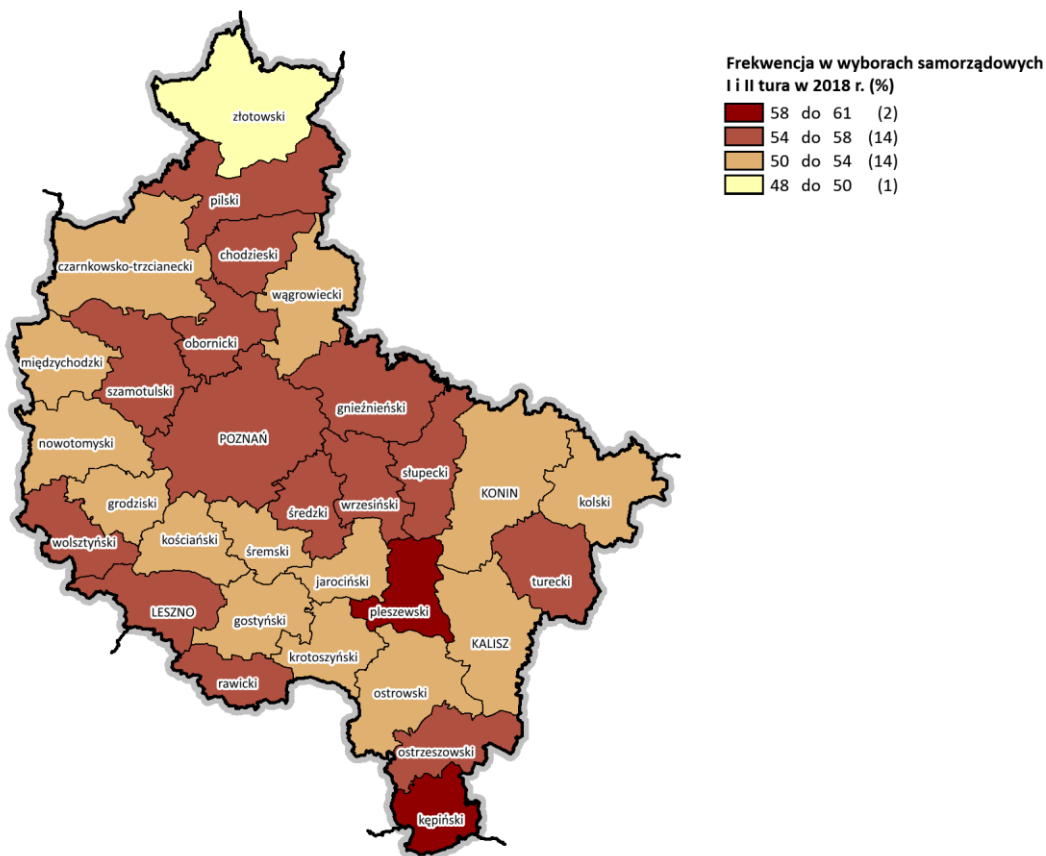
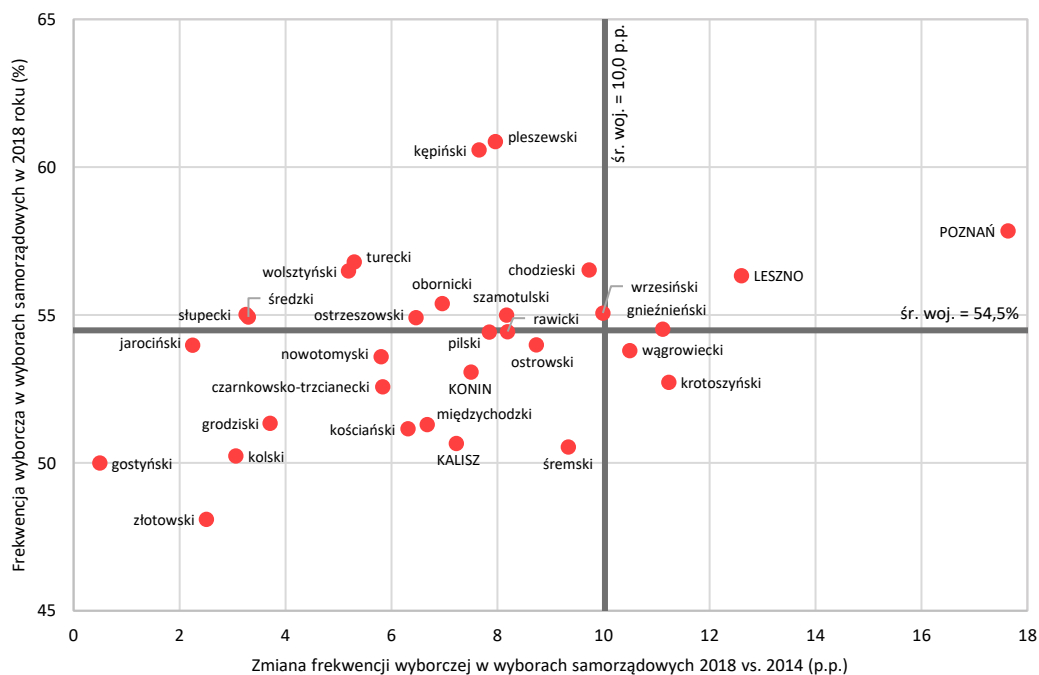
Ryc. 114. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. ludności

Ryc. 115. Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. ludności

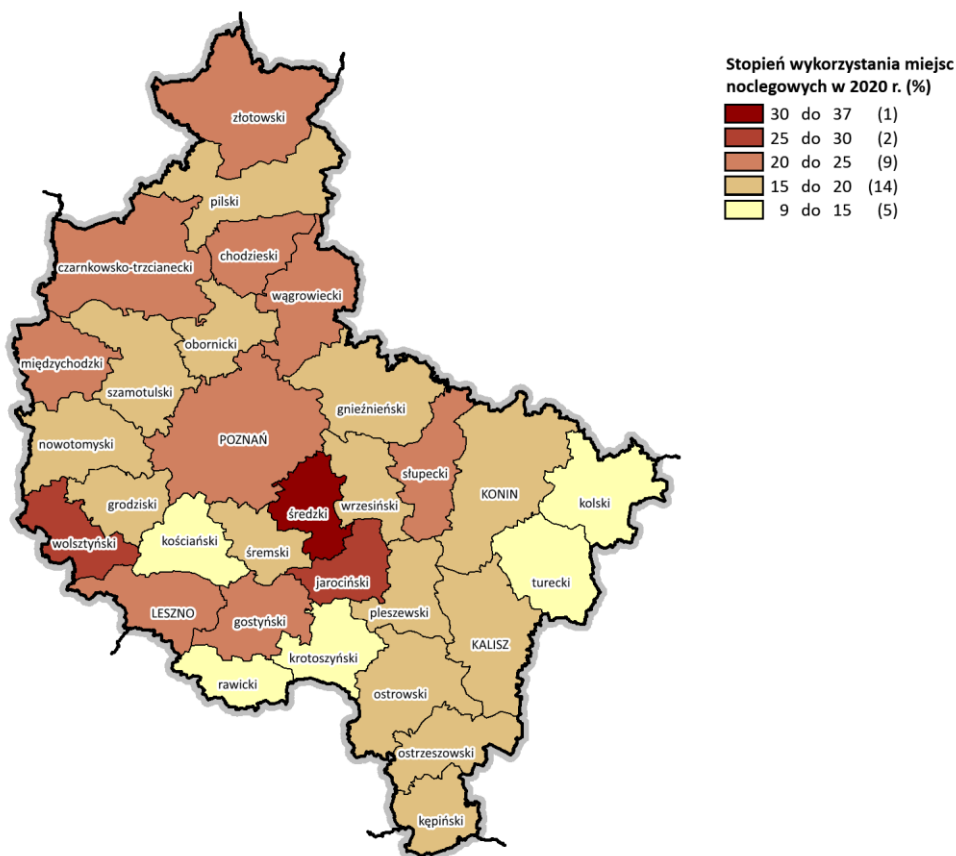
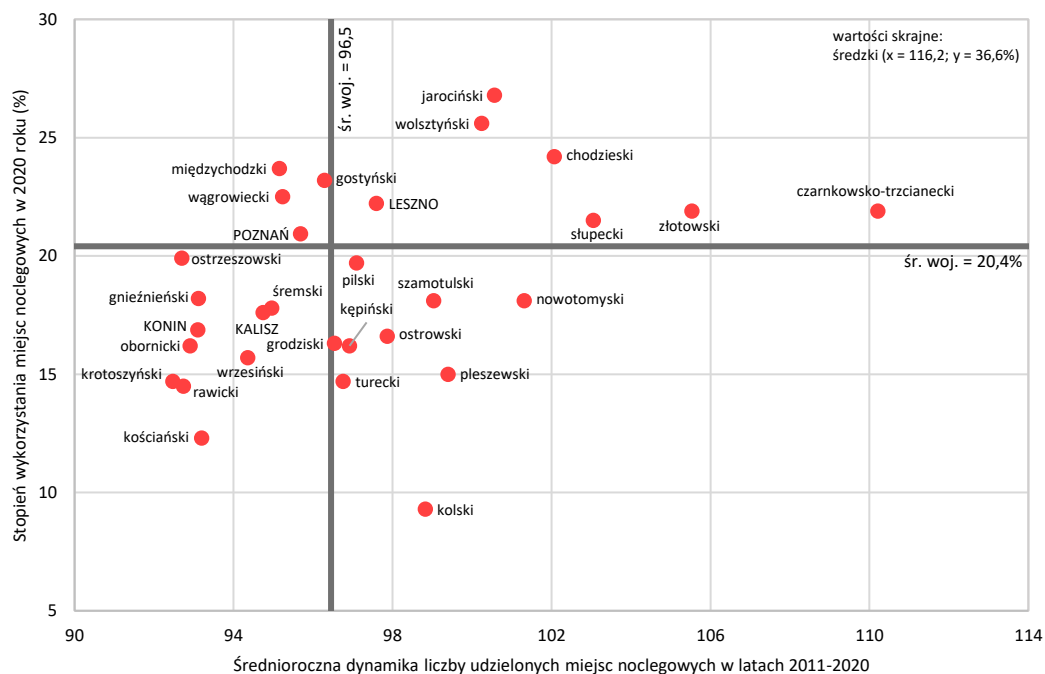

Ryc. 116. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych (wójtów, burmistrzów i prezydentów miast) – I i II tura

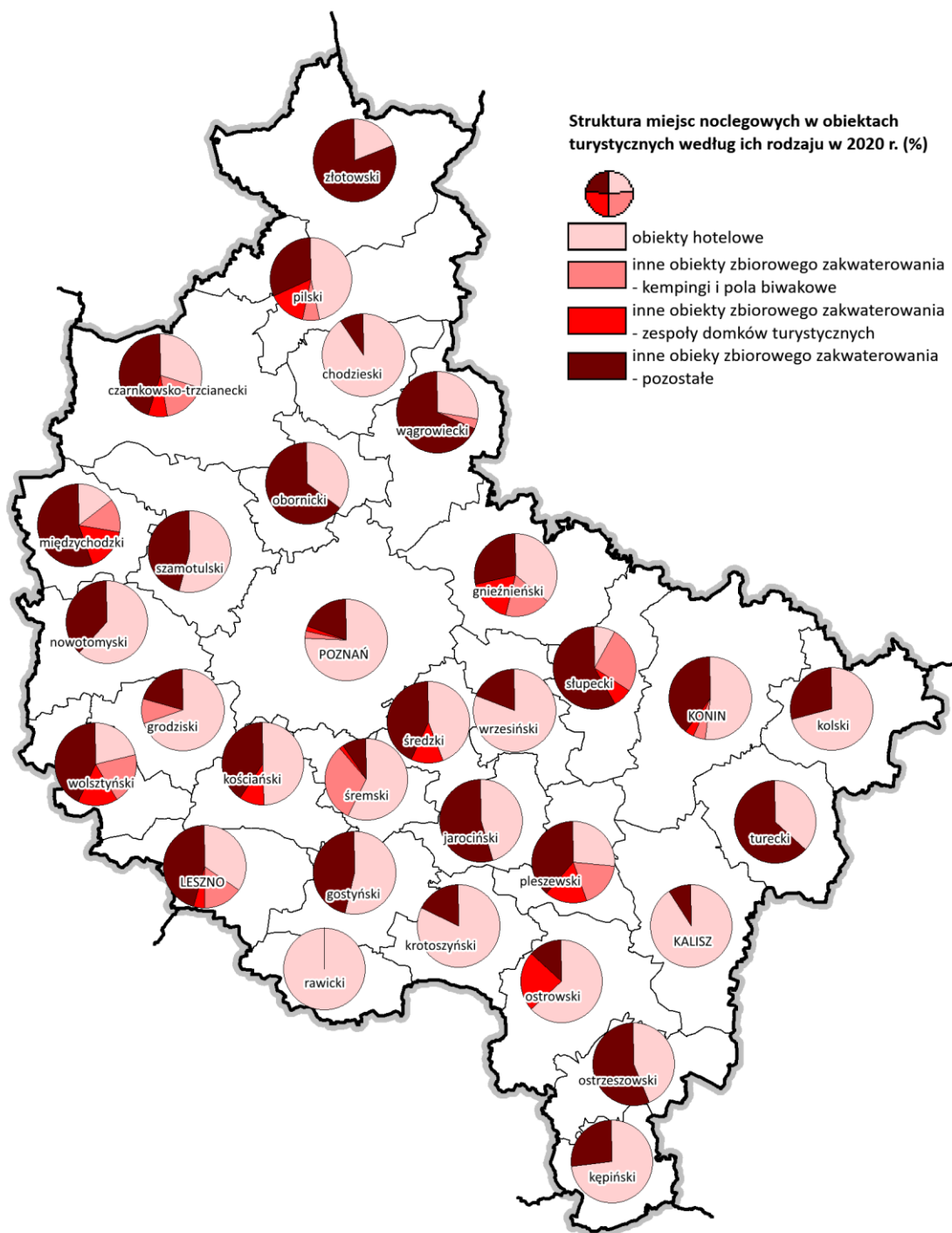

5.6. Turystyka, kultura, sport i rekreacja

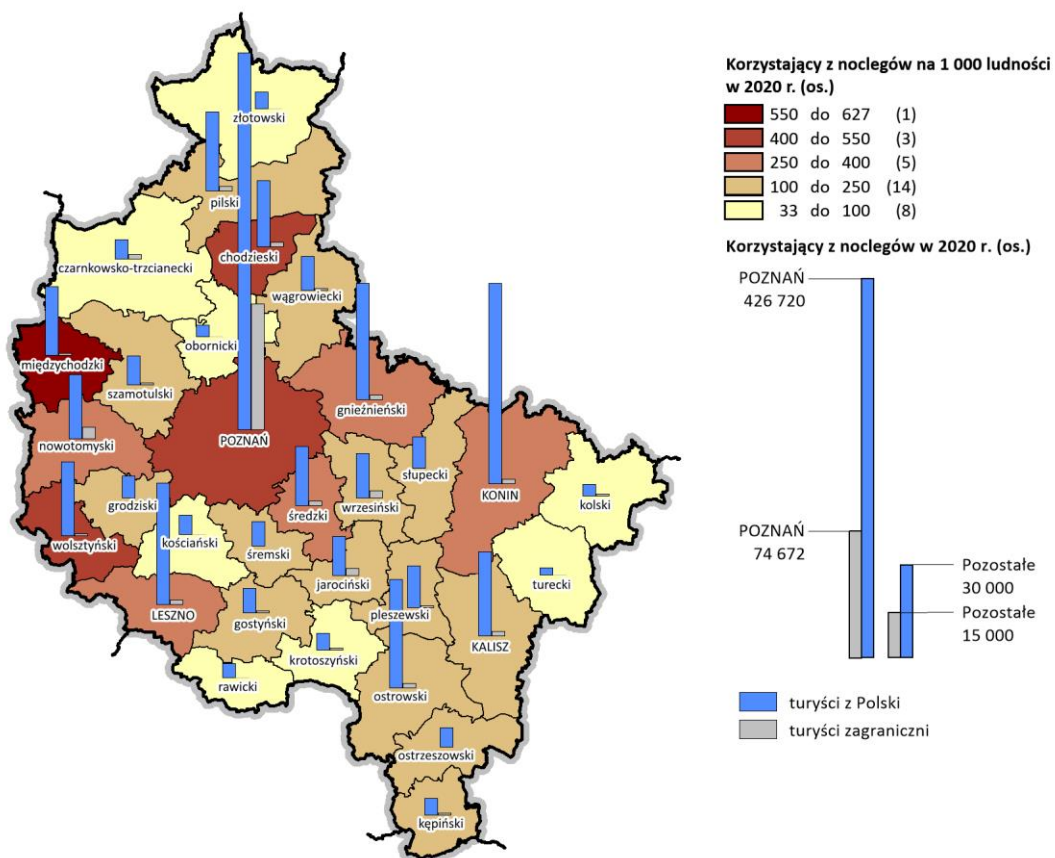
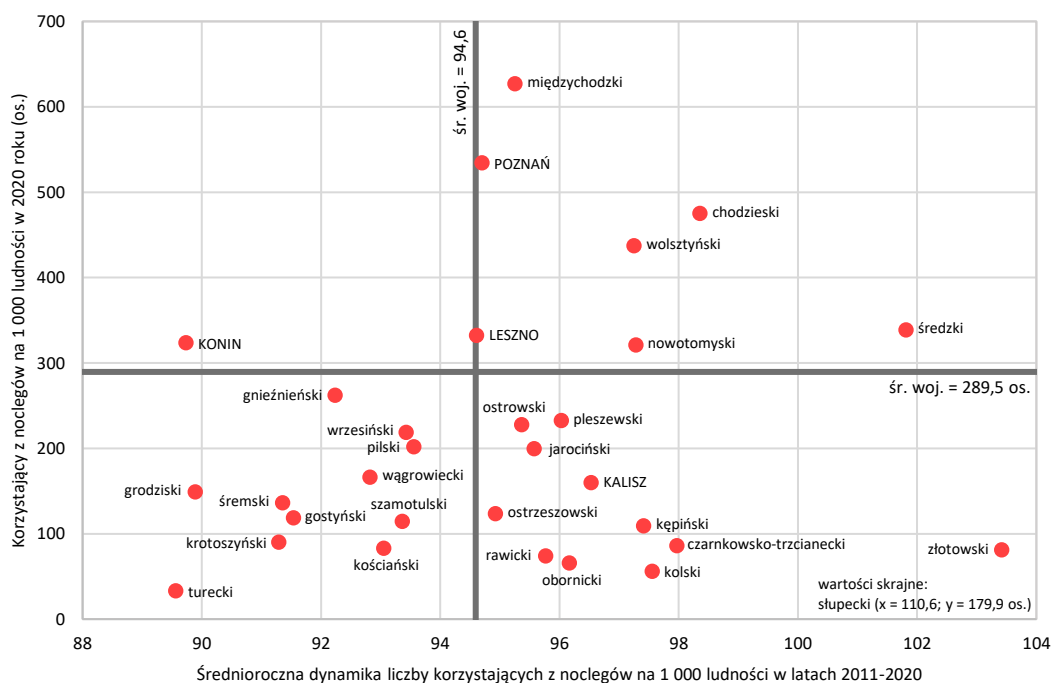
Ryc. 117. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych

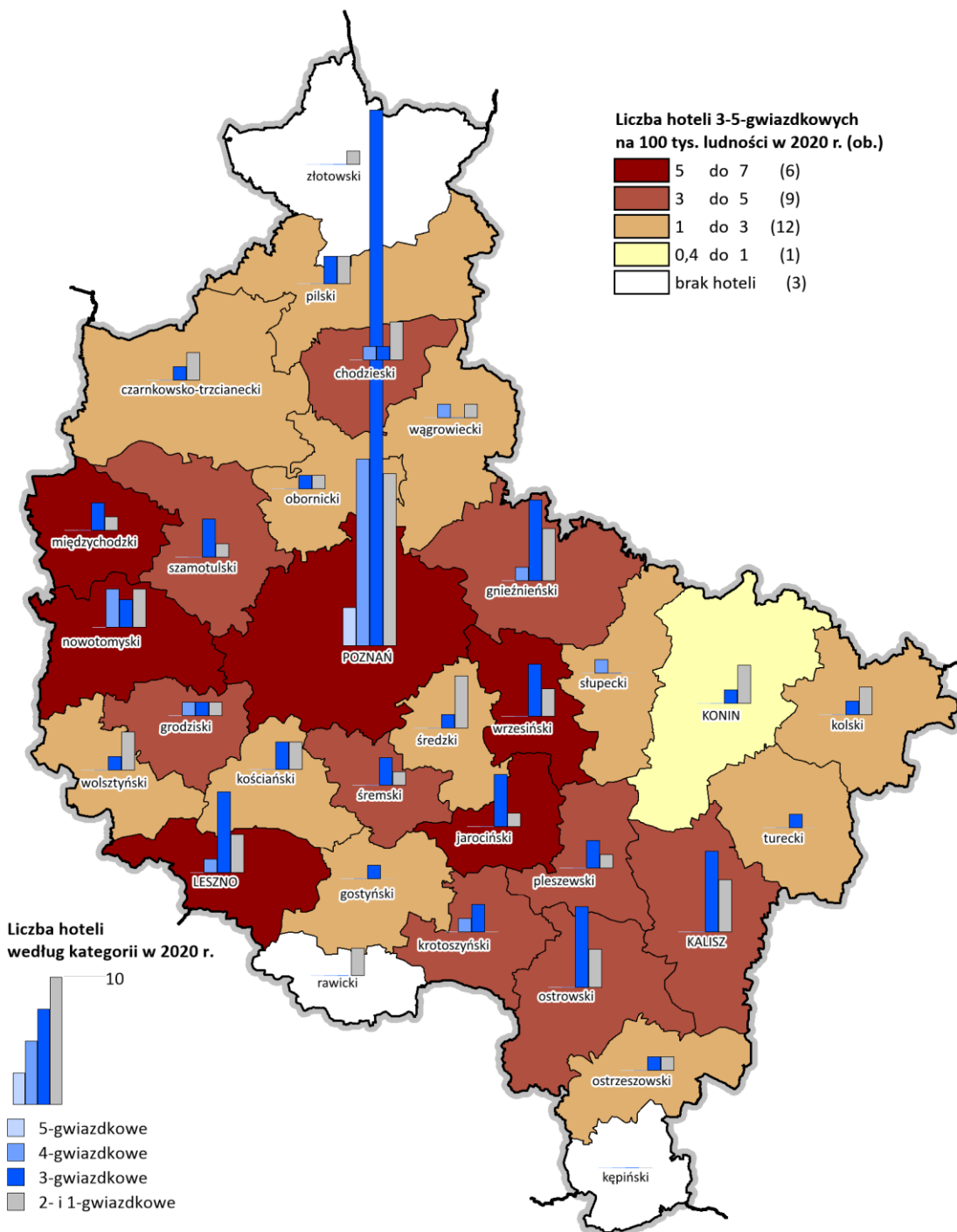
Ryc. 118. Miejsca noclegowe w obiektach turystycznych według rodzajów

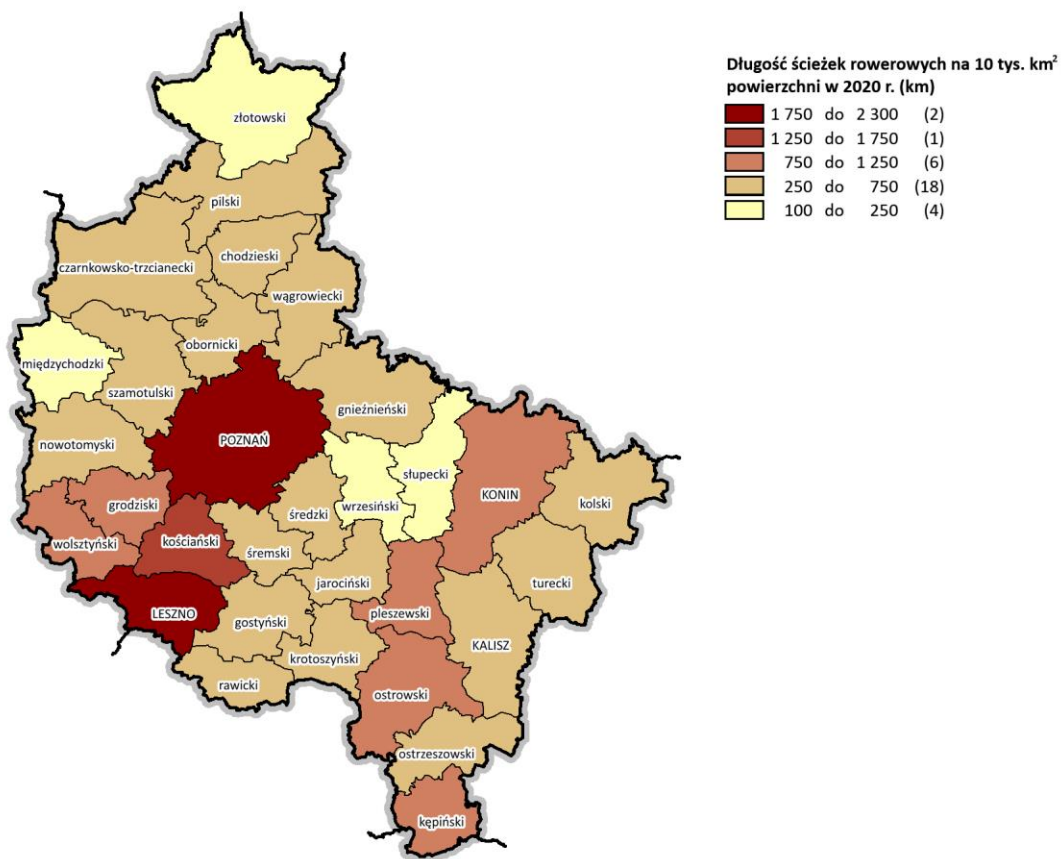
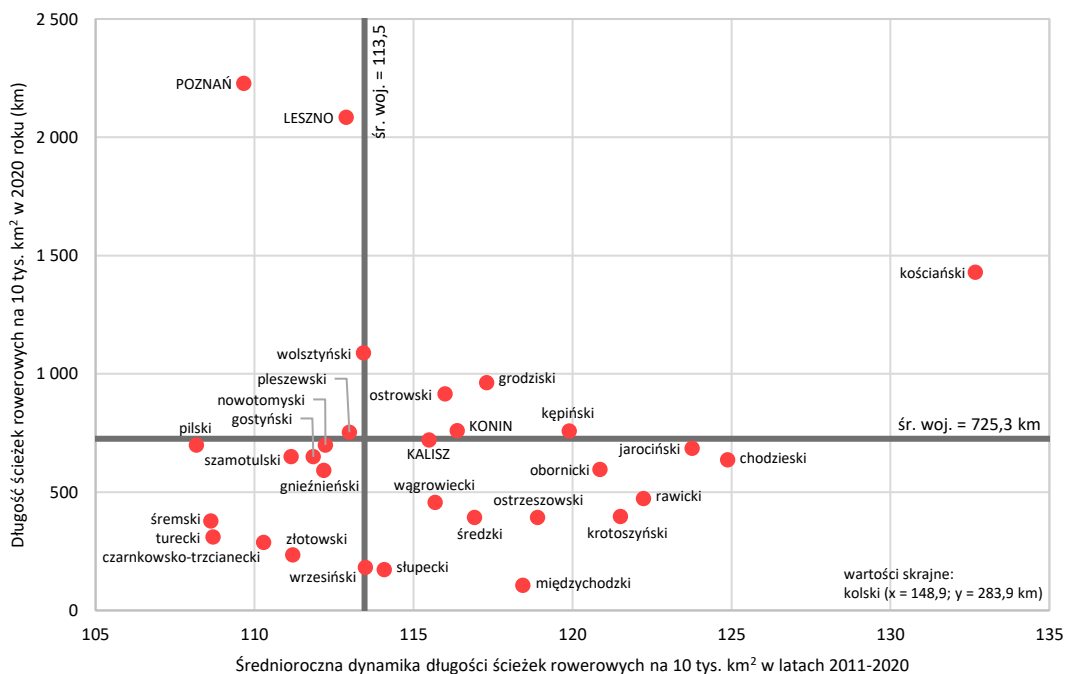
Ryc. 119. Korzystający z noclegów

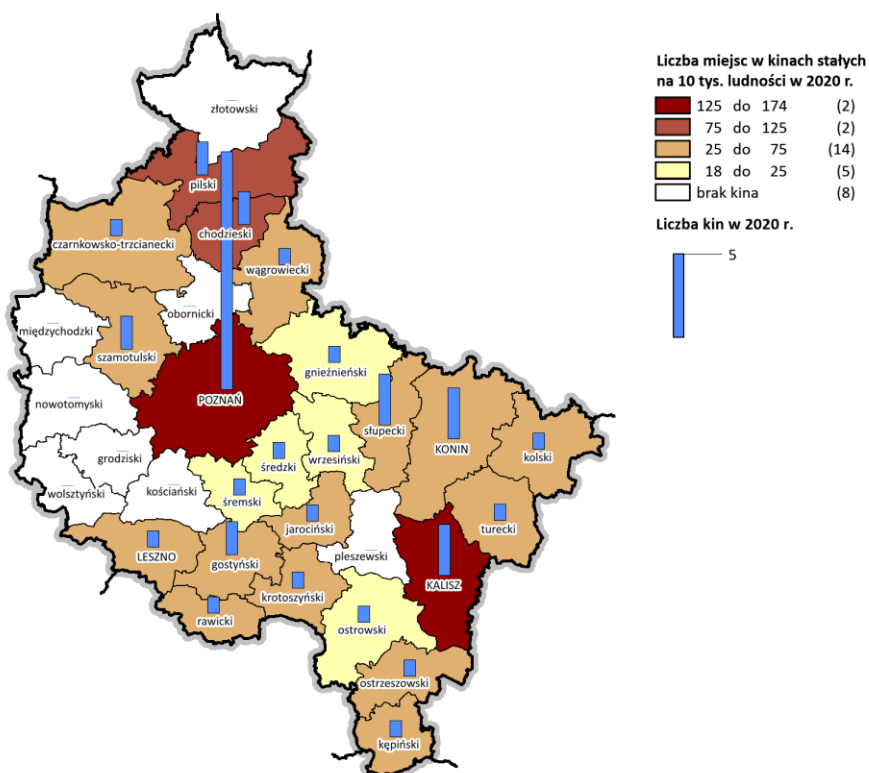
Ryc. 120. Hotele

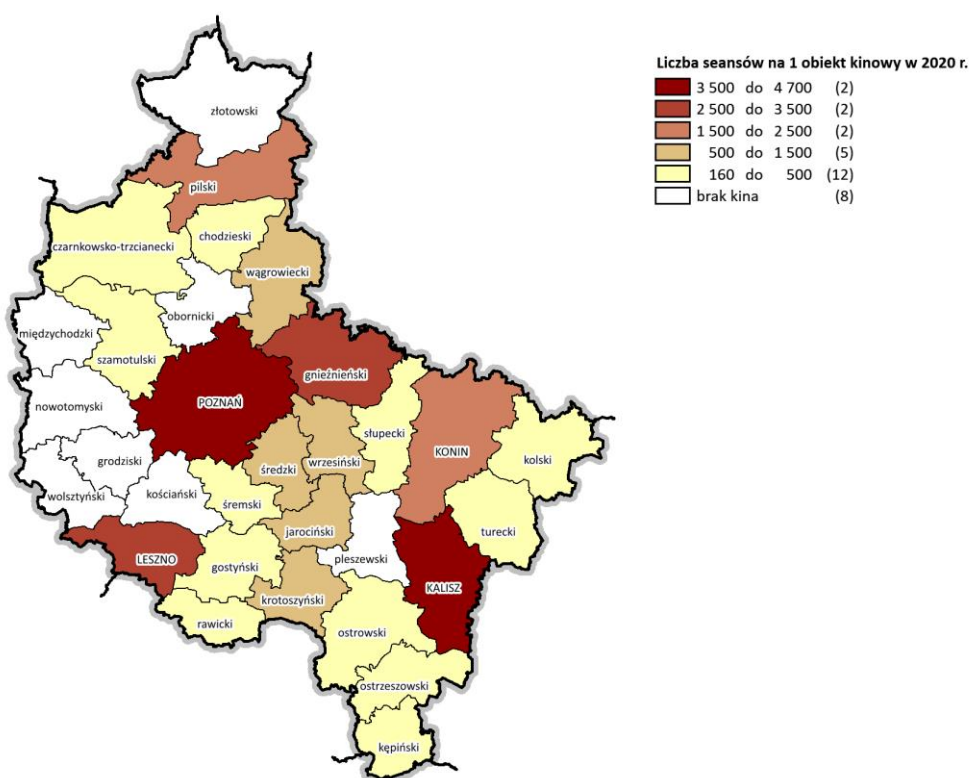
Ryc. 121. Gęstość ścieżek rowerowych

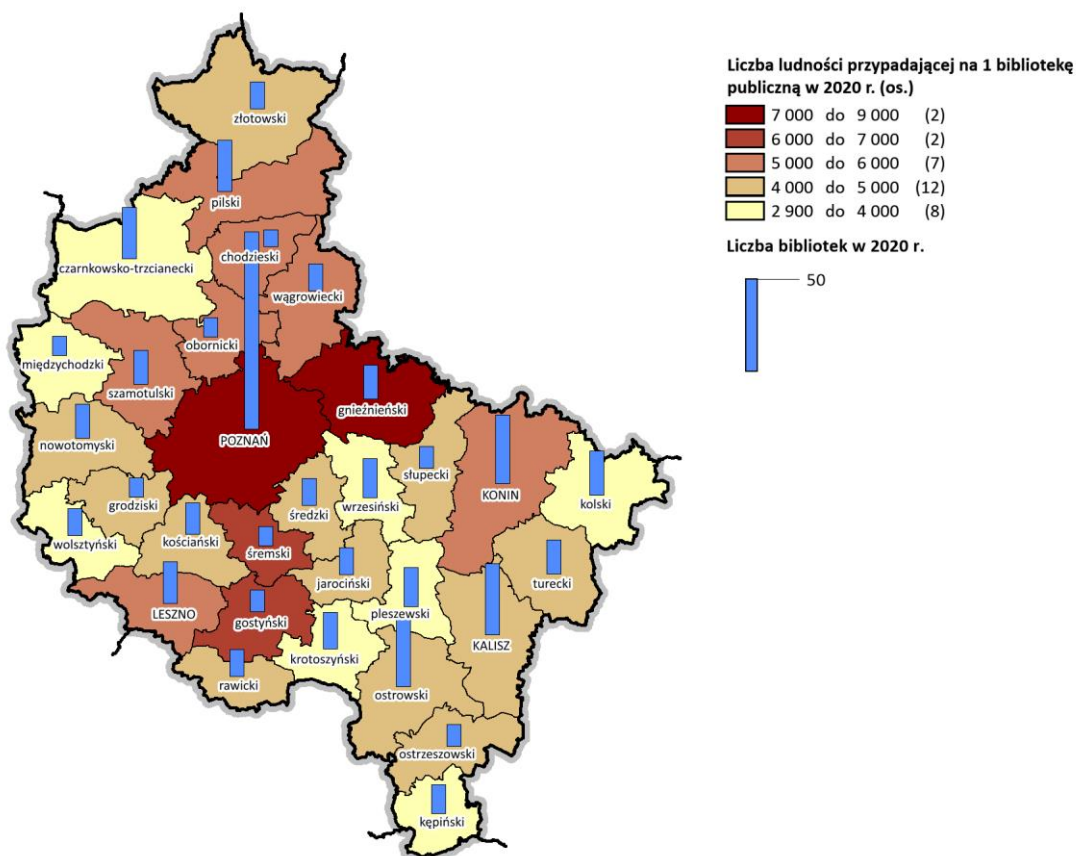
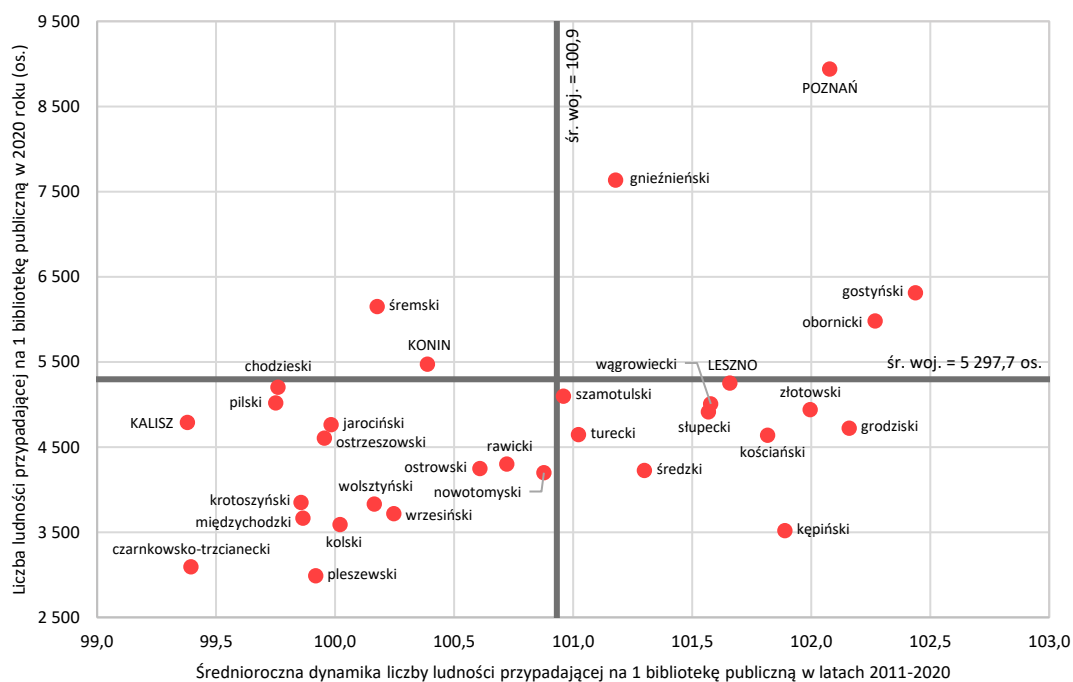
Ryc. 122. Kina stałe

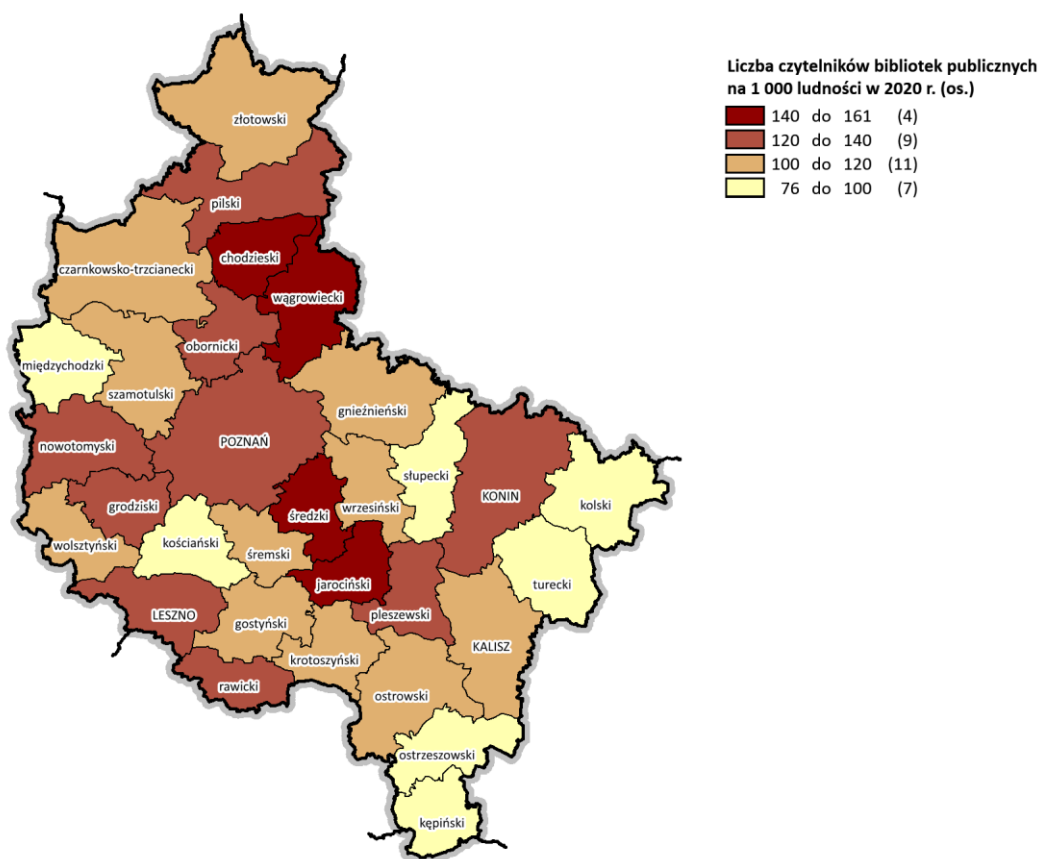
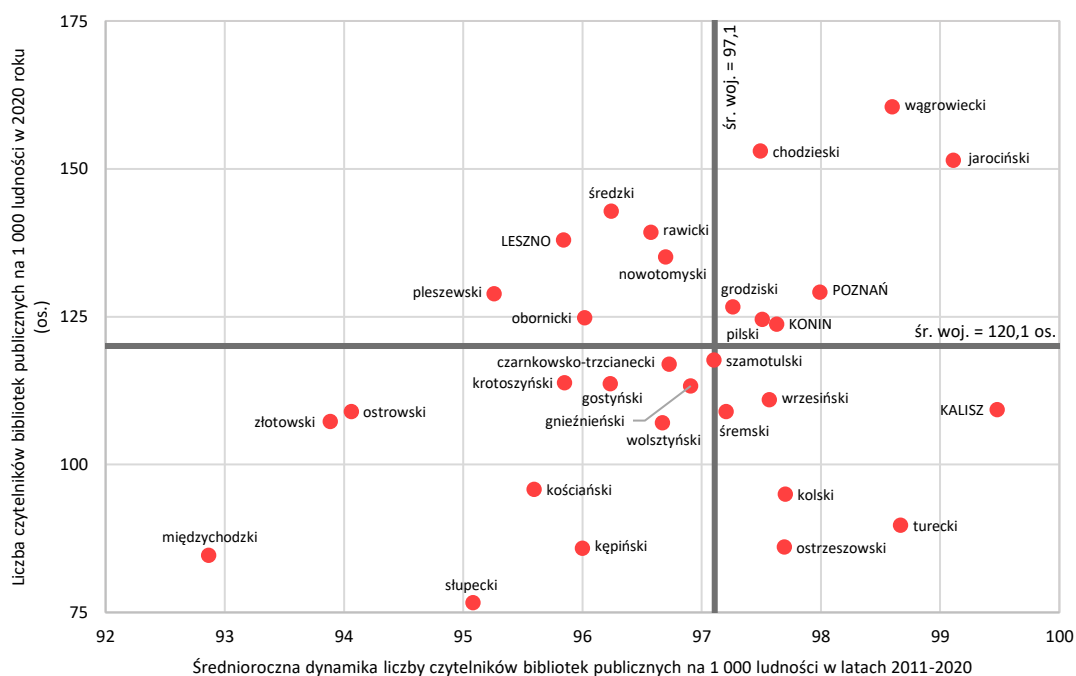
Ryc. 123. Liczba seansów na 1 obiekt kinowy

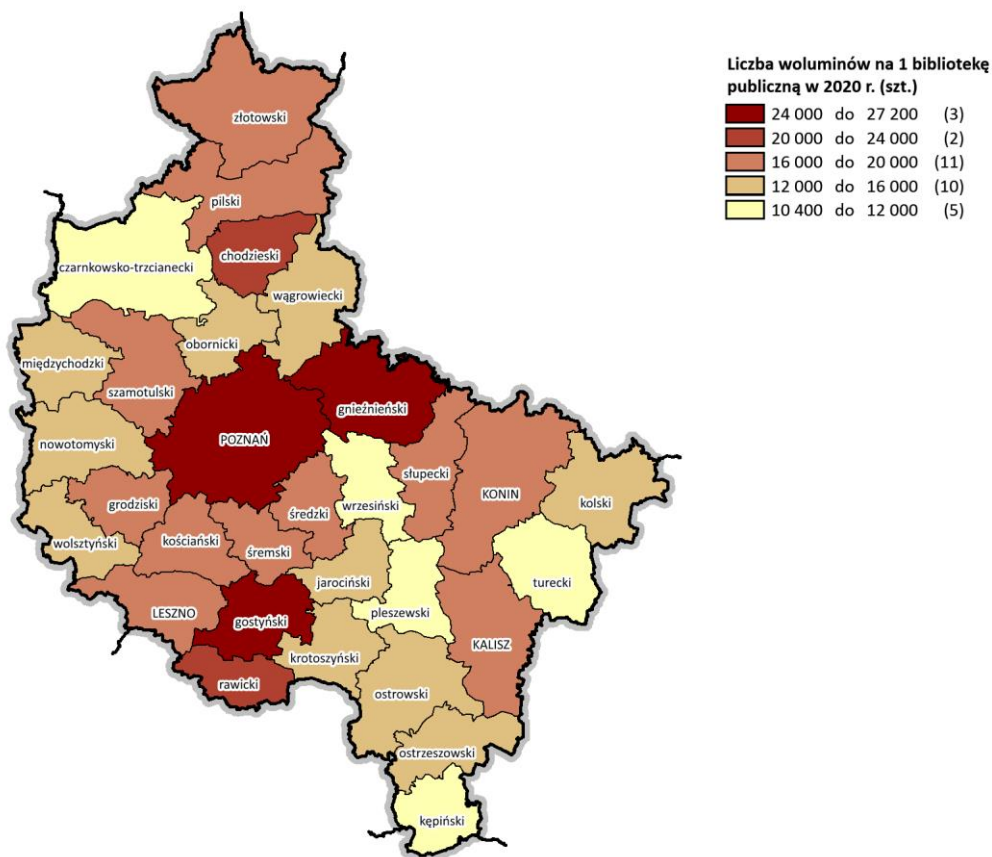
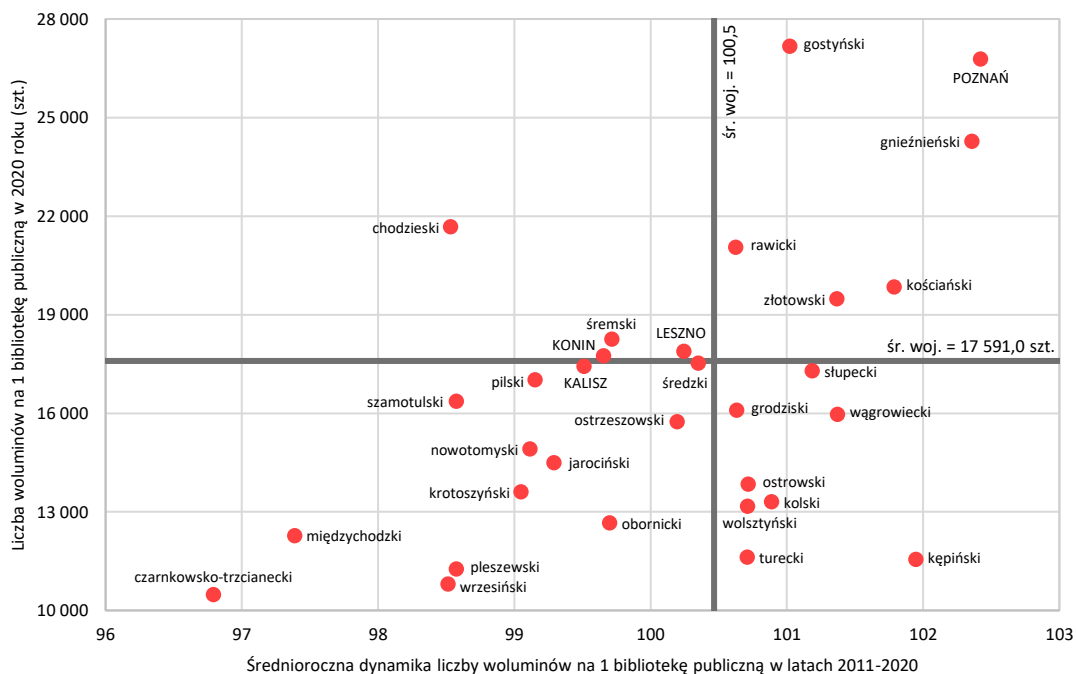
Ryc. 124. Biblioteki publiczne

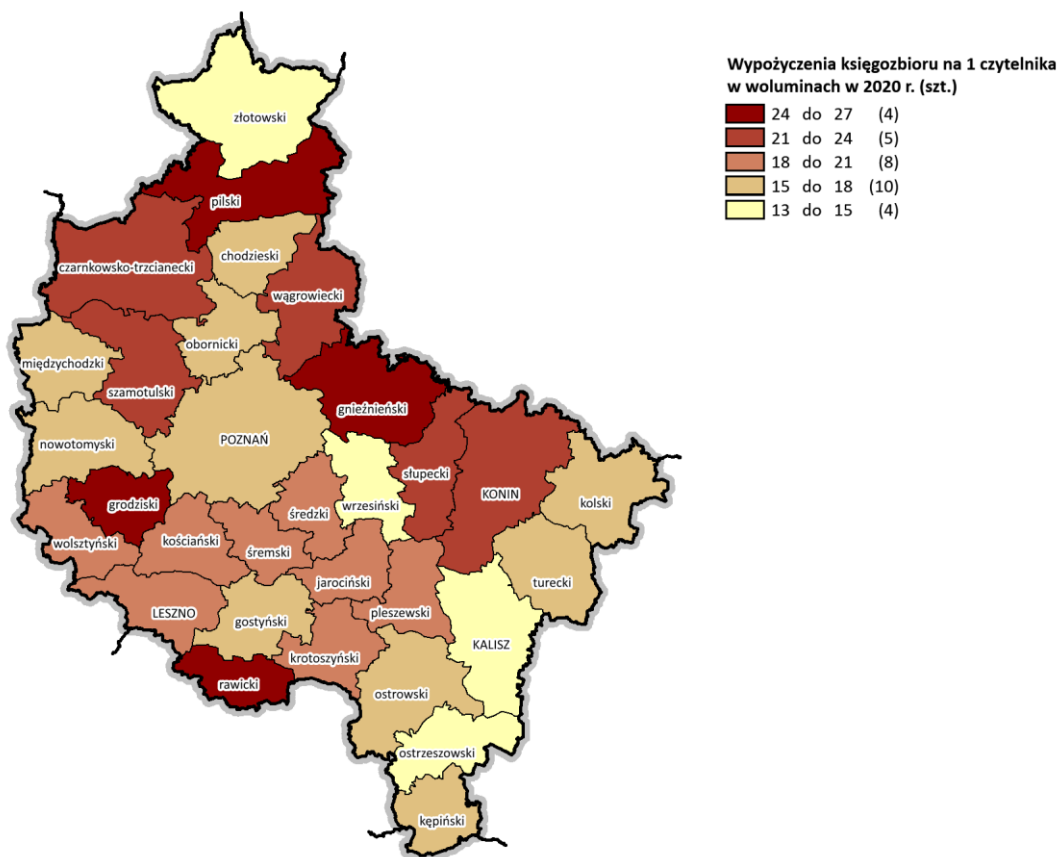
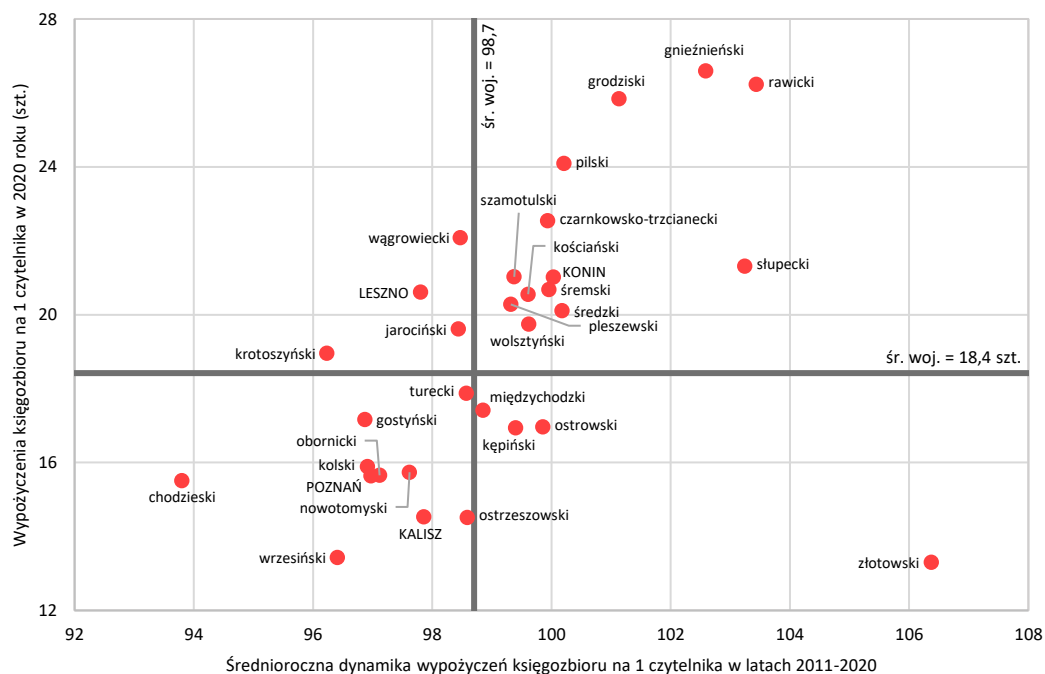
Ryc. 125. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności

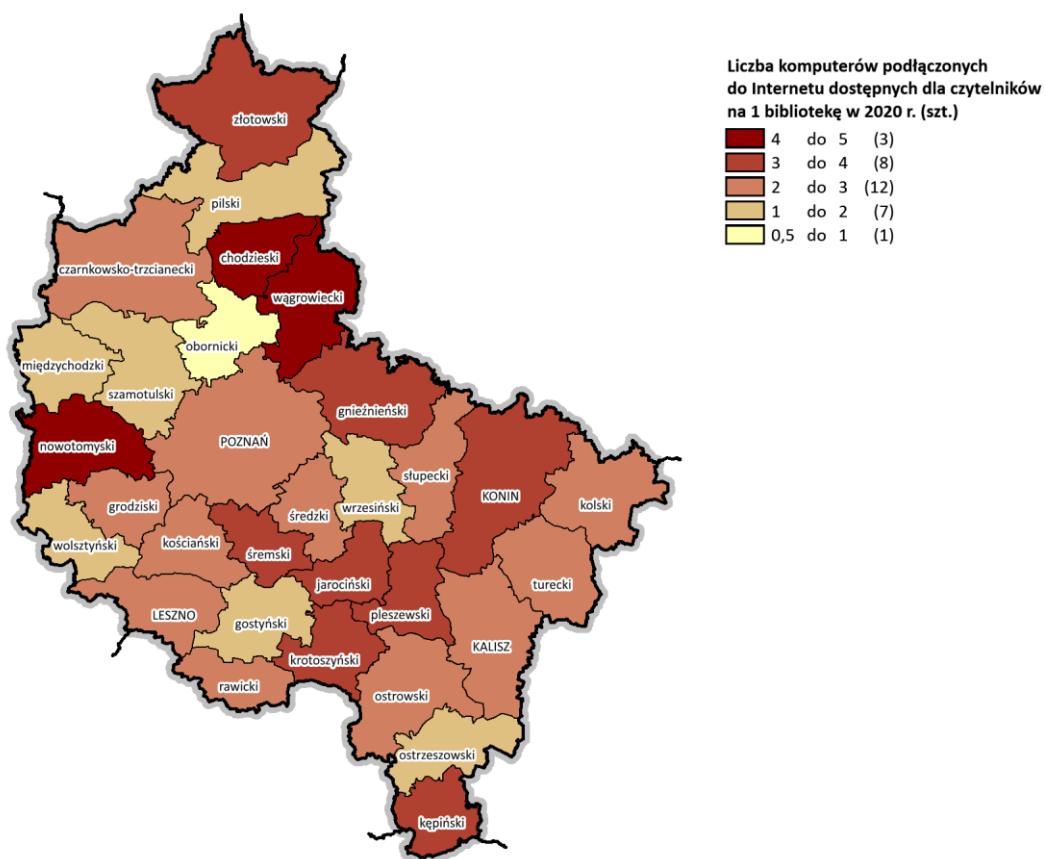
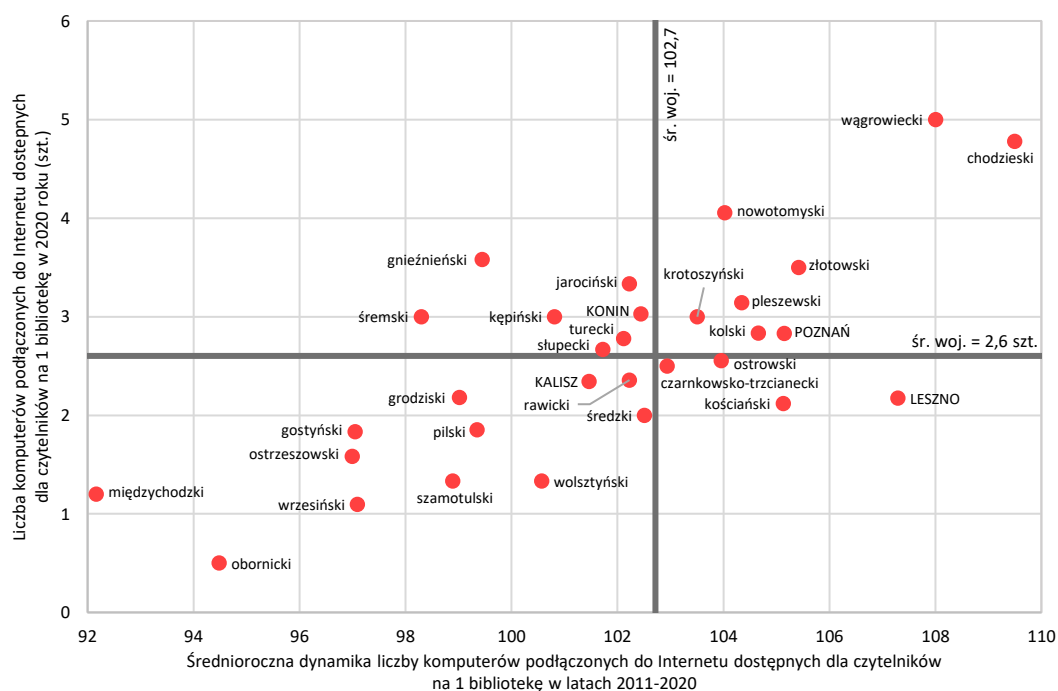
Ryc. 126. Księgozbiór przypadający na 1 bibliotekę publiczną

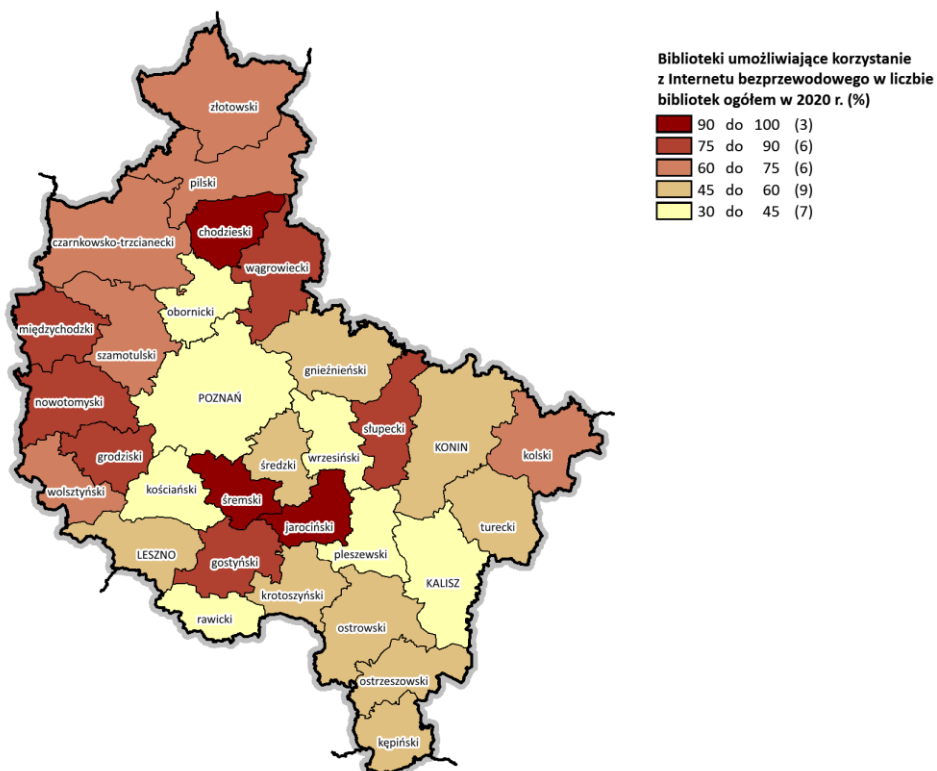
Ryc. 127. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach

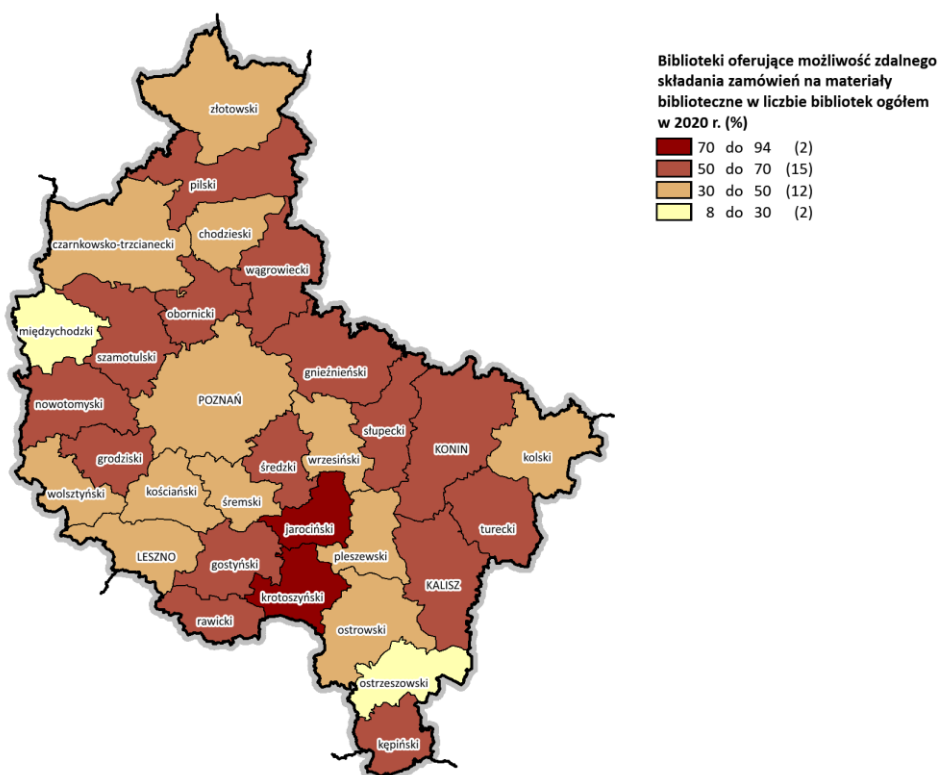
Ryc. 128. Komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników

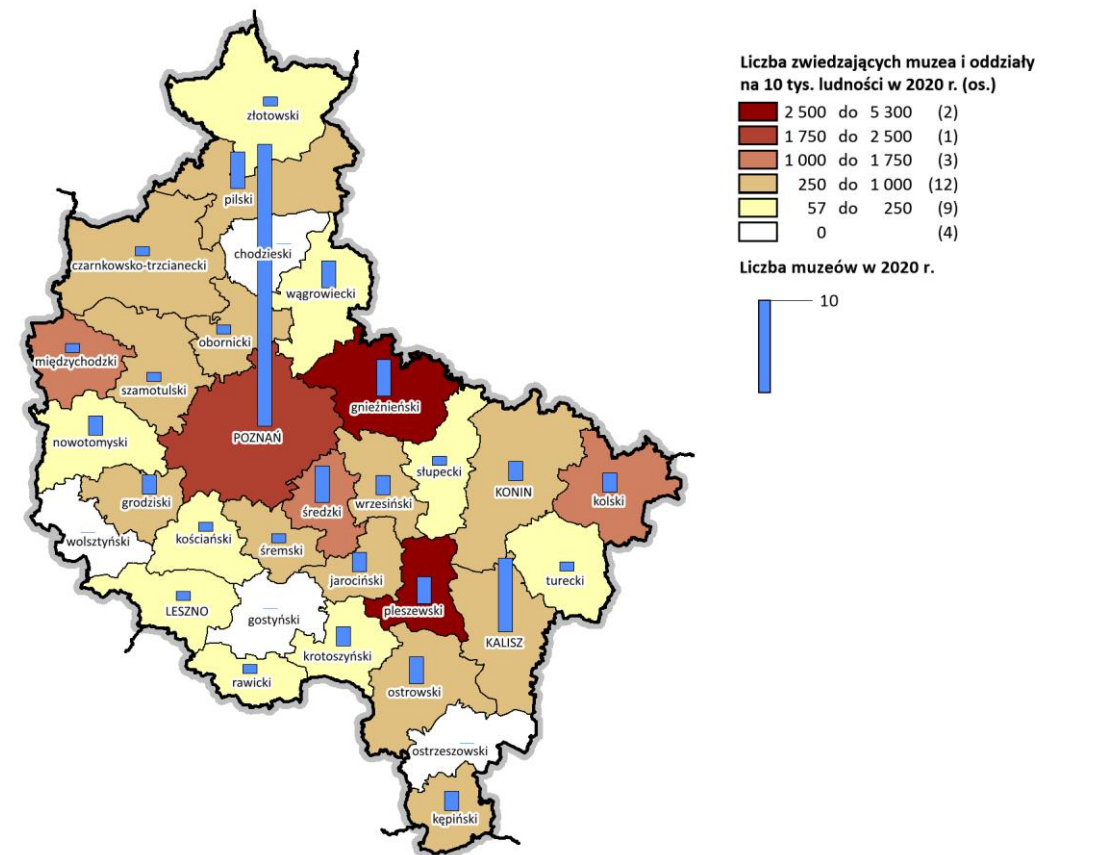

Ryc. 129. Biblioteki umożliwiające korzystanie z Internetu bezprzewodowego

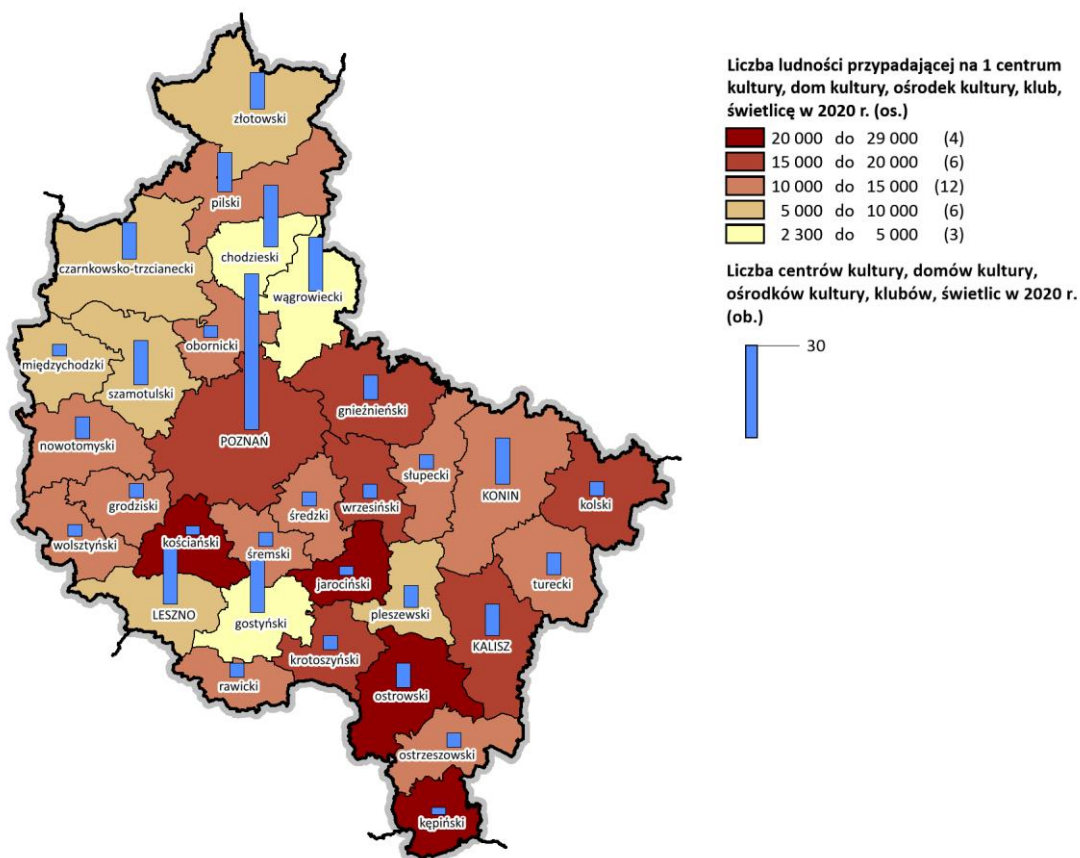
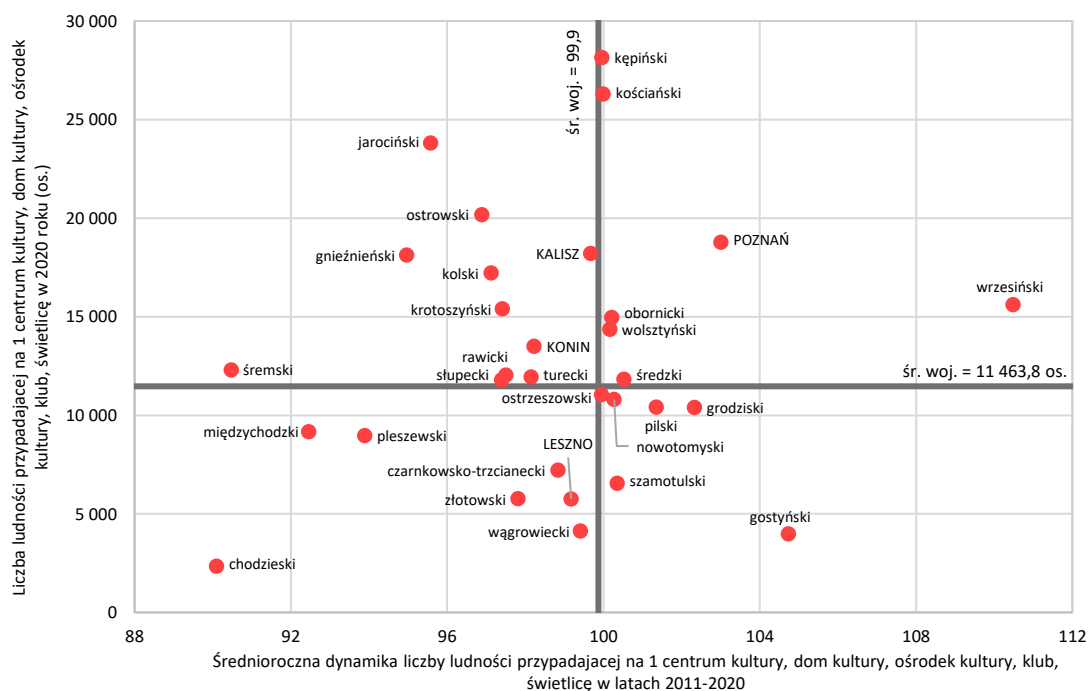

Ryc. 130. Biblioteki oferujące możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne

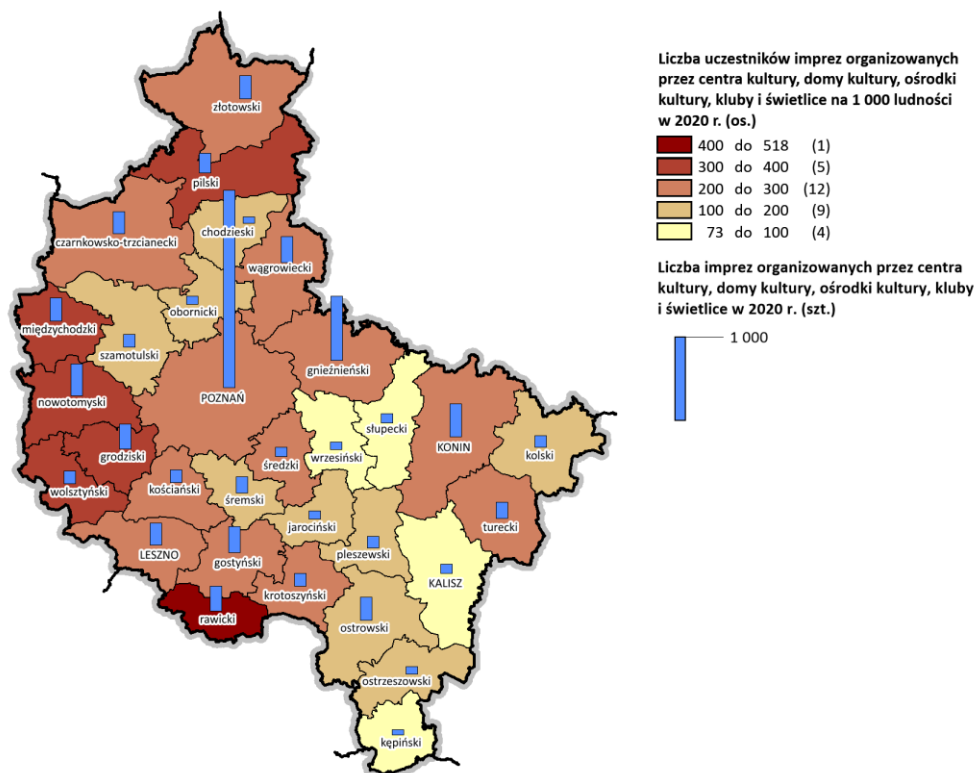

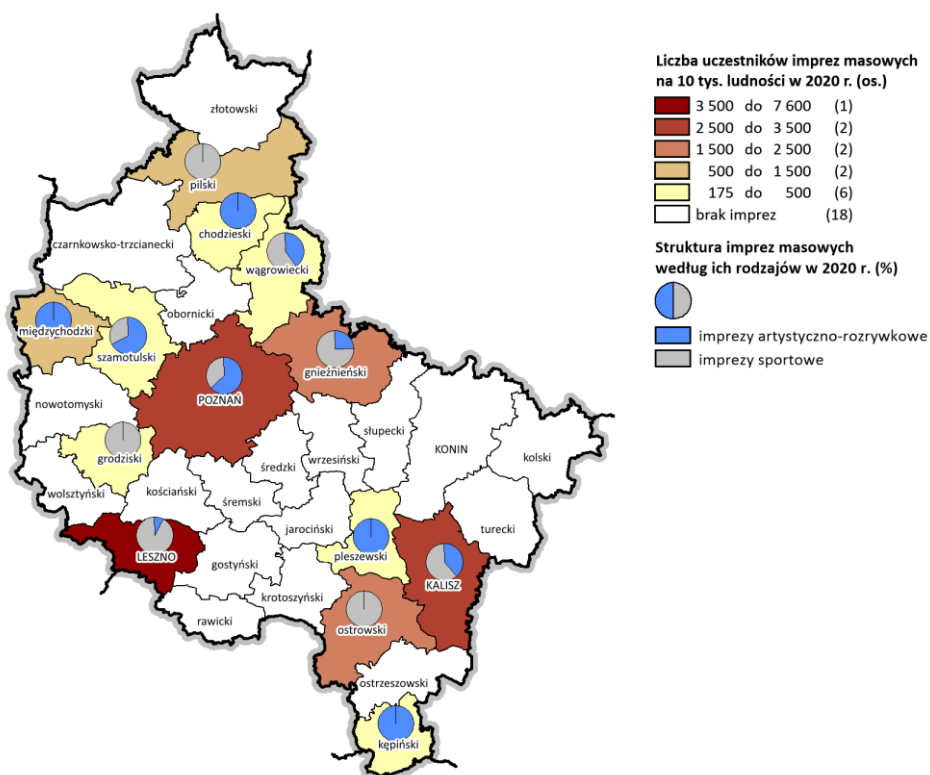
Ryc. 132. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice

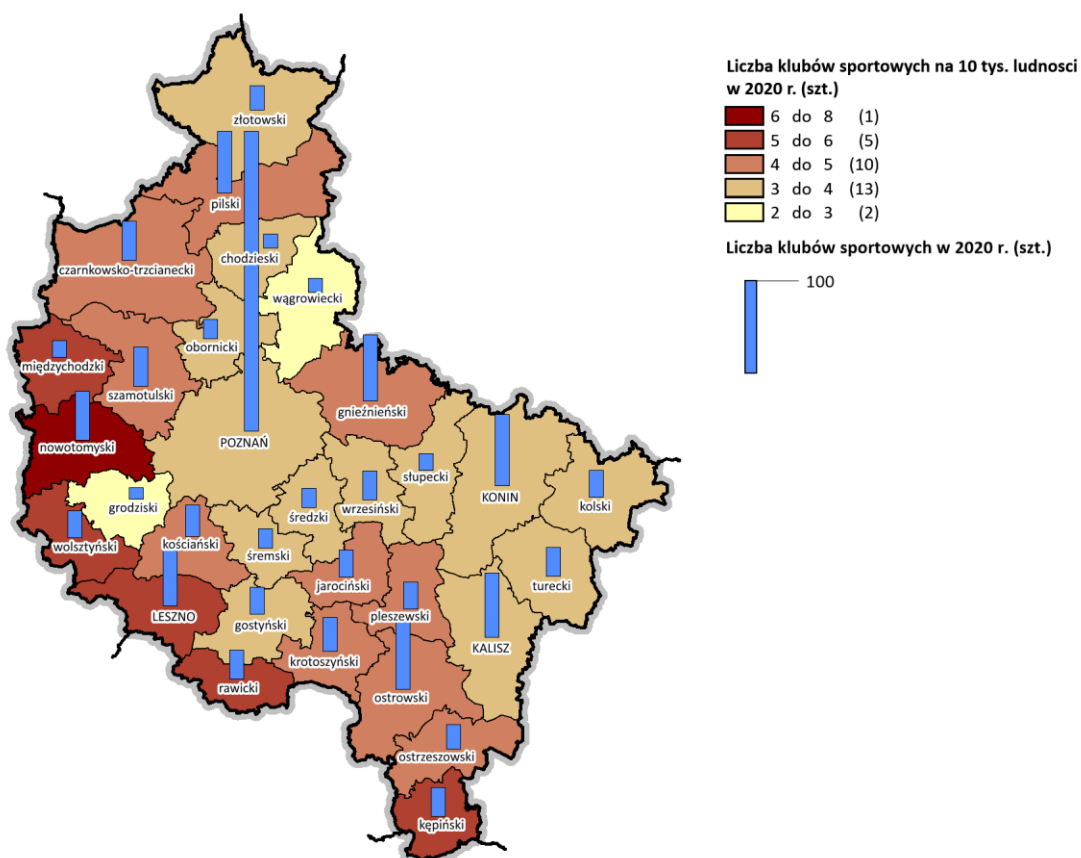
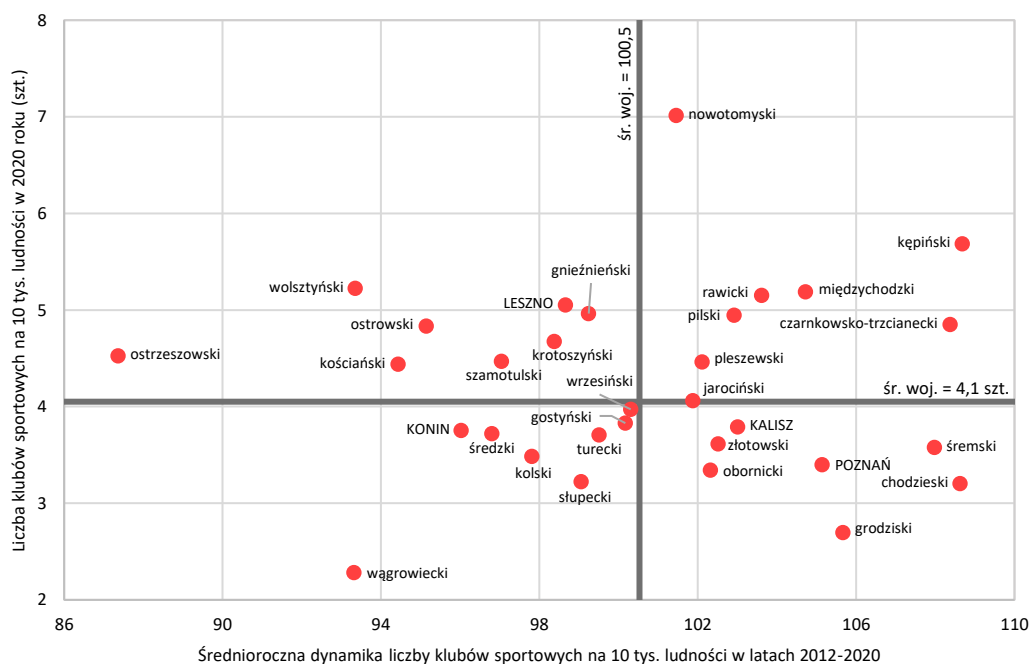
Ryc. 133. Imprezy organizowane przez centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice

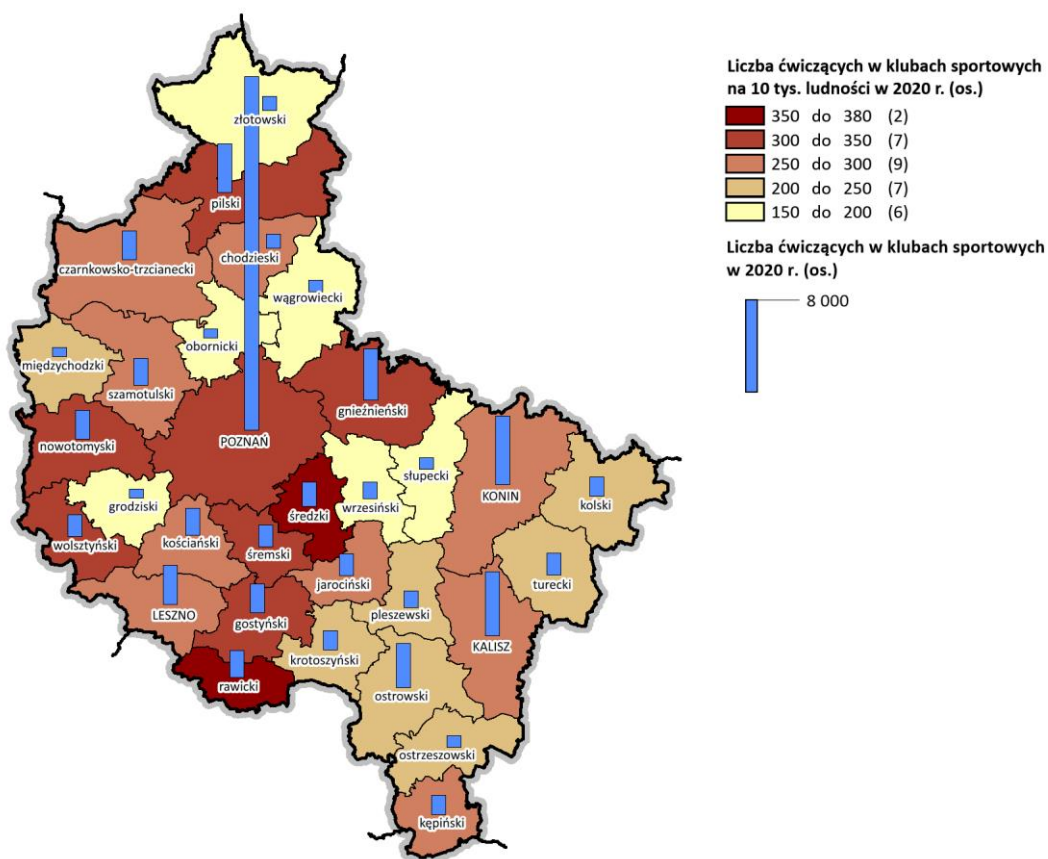
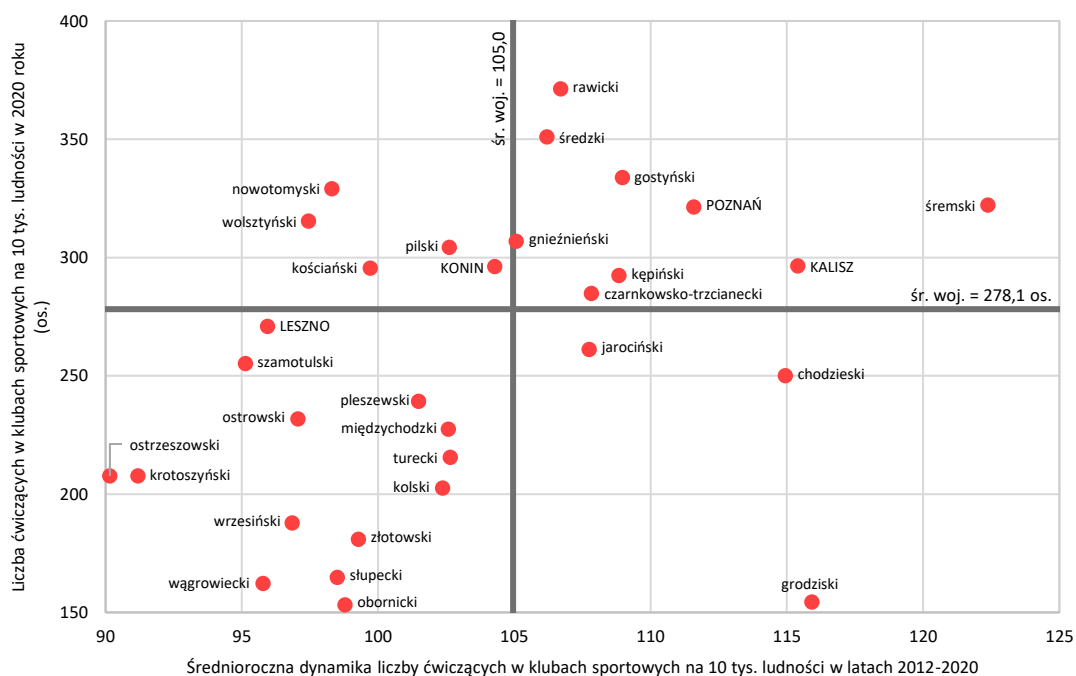
Ryc. 134. Imprezy masowe

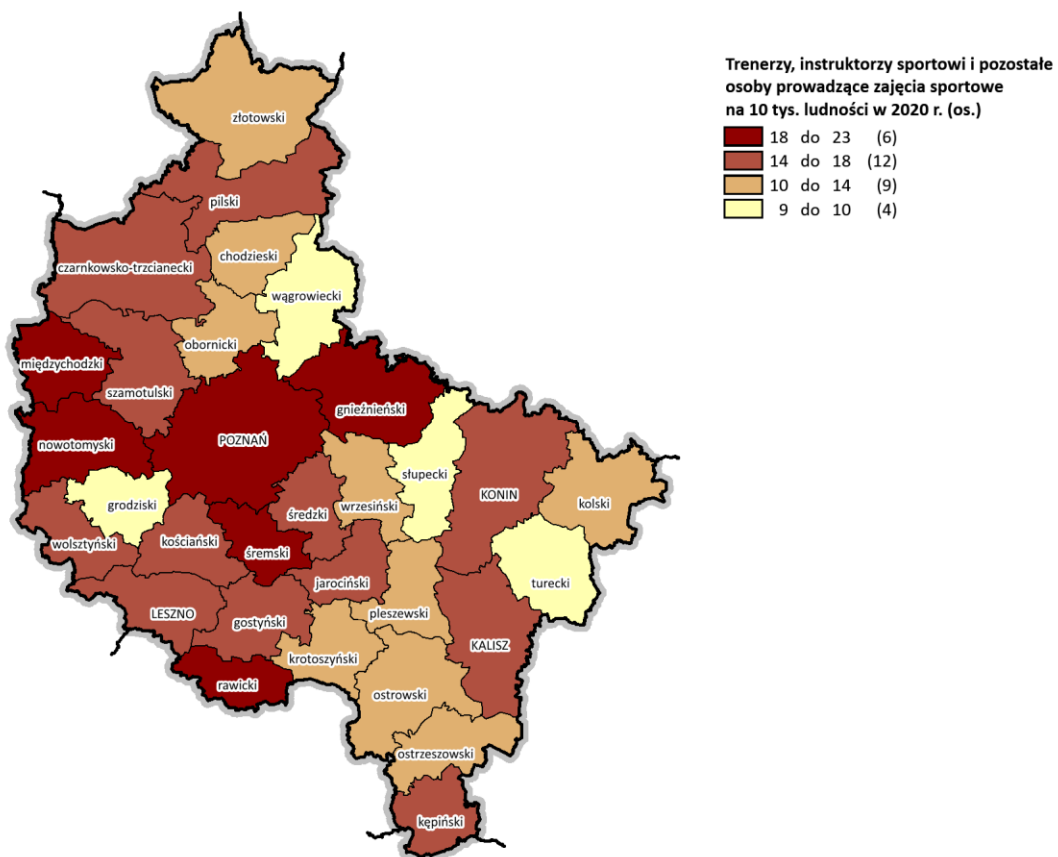
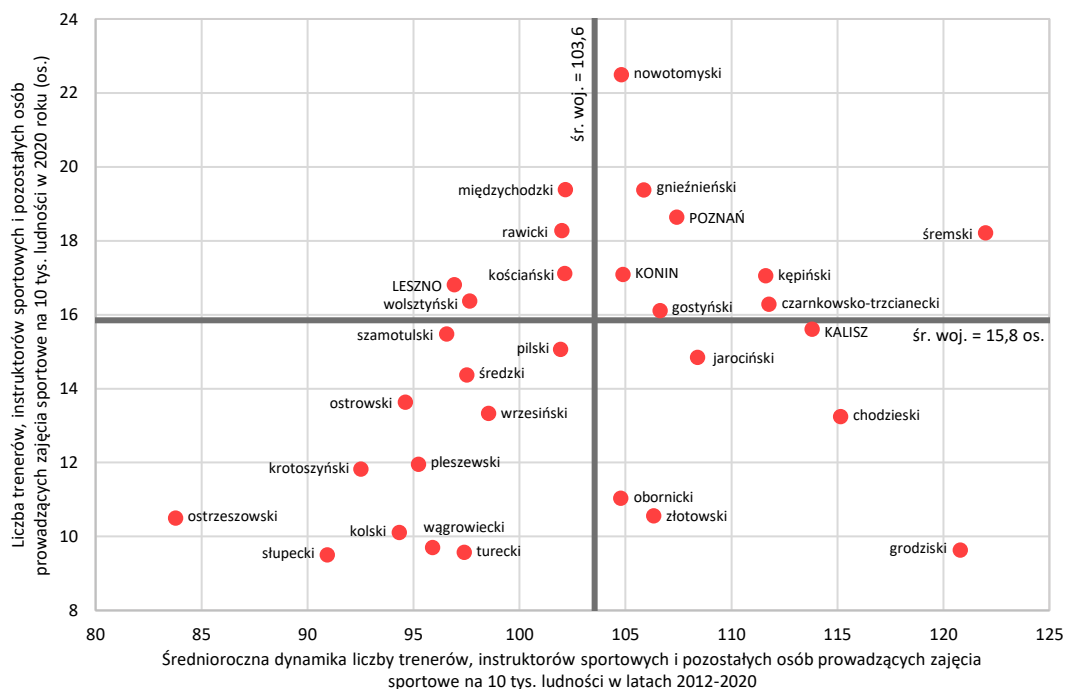
Ryc. 135. Kluby sportowe

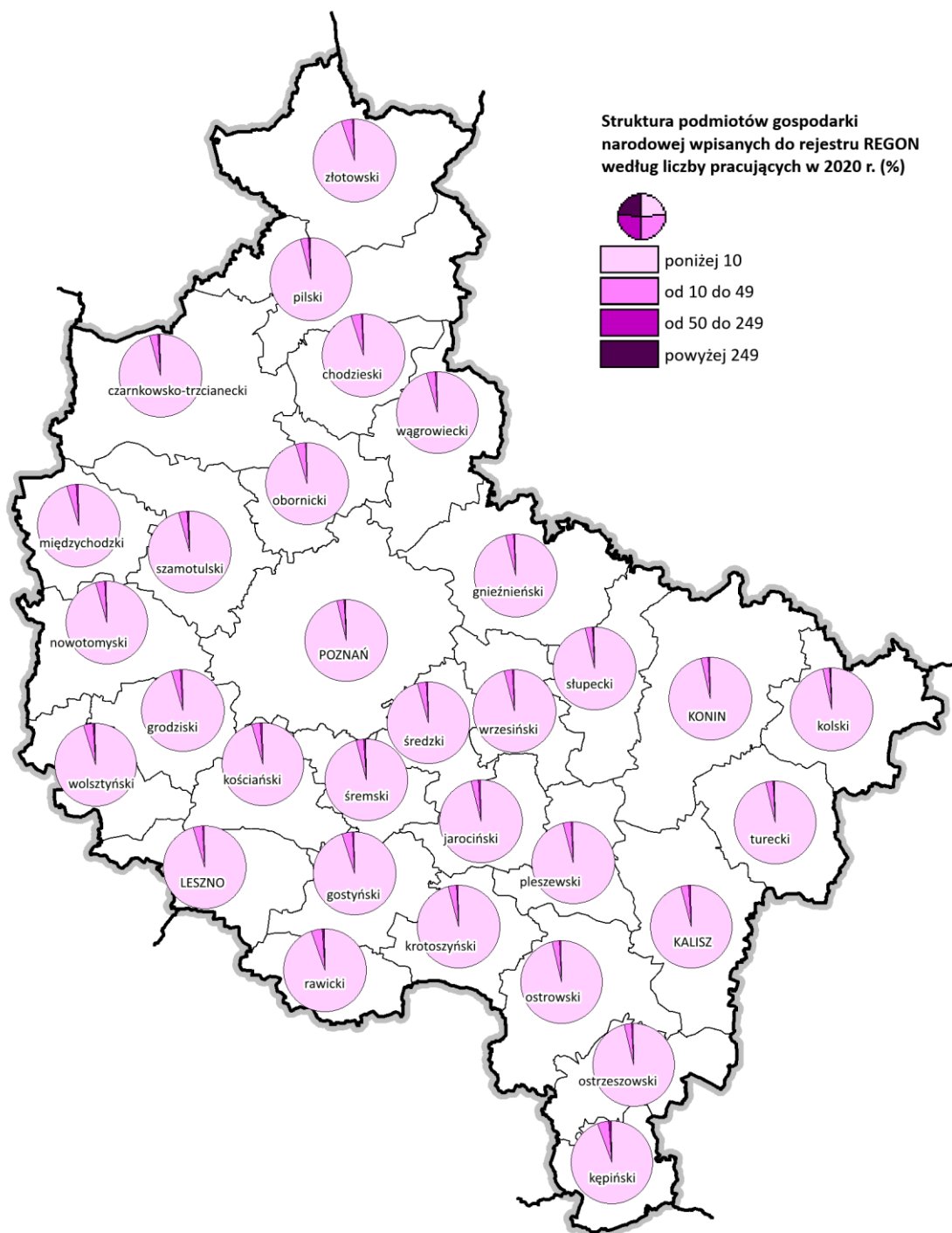
Ryc. 136. Ćwiczący w klubach sportowych

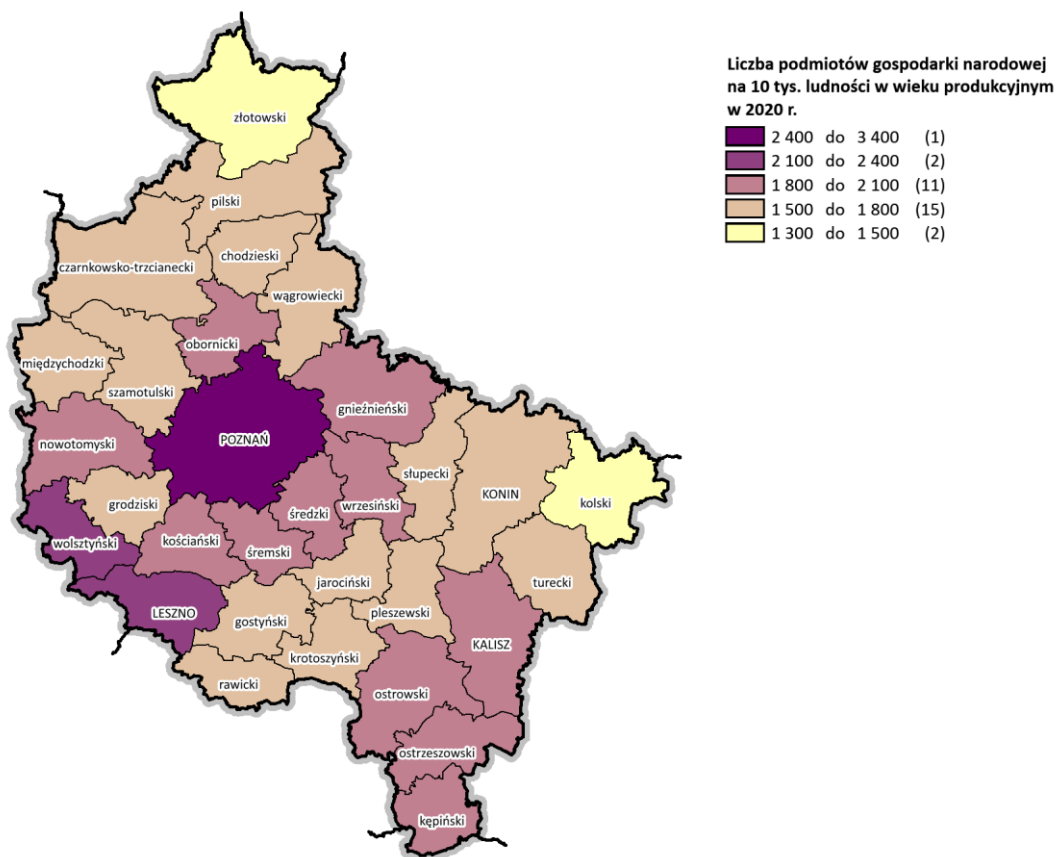
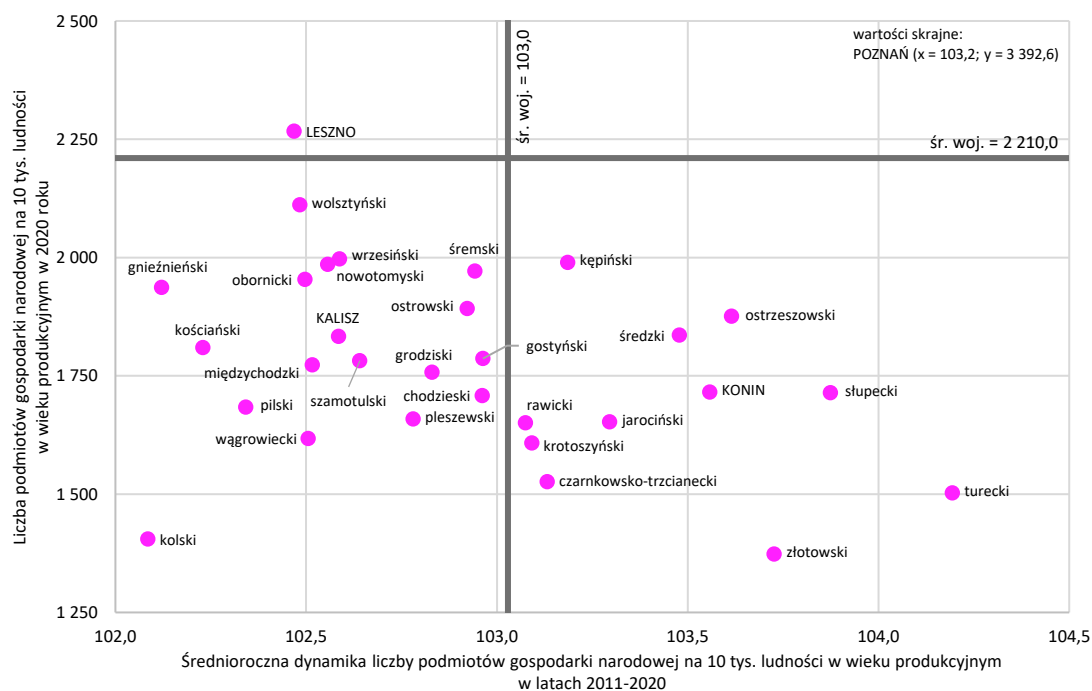
Ryc. 137. Prowadzący zajęcia sportowe na 10 tys. ludności

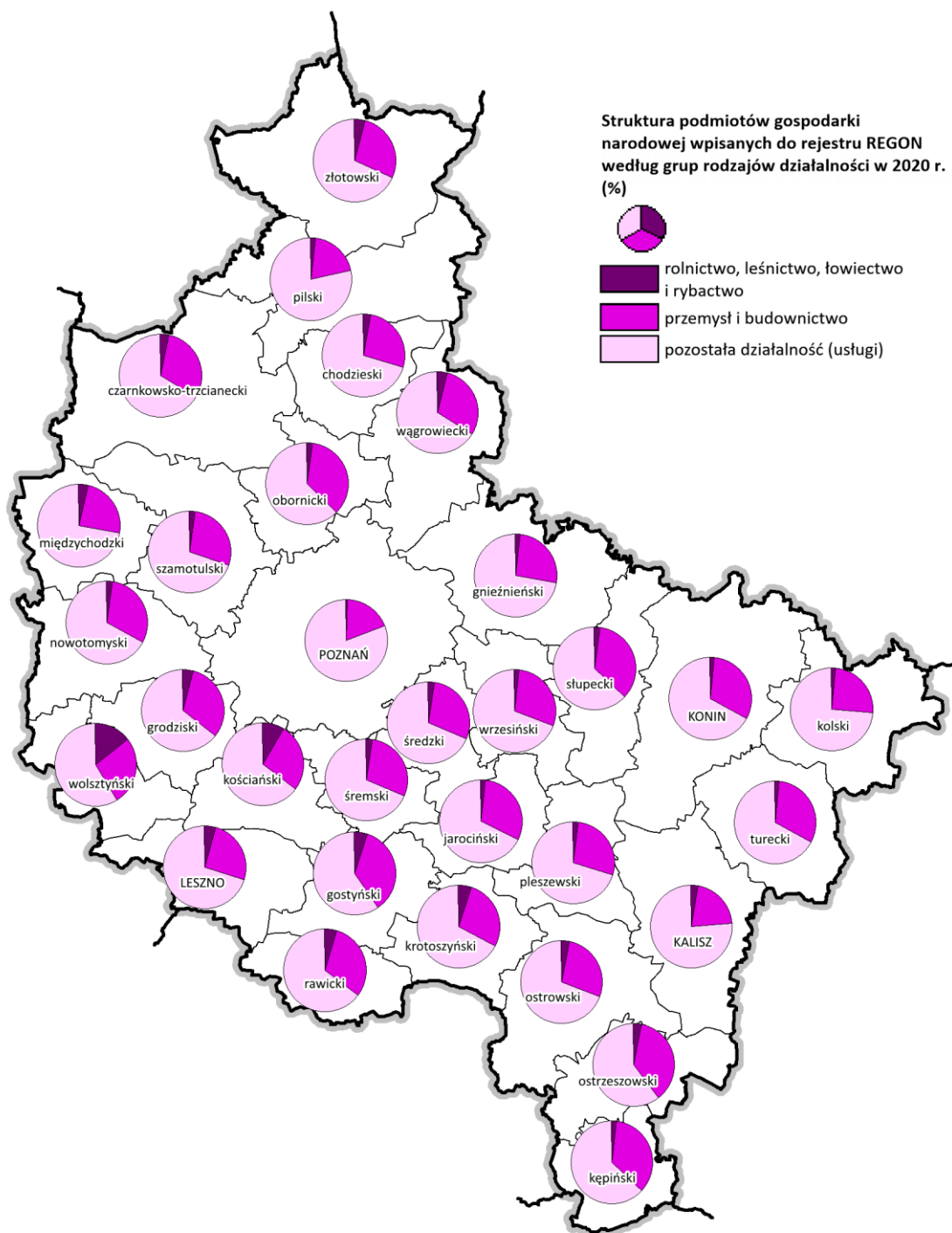
Ryc. 139. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według liczby pracujących

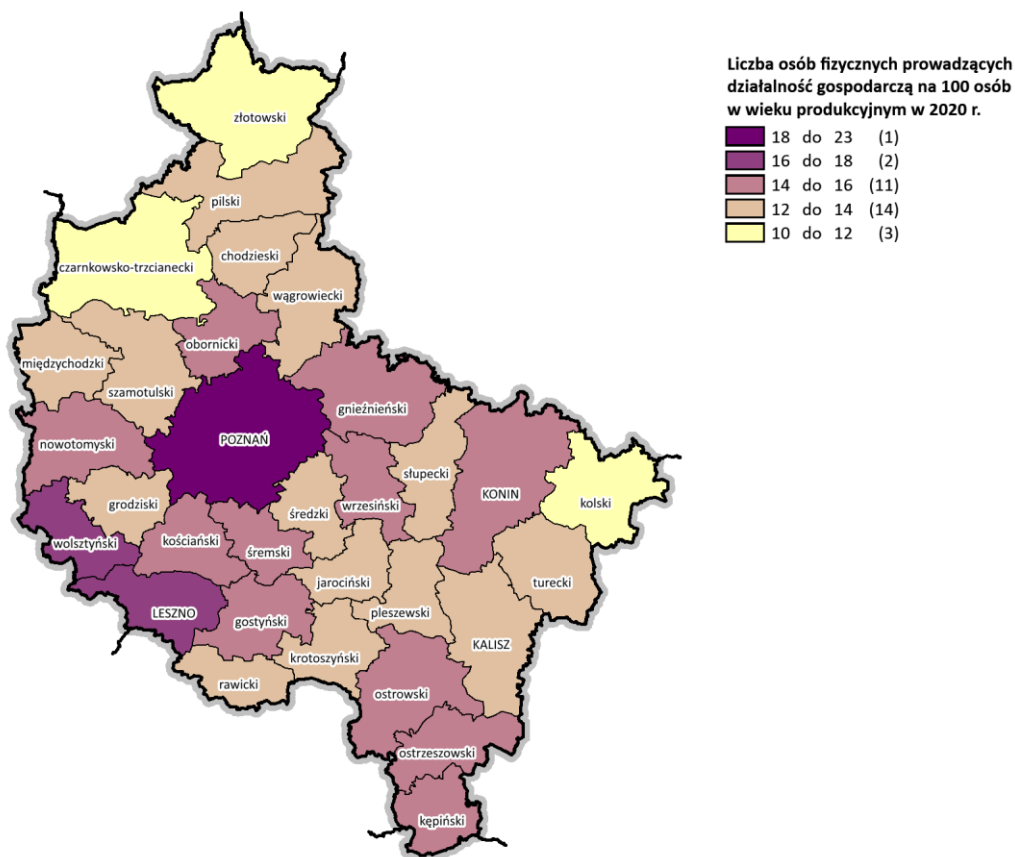
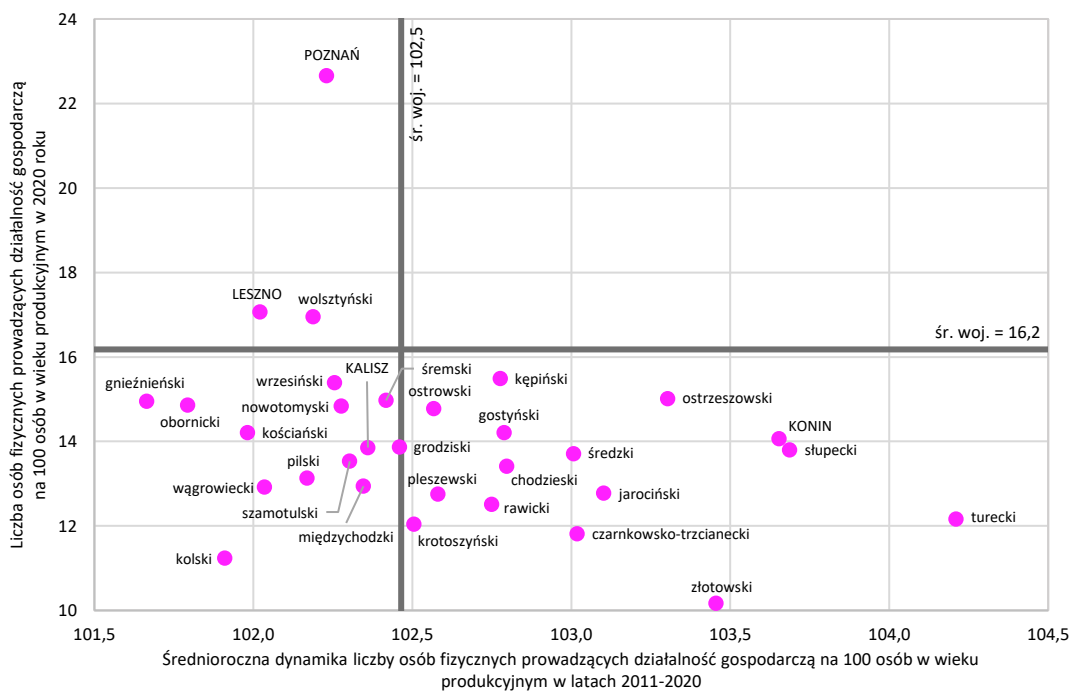
Ryc. 140. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

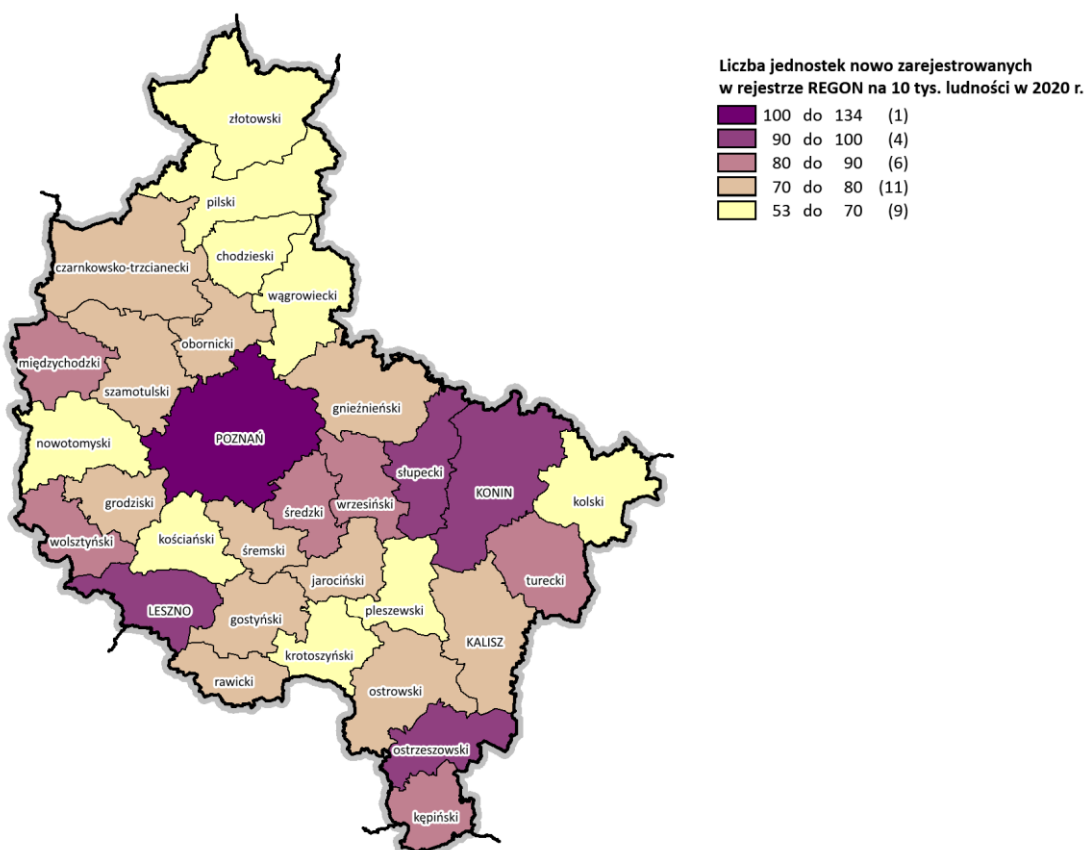
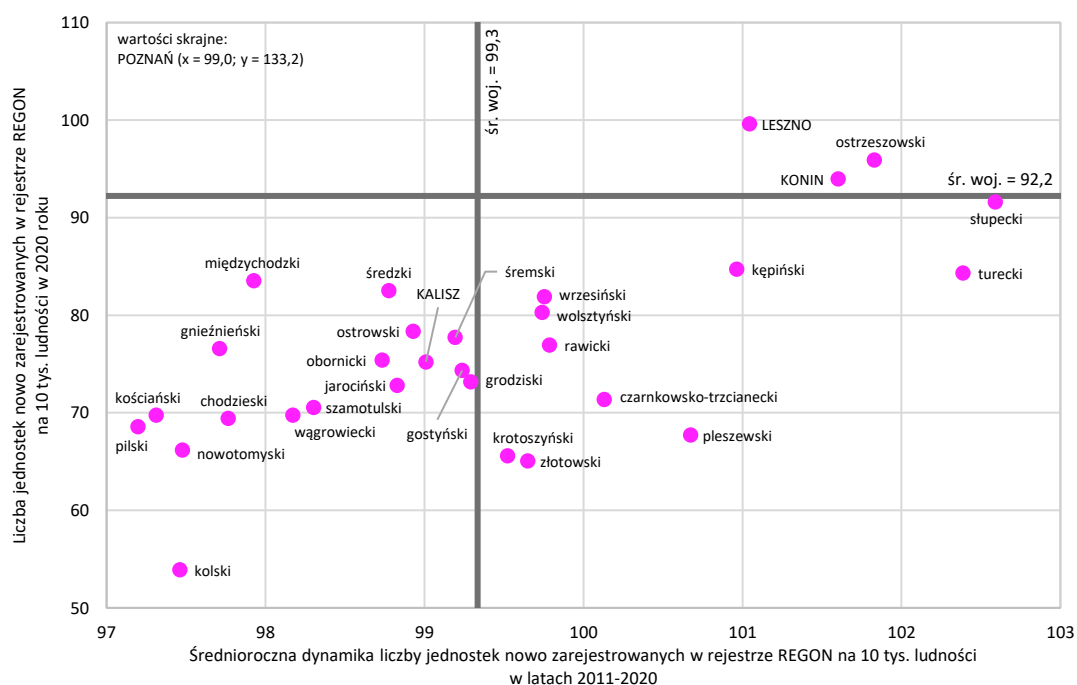
Ryc. 141. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności

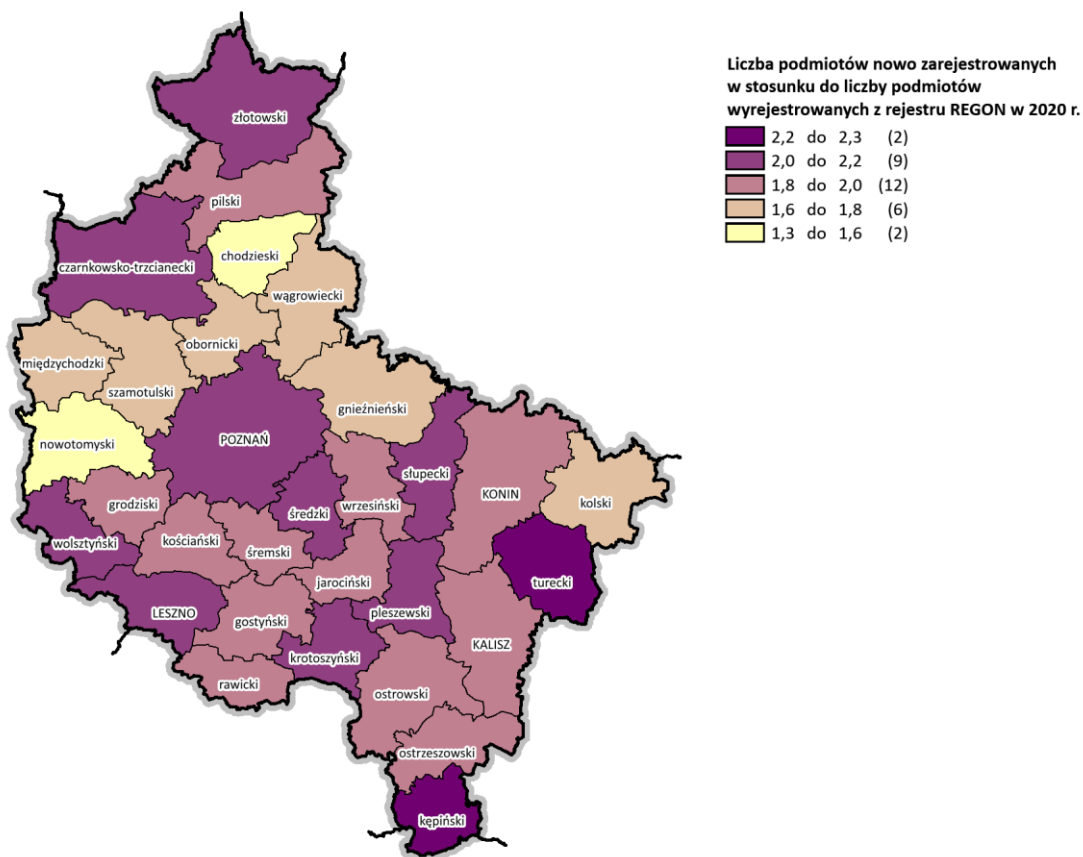
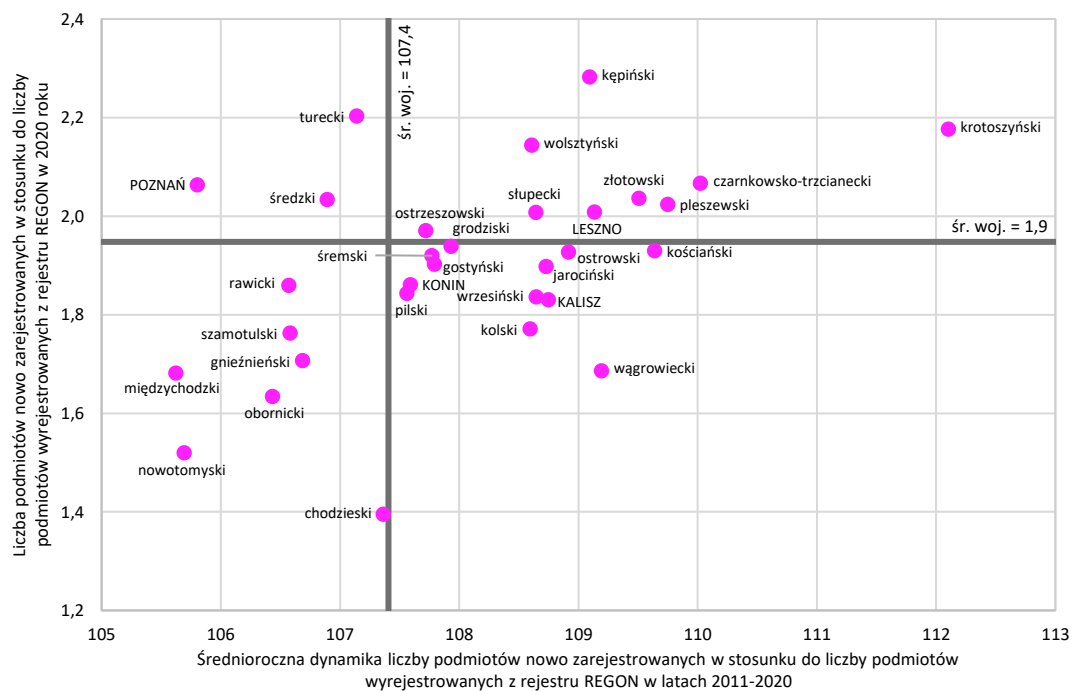
Ryc. 142. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

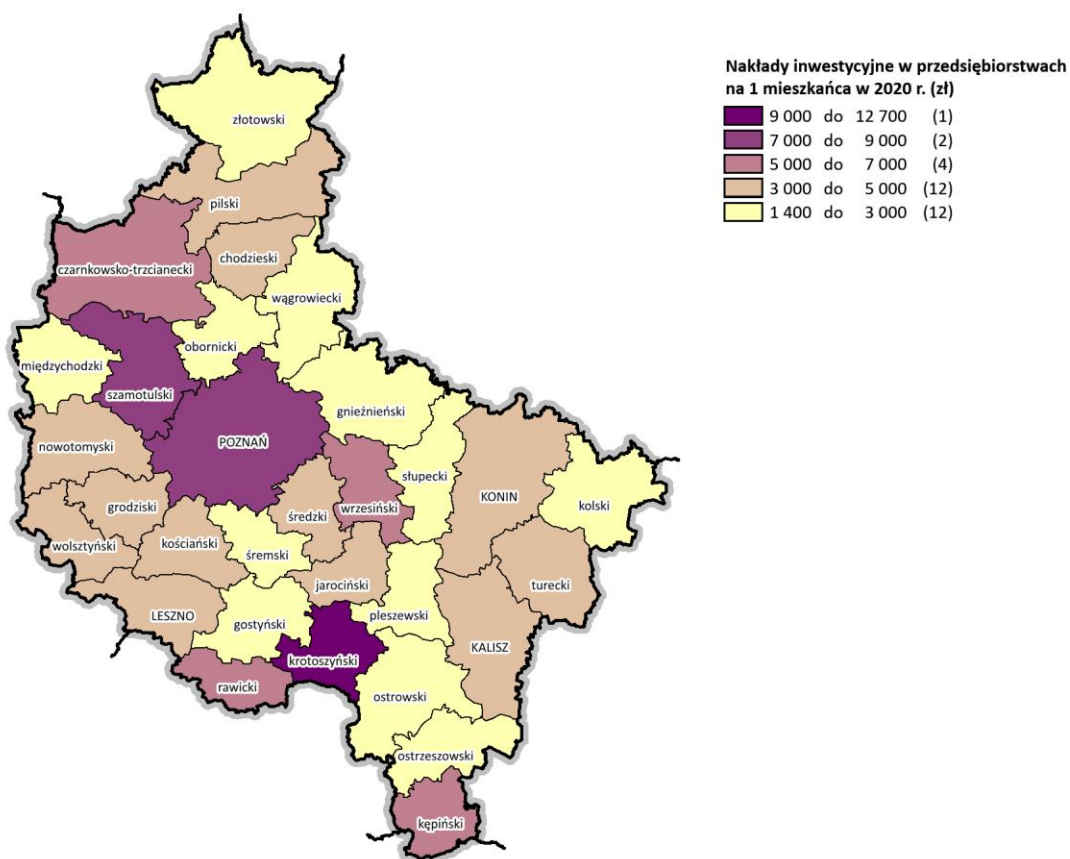
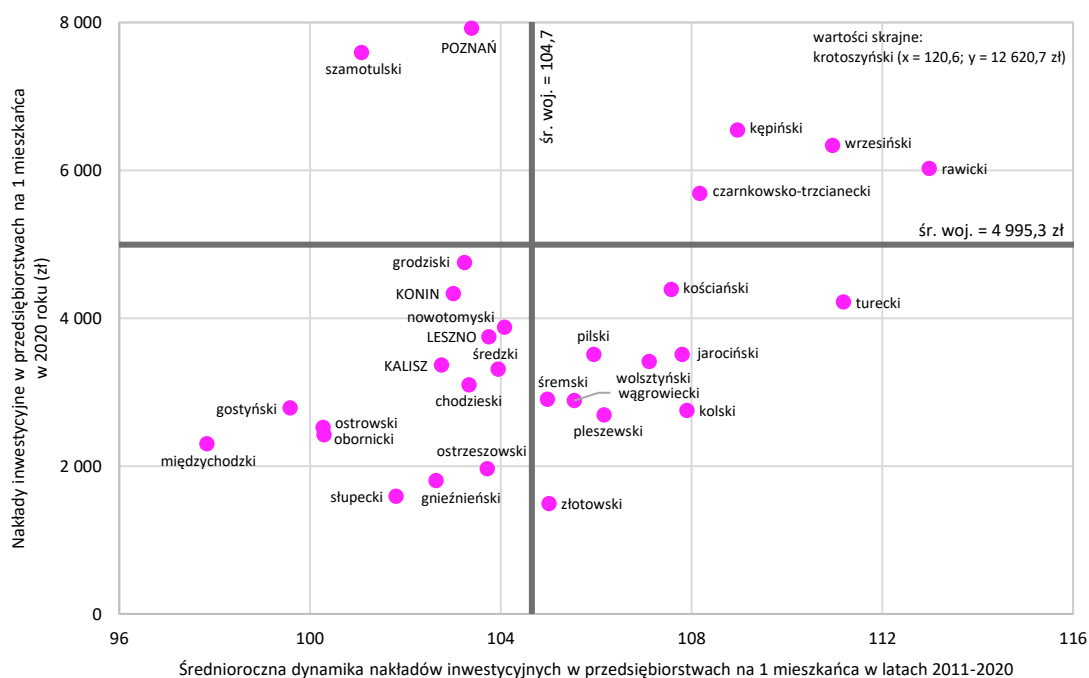
Ryc. 143. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

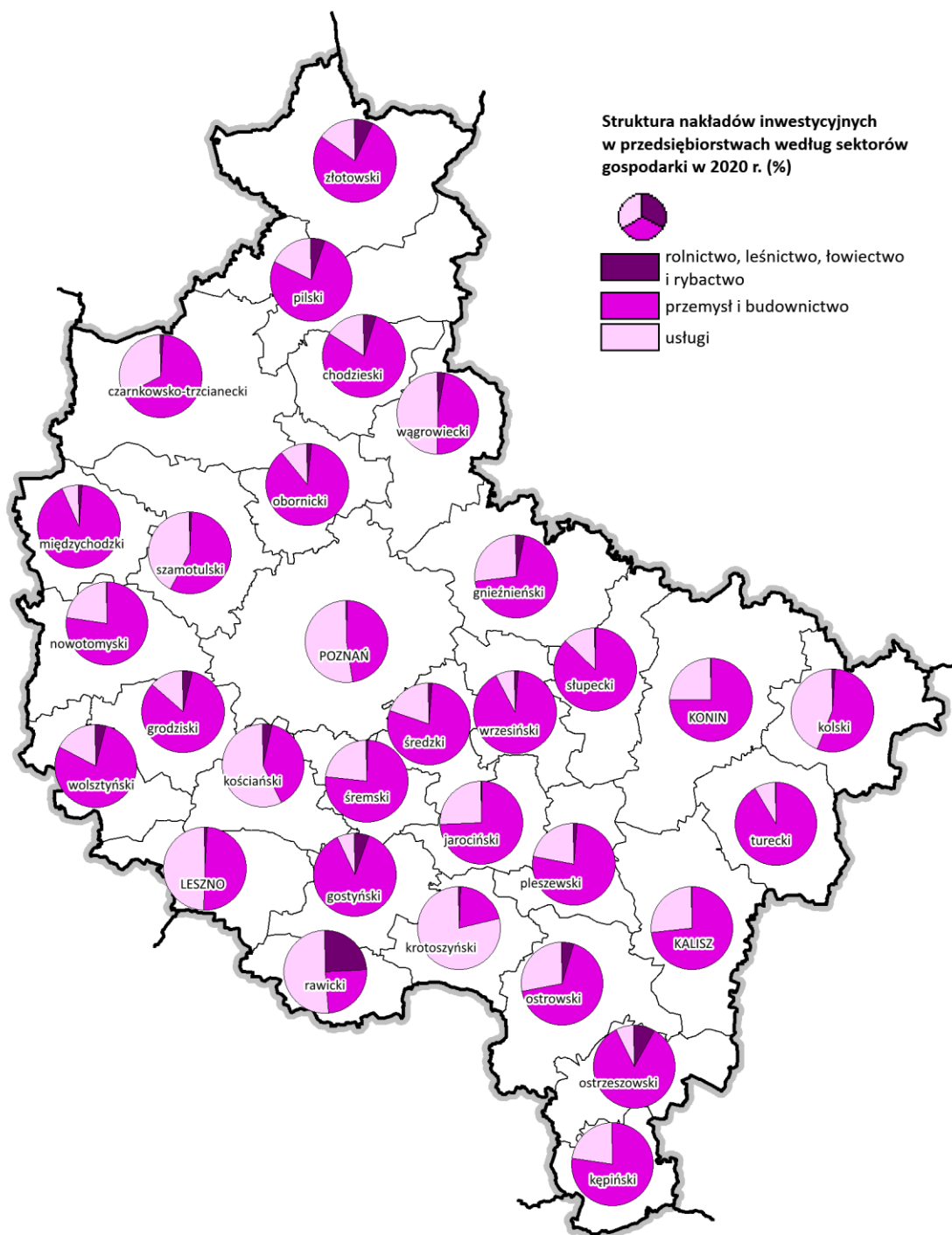
Ryc. 144. Stosunek podmiotów nowo zarejestrowanych do podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON

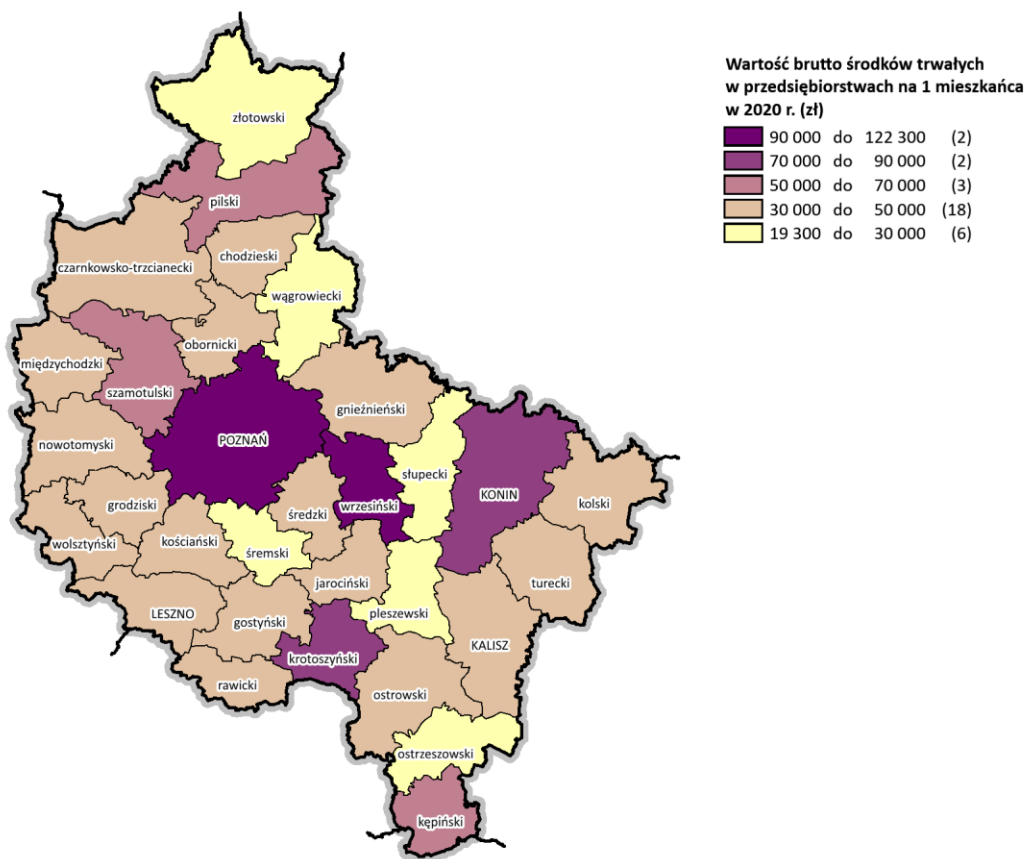
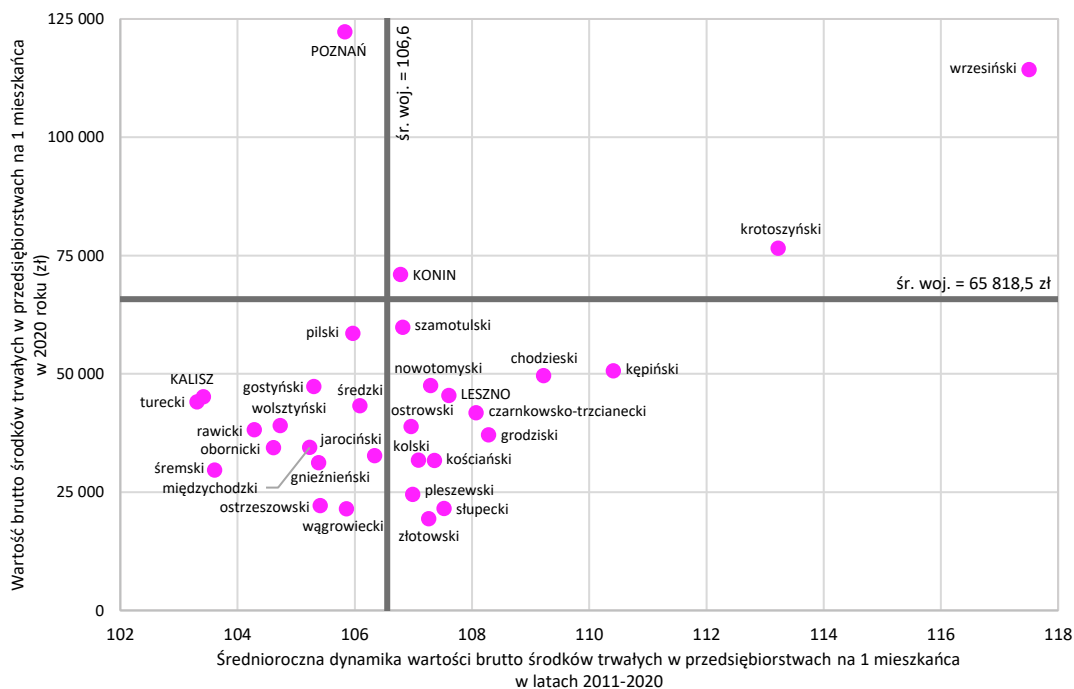
Ryc. 145. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca

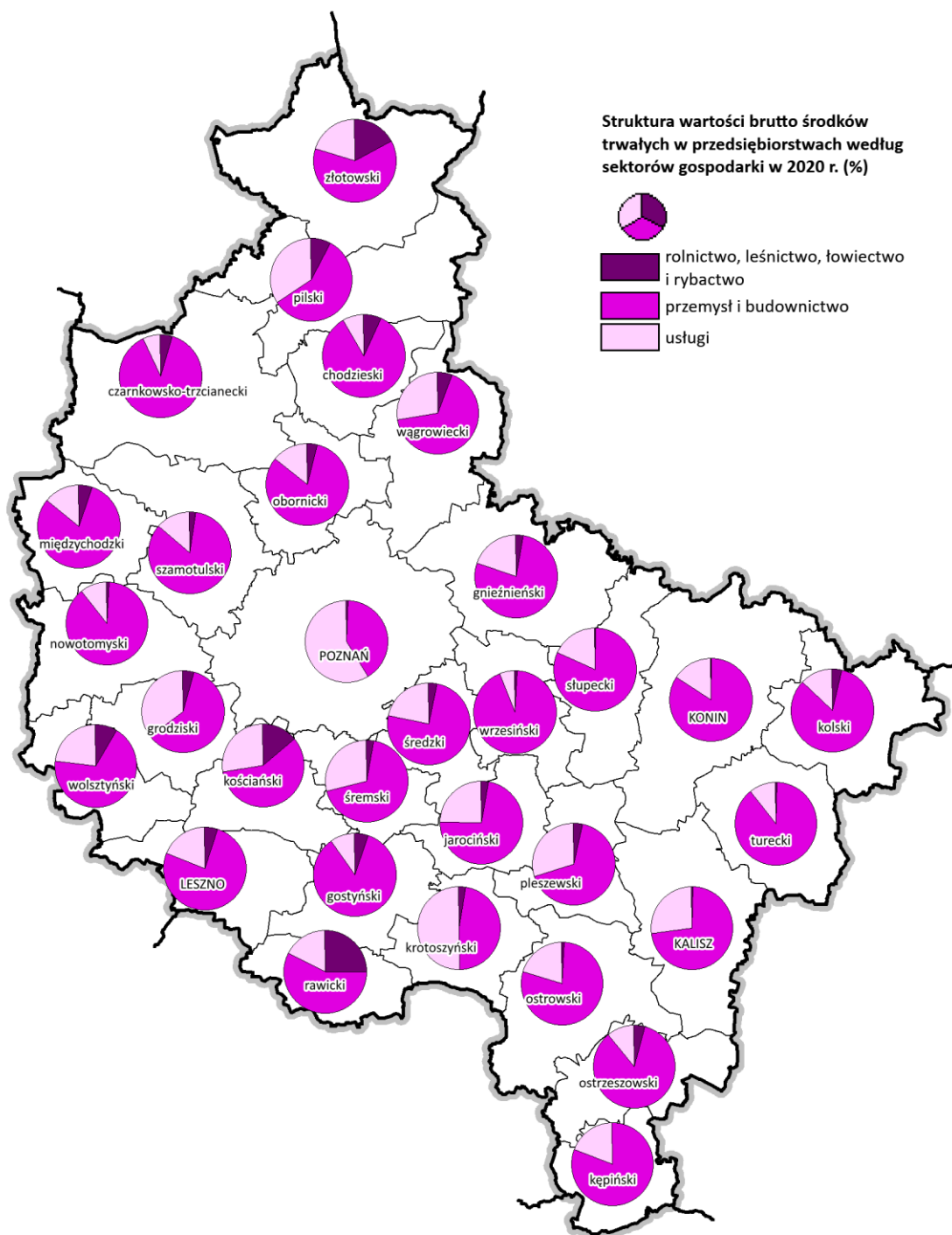
Ryc. 146. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów gospodarki

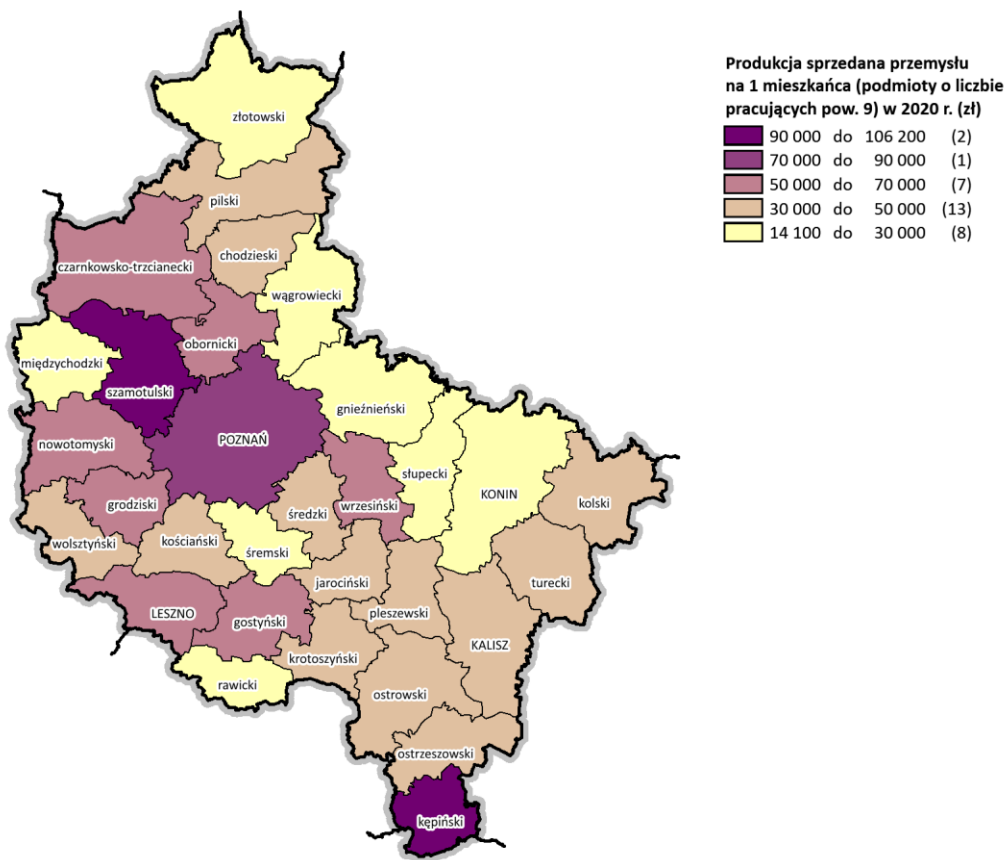
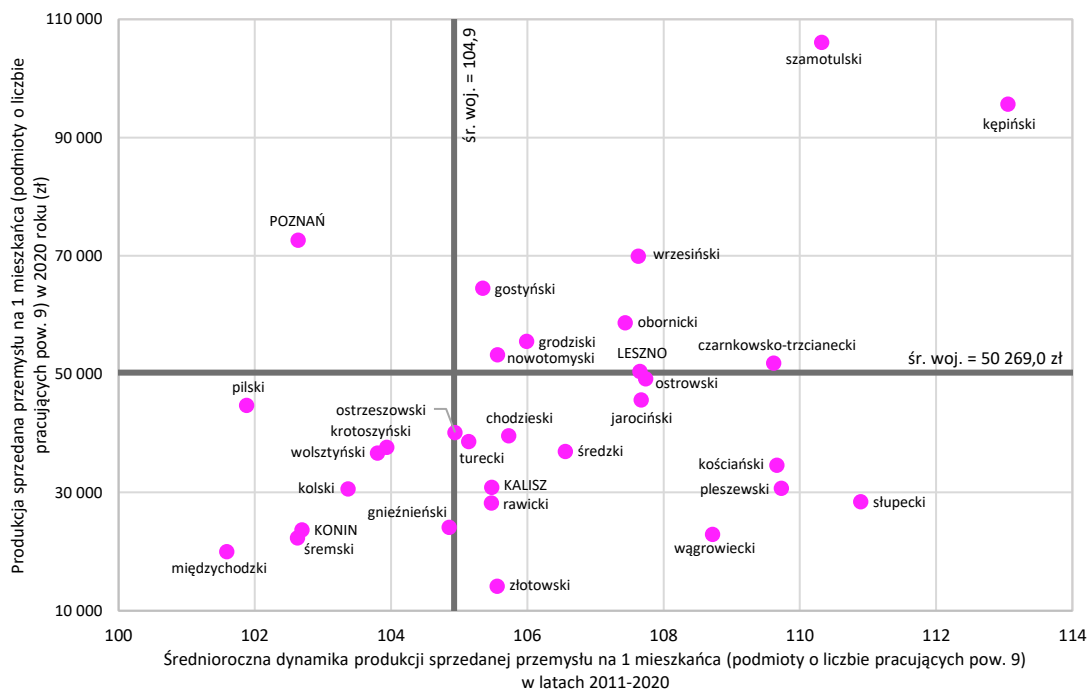
Ryc. 147. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca

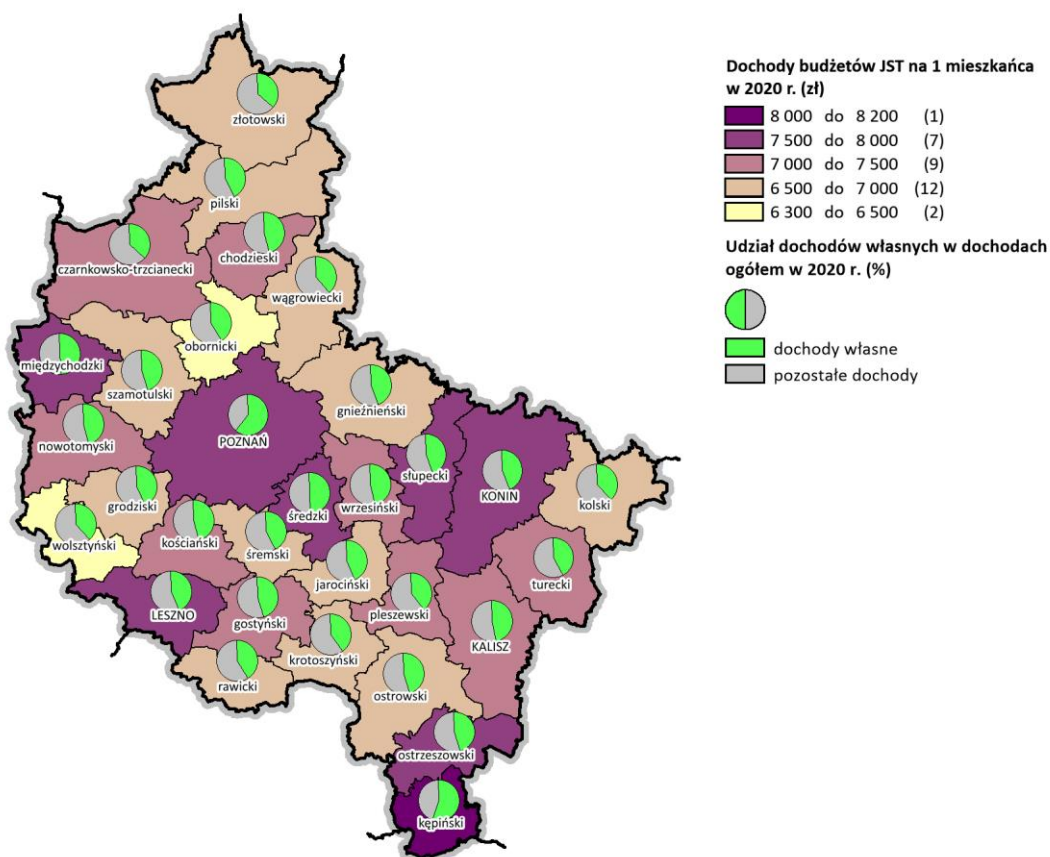
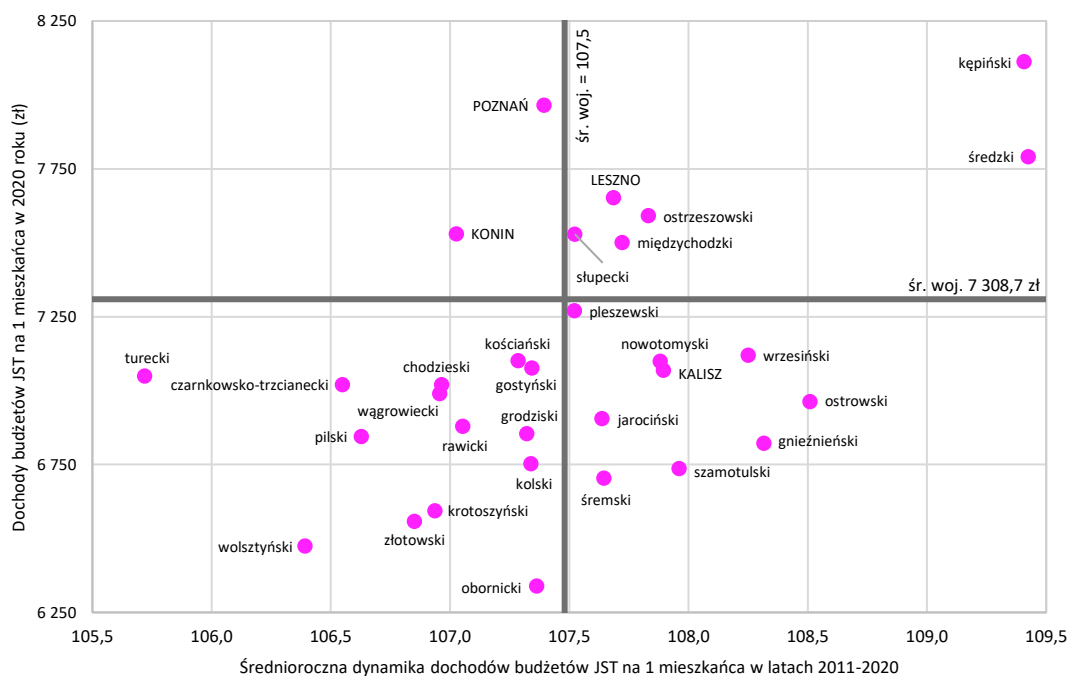
Ryc. 148. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sektorów gospodarki

Ryc. 149. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (według PKD 2007, podmioty o liczbie pracujących powyżej 9)

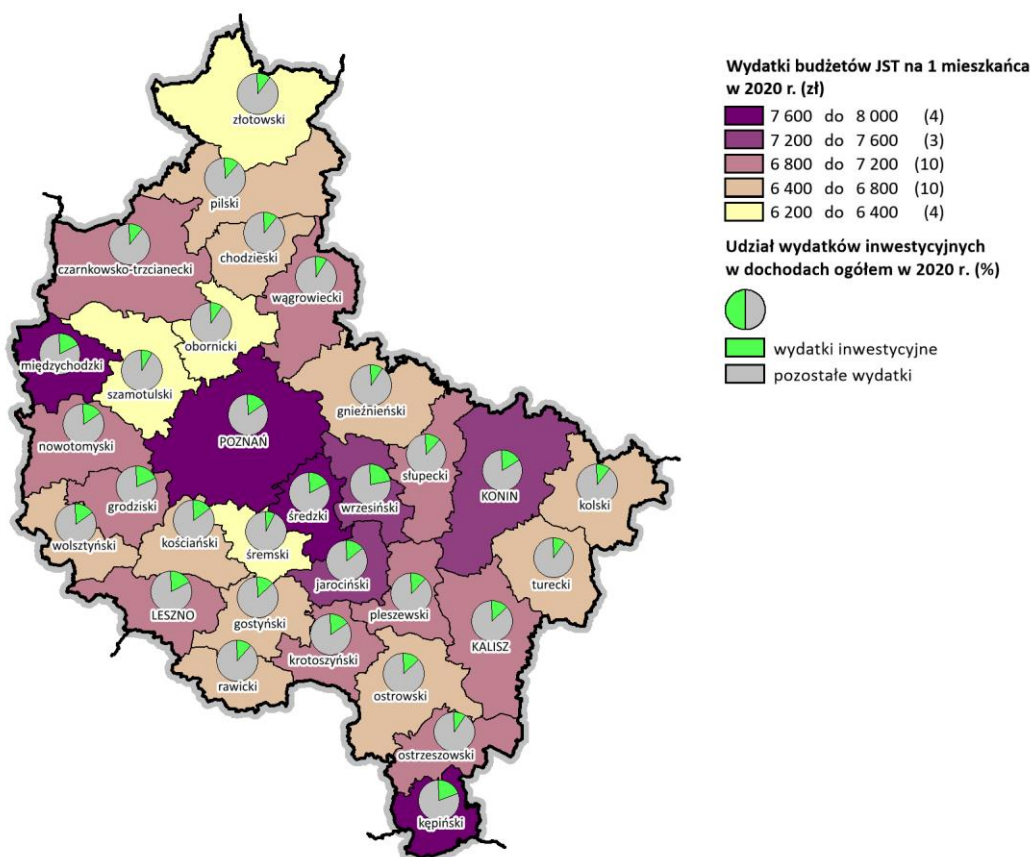
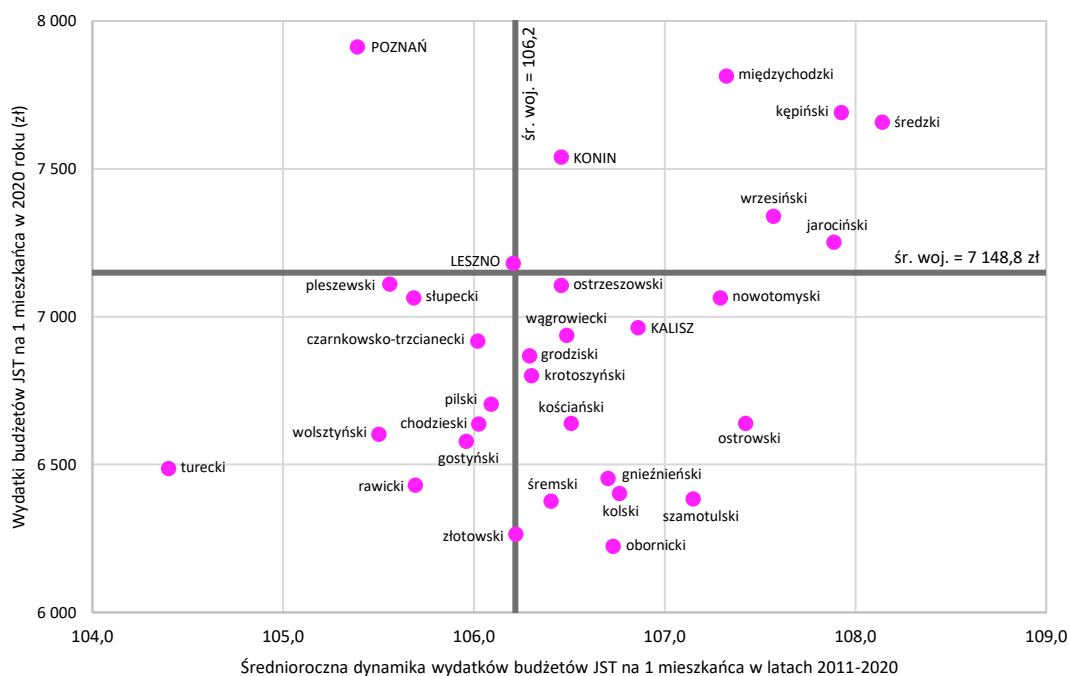

Ryc. 150. Dochody budżetów JST*

* powiaty wraz z gminami oraz miasta na prawach powiatu

Ryc. 151. Wydatki budżetów JST*

* powiaty wraz z gminami oraz miasta na prawach powiatu

III. ANALIZA SYNTETYCZNA ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI W UKŁADZIE POWIATOWYM

1. METODY WYKORZYSTANE W ANALIZIE

W analizie zróżnicowania wewnątrzregionalnego Wielkopolski w ujęciu syntetycznym punktem wyjścia było określenie poziomu rozwoju poszczególnych jednostek. Zgodnie z przyjętymi założeniami źródłem dla metodyki przyjętej w niniejszym opracowaniu były metody statystyczne wykorzystane w syntetycznej analizie zróżnicowania Wielkopolski przeprowadzonej w ramach przygotowanego przez WROT opracowania *Analiza zróżnicowania wewnątrzregionalnego województwa wielkopolskiego 2017*.

Podstawową metodą badawczą wykorzystaną w opracowaniu była statystyczna analiza danych dotyczących wielkopolskich powiatów (z uwzględnieniem połączenia dla celów analitycznych czterech miast na prawach powiatu z otaczającymi je powiatami ziemskimi). Kluczowy element podjętych prac i jednocześnie podstawowe wyzwanie badawcze stanowiło wyznaczenie listy wskaźników statystycznych opisujących rozwój społeczno-gospodarczy, dostępnych na poziomie powiatów, a następnie ich pogrupowanie i przyporządkowanie do zidentyfikowanych dziedzin charakteryzujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego (tzw. obszary rozwoju). Wyznaczone w analizie dziedziny (GOSPODARKA, DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY, EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA, JAKOŚĆ PRZESTRZENI) zostały zapożyczone z *Analizy zróżnicowania wewnątrzregionalnego województwa wielkopolskiego 2017*. Zgodnie z przyjętymi założeniami określają one poszczególne elementy/płaszczyzny rozwoju społeczno-gospodarczego, dopełniając się nawzajem i uzupełniając, zaś razem wskazują na łączny potencjał każdego z powiatów. Dobór zmiennych do analiz bazował na zestawie wskaźników statystycznych wykorzystanych w ww. Analizie z 2018 roku. Został on jednak częściowo zmodyfikowany, co wynikało m.in. z braku ciągłości (niedostępności) niektórych danych wykorzystanych w poprzednim opracowaniu z tego zakresu. Cały zasób przyjętych zmiennych świadczy o poziomie i potencjale rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów oraz cechuje się jednoznaczną interpretacją i aktualnością.

Dane w pierwszej kolejności poddano wstępnej analizie statystycznej. Koncentrowała się ona w szczególności na skonfrontowaniu ze sobą kluczowych miar dyspersji w ramach analizy zbiorowości powiatów (średnia, odchylenie standardowe, klasyczny współczynnik zmienności) oraz wstępnej identyfikacji istniejącego zróżnicowania i stopnia rozwoju regionu.

Punkt wyjścia do bardziej zaawansowanych analiz, związanych z wyznaczeniem mierników syntetycznych oraz przeprowadzeniem analizy skupień, stanowiło zbadanie stopnia skorelowania przyjętych zmiennych. Pozwoliło to na eliminację tych z nich, które zawierały powtarzające się informacje. Za maksymalny poziom współczynnika korelacji, powyżej którego odrzucono wskaźniki wybrane wstępnie do analizy, przyjęto wartość $r = 80\%$. Na podobnej zasadzie wyeliminowano z dalszych analiz zmienne cechujące się zbyt niskim współczynnikiem zmienności. W tym przypadku przyjęto, że granica będzie wynosić 5%.

Kolejnym elementem prac było przeprowadzenie normalizacji zmiennych poprzez standaryzację ich wartości z uwzględnieniem podziału na stymulanty i destymulanty. W jej wyniku zmienne diagnostyczne zostały pozbawione mian i sprowadzone do podobnego rzędu wielkości, a więc zostały doprowadzone do porównywalności, umożliwiającą dokonywanie dalszych operacji matematycznych. Standaryzacji dokonano zgodnie z następującymi wzorami:

STYMULANTY

$$z_{ij} = \frac{(x_{ij} - \bar{x}_j)}{S_j} \quad (j = 1, 2, \dots, n)$$

DESTYMULANTY

$$z_{ij} = \frac{(\bar{x}_j - x_{ij})}{S_j} \quad (j = 1, 2, \dots, n)$$

gdzie:

z_{ij} – zestandaryzowana wartość x_{ij} ,

x_{ij} – wartość j-tej zmiennej przed transformacją,

$\bar{x}_j$ – średnia dla j-tej zmiennej,

S_j – odchylenie standardowe dla j-tej zmiennej.

Wykonana normalizacja wartości wskaźników umożliwiła obliczenie cząstkowych mierników syntetycznych – po jednym dla każdego z sześciu analizowanych obszarów rozwoju dla poszczególnych jednostek terytorialnych. Tego typu działanie pozwoliło na określenie stopnia rozwoju poszczególnych powiatów w rozpatrywanych dziedzinach, ukazując tym samym wieloaspektowe przestrzenne zróżnicowanie województwa. Do wyznaczenia cząstkowych mierników syntetycznych wykorzystano metodę porządkowania liniowego Juliana Perkala, grupującą obiekty wielowymiarowe według syntetycznego kryterium, które jest funkcją znormalizowanych zmiennych diagnostycznych. Mierniki wyliczono według wzoru:

$$w_i^k = \frac{1}{p} \sum_{j=1}^p z_{ij}^k$$

gdzie:

k – dziedzina,

i – powiat,

p – liczba uwzględnionych cech,

w_i^k – cząstkowy miernik syntetyczny.

Cząstkowe mierniki syntetyczne pozwoliły na stworzenie rankingu obiektów pod względem poziomu rozwoju w każdej z analizowanych dziedzin rozwoju oraz na przyporządkowanie ich do grup o określonym poziomie rozwoju. Stanowiły ponadto kluczowy element wyodrębnienia klas powiatów (tzw. skupień), którego dokonano w oparciu o analizę skupień przeprowadzoną zgodnie z niehierarchiczną metodą k-średnich, pozwalającą na wyodrębnienie grup powiatów podobnych, cechujących się zbliżoną specyfiką rozwoju. Charakterystyczne dla przyjętej metody jest zapewnienie jak największych różnic między poszczególnymi grupami. Dla potrzeb analizy cząstkowe mierniki syntetyczne wyznaczone w ramach każdej dziedziny rozwoju potraktowane zostały jako zmienne i na ich podstawie obliczono macierze odległości. Dodatkowo, w celu nadania im podobnych rzędów wielkości zostały one poddane kolejnej standaryzacji. Analiza skupień metodą k-średnich, którą przeprowadzono z wykorzystaniem programu STATISTICA, obejmowała następujące kroki:

- ustalenie liczby grup – k ;
- rozmieszczenie w sposób losowy n obiektów w k skupieniach;
- obliczenie wektorów średnich dla każdego z k skupień (środki ciężkości skupień);
- ponowne rozmieszczenie obiektów w k skupieniach, tak aby odległości obiektów do środka ciężkości skupienia były najniższe;
- powtórzenie kroku c) i d) aż do momentu, gdy przyporządkowanie obiektów do poszczególnych skupień pozostanie niezmiennione.

Zgodnie z metodyką przeprowadzania analizy skupień, w jej wyniku możliwe było wykrycie struktury danych w zbiorze badanych obiektów. Niezbędnym elementem kompleksowej analizy danych był jednak komentarz wskazujący na charakter poszczególnych grup powiatów wyznaczonych w oparciu o metodę k-średnich. Obejmował on m.in. średnie wartości zmiennych dla poszczególnych skupień, analizę wariancji skupień, ale także wyniki analizy cząstkowych mierników syntetycznych powiatów przyporządkowanych do poszczególnych grup.

Drugim elementem analizy wykorzystującym obliczone cząstkowe mierniki syntetyczne był wyznaczony na ich podstawie (dla każdego z powiatów) globalny miernik syntetyczny. Jego wartość, obliczona według przyjętej metodyki jako średnia arytmetyczna wszystkich cząstkowych mierników syntetycznych wyznaczonych dla sześciu obszarów rozwoju, świadczyć może o faktycznym, kompleksowym potencjale każdej z analizowanych jednostek. Miernik ten umożliwił jednocześnie stworzenie rankingu powiatów w Wielkopolsce ze względu na cały zestaw cech charakteryzujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego – od tych najatrakcyjniejszych, odznaczających się największymi potencjałami i perspektywami rozwoju (bieguny wzrostu), do najsłabiej rozwiniętych, o najmniejszych możliwościach rozwojowych (peryferia).

2. ANALIZA ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI WEDŁUG PRZYJĘTYCH DZIEDZIN/OBSZARÓW ROZWOJU

2.1. Identyfikacja wskaźników i dziedzin rozwoju społeczno-gospodarczego

Podstawowym etapem dla realizacji dalszych prac analitycznych był dobór zmiennych opisujących wyznaczone obszary rozwoju społeczno-gospodarczego: GOSPODARKA, DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY, EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA, JAKOŚĆ PRZESTRZENI. Dziedziny te wraz z przyporządkowanym do nich zestawem wskaźników zamieszczono poniżej (w nawiasie kwadratowym wskazano typ zmiennej: [S] – stymulanta, [D] – destymulanta). Podział przedstawiono z uwzględnieniem odpowiedniego kodowania – A1, A2 itd., ułatwiającego dalsze prace analityczne. Analizowane dane statystyczne odnosiły się do 2020 roku i pochodziły głównie z BDL GUS – wyjątek stanowiły dwa wskaźniki z obszaru EDUKACJA związane ze zdawalnością egzaminu maturalnego i wynikami egzaminu ósmoklasisty (D2 i D3), w przypadku których źródłem informacji były dane publikowane przez OKE w Poznaniu.

A. GOSPODARKA:

- A1. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców [S]
- A2. Udział podmiotów gospodarczych sektora prywatnego w liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON ogółem [S]
- A3. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców [S]
- A4. Produkcja sprzedana przemysłu ogółem na 1 mieszkańca [S]
- A5. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca [S]
- A6. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca [S]
- A7. Łączne dochody budżetów gmin, miast na prawach powiatu i powiatów na 1 mieszkańca [S]

B. DEMOGRAFIA:

- B1. Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km²) [S]
- B2. Urodzenia żywe na 1 000 ludności [S]
- B3. Zgony na 1 000 ludności [D]

- B4. Saldo migracji na pobyt stały gminnych na 1 000 ludności [S]
- B5. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym [D]
- C. RYNEK PRACY:
 - C1. Stopa bezrobocia rejestrowanego [D]
 - C2. Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w liczbie bezrobotnych ogółem [D]
 - C3. Pracujący na 1 000 ludności (pracujący według innego podziału niż PKD) [S]
 - C4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [S]
- D. EDUKACJA:
 - D1. Uczniowie szkół ogólnokształcących na 10 tys. mieszkańców (w liceach ogólnokształcących dla młodzieży bez specjalnych) [S]
 - D2. Zdawalność egzaminów maturalnych [S]
 - D3. Średnie wyniki uczniów z egzaminu ósmoklasisty (z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego) [S]
 - D4. Absolwenci techników w liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) ogółem [S]
 - D5. Odsetek uczniów szkół podstawowych uczących się języka angielskiego w ramach nauczania obowiązkowego [S]
- E. JAKOŚĆ ŻYCIA:
 - E1. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [S]
 - E2. Przychodnie na 10 tys. ludności [S]
 - E3. Ludność na ogólnodostępną aptekę [D]
 - E4. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [S]
 - E5. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3-5 lat [S]
 - E6. Przestępstwa stwierdzone ogółem na 1 000 mieszkańców [D]
 - E7. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem [S]
 - E8. Liczba osób przypadających na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej) [D]
- F. JAKOŚĆ PRZESTRZENI:
 - F1. Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na 100 km² [S]
 - F2. Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 mieszkańców [S]
 - F3. Lesistość w % [S]
 - F4. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem [S]
 - F5. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w liczbie ludności ogółem [S]

Zaprezentowany powyżej podział na dziedziny wiąże się w szczególności z istotnymi właściwościami społeczno-gospodarczymi, które składają się na szeroko rozumiany poziom rozwoju powiatów Wielkopolski. Doboru zmiennych dokonano kierując się przede wszystkim względami merytorycznymi, w mniejszym stopniu wykorzystując podejście statystyczne. Przeprowadzono go w celu jak najlepszego zobrazowania aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, a jednocześnie umożliwienia późniejszego wyznaczenia mierników syntetycznych charakteryzujących poziom rozwoju wielkopolskich powiatów. Zestaw zmiennych, z których większość jest stymulantami, a tylko niektóre destymulantami, z pewnością nie jest pełny, ale uznano go za wystarczający dla celów prowadzonej analizy. Wyznaczone i uporządkowane w powyższy sposób wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego, traktowane jako zmienne diagnostyczne, stanowiły przedmiot dalszych analiz. W tabelach 1-6 zamieszczono zestawienie wyodrębnionych dziedzin wraz z wartościami określonych w ich ramach wskaźników.

Tab. 1. GOSPODARKA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego

Jednostka terytorialna	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	Udział podmiotów gospodarczych sektora prywatnego w liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON ogółem	Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców	Produkcja sprzedana przemysłu ogółem na 1 mieszkańca	Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	Łączne dochody budżetów gmin, miast na prawach powiatu i powiatów na 1 mieszkańca
Kod	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7
[stymulanta/destymul.]	[S]	[S]	[S]	[S]	[S]	[S]	[S]
[jednostka]	[-]	[%]	[-]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]
WOJEWÓDZTWO I KRAJ							
WIELKOPOLSKA	1 319	96,3	92	50 269,0	65 818,5	4 995,3	7 309
POLSKA	1 219	95,8	86	37 761,1	61 793,8	4 816,3	7 421
POWIATY							
KALISZ	1 078	96,1	75	30 891,1	45 154,6	3 367,0	7 069
KONIN	1 045	97,0	94	23 700,5	71 025,5	4 333,1	7 530
LESZNO	1 342	97,0	100	50 501,4	45 399,8	3 746,9	7 652
POZNAŃ	1 991	96,2	133	72 688,0	122 261,6	7 920,3	7 965
Powiat chodzieski	1 028	96,2	69	39 582,3	49 588,8	3 099,6	7 020
Powiat czarnkowsko-trzcianiecki	919	94,7	71	51 900,9	41 765,7	5 686,9	7 020
Powiat gnieźnieński	1 149	96,6	77	24 107,3	31 243,3	1 803,2	6 822
Powiat gostyński	1 078	97,5	74	64 536,8	47 324,0	2 787,2	7 077
Powiat grodziski	1 068	97,0	73	55 593,2	37 118,8	4 753,1	6 854
Powiat jarociński	987	97,1	73	45 670,3	32 673,3	3 510,3	6 905
Powiat kępiński	1 208	96,6	85	95 685,5	50 648,8	6 545,9	8 112
Powiat kołski	844	95,9	54	30 619,7	31 740,3	2 752,5	6 753
Powiat kościański	1 092	97,6	70	34 625,8	31 720,0	4 387,6	7 101
Powiat krotoszyński	966	96,8	66	37 660,7	76 521,4	12 620,7	6 593
Powiat międzychodzki	1 059	94,2	84	20 020,2	34 434,9	2 301,1	7 501
Powiat nowotomyski	1 191	95,6	66	53 318,5	47 509,2	3 877,7	7 099
Powiat obornicki	1 175	96,4	75	58 683,4	34 408,6	2 420,5	6 339
Powiat ostrowski	1 135	96,4	78	49 228,1	38 825,9	2 520,7	6 963
Powiat ostrzeszowski	1 135	97,7	96	40 161,0	22 139,6	1 963,4	7 591
Powiat pilski	1 013	95,9	69	44 762,6	58 541,2	3 510,2	6 844
Powiat pleszewski	1 001	95,9	68	30 723,5	24 508,5	2 690,4	7 270
Powiat rawicki	980	96,2	77	28 221,6	38 183,2	6 025,4	6 879
Powiat słupecki	1 041	95,6	92	28 431,6	21 550,3	1 590,6	7 529
Powiat szamotulski	1 069	96,8	71	106 110,4	59 801,0	7 593,4	6 736
Powiat średzki	1 102	96,9	83	36 945,7	43 239,1	3 309,9	7 790
Powiat śremski	1 180	96,4	78	22 337,9	29 663,2	2 903,5	6 704
Powiat turecki	909	94,6	84	38 641,6	44 100,3	4 217,4	7 049
Powiat wągrowiecki	978	96,8	70	22 938,5	21 459,5	2 885,6	6 990
Powiat wolsztyński	1 260	96,6	80	36 657,9	39 079,9	3 415,6	6 474
Powiat wrzesiński	1 199	97,0	82	69 969,4	114 263,9	6 336,3	7 120
Powiat złotowski	842	95,3	65	14 153,9	19 381,9	1 492,5	6 558
WYBRANE CHARAKTERYSTYKI ROZKŁADU (POWIATY)							
x śr	1 098,9	96,4	78,4	43 840,9	45 331,5	4 076,4	7 093,9
S(x)	198,4	0,8	14,0	20 883,2	23 385,3	2 276,0	425,8
V(x)	18,05%	0,86%	17,82%	47,63%	51,59%	55,83%	6,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tab. 2. DEMOGRAFIA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego

Jednostka terytorialna	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	Urodzenia żywe na 1 000 ludności	Zgony na 1 000 ludności	Saldo migracji na pobyt stały gminnych na 1 000 ludności	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Kod	B1	B2	B3	B4	B5
[stymulanta/destymul.]	[S]	[S]	[D]	[S]	[D]
[jednostka]	[osoba]	[%]	[%]	[osoba]	[osoba]
WOJEWÓDZTWO I KRAJ					
WIELKOPOLSKA	117,2	10,3	11,44	0,5	67,5
POLSKA	122,4	9,3	12,47	0,1	68,0
POWIATY					
KALISZ	148,1	8,8	13,4	-1,7	70,0
KONIN	122,0	8,4	11,9	-2,0	64,1
LESZNO	144,1	10,5	11,0	1,4	68,9
POZNAŃ	434,2	11,4	10,6	4,5	70,4
Powiat chodzieski	68,4	8,8	12,4	-2,7	66,1
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	47,9	9,3	11,6	-2,3	66,1
Powiat gnieźnieński	115,6	9,8	12,0	-0,6	68,6
Powiat gostyński	93,5	11,4	12,4	-2,5	65,7
Powiat grodziski	80,9	12,3	11,0	-0,4	64,6
Powiat jarociński	121,7	9,9	12,0	-0,4	67,4
Powiat kępiński	92,6	10,0	11,3	-1,5	64,8
Powiat kolski	85,2	8,4	13,4	-3,1	66,4
Powiat kościański	109,2	10,3	12,1	-1,5	65,8
Powiat krotoszyński	107,8	10,0	12,2	-2,4	66,5
Powiat międzychodzki	49,8	9,6	12,0	-2,0	67,4
Powiat nowotomyski	74,5	11,0	11,2	0,3	66,7
Powiat obornicki	84,1	10,1	10,4	-0,3	66,3
Powiat ostrowski	139,1	9,3	11,5	0,4	66,8
Powiat ostrzeszowski	71,5	10,9	13,0	-1,8	65,2
Powiat pilski	106,8	8,9	11,7	-1,6	66,2
Powiat pleszewski	88,0	9,5	11,9	-2,1	65,7
Powiat rawicki	108,6	11,2	12,5	-1,3	68,4
Powiat słupecki	70,4	9,7	11,3	-1,3	64,7
Powiat szamotulski	82,0	10,1	11,0	1,3	66,8
Powiat średzki	94,8	11,9	10,8	4,3	66,6
Powiat śremski	107,1	10,7	10,3	-0,1	67,0
Powiat turecki	90,0	8,7	11,7	-1,0	65,2
Powiat wągrowiecki	67,4	10,6	11,4	-0,6	65,4
Powiat wolsztyński	84,5	11,7	10,0	-1,5	67,5
Powiat wrzesiński	110,8	10,9	11,4	0,9	66,6
Powiat złotowski	41,7	9,1	11,1	-3,4	63,1
WYBRANE CHARAKTERYSTYKI ROZKŁADU (POWIATY)					
x śr	104,6	10,1	11,6	-0,8	66,5
S(x)	65,6	1,0	0,8	1,8	1,6
V(x)	62,68%	10,36%	7,09%	-225,10%	2,38%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tab. 3. RYNEK PRACY – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego

Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia rejestrowanego	Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w liczbie bezrobotnych ogółem	Pracujący na 1 000 ludności	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto
Kod	C1	C2	C3	C4
[stymulanta/destymul.]	[D]	[D]	[S]	[S]
[jednostka]	[%]	[%]	[osoba]	[zł]
WOJEWÓDZTWO I KRAJ				
WIELKOPOLSKA	3,7	31,3	282,7	4 985,75
POLSKA	6,3	39,7	252,5	5 523,32
POWIATY				
KALISZ	3,1	33,9	240,5	4 593,05
KONIN	8,6	42,8	197,4	4 578,81
LESZNO	3,3	33,9	289,6	4 872,17
POZNAŃ	2,0	23,3	407,1	5 637,60
Powiat chodzieski	8,2	39,7	239,9	4 550,77
Powiat czarnkowsko-trzcieński	4,8	22,4	203,8	4 869,30
Powiat gnieźnieński	4,1	33,2	194,9	4 658,83
Powiat gostyński	5,6	40,9	241,3	4 698,58
Powiat grodziski	3,9	33,5	236,8	4 433,04
Powiat jarociński	5,1	27,2	209,9	4 193,08
Powiat kępiński	1,9	35,4	411,1	3 872,06
Powiat kolski	4,7	22,6	171,5	4 895,57
Powiat kościański	3,6	30,6	207,7	4 582,74
Powiat krotoszyński	3,5	32,8	321,0	4 020,71
Powiat międzychodzki	5,6	33,4	178,0	4 519,70
Powiat nowotomyski	3,0	21,6	283,1	4 807,23
Powiat obornicki	3,8	25,9	220,2	4 854,35
Powiat ostrowski	3,4	24,6	259,3	4 542,09
Powiat ostrzeszowski	4,3	37,9	210,6	4 488,82
Powiat pilski	5,5	30,2	239,6	4 928,72
Powiat pleszewski	5,3	31,4	184,7	4 471,48
Powiat rawicki	4,4	33,2	257,4	4 357,75
Powiat słupecki	7,9	38,5	162,7	4 690,36
Powiat szamotulski	3,6	29,6	258,4	5 274,57
Powiat średzki	7,0	40,4	229,7	5 004,44
Powiat śremski	2,9	20,8	222,5	4 480,42
Powiat turecki	4,6	26,3	224,6	4 266,25
Powiat wągrowiecki	5,6	32,0	175,7	4 491,29
Powiat wolsztyński	2,4	26,5	280,3	4 489,74
Powiat wrzesiński	4,7	29,6	283,6	4 779,96
Powiat złotowski	6,0	34,4	317,0	4 041,17
WYBRANE CHARAKTERYSTYKI ROZKŁADU (POWIATY)				
x śr	4,6	31,2	243,9	4 611,1
S(x)	1,7	6,0	59,2	350,9
V(x)	36,40%	19,07%	24,29%	7,61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tab. 4. EDUKACJA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego

Jednostka terytorialna	Uczniowie szkół ogólnokształcących na 10 tys. mieszkańców	Zdawalność egzaminów maturalnych	Średnie wyniki uczniów z egzaminu ósmoklasisty	Absolwenci techników w liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) ogółem	Odsetek uczniów szkół podstawowych uczących się języka angielskiego w ramach nauczania obowiązkowego
Kod	D1	D2	D3	D4	D5
[stymulanta/destymul.]	[S]	[S]	[S]	[S]	[S]
[jednostka]	[osoba]	[%]	[%]	[%]	[%]
WOJEWÓDZTWO I KRAJ					
WIELKOPOLSKA	155,9	73,9	50,8	37,8	97,9
POLSKA	167,5	74,0	53,2	37,7	97,7
POWIATY					
KALISZ	192,7	74,3	51,0	40,0	99,1
KONIN	168,9	76,3	48,5	36,0	98,7
LESZNO	197,5	75,1	51,6	42,0	96,8
POZNAŃ	206,8	78,4	58,8	30,4	97,3
Powiat chodzieski	127,5	73,0	47,8	34,0	97,9
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	126,8	65,0	44,8	45,0	97,7
Powiat gnieźnieński	132,1	69,2	46,1	40,2	98,5
Powiat gostyński	86,8	75,2	47,6	38,1	98,7
Powiat grodziski	73,8	72,0	45,1	38,9	99,4
Powiat jarociński	187,2	77,9	48,9	44,0	96,0
Powiat kępiński	113,0	74,4	48,3	40,5	99,0
Powiat kołski	123,6	69,0	47,9	43,8	99,1
Powiat kościański	118,2	81,8	49,8	23,7	98,2
Powiat krotoszyński	74,2	70,0	46,3	51,4	95,2
Powiat międzychodzki	72,1	72,8	44,3	52,6	97,1
Powiat nowotomyski	140,0	71,5	46,6	34,7	98,5
Powiat obornicki	111,5	70,5	47,1	31,9	97,0
Powiat ostrowski	180,3	73,5	50,3	38,8	99,3
Powiat ostrzeszowski	89,6	74,1	49,3	51,1	95,9
Powiat pільski	190,4	67,0	49,3	38,2	98,4
Powiat pleszewski	79,7	66,4	48,6	30,6	97,6
Powiat rawicki	138,9	71,3	47,5	26,4	98,9
Powiat słupecki	78,4	60,3	49,7	47,9	98,6
Powiat szamotulski	137,1	70,4	46,5	33,8	98,0
Powiat średzki	120,5	64,2	47,0	60,8	99,2
Powiat śremski	152,4	62,2	48,3	48,6	98,3
Powiat turecki	124,8	72,2	49,0	47,8	99,5
Powiat wągrowiecki	114,3	64,8	44,1	39,7	99,3
Powiat wolsztyński	134,4	74,9	48,0	34,3	95,8
Powiat wrzesiński	101,7	77,2	51,5	45,9	99,1
Powiat złotowski	76,6	73,3	44,4	35,3	95,3
WYBRANE CHARAKTERYSTYKI ROZKŁADU (POWIATY)					
x $\bar{x}$	128,1	71,6	48,2	40,2	98,0
S(x)	39,8	4,9	2,8	8,1	1,3
V(x)	31,08%	6,83%	5,78%	20,04%	1,28%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS oraz danych OKE w Poznaniu

Tab. 5. JAKOŚĆ ŻYCIA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego

Jednostka terytorialna	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	Przychodnie na 10 tys. ludności	Ludność na ogólnodostępną aptekę	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3-5 lat	Przestępstwa stwierdzone ogółem na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem	Liczba osób przypadających na 1 placówkę biblioteczną
Kod	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8
[stymulanta/destymul.]	[S]	[S]	[D]	[S]	[S]	[D]	[S]	[D]
[jednostka]	[m ²]	[ob.]	[osoba]	[%]	[osoba]	[-]	[%]	[osoba]
WOJEWÓDZTWO I KRAJ								
WIELKOPOLSKA	29,8	5,4	2 797	12,0	887,1	16,8	76,0	4 829
POLSKA	29,2	5,6	3 174	12,8	871,9	20,0	73,3	4 424
POWIATY								
KALISZ	29,0	5,0	3 034	12,2	869,4	16,1	76,1	4 667
KONIN	28,2	6,1	3 022	7,5	867,4	13,3	77,9	4 820
LESZNO	31,4	5,1	2 745	14,3	931,9	19,6	84,6	3 178
POZNAŃ	33,7	7,6	2 278	20,3	947,4	20,3	59,0	8 939
Powiat chodzieski	27,4	5,1	3 122	7,1	840,0	21,4	88,8	3 902
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	26,9	6,6	3 330	6,4	862,8	13,2	84,8	2 986
Powiat gnieźnieński	26,6	4,1	2 737	9,0	848,9	14,3	69,7	6 908
Powiat gostyński	27,7	5,5	3 606	8,0	871,5	12,4	96,4	5 409
Powiat grodziski	28,2	3,1	2 733	1,9	851,1	15,3	90,1	4 721
Powiat jarociński	27,2	4,5	2 976	7,9	838,0	11,7	84,3	4 762
Powiat kępiński	30,5	3,7	3 128	15,7	899,8	15,6	87,0	3 312
Powiat kolski	28,0	5,0	2 969	4,1	736,3	16,9	86,1	3 588
Powiat kościański	28,5	5,3	3 286	5,6	864,1	11,5	90,0	3 943
Powiat krotoszyński	29,2	4,0	2 961	6,0	869,3	14,8	86,6	3 667
Powiat międzychodzki	29,2	3,3	2 290	16,1	796,8	15,4	85,0	2 818
Powiat nowotomyski	29,3	4,4	2 799	12,7	883,9	13,6	92,8	4 199
Powiat obornicki	27,4	3,5	2 849	6,1	823,2	16,8	83,2	3 739
Powiat ostrowski	29,9	3,7	3 586	12,1	908,7	15,3	80,5	3 936
Powiat ostrzeszowski	31,4	4,2	2 512	12,9	901,5	12,6	78,0	4 605
Powiat pilski	25,7	4,7	2 656	9,4	832,0	18,3	82,2	4 838
Powiat pleszewski	29,1	4,0	2 989	6,5	827,7	12,1	81,5	2 325
Powiat rawicki	28,8	3,7	3 009	0,3	856,9	23,3	93,7	4 299
Powiat słupecki	28,3	4,6	2 808	3,8	840,8	17,3	95,3	4 913
Powiat szamotulski	28,9	5,2	3 164	8,3	849,5	14,3	81,6	4 170
Powiat średzki	28,2	4,6	3 113	6,2	902,3	28,8	91,7	3 943
Powiat śremski	26,5	3,7	3 075	9,0	960,3	13,3	88,8	6 149
Powiat turecki	27,0	4,1	2 986	8,6	828,1	24,3	93,6	4 644
Powiat wągrowiecki	27,2	4,6	4 381	3,2	765,0	13,4	82,7	4 673
Powiat wolsztyński	28,7	5,0	3 023	6,0	900,0	11,9	84,8	3 829
Powiat wrzesiński	29,0	4,0	3 902	6,7	879,4	10,9	75,6	3 252
Powiat złotowski	26,1	4,5	4 068	10,9	839,7	14,0	83,4	4 323
WYBRANE CHARAKTERYSTYKI ROZKŁADU (POWIATY)								
x śr	28,5	4,6	3 068,9	8,5	861,1	15,87	84,4	4 369,6
S(x)	1,7	1,0	453,9	4,3	46,7	4,10	7,6	1 242,0
V(x)	5,84%	20,89%	14,79%	50,58%	5,43%	25,86%	9,05%	28,42%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tab. 6. JAKOŚĆ PRZESTRZENI – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego

Jednostka terytorialna	Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na 100 km ²	Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 mieszkańców	Lesistość w %	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w liczbie ludności ogółem
Kod	F1	F2	F3	F4	F5
[stymulanta/destymul.]	[S]	[S]	[S]	[S]	[S]
[jednostka]	[km]	[-]	[%]	[%]	[%]
WOJEWÓDZTWO I KRAJ					
WIELKOPOLSKA	87,9	6,3	25,8	29,6	73,2
POLSKA	84,7	5,8	29,6	32,3	74,8
POWIATY					
KALISZ	125,1	3,3	19,5	6,3	67,6
KONIN	137,7	3,4	15,8	39,5	60,6
LESZNO	81,7	8,5	24,0	49,5	86,4
POZNAŃ	125,3	10,2	21,4	22,6	83,6
Powiat chodzieski	71,6	3,5	35,1	30,1	86,5
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	32,0	2,4	50,9	45,1	61,7
Powiat gnieźnieński	107,5	6,2	14,7	13,0	78,2
Powiat gostyński	110,2	4,3	13,9	18,6	67,8
Powiat grodziski	74,0	3,8	23,8	0,1	55,9
Powiat jarociński	118,8	7,8	18,4	19,1	85,5
Powiat kępiński	96,9	6,4	19,8	6,9	69,2
Powiat kolski	114,9	2,8	11,8	24,3	50,5
Powiat kościański	85,3	5,1	13,4	43,9	79,3
Powiat krotoszyński	108,3	3,2	18,5	45,0	66,9
Powiat międzychodzki	36,6	3,4	44,7	68,0	70,7
Powiat nowotomyski	51,2	5,1	38,3	14,2	67,4
Powiat obornicki	65,8	6,5	31,3	14,2	67,4
Powiat ostrowski	105,7	5,6	28,2	58,2	64,4
Powiat ostrzeszowski	102,0	5,4	34,7	55,1	43,8
Powiat pilski	62,8	3,8	28,8	42,5	84,7
Powiat pleszewski	107,9	3,8	19,3	9,9	60,3
Powiat rawicki	94,2	2,9	14,9	1,7	75,2
Powiat słupecki	101,3	4,6	15,2	47,9	55,4
Powiat szamotulski	69,6	6,3	30,8	22,0	75,0
Powiat średzki	93,4	9,0	16,2	3,8	76,8
Powiat śremski	67,1	5,4	19,6	15,1	82,0
Powiat turecki	86,0	1,5	23,7	34,6	51,4
Powiat wągrowiecki	79,9	6,3	19,2	14,1	66,7
Powiat wolsztyński	54,2	5,3	30,4	63,8	86,5
Powiat wrzesiński	102,8	9,0	18,8	23,3	65,6
Powiat złotowski	41,5	3,1	46,7	31,7	71,6
WYBRANE CHARAKTERYSTYKI ROZKŁADU (POWIATY)					
x śr	87,5	5,1	24,6	28,5	69,8
S(x)	27,0	2,1	10,2	19,0	11,4
V(x)	30,83%	41,62%	41,47%	66,52%	16,31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2. Wyznaczenie częściowych mierników syntetycznych

Zgodnie z przyjętą metodyką wyznaczania częściowych mierników syntetycznych, punktem wyjścia do dokonywanych analiz była odpowiednia selekcja zmiennych, które wykorzystano w dalszym postępowaniu badawczym. Konieczne było wyeliminowanie zmiennych cechujących się zbyt dużym stopniem skorelowania (gdy poziom korelacji wskaźników przekraczał 80% dokonywano eliminacji z analiz jednego z nich) oraz zbyt niskim współczynnikiem zmienności (nieprzekraczającym 5%).

W wyniku analizy stopnia skorelowania zmiennych wyeliminowano z dalszego postępowania badawczego wskaźnik wyznaczony w ramach obszaru GOSPODARKA: A3 – Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców (skorelowany w zbyt dużym stopniu ze zmienną A1). Natomiast ze względu na niskie wartości współczynnika zmienności wyłączono z analiz trzy wskaźniki (z obszarów: GOSPODARKA, DEMOGRAFIA, EDUKACJA):

A2 – Udział podmiotów gospodarczych sektora prywatnego w liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON ogółem

B5 – Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

D5 – Odsetek uczniów szkół podstawowych uczących się języka angielskiego w ramach nauczania obowiązkowego.

Finalnym etapem związanym z wyznaczaniem częściowych mierników syntetycznych była normalizacja zmiennych poprzez standaryzację, a następnie obliczenie na ich podstawie (z wykorzystaniem metody Juliana Perkala) wartości mierników dla każdego z analizowanych obszarów rozwoju (tabele 7-12). Otrzymane częściowe mierniki syntetyczne stanowiły kluczowy element pozwalający określić stopień rozwoju poszczególnych powiatów w każdej z rozpatrywanych dziedzin. Wieloaspektowe przestrzenne zróżnicowanie województwa wielkopolskiego w ramach wyznaczonych obszarów rozwoju przedstawiono w kolejnej części opracowania.

Tab. 7. GOSPODARKA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego

Kod MIERNIKA	A1	A4	A5	A6	A7	Cząstkowy miernik syntetyczny
[stymulanta/destymulanta]	[S]	[S]	[S]	[S]	[S]	
KALISZ	-0,1035	-0,6201	-0,0076	-0,3117	-0,0584	-0,2202
KONIN	-0,2707	-0,9644	1,0987	0,1128	1,0250	0,2003
LESZNO	1,2254	0,3189	0,0029	-0,1448	1,3106	0,5426
POZNAŃ	4,4981	1,3814	3,2897	1,6888	2,0447	2,5805
Powiat chodzieski	-0,3571	-0,2039	0,1821	-0,4292	-0,1745	-0,1965
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-0,9069	0,3860	-0,1525	0,7076	-0,1728	-0,0277
Powiat gnieźnieński	0,2533	-0,9450	-0,6024	-0,9987	-0,6381	-0,5862
Powiat gostyński	-0,1055	0,9910	0,0852	-0,5664	-0,0407	0,0727
Powiat grodziski	-0,1570	0,5628	-0,3512	0,2973	-0,5631	-0,0422
Powiat jarociński	-0,5648	0,0876	-0,5413	-0,2487	-0,4437	-0,3422
Powiat kępiński	0,5482	2,4826	0,2274	1,0850	2,3905	1,3467
Powiat kolski	-1,2837	-0,6331	-0,5812	-0,5817	-0,8015	-0,7762
Powiat kościański	-0,0370	-0,4413	-0,5821	0,1367	0,0166	-0,1814
Powiat krotoszyński	-0,6689	-0,2959	1,3337	3,7540	-1,1759	0,5894
Powiat międzychodzki	-0,2006	-1,1407	-0,4660	-0,7800	0,9563	-0,3262
Powiat nowotomyski	0,4647	0,4538	0,0931	-0,0873	0,0124	0,1873
Powiat obornicki	0,3834	0,7107	-0,4671	-0,7275	-1,7720	-0,3745
Powiat ostrowski	0,1815	0,2580	-0,2782	-0,6835	-0,3074	-0,1659
Powiat ostrzeszowski	0,1840	-0,1762	-0,9917	-0,9284	1,1684	-0,1488
Powiat pilski	-0,4317	0,0441	0,5649	-0,2488	-0,5861	-0,1315
Powiat pleszewski	-0,4926	-0,6281	-0,8904	-0,6090	0,4131	-0,4414
Powiat rawicki	-0,5983	-0,7479	-0,3057	0,8563	-0,5051	-0,2601
Powiat słupecki	-0,2926	-0,7379	-1,0169	-1,0922	1,0226	-0,4234
Powiat szamotulski	-0,1529	2,9818	0,6187	1,5452	-0,8393	0,8307
Powiat średzki	0,0169	-0,3302	-0,0895	-0,3368	1,6359	0,1793
Powiat śremski	0,4110	-1,0297	-0,6700	-0,5154	-0,9149	-0,5438
Powiat turecki	-0,9558	-0,2490	-0,0526	0,0620	-0,1058	-0,2603
Powiat wągrowiecki	-0,6085	-1,0009	-1,0208	-0,5232	-0,2435	-0,6794
Powiat wolsztyński	0,8143	-0,3440	-0,2673	-0,2903	-1,4551	-0,3085
Powiat wrzesiński	0,5034	1,2512	2,9477	0,9929	0,0614	1,1513
Powiat złotowski	-1,2962	-1,4216	-1,1097	-1,1353	-1,2595	-1,2444

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 8. DEMOGRAFIA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego

Kod MIERNIKA	B1	B2	B3	B4	Cząstkowy miernik syntetyczny
[stymulanta/destymulanta]	[S]	[S]	[D]	[S]	
KALISZ	0,6637	-1,2043	-2,1483	-0,4740	-0,7907
KONIN	0,2649	-1,6414	-0,3465	-0,6665	-0,5974
LESZNO	0,6028	0,3911	0,7971	1,2045	0,7489
POZNAŃ	5,0270	1,2822	1,2617	2,9235	2,6236
Powiat chodzieski	-0,5527	-1,2282	-0,9454	-1,0234	-0,9374
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-0,8640	-0,7954	-0,0148	-0,7938	-0,6170
Powiat gnieźnieński	0,1678	-0,3169	-0,4183	0,1297	-0,1094
Powiat gostyński	-0,1692	1,1927	-0,8862	-0,9205	-0,1958
Powiat grodziski	-0,3616	2,1359	0,7212	0,2325	0,6820
Powiat jarociński	0,2607	-0,1720	-0,4995	0,2056	-0,0513
Powiat kępiński	-0,1830	-0,0845	0,4456	-0,3760	-0,0495
Powiat kolski	-0,2962	-1,6218	-2,1929	-1,2860	-1,3492
Powiat kościański	0,0708	0,2049	-0,5211	-0,3853	-0,1577
Powiat krotoszyński	0,0496	-0,1264	-0,6869	-0,8481	-0,4030
Powiat międzychodzki	-0,8361	-0,4493	-0,4967	-0,6663	-0,6121
Powiat nowotomyski	-0,4585	0,8234	0,5275	0,6261	0,3796
Powiat obornicki	-0,3120	0,0384	1,4935	0,2788	0,3747
Powiat ostrowski	0,5264	-0,7502	0,1834	0,6385	0,1495
Powiat ostrzeszowski	-0,5048	0,7507	-1,6096	-0,5406	-0,4761
Powiat pilski	0,0344	-1,1855	-0,1214	-0,4607	-0,4333
Powiat pleszewski	-0,2526	-0,5830	-0,3119	-0,7208	-0,4671
Powiat rawicki	0,0618	1,0263	-1,1102	-0,2956	-0,0794
Powiat słupecki	-0,5222	-0,4191	0,3626	-0,2551	-0,2084
Powiat szamotulski	-0,3448	0,0079	0,8183	1,1693	0,4127
Powiat średzki	-0,1495	1,6981	1,0631	2,8144	1,3565
Powiat śremski	0,0387	0,5981	1,5995	0,3817	0,6545
Powiat turecki	-0,2227	-1,3809	-0,0992	-0,1082	-0,4528
Powiat wągrowiecki	-0,5673	0,4572	0,2446	0,0991	0,0584
Powiat wolsztyński	-0,3071	1,5389	1,9613	-0,3886	0,7011
Powiat wrzesiński	0,0955	0,7378	0,2406	0,9374	0,5028
Powiat złotowski	-0,9599	-0,9248	0,6887	-1,4317	-0,6569

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 9. RYNEK PRACY – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego

Kod MIERNIKA	C1	C2	C3	C4	Cząstkowy miernik syntetyczny
[stymulanta/destymulanta]	[D]	[D]	[S]	[S]	
KALISZ	0,8834	-0,4418	-0,0575	-0,0515	0,0831
KONIN	-2,4032	-1,9406	-0,7841	-0,0921	-1,3050
LESZNO	0,7798	-0,4459	0,7719	0,7440	0,4624
POZNAŃ	1,5512	1,3289	2,7545	2,9256	2,1401
Powiat chodzieski	-2,1561	-1,4236	-0,0674	-0,1720	-0,9548
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-0,1231	1,4801	-0,6760	0,7358	0,3542
Powiat gnieźnieński	0,2955	-0,3234	-0,8262	0,1360	-0,1795
Powiat gostyński	-0,6014	-1,6160	-0,0438	0,2493	-0,5030
Powiat grodziski	0,4151	-0,3746	-0,1192	-0,5075	-0,1466
Powiat jarociński	-0,3024	0,6839	-0,5741	-1,1915	-0,3460
Powiat kępiński	1,6110	-0,6960	2,8228	-2,1064	0,4079
Powiat kolski	-0,0633	1,4517	-1,2215	0,8107	0,2444
Powiat kościański	0,5945	0,1052	-0,6097	-0,0809	0,0023
Powiat krotoszyński	0,6543	-0,2582	1,3019	-1,6827	0,0038
Powiat międzychodzki	-0,6014	-0,3584	-1,1126	-0,2606	-0,5832
Powiat nowotomyski	0,9533	1,6173	0,6630	0,5589	0,9481
Powiat obornicki	0,4749	0,8976	-0,3994	0,6932	0,4166
Powiat ostrowski	0,7141	1,1109	0,2611	-0,1967	0,4724
Powiat ostrzeszowski	0,1759	-1,1167	-0,5621	-0,3486	-0,4629
Powiat pilski	-0,5416	0,1706	-0,0721	0,9052	0,1155
Powiat pleszewski	-0,4220	-0,0305	-0,9988	-0,3980	-0,4623
Powiat rawicki	0,1161	-0,3362	0,2280	-0,7221	-0,1785
Powiat słupecki	-1,9767	-1,2212	-1,3703	0,2258	-1,0856
Powiat szamotulski	0,5945	0,2816	0,2453	1,8909	0,7531
Powiat średzki	-1,4386	-1,5386	-0,2396	1,1210	-0,5239
Powiat śremski	1,0131	1,7505	-0,3598	-0,3725	0,5078
Powiat turecki	-0,0035	0,8236	-0,3251	-0,9829	-0,1220
Powiat wągrowiecki	-0,6014	-0,1218	-1,1501	-0,3415	-0,5537
Powiat wolsztyński	1,3120	0,7942	0,6156	-0,3459	0,5940
Powiat wrzesiński	-0,0633	0,2811	0,6706	0,4812	0,3424
Powiat złotowski	-0,8406	-0,5335	1,2345	-1,6244	-0,4410

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 10. EDUKACJA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego

Kod MIERNIKA	D1	D2	D3	D4	Cząstkowy miernik syntetyczny
[stymulanta/destymulanta]	[S]	[S]	[S]	[S]	
KALISZ	1,6214	0,5627	1,0245	-0,0218	0,7967
KONIN	1,0241	0,9708	0,1071	-0,5184	0,3959
LESZNO	1,7424	0,7330	1,2372	0,2248	0,9843
POZNAŃ	1,9751	1,3996	3,8102	-1,2181	1,4917
Powiat chodzieski	-0,0153	0,2931	-0,1403	-0,7736	-0,1590
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-0,0327	-1,3386	-1,2028	0,5982	-0,4940
Powiat gnieźnieński	0,0997	-0,4748	-0,7551	0,0016	-0,2821
Powiat gostyński	-1,0385	0,7456	-0,2028	-0,2613	-0,1893
Powiat grodziski	-1,3649	0,0916	-1,1272	-0,1604	-0,6402
Powiat jarociński	1,4837	1,2985	0,2420	0,4648	0,8723
Powiat kępiński	-0,3801	0,5894	0,0354	0,0337	0,0696
Powiat kolski	-0,1140	-0,5156	-0,0879	0,4452	-0,0681
Powiat kościański	-0,2494	2,0975	0,5757	-2,0500	0,0935
Powiat krotoszyński	-1,3548	-0,3115	-0,6639	1,3946	-0,2339
Powiat międzychodzki	-1,4073	0,2620	-1,3859	1,5352	-0,2490
Powiat nowotomyski	0,2984	-0,0152	-0,5720	-0,6812	-0,2425
Powiat obornicki	-0,4171	-0,2241	-0,3944	-1,0274	-0,5157
Powiat ostrowski	1,3103	0,3987	0,7532	-0,1760	0,5715
Powiat ostrzeszowski	-0,9678	0,5239	0,4051	1,3503	0,3279
Powiat pilski	1,5634	-0,9437	0,3839	-0,2541	0,1874
Powiat pleszewski	-1,2165	-1,0537	0,1389	-1,1951	-0,8316
Powiat rawicki	0,2710	-0,0634	-0,2353	-1,7140	-0,4354
Powiat słupecki	-1,2493	-2,3040	0,5352	0,9557	-0,5156
Powiat szamotulski	0,2263	-0,2434	-0,6128	-0,7905	-0,3551
Powiat średzki	-0,1900	-1,5176	-0,4180	2,5522	0,1067
Powiat śremski	0,6095	-1,9178	0,0213	1,0444	-0,0606
Powiat turecki	-0,0840	0,1301	0,2731	0,9375	0,3142
Powiat wągrowiecki	-0,3474	-1,3808	-1,4860	-0,0635	-0,8194
Powiat wolsztyński	0,1586	0,6905	-0,0717	-0,7286	0,0122
Powiat wrzesiński	-0,6620	1,1608	1,1723	0,7039	0,5937
Powiat złotowski	-1,2926	0,3565	-1,3590	-0,6081	-0,7258

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 11. JAKOŚĆ ŻYCIA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego

Kod MIERNIKA	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	Cząstkowy miernik syntetyczny
[stymulanta/destymulanta]	[S]	[S]	[D]	[S]	[S]	[D]	[S]	[D]	
KALISZ	0,2988	0,4259	0,0777	0,8407	0,1786	-0,0667	-1,0844	-0,2396	0,0539
KONIN	-0,1711	1,5994	0,1043	-0,2359	0,1357	0,6143	-0,8519	-0,3627	0,1040
LESZNO	1,7296	0,4797	0,7143	1,3357	1,5147	-0,8994	0,0304	0,9594	0,7330
POZNAŃ	3,1338	3,1440	1,7420	2,7178	1,8471	-1,0680	-3,3222	-3,6795	0,5644
Powiat chodzieski	-0,6804	0,5573	-0,1162	-0,3449	-0,4513	-1,3480	0,5787	0,3765	-0,1785
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-0,9811	2,0764	-0,5762	-0,4903	0,0365	0,6613	0,0549	1,1141	0,2370
Powiat gnieźnieński	-1,1507	-0,4744	0,7309	0,1138	-0,2604	0,3761	-1,9224	-2,0439	-0,5789
Powiat gostyński	-0,4552	0,9955	-1,1841	-0,1221	0,2224	0,8389	1,5740	-0,8373	0,1290
Powiat grodziski	-0,1687	-1,5741	0,7398	-1,5469	-0,2132	0,1361	0,7490	-0,2828	-0,2701
Powiat jarociński	-0,7756	-0,1155	0,2045	-0,1416	-0,4934	1,0214	-0,0106	-0,3157	-0,0783
Powiat kępiński	1,1927	-0,8975	-0,1295	1,6491	0,8288	0,0534	0,3430	0,8518	0,4865
Powiat kolski	-0,2870	0,4198	0,2195	-1,0225	-2,6693	-0,2509	0,2252	0,6294	-0,3420
Powiat kościański	0,0269	0,7657	-0,4786	-0,6821	0,0653	1,0612	0,7359	0,3432	0,2297
Powiat krotoszyński	0,4490	-0,5890	0,2367	-0,5907	0,1761	0,2683	0,2906	0,5660	0,1009
Powiat międzychodzki	0,4277	-1,3713	1,7171	1,7399	-1,3753	0,1083	0,0811	1,2493	0,3221
Powiat nowotomyski	0,4667	-0,2341	0,5944	0,9514	0,4877	0,5618	1,1025	0,1376	0,5085
Powiat obornicki	-0,6756	-1,1265	0,4853	-0,5641	-0,8098	-0,2231	-0,1546	0,5079	-0,3201
Powiat ostrowski	0,8563	-0,9743	-1,1388	0,8227	1,0177	0,1335	-0,5082	0,3495	0,0698
Powiat ostrzeszowski	1,7664	-0,4475	1,2269	1,0126	0,8641	0,7978	-0,8355	-0,1899	0,5244
Powiat pilski	-1,6782	0,0617	0,9088	0,1930	-0,6226	-0,5869	-0,2856	-0,3775	-0,2984
Powiat pleszewski	0,3410	-0,6337	0,1766	-0,4716	-0,7139	0,9276	-0,3772	1,6466	0,1119
Powiat rawicki	0,1760	-0,9756	0,1310	-1,9057	-0,0908	-1,8177	1,2204	0,0567	-0,4007
Powiat słupecki	-0,1239	-0,0121	0,5757	-1,0892	-0,4343	-0,3573	1,4299	-0,4378	-0,0561
Powiat szamotulski	0,2694	0,6681	-0,2088	-0,0487	-0,2484	0,3872	-0,3641	0,1605	0,0769
Powiat średzki	-0,1474	-0,0274	-0,0975	-0,5376	0,8808	-3,1453	0,9585	0,3432	-0,2216
Powiat śremski	-1,1786	-0,8869	-0,0126	0,1168	2,1227	0,6370	0,5787	-1,4329	-0,0070
Powiat turecki	-0,9221	-0,5463	0,1833	0,0059	-0,7056	-2,0448	1,2073	-0,2213	-0,3804
Powiat wągrowiecki	-0,7486	-0,0270	-2,8910	-1,2398	-2,0562	0,5954	-0,2201	-0,2444	-0,8540
Powiat wolsztyński	0,1398	0,4780	0,1018	-0,5844	0,8323	0,9560	0,0549	0,4355	0,3017
Powiat wrzesiński	0,3107	-0,6449	-1,8353	-0,4235	0,3906	1,2094	-1,1498	0,9002	-0,1553
Powiat złotowski	-1,4405	-0,1134	-2,2020	0,5420	-0,4568	0,4631	-0,1284	0,0378	-0,4123

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 12. JAKOŚĆ PRZESTRZENI – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego

Kod MIERNIKA	F1	F2	F3	F4	F5	Cząstkowy miernik syntetyczny
[stymulanta/destymulanta]	[S]	[S]	[S]	[S]	[S]	
KALISZ	1,3965	-0,8587	-0,4926	-1,1718	-0,1921	-0,2637
KONIN	1,8618	-0,7816	-0,8646	0,5772	-0,8081	-0,0030
LESZNO	-0,2132	1,6037	-0,0530	1,1048	1,4526	0,7790
POZNAŃ	1,4026	2,4104	-0,3107	-0,3136	1,2077	0,8793
Powiat chodzieski	-0,5866	-0,7310	1,0292	0,0842	1,4626	0,2517
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-2,0554	-1,2701	2,5865	0,8728	-0,7131	-0,1159
Powiat gnieźnieński	0,7413	0,5326	-0,9724	-0,8205	0,7381	0,0438
Powiat gostyński	0,8429	-0,3542	-1,0510	-0,5230	-0,1805	-0,2532
Powiat grodziski	-0,4999	-0,6138	-0,0768	-1,5006	-1,2201	-0,7822
Powiat jarociński	1,1634	1,2946	-0,6065	-0,4964	1,3792	0,5469
Powiat kępiński	0,3488	0,6211	-0,4714	-1,1382	-0,0546	-0,1388
Powiat kolski	1,0160	-1,0940	-1,2573	-0,2207	-1,7000	-0,6512
Powiat kościański	-0,0807	-0,0170	-1,0966	0,8121	0,8318	0,0899
Powiat krotoszyński	0,7738	-0,9085	-0,5927	0,8707	-0,2528	-0,0219
Powiat międzychodzki	-1,8847	-0,7808	1,9719	2,0839	0,0749	0,2930
Powiat nowotomyski	-1,3452	-0,0192	1,3454	-0,7552	-0,2157	-0,1980
Powiat obornicki	-0,8042	0,6638	0,6601	-0,7573	-0,2126	-0,0901
Powiat ostrowski	0,6767	0,2275	0,3573	1,5671	-0,4763	0,4705
Powiat ostrzeszowski	0,5372	0,1400	0,9973	1,4010	-2,2826	0,1586
Powiat pilski	-0,9145	-0,5963	0,4109	0,7370	1,3046	0,1884
Powiat pleszewski	0,7591	-0,6071	-0,5168	-0,9822	-0,8351	-0,4364
Powiat rawicki	0,2505	-1,0396	-0,9481	-1,4126	0,4751	-0,5349
Powiat słupecki	0,5139	-0,2352	-0,9205	1,0210	-1,2646	-0,1771
Powiat szamotulski	-0,6610	0,5733	0,6087	-0,3459	0,4586	0,1267
Powiat średzki	0,2205	1,8308	-0,8186	-1,3041	0,6093	0,1076
Powiat śremski	-0,7537	0,1356	-0,4862	-0,7048	1,0651	-0,1488
Powiat turecki	-0,0554	-1,7147	-0,0897	0,3186	-1,6201	-0,6323
Powiat wągrowiecki	-0,2812	0,5506	-0,5267	-0,7575	-0,2774	-0,2584
Powiat wolsztyński	-1,2340	0,1098	0,5694	1,8581	1,4621	0,5531
Powiat wrzesiński	0,5685	1,8576	-0,5616	-0,2736	-0,3715	0,2439
Powiat złotowski	-1,7038	-0,9300	2,1771	0,1696	0,1557	-0,0263

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Analiza zróżnicowania przestrzennego Wielkopolski w oparciu o cząstkowe mierniki syntetyczne

Podsumowanie przeprowadzonych analiz stanowi zamieszczone w tabeli 13 zestawienie wartości cząstkowych mierników syntetycznych dla wszystkich obszarów rozwoju oraz wszystkich jednostek objętych badaniem. Uwzględnia ono także lokaty poszczególnych powiatów w rankingu w oparciu o wyznaczone wartości mierników oraz, na podobnej zasadzie, przynależność obiektów do jednej z czterech grup ze względu na określony poziom rozwoju. Na czele stworzonego dla każdej dziedziny rankingu powiatów Wielkopolski znajdują się jednostki cechujące się najwyższymi wartościami, zaś na końcu stawki te o najniższych wartościach mierników. Przyporządkowanie do grup powiatów na skali poziomu rozwoju danego obszaru nastąpiło w oparciu o wartości cząstkowych mierników odnoszonych do wartości średniej i odchylenia standardowego mierników syntetycznych dla wszystkich jednostek w ramach danej dziedziny. W ten sposób uzyskano następujące grupy:

A – grupa bardzo wysokiego poziomu rozwoju ($W_{cz} \geq x_{\bar{s}r} + S_{(x)}$)

B – grupa wysokiego poziomu rozwoju ($x_{\bar{s}r} + S_{(x)} > W_{cz} \geq x_{\bar{s}r}$)

C – grupa przeciętnego poziomu rozwoju ($x_{\bar{s}r} > W_{cz} \geq x_{\bar{s}r} - S_{(x)}$)

D – grupa niskiego poziomu rozwoju ($W_{cz} < x_{\bar{s}r} - S_{(x)}$)

gdzie:

W_{cz} – cząstkowy miernik syntetyczny dla konkretnego powiatu w ramach danej dziedziny,

$x_{\bar{s}r}$ – średnia arytmetyczna cząstkowych mierników syntetycznych wszystkich powiatów,

$S_{(x)}$ – odchylenie standardowe cząstkowych mierników syntetycznych wszystkich powiatów.

Tab. 13. Zestawienie cząstkowych mierników syntetycznych

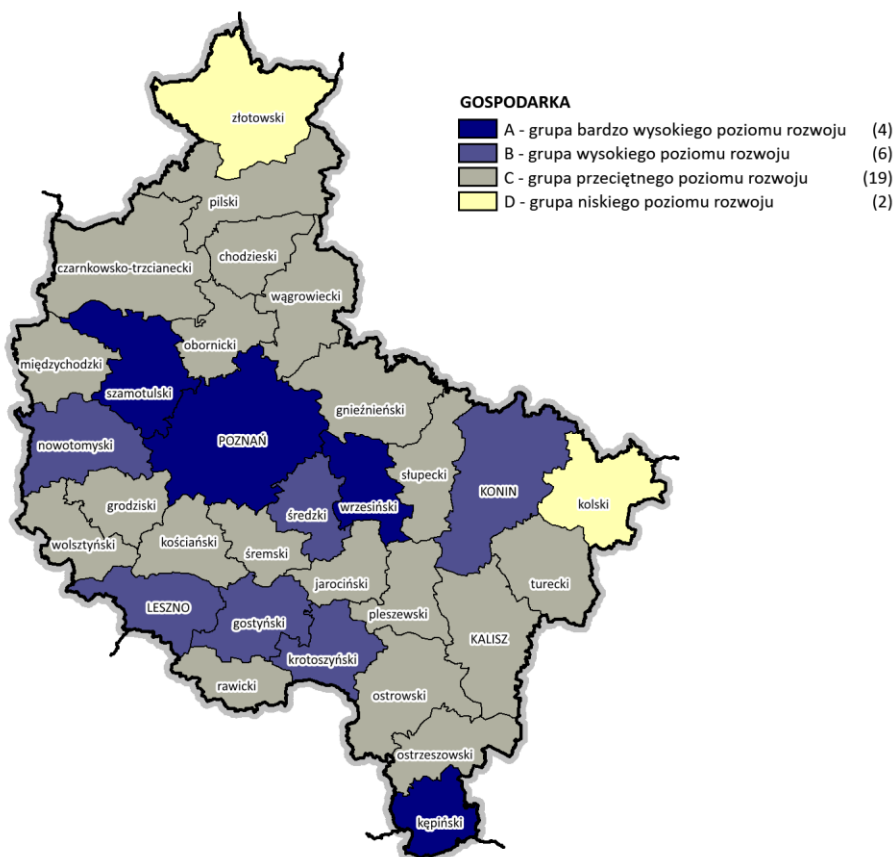
Jednostka terytorialna	GOSPODARKA			DEMOGRAFIA			RYNEK PRACY			EDUKACJA			JAKOŚĆ ŻYCIA			JAKOŚĆ PRZESTRZENI		
	Wart.	Poz.	Gr.	Wart.	Poz.	Gr.	Wart.	Poz.	Gr.	Wart.	Poz.	Gr.	Wart.	Poz.	Gr.	Wart.	Poz.	Gr.
KALISZ	-0,2202	18	C	-0,7907	29	D	0,0831	14	B	0,7967	4	A	0,0539	16	B	-0,2637	26	C
KONIN	0,2003	7	B	-0,5974	25	C	-1,3050	31	D	0,3959	7	B	0,1040	12	B	-0,0030	15	C
LESZNO	0,5426	6	B	0,7489	3	B	0,4624	7	B	0,9843	2	A	0,7330	1	A	0,7790	2	A
POZNAŃ	2,5805	1	A	2,6236	1	A	2,1401	1	A	1,4917	1	A	0,5644	2	A	0,8793	1	A
Powiat chodzieski	-0,1965	17	C	-0,9374	30	D	-0,9548	29	D	-0,1590	17	C	-0,1785	21	C	0,2517	7	B
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-0,0277	11	C	-0,6170	27	C	0,3542	10	B	-0,4940	25	C	0,2370	8	B	-0,1159	19	C
Powiat gnieźnieński	-0,5862	28	C	-0,1094	16	C	-0,1795	20	C	-0,2821	22	C	-0,5789	30	D	0,0438	14	B
Powiat gostyński	0,0727	10	B	-0,1958	18	C	-0,5030	25	C	-0,1893	18	C	0,1290	10	B	-0,2532	24	C
Powiat grodziski	-0,0422	12	C	0,6820	5	B	-0,1466	18	C	-0,6402	28	D	-0,2701	23	C	-0,7822	31	D
Powiat jarociński	-0,3422	23	C	-0,0513	14	C	-0,3460	21	C	0,8723	3	A	-0,0783	19	C	0,5469	4	A
Powiat kępiński	1,3467	2	A	-0,0495	13	C	0,4079	9	B	0,0696	13	B	0,4865	5	A	-0,1388	20	C
Powiat kolski	-0,7762	30	D	-1,3492	31	D	0,2444	12	B	-0,0681	16	C	-0,3420	26	C	-0,6512	30	D
Powiat kościański	-0,1814	16	C	-0,1577	17	C	0,0023	16	B	0,0935	12	B	0,2297	9	B	0,0899	13	B
Powiat krotoszyński	0,5894	5	B	-0,4030	20	C	0,0038	15	B	-0,2339	19	C	0,1009	13	B	-0,0219	16	C
Powiat międzychodzki	-0,3262	22	C	-0,6121	26	C	-0,5832	28	C	-0,2490	21	C	0,3221	6	B	0,2930	6	B
Powiat nowotomyski	0,1873	8	B	0,3796	9	B	0,9481	2	A	-0,2425	20	C	0,5085	4	A	-0,1980	23	C
Powiat obornicki	-0,3745	24	C	0,3747	10	B	0,4166	8	B	-0,5157	27	C	-0,3201	25	C	-0,0901	18	C
Powiat ostrowski	-0,1659	15	C	0,1495	11	B	0,4724	6	B	0,5715	6	A	0,0698	15	B	0,4705	5	A
Powiat ostrzeszowski	-0,1488	14	C	-0,4761	24	C	-0,4629	24	C	0,3279	8	B	0,5244	3	A	0,1586	10	B
Powiat pilski	-0,1315	13	C	-0,4333	21	C	0,1155	13	B	0,1874	10	B	-0,2984	24	C	0,1884	9	B
Powiat pleszewski	-0,4414	26	C	-0,4671	23	C	-0,4623	23	C	-0,8316	31	D	0,1119	11	B	-0,4364	27	D
Powiat rawicki	-0,2601	19	C	-0,0794	15	C	-0,1785	19	C	-0,4354	24	C	-0,4007	28	D	-0,5349	28	D
Powiat słupecki	-0,4234	25	C	-0,2084	19	C	-1,0856	30	D	-0,5156	26	C	-0,0561	18	C	-0,1771	22	C
Powiat szamotulski	0,8307	4	A	0,4127	8	B	0,7531	3	A	-0,3551	23	C	0,0769	14	B	0,1267	11	B
Powiat średzki	0,1793	9	B	1,3565	2	A	-0,5239	26	C	0,1067	11	B	-0,2216	22	C	0,1076	12	B
Powiat śremski	-0,5438	27	C	0,6545	6	B	0,5078	5	B	-0,0606	15	C	-0,0070	17	C	-0,1488	21	C
Powiat turecki	-0,2603	20	C	-0,4528	22	C	-0,1220	17	C	0,3142	9	B	-0,3804	27	D	-0,6323	29	D
Powiat wągrowiecki	-0,6794	29	C	0,0584	12	B	-0,5537	27	C	-0,8194	30	D	-0,8540	31	D	-0,2584	25	C
Powiat wolsztyński	-0,3085	21	C	0,7011	4	B	0,5940	4	B	0,0122	14	B	0,3017	7	B	0,5531	3	A
Powiat wrzesiński	1,1513	3	A	0,5028	7	B	0,3424	11	B	0,5937	5	A	-0,1553	20	C	0,2439	8	B
Powiat złotowski	-1,2444	31	D	-0,6569	28	C	-0,4410	22	C	-0,7258	29	D	-0,4123	29	D	-0,0263	17	C

Źródło: Opracowanie własne

Obszar GOSPODARKA

Sytuację wielkopolskich powiatów w obszarze GOSPODARKA określono na podstawie pięciu wskaźników, wśród których największe przestrzenne zróżnicowanie ich wartości (najwyższe wartości współczynnika zmienności) odnotowano w przypadku wskaźników: A6 – Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca, A5 – Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca oraz A4 – Produkcja sprzedana przemysłu ogółem na 1 mieszkańca. Przeprowadzona analiza wskazuje, że do jednostek wyróżniających się najwyższym stopniem rozwoju w dziedzinie GOSPODARKA (grupa A) należą: POZNAŃ, który w rankingu uplasował się na 1. lokacie, a także powiaty kępiński, wrzesiński i szamotulski. Kolejne miejsca w zestawieniu zajęły powiat krotoszyński, LESZNO i KONIN. Na drugim biegunie rozwoju znalazły się natomiast powiaty: złotowski (najsłabiej rozwinięty powiat pod względem gospodarczym) i kolski (tworzące grupę D), wągrowiecki oraz gnieźnieński, dla których wspólnym mianownikiem jest lokalizacja na obrzeżach województwa. Generalnie powiaty o wyższym poziomie rozwoju zlokalizowane są przede wszystkim w centralnej i południowo-zachodniej części regionu, a także w okolicach kluczowych ośrodków wzrostu. Natomiast jednostki o niższym poziomie cząstkowego miernika syntetycznego położone są z reguły w dalszej odległości od większych miast.

Ryc. 152. GOSPODARKA – zróżnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski

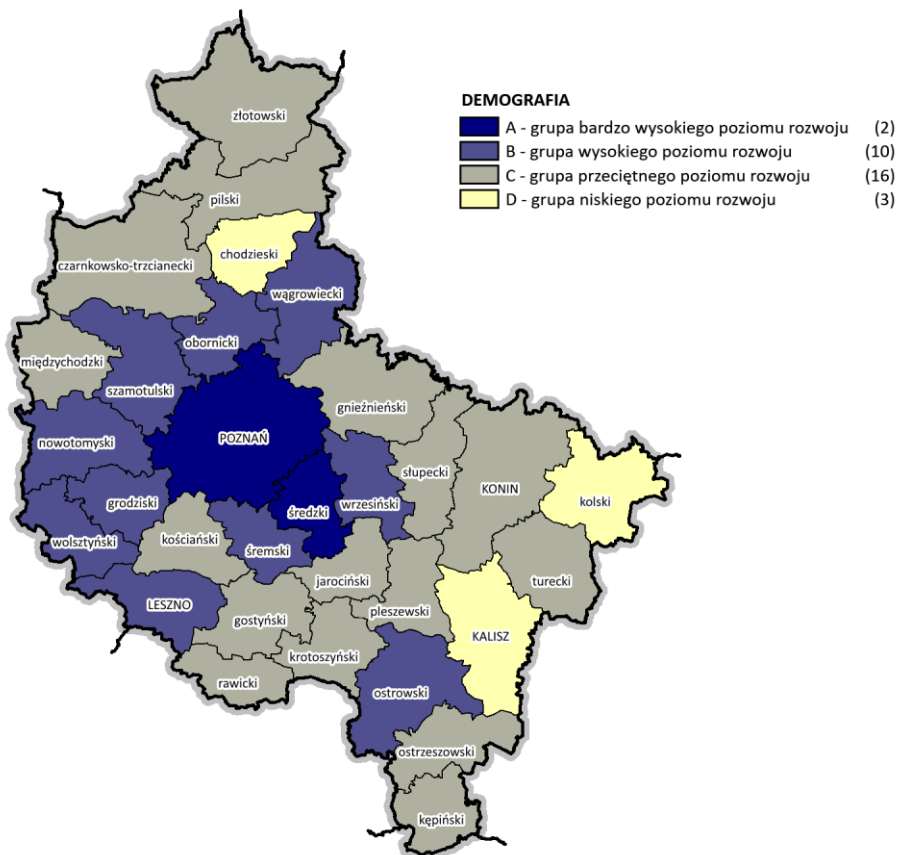

Źródło: Opracowanie własne

Obszar DEMOGRAFIA

W przypadku dziedziny DEMOGRAFIA w analizie uwzględniono cztery wskaźniki, przy czym największym zróżnicowaniem przestrzennym (największą zmiennością¹) odznaczał się wskaźnik B1 – Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km²). Obserwacja wewnątrzregionalnego zróżnicowania Wielkopolski w tym obszarze rozwoju wskazuje na podział województwa na dwie części. Pierwsza z nich to część środkowo-zachodnia wraz ze stolicą województwa, która prezentuje bardzo wysoki potencjał zlokalizowanych tam powiatów. Wśród nich w grupie cechującej się najwyższymi wartościami częściowego miernika syntetycznego znalazły się POZNAŃ oraz powiat średzki (grupa A), a na kolejnych miejscach uplasowały się LESZNO oraz powiaty wolsztyński, grodzki i śremski (grupa B). Pozostały obszar regionu, czyli jego północna, wschodnia i południowo-wschodnia część, to obszar o względnie niskim poziomie rozwoju w aspekcie demograficznym. Jednostki o najniższych wartościach miernika w tej dziedzinie to powiaty: kolski (ostatnie miejsce w rankingu), chodzieski oraz KALISZ. Analiza prawidłowości przestrzennych w odniesieniu do poszczególnych części regionu pozwala zwrócić uwagę na stosunkowo słaby poziom rozwoju jednostek zawierających w swych obszarach subregionalne ośrodki wzrostu (z wyjątkiem LESZNA). Jest to jedna z głównych różnic wynikających z porównania sytuacji jednostek w obszarze DEMOGRAFIA z dziedziną GOSPODARKA, w której największe ośrodki były na ogół kluczowymi centrami rozwoju.

Ryc. 153. DEMOGRAFIA – zróżnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski

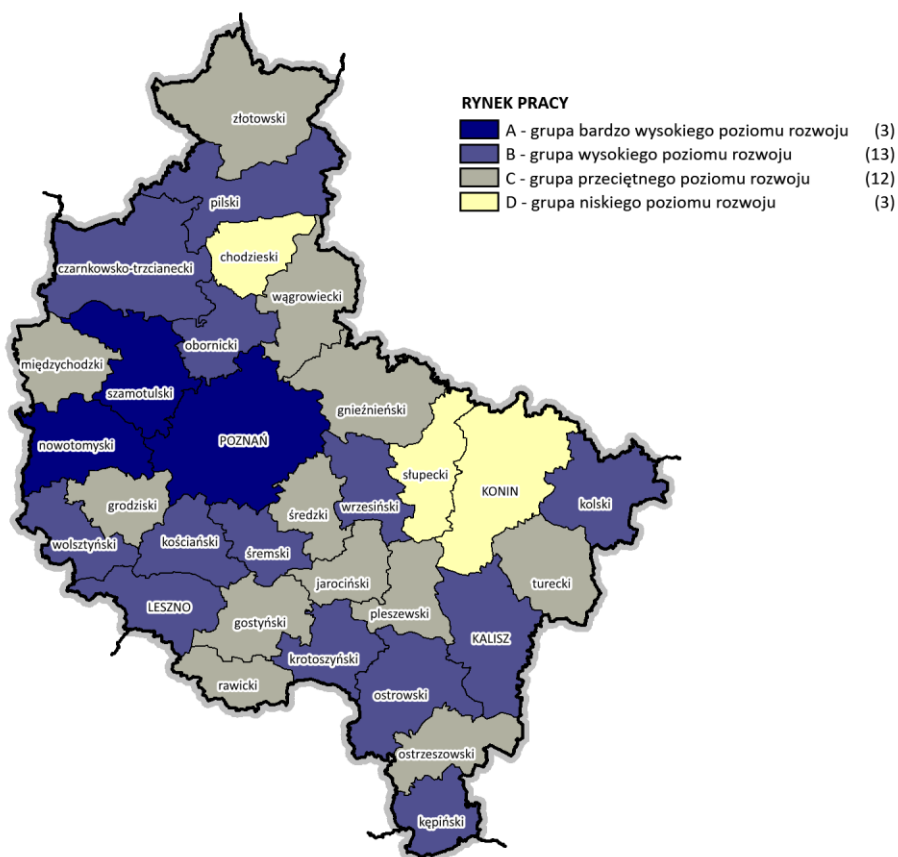
Źródło: Opracowanie własne

¹ W przypadku wskaźnika B4 – Saldo migracji na pobyt stały gminnych na 1 000 ludności współczynnik zmienności, choć możliwy do zinterpretowania, ze względu na ujemne wartości przyjmowane w niektórych jednostkach prezentuje zdeformowany obraz, w związku z czym nie stanowi on tutaj elementu wnioskowania.

Obszar RYNEK PRACY

Analiza zróżnicowania Wielkopolski w obszarze RYNEK PRACY bazowała na wartościach czterech wskaźników, spośród których największym zróżnicowaniem wśród badanych jednostek (najwyższym poziomem zmienności) cechowały się wskaźniki: C1 – Stopa bezrobocia rejestrowanego oraz C3 – Pracujący na 1 000 ludności. Wykazała ona, że najlepsza sytuacja w tym zakresie występuje w środkowo-zachodniej i południowej części województwa – w szczególności w POZNANIU (1. miejsce w rankingu) oraz powiatach nowotomyskim i szamotulskim (grupa A), a w dalszej kolejności w powiatach wolsztyńskim, śremskim, ostrowskim i LESZNIE (grupa B). Relatywnie najgorszą sytuację w tym aspekcie charakteryzuje się natomiast wschodnia część regionu, zwłaszcza KONIN (ostatnia lokata w zestawieniu) oraz powiat słupecki, które wraz z powiatem chodzieskim zakwalifikowały się do grupy D, czyli jednostek niskiego poziomu rozwoju. Względnie niskie wartości częściowego miernika syntetycznego w dziedzinie RYNEK PRACY osiągnęły ponadto powiaty międzychodzki, wągrowiecki, średzki i gostyński.

Ryc. 154. RYNEK PRACY – zróżnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski

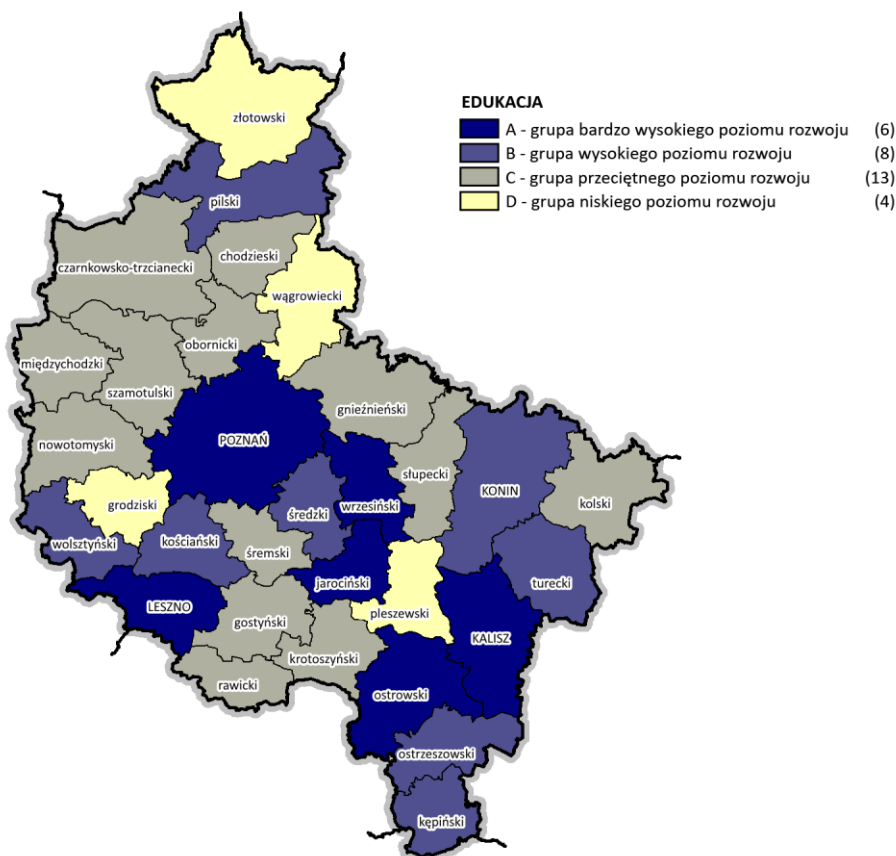
Źródło: Opracowanie własne

Obszar EDUKACJA

Analiza sytuacji w obszarze EDUKACJA bazowała na wartościach czterech wskaźników, wśród których najwyższą wartość współczynnika zmienności, a więc największe zróżnicowanie przestrzenne, odnotowano w przypadku wskaźników: D1 – Uczniowie szkół ogólnokształcących na 10 tys. mieszkańców i D4 – Absolwenci techników w liczbie absolwentów szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) ogółem. Wyniki obserwacji zróżnicowania wewnątrzregionalnego regionu

w ramach tej dziedziny ukazały nieco inny obraz Wielkopolski w porównaniu z wcześniej analizowanymi obszarami rozwoju. W tym przypadku względnie wysoki poziom rozwoju odnotowano głównie w powiatach położonych na południowo-wschodnich obrzeżach województwa oraz w jednostkach z większymi miastami. Szczególnie wysokim poziomem częściowego miernika syntetycznego w ramach obszaru EDUKACJA (grupa A) charakteryzowały się POZNAŃ, LESZNO, KALISZ oraz powiaty jarociński, wrzesiński i ostrowski. Na kolejnych miejscach w zestawieniu znalazły się KONIN oraz powiaty ostrzeszowski, turecki i pilski. Do grupy jednostek, które osiągnęły najniższe wartości analizowanego miernika (grupa D) zakwalifikowały się natomiast powiaty: pleszewski (ostatnie miejsce w rankingu), wągrowiecki, złotowski i grodziski.

Ryc. 155. EDUKACJA – zróżnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski

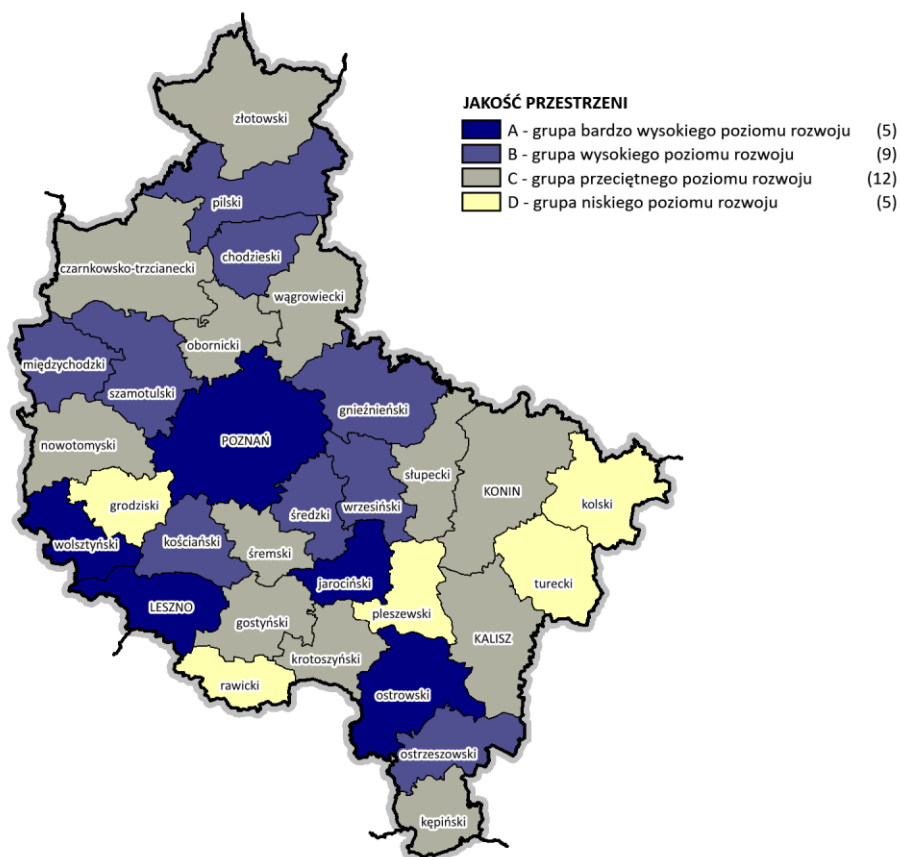

Źródło: Opracowanie własne

Obszar JAKOŚĆ ŻYCIA

W ramach dziedziny JAKOŚĆ ŻYCIA w analizie zróżnicowania wewnętrznego Wielkopolski uwzględniono osiem wskaźników, wśród których największe zróżnicowanie między jednostkami (najwyższy poziom zmienności) odnotowano w odniesieniu do wskaźników: E4 – Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, E8 – Liczba osób przypadających na 1 placówkę biblioteczną oraz E6 – Przestępstwa stwierdzone ogółem na 1 000 mieszkańców. Przeprowadzona analiza wskazuje na względnie niski poziom rozwoju jednostek położonych przede wszystkim w północnej i północno-wschodniej części regionu, w szczególności powiatów (grupa D): wągrowieckiego (najniższa pozycja w zestawieniu), gnieźnińskiego, złotowskiego, rawickiego i tureckiego. Jednostki zlokalizowane na obszarze zachodniej, południowo-zachodniej i południowej Wielkopolski osiągały na ogół wyższe

Ryc. 157. JAKOŚĆ PRZESTRZENI – zróżnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie analizy częściowych mierników syntetycznych

Przeprowadzona powyżej analiza poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów Wielkopolski w oparciu o badanie przestrzennego zróżnicowania województwa w ramach sześciu dziedzin rozwoju (ujęcie częściowe) prowadzi do kilku wniosków.

Przed wszystkim należy zwrócić uwagę, iż praktycznie w ramach każdej z analizowanych dziedzin wyodrębniały się pewne części województwa (grupy powiatów) wyróżniające się pozytywnie lub negatywnie. Obszary te, których granice zdecydowanie wykraczały poza obręb jednego powiatu, tworzyły pewną jednorodną zbiorowość jednostek wyróżniających się podobnymi wartościami badanych mierników. Niektóre części województwa, jak np. część centralna czy południowo-zachodnia, częściej osiągały wysoki poziom rozwoju (w ramach większości dziedzin rozwoju), a niektóre, jak północna czy wschodnia część Wielkopolski, często cechowały się niekorzystną sytuacją w badanych aspektach rozwoju.

Wśród analizowanych jednostek najwyższymi wartościami częściowych mierników syntetycznych wyróżniała się w szczególności stolica województwa wraz z powiatem ją otaczającym, a więc POZNAŃ, który w przypadku wszystkich rozpatrywanych dziedzin należał do grupy bardzo wysokiego poziomu rozwoju (grupa A), osiągając w pięciu z nich najwyższą lokatę w rankingach (jedynie w przypadku obszaru JAKOŚĆ ŻYCIA uplasował się na 2. miejscu). Bardzo korzystnie kształtowała się także sytuacja LESZNA (tj. miasta na prawach powiatu wraz z powiatem leszczyńskim), które w przypadku dziedzin EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA, JAKOŚĆ PRZESTRZENI zakwalifikowało się do grupy

bardzo wysokiego poziomu rozwoju (grupa A), a w trzech pozostałych obszarach należało do grupy wysokiego poziomu rozwoju (grupa B). Poza ww. jednostkami pozytywnie wyróżniały się także powiaty wrzesiński, szamotulski i ostrowski, które w przypadku dwóch dziedzin wchodziły w skład grupy A, w trzech obszarach zakwalifikowały się do grupy B, a w jednym należały do grupy C.

Na przeciwnym biegunie rozwoju znalazły się powiaty zlokalizowane głównie w północnej i wschodniej części regionu. W tym zakresie szczególnie niekorzystnie kształtowała się sytuacja powiatu złotowskiego, który w przypadku trzech obszarów, tj. GOSPODARKA, EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA, należał do grupy jednostek o najniższym poziomie rozwoju (grupa D) – zajmując odpowiednio 31., 29. i 29. miejsce w zestawieniu, a w pozostałych zakwalifikował się do grupy przeciętnego poziomu rozwoju (grupa C). Względnie niskim poziomem rozwoju w rozpatrywanych dziedzinach cechował się także powiat kolski, który trzykrotnie znalazł się w grupie D (w obszarach: GOSPODARKA, DEMOGRAFIA, JAKOŚĆ PRZESTRZENI) i dwukrotnie zakwalifikował się do grupy C (w obszarach: EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA).

3. KOMPLEKSOWA ANALIZA ZRÓŻNICOWANIA WIELKOPOLSKI

Wyznaczone w ramach poprzedniego rozdziału cząstkowe mierniki syntetyczne w sześciu obszarach rozwoju stanowiły punkt wyjścia dla analizy zróżnicowania wewnątrzregionalnego w ujęciu całościowym, tj. bez podziału na dziedziny społeczno-gospodarcze. Umożliwiły to w szczególności analiza skupień metodą k-średnich, wyodrębniająca grupy obiektów podobnych, jak i wyznaczenie jednego globalnego miernika syntetycznego, który pozwolił określić ogólny poziom rozwoju i miejsce każdego z wielkopolskich powiatów w rankingu.

3.1. Wyodrębnienie grup powiatów podobnych

Celem niniejszej analizy była klasyfikacja zbioru 31 jednostek terytorialnych w pewną liczbę grup (k) w taki sposób, aby podobne do siebie znajdowały się w jednej klasie (jednorodne pod względem zakresu wartości cech), zaś podmioty z różnych klas znacznie różniły się ze względu na strukturę cech.

Zgodnie z przyjętą metodyką, w ramach analizy skupień metodą k-średnich pierwszym krokiem była standaryzacja cząstkowych mierników syntetycznych, które obliczono w ramach podrozdziału 2.2. Umożliwiło to nadanie zmiennym podobnych rzędów wielkości, co następnie pozwoliło na przeprowadzenie procedury wyznaczania grup obiektów podobnych.

Kolejnym etapem było przeprowadzenie grupowania jednostek terytorialnych metodą k-średnich przy wykorzystaniu programu STATISTICA. Dla potrzeb analitycznych, po dokonaniu testów kilku wariantów, przyjęto jako docelowe rozwiązanie z sześcioma klasami skupień. Wybrany wariant okazał się najlepszy ze względu na fakt, iż analizowane obiekty dla sześciu klas wykazywały wystarczająco silną koncentrację wokół centrów skupień, co zapewniało również odpowiednią ich strukturę. Jednocześnie do analizy przyjęto maksymalną liczbę dokonywanych iteracji na poziomie 10 oraz odległość euklidesową, jako miarę odległości między obiektami.

W oparciu o przyjęte założenia 31 wielkopolskich powiatów przyporządkowano do sześciu skupień. W tabelach 14-19 oraz na rycinie 158 przedstawiono wyniki klasyfikacji jednostek do poszczególnych grup wraz z odległościami od środków ciężkości skupień, które pozwalają ocenić jak bardzo zróżnicowana wewnętrznie jest każda klasa. Jeżeli są one podobnego rzędu to oznacza, że nie ma w niej jednostek odstających. Tak jest praktycznie w przypadku każdej grupy, w której pojawiają się odległości od środków ciężkości mniejsze od jednośc. Pojawiające się wartości na poziomie 0,8-0,9 są jak najbardziej zrozumiałe, biorąc pod uwagę fakt, iż klasy skupiają większą liczbę powiatów. Niemniej można uznać, iż z relatywnie najbardziej zróżnicowanych jednostek składają się skupienia nr 6 i 1.

Tab. 14. Analiza skupień – elementy skupienia nr 1

SKUPIENIE NUMER 1	
Jednostka terytorialna	Odległość
LESZNO	0,875670
Powiat ostrowski	0,430396
Powiat średzki	0,852424
Powiat wolsztyński	0,555795
Powiat wrzesiński	0,654299

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 15. Analiza skupień – elementy skupienia nr 2

SKUPIENIE NUMER 2	
Jednostka terytorialna	Odległość
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	0,497064
Powiat kępiński	0,659924
Powiat krotoszyński	0,442293
Powiat nowotomyski	0,483421
Powiat szamotulski	0,461422
Powiat śremski	0,699356

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 16. Analiza skupień – elementy skupienia nr 3

SKUPIENIE NUMER 3	
Jednostka terytorialna	Odległość
KALISZ	0,558011
Powiat jarociński	0,603399
Powiat kościański	0,350001
Powiat ostrzeszowski	0,550778
Powiat pilski	0,505294

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 17. Analiza skupień – elementy skupienia nr 4

SKUPIENIE NUMER 4	
Jednostka terytorialna	Odległość
POZNAŃ	0,000000

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 18. Analiza skupień – elementy skupienia nr 5

SKUPIENIE NUMER 5	
Jednostka terytorialna	Odległość
KONIN	0,618112
Powiat chodzieski	0,500877
Powiat gostyński	0,370191
Powiat międzychodzki	0,491586
Powiat pleszewski	0,640903
Powiat słupecki	0,382172

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 19. Analiza skupień – elementy skupienia nr 6

SKUPIENIE NUMER 6	
Jednostka terytorialna	Odległość
Powiat gnieźnieński	0,466265
Powiat grodziski	0,751064
Powiat kolski	0,793518
Powiat obornicki	0,568595
Powiat rawicki	0,250682
Powiat turecki	0,635099
Powiat wągrowiecki	0,650612
Powiat złotowski	0,677832

Źródło: Opracowanie własne

Ryc. 158. Analiza skupień – przynależność powiatów

Źródło: Opracowanie własne

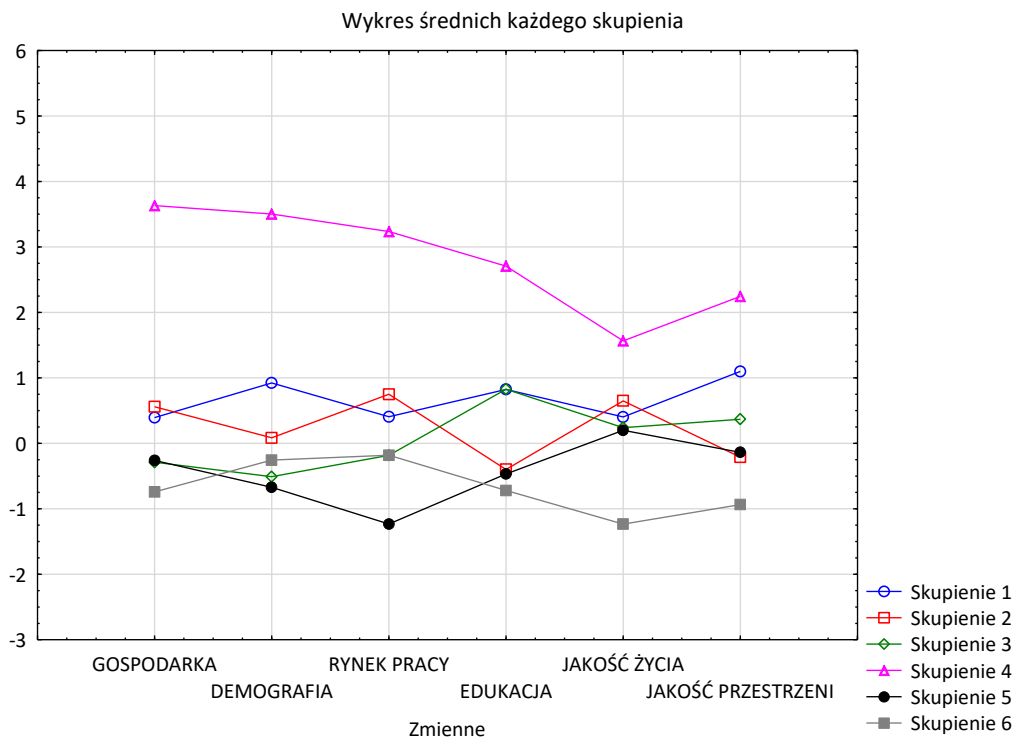
Kolejnym elementem analizy było zestawienie średnich każdego skupienia (tabela 20, rycina 159). Pozwoliło ono określić specyfikę każdego z wyodrębnionych skupień, umożliwiając identyfikację dziedzin społeczno-gospodarczych, pod względem których istotnie wyróżniają się jednostki tworzące daną zbiorowość.

Tab. 20. Analiza skupień – średnie poszczególnych skupień

Zmienna	Numer skupienia					
	1	2	3	4	5	6
GOSPODARKA	0,39370	0,55886	-0,28824	3,63156	-0,26141	-0,74294
DEMOGRAFIA	0,92334	0,08395	-0,50962	3,50181	-0,67142	-0,25570
RYNEK PRACY	0,40732	0,74951	-0,18381	3,23502	-1,23297	-0,18147
EDUKACJA	0,82357	-0,39830	0,82692	2,70776	-0,46851	-0,71991
JAKOŚĆ ŻYCIA	0,40369	0,64850	0,23921	1,56552	0,19990	-1,23381
JAKOŚĆ PRZESTRZENI	1,09930	-0,21123	0,36744	2,24380	-0,13824	-0,93509

Źródło: Opracowanie własne

Ryc. 159. Analiza skupień – wykres średnich poszczególnych skupień

Źródło: Opracowanie własne

Rozpatrując wartości średnich poszczególnych zbiorowości szczególną uwagę zwraca najbardziej pozytywnie wyróżniające się **skupienie nr 4**. Obejmuje ono tylko jedną jednostkę – POZNĄŃ (którą tworzy stolica województwa i powiat poznański), stąd też analizowane średnie prezentują skrajne wartości. Skupienie to wyróżnia się *in plus* w przypadku wszystkich dziedzin społeczno-gospodarczych, osiągając w każdej z nich najwyższe wartości średnie. Potwierdza to wyniki wcześniejszych obserwacji wartości cząstkowych wskaźników syntetycznych wskazujących na bardzo korzystną sytuację POZNANIA, ponadprzeciętną na tle pozostałych jednostek.

Drugą pozytywnie wyróżniającą się grupę stanowi **skupienie nr 1**. Obejmuje ono pięć jednostek zlokalizowanych w południowo-zachodniej, centralnej i południowej części województwa wielkopolskiego, tj. LESZNO oraz powiaty ostrowski, średzki, wolsztyński i wrzesiński. Są to jednostki posiadające duży wewnętrzny potencjał rozwojowy, mimo że nie wszystkie z nich w swych granicach

mają duże ośrodki miejskie. Skupienie to charakteryzuje się korzystną (ponadprzeciętną) sytuacją przede wszystkim w obszarach: DEMOGRAFIA, EDUKACJA oraz JAKOŚĆ PRZESTRZENI.

Dodanie wartości średnich w większości analizowanych dziedzin rozwoju odnotowano także w przypadku **skupienia nr 2**, składającego się z sześciu powiatów: czarnkowsko-trzcieńskiego, kępińskiego, krotoszyńskiego, nowotomyskiego, szamotulskiego i śremskiego, położonych głównie na obszarze zachodniej, a częściowo południowej Wielkopolski. Skupienie to osiągnęło względnie niskie wartości średnich (poniżej zera) w przypadku dwóch obszarów rozwoju, tj. EDUKACJA oraz JAKOŚĆ PRZESTRZENI – w czterech pozostałych dziedzinach sytuacja była względnie korzystna (wartości średnich osiągały dodatnie wartości).

Najmniej korzystną sytuację zaobserwowano natomiast w jednostkach wchodzących w skład **skupienia nr 6**, które obejmuje osiem powiatów położonych głównie przy północno-wschodniej i wschodniej granicy województwa, tj. gnieźnieński, grodziski, kolski, obornicki, rawicki, turecki, wągrowiecki i złotowski. Osiąga ono ujemne wartości średniej we wszystkich obszarach rozwoju objętych analizą, a w przypadku czterech z nich (GOSPODARKA, EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA, JAKOŚĆ PRZESTRZENI) są one najniższe wśród wszystkich wyodrębnionych skupień.

Ujemne wartości średnich w większości analizowanych dziedzin osiągało także **skupienie nr 5**, które tworzy sześć jednostek, w tym trzy zlokalizowane we wschodniej części regionu. Skupienie, tworzone przez KONIN i powiaty chodzieski, gostyński, międzychodzki, pleszewski i śłupecki, odnotowało dodatnie wartości średniej tylko w jednym obszarze rozwoju, tj. JAKOŚĆ ŻYCIA – w przypadku pozostałych dziedzin były one ujemne.

Ostatnie z wyznaczonych skupień – **skupienie nr 3**, w skład którego wchodzi pięć jednostek: KALISZ oraz powiaty jarociński, kościański, ostrzeszowski i pilski, charakteryzowało się zróżnicowaną sytuacją w poszczególnych obszarach rozwoju. W trzech dziedzinach: EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA i JAKOŚĆ PRZESTRZENI cechowało się ono względnie korzystną sytuacją, natomiast w trzech pozostałych (GOSPODARKA, DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY) była ona niekorzystna – średnie dla skupienia osiągały ujemne wartości.

Istotny element uzupełniający otrzymane wyniki, a jednocześnie zamykający analizę skupień metodą k-średnich, stanowi analiza wariancji dla cząstkowych mierników syntetycznych (tabela 21). Dostarcza ona informacji o tym, które czynniki miały decydujący wpływ na podział obiektów na grupy (ich poziom znacznie różni się pomiędzy grupami), a które nie wykazywały międzygrupowego zróżnicowania. Na tej podstawie można stwierdzić, że jednostki w ramach przeprowadzonej analizy skupień podzielono na klasy głównie ze względu na różny poziom rozwoju w obszarze RYNEK PRACY (najwyższa wartość współczynnika F), a w dalszej kolejności w dziedzinach DEMOGRAFIA oraz GOSPODARKA. Najniższe zróżnicowanie między grupami odnotowano natomiast w przypadku dziedziny JAKOŚĆ ŻYCIA.

Tab. 21. Analiza skupień – analiza wariancji

Zmienna	Analiza wariancji (POWIATY)					
	Między SS	df	Wewn. SS	df	F	Istotn. P
GOSPODARKA	21,07825	5	9,92175	25	10,62225	0,000015
DEMOGRAFIA	21,09416	5	9,90584	25	10,64734	0,000015
RYNEK PRACY	24,21917	5	6,78083	25	17,85854	0,000000
EDUKACJA	20,55731	5	10,44269	25	9,84292	0,000027
JAKOŚĆ ŻYCIA	18,49308	5	12,50692	25	7,39314	0,000225
JAKOŚĆ PRZESTRZENI	19,12949	5	11,87051	25	8,05757	0,000122

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując powyższe analizy, należy stwierdzić, iż specyfika i skład wyodrębnionych skupień w dużej mierze pokrywają się z analizami przeprowadzonymi w ramach ujęcia częściowego badania zróżnicowania wewnątrzregionalnego Wielkopolski. Można więc stwierdzić, że otrzymane wyniki dość dobrze oddają rzeczywistą sytuację w województwie.

3.2. Globalny miernik syntetyczny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów Wielkopolski

Zgodnie z przyjętymi założeniami wyznaczenie globalnego miernika syntetycznego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego opierało się na częściowych miernikach syntetycznych obliczonych wcześniej dla sześciu dziedzin rozwoju: GOSPODARKA, DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY, EDUKACJA, JAKOŚĆ ŻYCIA i JAKOŚĆ PRZESTRZENI (tabela 22).

Tab. 22. Wyznaczenie globalnego miernika syntetycznego poziomu rozwoju

Jednostka terytorialna	Częstkowe mierniki syntetyczne dla poszczególnych obszarów/dziedzin rozwoju						Globalny miernik syntetyczny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego
	A	B	C	D	E	F	
KALISZ	-0,2202	-0,7907	0,0831	0,7967	0,0539	-0,2637	-0,0568
KONIN	0,2003	-0,5974	-1,3050	0,3959	0,1040	-0,0030	-0,2009
LESZNO	0,5426	0,7489	0,4624	0,9843	0,7330	0,7790	0,7084
POZNAŃ	2,5805	2,6236	2,1401	1,4917	0,5644	0,8793	1,7133
Powiat chodzieski	-0,1965	-0,9374	-0,9548	-0,1590	-0,1785	0,2517	-0,3624
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	-0,0277	-0,6170	0,3542	-0,4940	0,2370	-0,1159	-0,1106
Powiat gnieźnieński	-0,5862	-0,1094	-0,1795	-0,2821	-0,5789	0,0438	-0,2821
Powiat gostyński	0,0727	-0,1958	-0,5030	-0,1893	0,1290	-0,2532	-0,1566
Powiat grodziski	-0,0422	0,6820	-0,1466	-0,6402	-0,2701	-0,7822	-0,1999
Powiat jarociński	-0,3422	-0,0513	-0,3460	0,8723	-0,0783	0,5469	0,1002
Powiat kępiński	1,3467	-0,0495	0,4079	0,0696	0,4865	-0,1388	0,3537
Powiat kołski	-0,7762	-1,3492	0,2444	-0,0681	-0,3420	-0,6512	-0,4904
Powiat kościański	-0,1814	-0,1577	0,0023	0,0935	0,2297	0,0899	0,0127
Powiat krotoszyński	0,5894	-0,4030	0,0038	-0,2339	0,1009	-0,0219	0,0059
Powiat międzychodzki	-0,3262	-0,6121	-0,5832	-0,2490	0,3221	0,2930	-0,1926
Powiat nowotomyski	0,1873	0,3796	0,9481	-0,2425	0,5085	-0,1980	0,2639
Powiat obornicki	-0,3745	0,3747	0,4166	-0,5157	-0,3201	-0,0901	-0,0848
Powiat ostrowski	-0,1659	0,1495	0,4724	0,5715	0,0698	0,4705	0,2613
Powiat ostrzeszowski	-0,1488	-0,4761	-0,4629	0,3279	0,5244	0,1586	-0,0128
Powiat pilski	-0,1315	-0,4333	0,1155	0,1874	-0,2984	0,1884	-0,0620
Powiat pleszewski	-0,4414	-0,4671	-0,4623	-0,8316	0,1119	-0,4364	-0,4212
Powiat rawicki	-0,2601	-0,0794	-0,1785	-0,4354	-0,4007	-0,5349	-0,3149
Powiat śłupecki	-0,4234	-0,2084	-1,0856	-0,5156	-0,0561	-0,1771	-0,4110
Powiat szamotulski	0,8307	0,4127	0,7531	-0,3551	0,0769	0,1267	0,3075
Powiat średzki	0,1793	1,3565	-0,5239	0,1067	-0,2216	0,1076	0,1674
Powiat śremski	-0,5438	0,6545	0,5078	-0,0606	-0,0070	-0,1488	0,0670
Powiat turecki	-0,2603	-0,4528	-0,1220	0,3142	-0,3804	-0,6323	-0,2556
Powiat wągrowiecki	-0,6794	0,0584	-0,5537	-0,8194	-0,8540	-0,2584	-0,5178
Powiat wolsztyński	-0,3085	0,7011	0,5940	0,0122	0,3017	0,5531	0,3089
Powiat wrzesiński	1,1513	0,5028	0,3424	0,5937	-0,1553	0,2439	0,4465
Powiat złotowski	-1,2444	-0,6569	-0,4410	-0,7258	-0,4123	-0,0263	-0,5845

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony miernik syntetyczny stanowił podstawowy element analizy ogólnego zróżnicowania wewnątrzregionalnego Wielkopolski. Umożliwił on m.in. określenie rankingu jednostek oraz przyporządkowanie ich do czterech grup pod względem poziomu rozwoju (tabela 23, rycina 160):

A – grupa bardzo wysokiego poziomu rozwoju ($W_g \geq x_{\bar{s}r} + S_{(x)}$)

B – grupa wysokiego poziomu rozwoju ($x_{\bar{s}r} + S_{(x)} > W_g \geq x_{\bar{s}r}$)

C – grupa przeciętnego poziomu rozwoju ($x_{\bar{s}r} > W_g \geq x_{\bar{s}r} - S_{(x)}$)

D – grupa niskiego poziomu rozwoju ($W_g < x_{\bar{s}r} - S_{(x)}$)

gdzie:

W_g – wartość globalnego miernika syntetycznego dla konkretnego powiatu,

$x_{\bar{s}r}$ – średnia arytmetyczna globalnych mierników syntetycznych wszystkich powiatów,

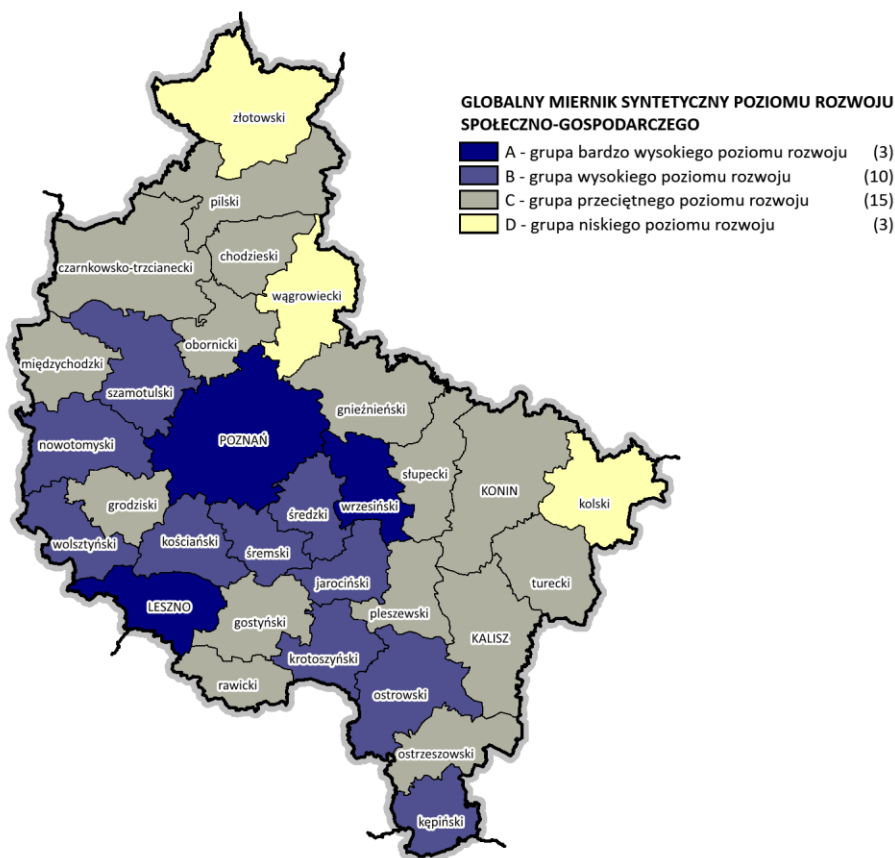
$S_{(x)}$ – odchylenie standardowe globalnych mierników syntetycznych wszystkich powiatów.

Tab. 23. Ranking jednostek pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego

Jednostka terytorialna	Globalny miernik syntetyczny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego	Pozycja w rankingu	Grupa
POZNĄ	1,7133	1	A
LESZNO	0,7084	2	A
Powiat wrzesiński	0,4465	3	A
Powiat kępiński	0,3537	4	B
Powiat wolsztyński	0,3089	5	B
Powiat szamotulski	0,3075	6	B
Powiat nowotomyski	0,2639	7	B
Powiat ostrowski	0,2613	8	B
Powiat średzki	0,1674	9	B
Powiat jarociński	0,1002	10	B
Powiat śremski	0,0670	11	B
Powiat kościański	0,0127	12	B
Powiat krotoszyński	0,0059	13	B
Powiat ostrzeszowski	-0,0128	14	C
KALISZ	-0,0568	15	C
Powiat pilski	-0,0620	16	C
Powiat obornicki	-0,0848	17	C
Powiat czarnkowsko-trzeciecki	-0,1106	18	C
Powiat gostyński	-0,1566	19	C
Powiat międzychodzki	-0,1926	20	C
Powiat grodzicki	-0,1999	21	C
KONIN	-0,2009	22	C
Powiat turecki	-0,2556	23	C
Powiat gnieźnieński	-0,2821	24	C
Powiat rawicki	-0,3149	25	C
Powiat chodzieski	-0,3624	26	C
Powiat słupecki	-0,4110	27	C
Powiat pleszewski	-0,4212	28	C
Powiat kolski	-0,4904	29	D
Powiat węgrowski	-0,5178	30	D
Powiat złotowski	-0,5845	31	D

Źródło: Opracowanie własne

Ryc. 160. Globalny miernik syntetyczny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego – zróżnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski

Źródło: Opracowanie własne

Analizując wartości globalnego miernika syntetycznego można zauważyć kilka prawidłowości dotyczących wewnątrzregionalnego zróżnicowania Wielkopolski. Większość z nich potwierdza wyniki wcześniejszych analiz wartości wskaźników społeczno-gospodarczych, cząstkowych mierników syntetycznych w ramach przyjętych dziedzin rozwoju, czy analizy skupień metodą k-średnich.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na obszary bardzo wysokiego i wysokiego poziomu rozwoju. Należą do nich przede wszystkim powiaty środkowo-zachodniej, zachodniej oraz południowej Wielkopolski. Pod tym względem liderem jest POZNAŃ, dla którego obliczona wartość globalnego miernika syntetycznego zdecydowanie odbiega od wyników pozostałych jednostek. Pozwala to na sformułowanie wniosku o dominującym, nieporównywalnym z innymi częściami regionu, potencjale bieguna wzrostu jakim jest metropolia poznańska. Należy jednak w tym miejscu dodać, że poza POZNANIEM, tylko w przypadku LESZNA (2. miejsce) i powiatu ostrowskiego (8. miejsce), wśród jednostek charakteryzujących się obecnością dużego miasta (co najmniej o potencjale ośrodka subregionalnego), poziom rozwoju określony został jako wysoki lub bardzo wysoki. W pozostałych przypadkach jednostki zawierające na swoim obszarze większe miasta znalazły się na dalszych lokatach w rankingu (KALISZ – 15. miejsce, powiat pilski – 16. miejsce, KONIN – 22. miejsce, powiat gnieźnieński – 24. miejsce), kwalifikując się do grupy przeciętnego poziomu rozwoju (grupa C).

Przeprowadzone analizy potwierdziły również iż obszarami o relatywnie niskim poziomie rozwoju są głównie powiaty wschodniej i północnej części województwa. Najmniej korzystna sytuacja dotyczy powiatów złotowskiego, wągrowieckiego i kolskiego, które zakwalifikowały się do grupy

o niskim poziomie rozwoju (grupa D). Na kolejnych miejscach, z względnie niskimi wartościami globalnego miernika syntetycznego, znalazły się powiaty pleszewski, słupecki, chodzieski, rawicki, gnieźnieński, turecki i KONIN.

IV. ZAKOŃCZENIE

Województwo wielkopolskie w większości uwzględnionych w niniejszej publikacji wskaźników statystycznych osiągało wyższe ich wartości niż średnia dla kraju, co wskazuje na ogólną korzystną sytuację regionu. W ujęciu wewnętrznym w wielu przypadkach charakteryzowało się ono jednak dużym zróżnicowaniem, co potwierdzają m.in. analizowane wartości miar dyspersji. Przeprowadzone w ramach opracowania analizy pozwalają na wyciągnięcie kilku wniosków dotyczących wewnątrzregionalnego zróżnicowania Wielkopolski.

Najważniejszym efektem przeprowadzonego postępowania badawczego było określenie poziomu rozwoju poszczególnych powiatów województwa i na tej podstawie identyfikacja pewnych prawidłowości przestrzennych. W toku analiz, dotyczących zarówno poszczególnych wskaźników społeczno-gospodarczych, cząstkowych mierników syntetycznych w rozpatrywanych dziedzinach rozwoju, wyodrębnienia grup powiatów podobnych, jak i globalnego miernika syntetycznego poziomu rozwoju, udało się w dużej mierze potwierdzić dotychczasowe przypuszczenia dotyczące poziomu rozwoju poszczególnych części regionu, w tym na temat istnienia biegunów wzrostu oraz tzw. peryferii, dla których często wspólnym mianownikiem jest położenie w konkretnej części regionu. Okazało się, iż najkorzystniejszą sytuacją pod względem poziomu rozwoju w prawie wszystkich z dokonanych analiz wyróżniła się środkowo zachodnia część województwa. Podkreślić należy tu pozycję POZNANIA, który w klasyfikacjach zdecydowanie przodował nad pozostałymi jednostkami, świadcząc tym samym o swoim olbrzymim, nieporównywalnym potencjale rozwojowym. Analiza pozwoliła także zidentyfikować obszary o względnie niskim poziomie rozwoju (doświadczające wielu problemów rozwojowych, wymagających interwencji publicznej), którymi okazały się przede wszystkim wschodnia i północno-wschodnia część Wielkopolski, z takimi powiatami jak: złotowski, wągrowiecki, kolski, słupecki, chodzieski.

Przeprowadzone w ramach niniejszego opracowania analizy zróżnicowania Wielkopolski w dużej mierze potwierdzają wyniki innych dotychczasowych badań i pozwalają określić dalsze perspektywy rozwoju poszczególnych części województwa. Przede wszystkim należy mieć świadomość niezmiennie rosnącej roli metropolii poznańskiej, która bazując na własnym potencjale stanowi biegun wzrostu o sile porównywalnej z takimi ośrodkami jak Wrocław, Kraków, Łódź, Trójmiasto. Biorąc pod uwagę teorię dotyczącą rozwoju województwa w oparciu o dyfuzję potencjałów z kluczowego bieguna rozwoju, można założyć, iż dalszy rozwój całej Wielkopolski w dużym stopniu zależeć będzie od sposobu wykorzystania potencjałów rozwojowych Poznania (i jego najbliższego otoczenia).

SPIS TABEL

Tab. 1. GOSPODARKA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego.....	157
Tab. 2. DEMOGRAFIA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego	158
Tab. 3. RYNEK PRACY – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego	159
Tab. 4. EDUKACJA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego.....	160
Tab. 5. JAKOŚĆ ŻYCIA – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego	161
Tab. 6. JAKOŚĆ PRZESTRZENI – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego	162
Tab. 7. GOSPODARKA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego	164
Tab. 8. DEMOGRAFIA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego	165
Tab. 9. RYNEK PRACY – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego	166
Tab. 10. EDUKACJA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego	167
Tab. 11. JAKOŚĆ ŻYCIA – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego.....	168
Tab. 12. JAKOŚĆ PRZESTRZENI – wyliczenie cząstkowego miernika syntetycznego.....	169
Tab. 13. Zestawienie cząstkowych mierników syntetycznych.....	171
Tab. 14. Analiza skupień – elementy skupienia nr 1.....	179
Tab. 15. Analiza skupień – elementy skupienia nr 2.....	179
Tab. 16. Analiza skupień – elementy skupienia nr 3.....	179
Tab. 17. Analiza skupień – elementy skupienia nr 4.....	179
Tab. 18. Analiza skupień – elementy skupienia nr 5.....	179
Tab. 19. Analiza skupień – elementy skupienia nr 6.....	180
Tab. 20. Analiza skupień – średnie poszczególnych skupień	181
Tab. 21. Analiza skupień – analiza wariancji.....	182
Tab. 22. Wyznaczenie globalnego miernika syntetycznego poziomu rozwoju	183
Tab. 23. Ranking jednostek pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego.....	184

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów	7
Ryc. 2. Wartość dodana brutto na 1 pracującego według podregionów	8
Ryc. 3. Powierzchnia użytków rolnych	9
Ryc. 4. Powierzchnia gruntów pod wodami	10
Ryc. 5. Lesistość	10
Ryc. 6. Formy ochrony przyrody	11
Ryc. 7. Powierzchnia terenów zieleni na 1 mieszkańca	12
Ryc. 8. Zużycie wody	13
Ryc. 9. Oczyszczalnie ścieków	14
Ryc. 10. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania	15
Ryc. 11. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku	16
Ryc. 12. Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych	17
Ryc. 13. Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone, z wyłączeniem odpadów komunalnych)	18
Ryc. 14. Wydatki JST na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	19
Ryc. 15. Instalacje odnawialnych źródeł energii (OZE)	20
Ryc. 16. Instalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) według rodzaju źródła	21
Ryc. 17. Wskaźnik urbanizacji (ludność miejska w liczbie ludności ogółem)	22
Ryc. 18. Ludność w miastach	23
Ryc. 19. Poziom urbanizacji (powierzchnia miast na 10 tys. km ²)	24
Ryc. 20. Migracje ludności na obszary wiejskie	25
Ryc. 21. Migracje ludności do miast	26
Ryc. 22. Powierzchnia gruntów zabudowanych	27
Ryc. 23. Pokrycie planistyczne	28
Ryc. 24. Drogi publiczne	29
Ryc. 25. Autostrady i drogi ekspresowe	30
Ryc. 26. Wskaźnik motoryzacji (liczba samochodów osobowych na 1 000 ludności)	31
Ryc. 27. Samochody ciężarowe na 1 000 ludności	32
Ryc. 28. Sieć kolejowa	33
Ryc. 29. Korzystający z sieci wodociągowej	34
Ryc. 30. Gęstość sieci wodociągowej	35
Ryc. 31. Korzystający z sieci kanalizacyjnej	36
Ryc. 32. Gęstość sieci kanalizacyjnej	37
Ryc. 33. Korzystający z sieci gazowej	38
Ryc. 34. Gęstość sieci gazowej	39
Ryc. 35. Zużycie wody z wodociągów (gospodarstwa domowe) na 1 korzystającego	40
Ryc. 36. Zużycie gazu sieciowego na 1 korzystającego	41
Ryc. 37. Zużycie energii elektrycznej o niskim napięciu w miastach na 1 odbiorcę (gospodarstwo domowe)	42
Ryc. 38. Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie	43
Ryc. 39. Gęstość zaludnienia (liczba ludności na 1 km ²)	44
Ryc. 40. Wskaźnik obciążenia demograficznego	45
Ryc. 41. Współczynnik feminizacji	46
Ryc. 42. Przyrost naturalny	47

Ryc. 43. Saldo migracji	48
Ryc. 44. Saldo migracji zagranicznych na 1 000 ludności	49
Ryc. 45. Stopa bezrobocia rejestrowanego	50
Ryc. 46. Bezrobotni w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	51
Ryc. 47. Bezrobotni absolwenci.....	52
Ryc. 48. Bezrobotne kobiety.....	53
Ryc. 49. Bezrobotni z wykształceniem wyższym	54
Ryc. 50. Bezrobotni według wykształcenia.....	55
Ryc. 51. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy.....	56
Ryc. 52. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.....	57
Ryc. 53. Bezrobotni powyżej 55. roku życia	58
Ryc. 54. Bezrobotni według wieku	59
Ryc. 55. Bezrobotni o stażu pracy poniżej 1 roku.....	60
Ryc. 56. Bezrobotni według stażu pracy.....	61
Ryc. 57. Pracujący.....	62
Ryc. 58. Pracujący na 100 osób w wieku produkcyjnym	63
Ryc. 59. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	64
Ryc. 60. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym	65
Ryc. 61. Dzieci przypadające na 100 miejsc w przedszkolach	66
Ryc. 62. Uczniowie szkół podstawowych na 10 tys. ludności	67
Ryc. 63. Szkoły ponadpodstawowe (ponadgimnazjalne) na 10 tys. ludności.....	69
Ryc. 64. Szkoły ponadpodstawowe (ponadgimnazjalne) według typów szkół.....	70
Ryc. 65. Uczniowie szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) na 10 tys. ludności	71
Ryc. 66. Uczniowie szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) według typów szkół	72
Ryc. 67. Absolwenci szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) na 10 tys. ludności	73
Ryc. 68. Absolwenci szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) według typów szkół	74
Ryc. 69. Średni wynik egzaminu ósmoklasisty (z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego)	75
Ryc. 70. Zdawalność egzaminów maturalnych.....	75
Ryc. 71. Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności,	76
Ryc. 72. Ludność przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną	77
Ryc. 73. Przychodnie przypadające na 10 tys. ludności.....	78
Ryc. 74. Lekarze według podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności	79
Ryc. 75. Pielęgniarki i położne według podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności	80
Ryc. 76. Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	81
Ryc. 77. Porady lekarskie udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	82
Ryc. 78. Wydatki JST na ochronę zdrowia na 1 mieszkańca	83
Ryc. 79. Zgony osób według przyczyn	84
Ryc. 80. Zgony osób z powodu chorób układu krążenia.....	85
Ryc. 81. Zgony osób z powodu nowotworów.....	86
Ryc. 82. Zgony osób z powodu COVID-19.....	87
Ryc. 83. Dzieci objęte opieką w żłobkach	88
Ryc. 84. Liczba miejsc w żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych	89
Ryc. 85. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	90
Ryc. 86. Wydatki JST na pomoc społeczną na 1 mieszkańca	91
Ryc. 87. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej (wraz z filiami) przypadające na 100 tys. ludności	92
Ryc. 88. Miejsca w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej (wraz z filiami) na 10 tys. ludności	93
Ryc. 89. Mieszkańcy placówek pomocy społecznej według typów	94
Ryc. 90. Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	95
Ryc. 91. Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny na 1 000 ludności.....	96
Ryc. 92. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	97

Ryc. 93. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania.....	98
Ryc. 94. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę.....	99
Ryc. 95. Mieszkania na 1 000 ludności	100
Ryc. 96. Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	101
Ryc. 97. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	102
Ryc. 98. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytkowania	103
Ryc. 99. Mieszkania wyposażone w wodociąg	104
Ryc. 100. Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie	105
Ryc. 101. Mieszkania wyposażone w łazienkę.....	106
Ryc. 102. Mieszkania wyposażone w gaz sieciowy	107
Ryc. 103. Mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany	108
Ryc. 104. Wydatki JST na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową na 1 mieszkańca.	109
Ryc. 105. Przestępstwa stwierdzone ogółem na 1 000 ludności	110
Ryc. 106. Przestępstwa stwierdzone według rodzajów.....	111
Ryc. 107. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję.....	112
Ryc. 108. Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1 000 ludności	113
Ryc. 109. Pożary przypadające na 1 000 ludności	113
Ryc. 110. Miejscowe zagrożenia na 1 000 ludności.....	114
Ryc. 111. Miejscowe zagrożenia według rodzaju	115
Ryc. 112. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych na 100 wypadków drogowych	116
Ryc. 113. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych na 100 tys. ludności	117
Ryc. 114. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. ludności.....	118
Ryc. 115. Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. ludności	119
Ryc. 116. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych (wójtów, burmistrzów i prezydentów miast) –I i II tura	120
Ryc. 117. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych	121
Ryc. 118. Miejsca noclegowe w obiektach turystycznych według rodzajów	122
Ryc. 119. Korzystający z noclegów	123
Ryc. 120. Hotele.....	124
Ryc. 121. Gęstość ścieżek rowerowych	125
Ryc. 122. Kina stałe.....	126
Ryc. 123. Liczba seansów na 1 obiekt kinowy	126
Ryc. 124. Biblioteki publiczne	127
Ryc. 125. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności	128
Ryc. 126. Księgozbiór przypadający na 1 bibliotekę publiczną	129
Ryc. 127. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	130
Ryc. 128. Komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	131
Ryc. 129. Biblioteki umożliwiające korzystanie z Internetu bezprzewodowego	132
Ryc. 130. Biblioteki oferujące możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne	132
Ryc. 131. Muzea i oddziały	133
Ryc. 132. Centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice	134
Ryc. 133. Imprezy organizowane przez centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice	135
Ryc. 134. Imprezy masowe	135
Ryc. 135. Kluby sportowe	136
Ryc. 136. Ćwiczący w klubach sportowych.....	137
Ryc. 137. Prowadzący zajęcia sportowe na 10 tys. ludności	138
Ryc. 138. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	139
Ryc. 139. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według liczby pracujących	140
Ryc. 140. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym.....	141

Ryc. 141. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności	142
Ryc. 142. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	143
Ryc. 143. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	144
Ryc. 144. Stosunek podmiotów nowo zarejestrowanych do podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON.....	145
Ryc. 145. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	146
Ryc. 146. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów gospodarki	147
Ryc. 147. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	148
Ryc. 148. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sektorów gospodarki...	149
Ryc. 149. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (według PKD 2007, podmioty o liczbie pracujących powyżej 9)	150
Ryc. 150. Dochody budżetów JST	151
Ryc. 151. Wydatki budżetów JST	152
Ryc. 152. GOSPODARKA – różnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski	172
Ryc. 153. DEMOGRAFIA – różnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski	173
Ryc. 154. RYNEK PRACY – różnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski	174
Ryc. 155. EDUKACJA – różnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski	175
Ryc. 156. JAKOŚĆ ŻYCIA – różnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski.....	176
Ryc. 157. JAKOŚĆ PRZESTRZENI – różnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski.....	177
Ryc. 158. Analiza skupień – przynależność powiatów	180
Ryc. 159. Analiza skupień – wykres średnich poszczególnych skupień	181
Ryc. 160. Globalny miernik syntetyczny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego – różnicowanie wewnątrzregionalne Wielkopolski	185